

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése július elsején lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen

Függetlenségi tulvilág.

Irta: Mezei Ernő.

Budapest, július 1.

Micsoda bájos, csábító fülemüledal hangzik ismét azokból a rejtetten árnyas berkekből, amelyekben a politika titkos vágyai szövődnek holdsugaras álomképekké és lengenek tova szerelmes sóhajtozások fuvallatán? Lukács László pénzügyminiszter csendesen, diszkrétan és mégis mintegy magától értetődőleg vetette oda a pénzügyi bizottságban, hogy csak intézzék el a véderőjavaslatokat a kormány kívánása szerint, csak ezen az egy akadályon essünk túl, azután nyomban következhetnék a nagy beteljesülés, az idők nagy kinyilatkoztatása. Tudniillik az új pártalakulás.

A pénzügyminiszter ur bizonyára mindig tudja, mit beszél és tudja azt is, hogy homályosabb célzásait is hol fogják tökéletesen megérteni. Ám hogy a szentivánéji sóvárgás új dallama szállva-

szállott a berkek fölött, a messzebb álló közönség nagyon elcsodálkozott rajta, micsoda idylli fészekből csattoghat ez a dal és merre lehetnek azok az ártatlan lelkek, amelyeknek szánva van. Igaz, a jobb emlékezetűeknek eszükbe juthatott, hogy ez nem is valami új szerelem éneke, hiszen már a tavalyi gyász-szentiváni éj körül, amikor pedig a Khuen-kormány éppen a Justh-párt jelöltjeit vagdosta tömegbe, mint a répát, Lukács László körmöczbányai nótáját gróf Batthyány Tivadar az „új pártalakulás“ legedesebb ritornellójával viszonzta. De az emberek akkor sem értették, most még kevésbé értik, hogyan terjedhet az ilyen gyöngéd dal, amikor az időjárás ólmos viharosra fordul és a levegőn egyre haragos menydörgések dörögnek el, amelyek a legfinomabb füleket is fogékonytalanná teszik a zenei élvezetek iránt?

Vajjon azok a reminiszozencziák bizsergnek-e még olyik érzékeny lélekben, amelyeket Lukács Lászlónak, mint homo regiusnak a múlt országgyűlés hatalmas függetlenségi pártjával való tárgyalásai kelthetnek? De hiszen azóta a Justh-párt keményen fogadkozott rá, hogy a katonai kérdés tekintetében a függetlenségi párt eredeti programjára tért vissza, most pedig a katonai javaslatok irányában annál is inkább

különös feladatának vallja, hogy azokat a nemzeti követelményeket, amelyek tíz év óta a nemzeti közvélemény mélyeit felzaklatták és az alkotmányos alapok válságos megrendüléseit okozták, teljes elszántsággal képviselje. Ily viszonyok között lehessen elfuvalogni a Justh-párt előtt az új pártalakulás andalító motivumát, amelynek két tétele abból áll, hogy az ellenzék nyugodjék bele a katonai javaslatok osztrák szellemű elintézésébe és ennek a fájdalmas áldozatának kiegyenlítéséül hozzájuthatna az általános választójogra épített új pártalakuláshoz. Ordítóbb diszharmoniót már képzelni sem lehet, mint amilyen itt a kiinduló föllépés és a levont következmény között létezik. Tehát az általános szavazati jog, amelyet Bécs már régebben, éppen a nemzeti követelmények ellenében homlokterbe állított, végleges kompenzációt jelentene a nemzeti ellenzék számára annak fejében, hogy a halálosan ellentett katonai javaslatokat Bécs kedvére megvalósíttatni engedje. Az általános szavazati jog itt már nyilván annak a megfoghatlan transzcendentalis jövőnek, annak a tisztán tulvilági üdvösségnek van értve, amelybe a testi létében kimult függetlenségi pártiság láthatlan lelke örökre beleszakadna.

A menvei boldogság eféle ígérte

Születésnap vacsora.

Irta: Vértessy Gyula.

(Utánnomlás tilos.)

— Méltóztassék megengedni nagyságos tanácsos ur, hogy egy negyedórászkával előbb hazamehessek; egy kis családi vacsora lesz otthon s be kell még vásárolnom egyetmást.

— Micsoda, családi vacsora! Hát egy számtisztnek a hónap huszadikán még családi vacsorák rendezgetésére is telik! Hiszen akkor a maguk helyzete fenéig tejföl! És még fizetésemelésről mernek ábrándozni! Ugy látszik, most is tulsok a fizetésük? Nem tudják hová tenni, hát családi vacsorákat rendeznek.

— Óh dehogyan, nagyságos uram! Koldusok vagyunk mi.

— Koldusok nem rendezgetnek vacsorákat. Én, számtanácsos létemre alig bírok megélni egyedül, magam s maguknak vacsorák rendezésére is telik, meg feleségre, meg gyerekekre.

— Csak szerényke vacsorácska lesz; a kis fiam születésnapja van. Ma lett két éves. Ennek az öröme.

— No hiszen van minek örülni. Hogy egy koldus két éves lett. Különbösen elmehet korábban. Végezze be a dolgát és menjen. Mert én nem vagyok zsarnoka az alantaisaimnak. Öt perczezel hat előtt mehet. Mül-ler ur alázatosan megköszöni a nagy kegyet s visszabuzik az odujába, hogy hat előtt öt perczig, tovább adogassa össze a végnélküli

számoszlopokat, úgy mint tegnap, mint ma, mint holnap és ameddig él, mindennap, ámen.

Hat előtt öt perczezel azonban pontosan abbahagyja a munkát. Lefelé menet a lépcsőn még eszébe jut a tanácsos ur rideg megjegyzése, hogy ugyan mit örül annak, hogy a koldus kis fia két éves lett, ez csak egy átvillan a lelken s amint kiér a nagy, dohos hivatalnok-kaszárnyából, amely mintha csak börtönül épült volna annak a nagy esomó fehér rabszolgának, aki benne görnyed napnap után — amint kiér az utcára, egyszerre úgy érzi, mintha a lelke felszabadult volna valami nagy állandó nyomás alól.

Hogy vége van a hivatalnak s kilátása van otthon egy kis jó vacsorára, amit három jó kollégájával költöhet el a kis fia születésnapja tiszteletére, öröme, a békés otthonban, hát egyszerre teljesen boldognak érzi magát. Nincs is neki semmi baja. Áldassék érte az Úr neve! A kis falusi parasztyerekből ur lett. Nem kell neki ázni, fázni a réteken, mezőkön; semmi nehéz testi munkát nem kell végeznie, kényelmes hivatalszobában dolgozik, ha nem is veti fel a pénz, de éhen se hal; jó kis lakása van, szép kis felesége, gyereke, ha az aranyér békét hagy neki, hát egészsége is türehető — mi kellene még? Hálátlan lenne az isten iránt, ha még panaszkodnék!

Szinte kedve lenne a mellette elesoszó suszterinasokkal versenyt futyörészni, míg közeledik hazafelé. A körutakról már betért a szűkebb utcákba, a liget felé jár már. Mert ott laknak, amerrefelé ősőbbak a lakások. A sarki boltosnál, ahol csak elsején

kell majd fizetni, fűgét meg narancsot vesz, az anyja is szereti majszolni az effélet, meg a felesége is, a kis gyerekek meg futyülő-cukrot vesz, bele is lehet fujni, meg meg is lehet enni sipostól, mindenestül. A gyerek nagyon fog neki örülni; ötöt is vehet neki, csak két fillér darabja. Gondolkozik, hogy talán konyakot is kellene venni, a báró azt tartja, hogy ebéd, vacsora végén minden ur konyakot iszik. Bánom is én, hát ne legyünk urak; egy butellát ugysis meginnának s a legolesőbb is három korona, neki nincs arra pénze, azonban elsején se lesz. Ott a bor, ígyák azt! Van négy üveggel a hatvan filléresből. Ha Mihálynak nem lenne ott a felesége is, kevés lenne a bor, de az asszony előtt nem mer még se egy inni, mint a gödény az ő kedves Miska pajtása. A báró ur, a koma, az nem zsenirozza ugyan magát, de majd inkább ő fog kevesebbet inni, hogy a méltóságos komának jusson.

Mire hazaért, a vendégek már ott voltak. Mihály ur feleségestől s János ur is, a morózus agglegény, aki gyűlöli ugyan a gyereket, de egy jó potyavacsora kedvéért mindig felfüggeszti a gyűlöletét. Egyszerű, mondhatni együgyű két öregedő számtisztcske volt mindakettő. Fölöttük esimborasszói magaslaton állt a báró, aki szintén csak számtiszt volt ugyan, de akinek még az ukapja kapta a báróságot, a von és zu-val, valamikor Barbaressa Frigyes idejében. Ide úgy kerültek, hogy valamelyik őse állítólag testi-lelki barátságban volt II. József császárral s az hozta ide s ültette bele valami előkelő gubernális hivatalba. Lothár bárónak már csak a számtiszt állás jutott, de a

a mi reális világunkban nem szokták a politikai akulások alapjává tenni. És ezt az ígéretbeli üdvözülést aligha teszi elfogadhatóbbá az a hitbeli változat, amelyre a Justh-párti sajtó teszen valamást. Azt felelik innét a megejtő fülemüle-énekre, hogy előbb kell megalakítani a nagy választói reformot és csak azután következhetik az új pártalakulás, mert ha a kitágított választóközönség is többséget adna a kormányjavaslatoknak, ezt, mint a nemzet szabad és igaz akaratnyilvánítását az ellenzéknek is el kellene fogadnia. Hát hiszen az általános szavazatzogért, ha majd meglesz, mint a legújabb kinyilatkoztatott szent dogmáért, lehet rajongani, sőt muszáj is, de minden alkotmányos hitnek nagy veszedelmévé válnék, ha az új dogma kedvéért minden régebbtől érvényes parlamentáris hittételt meg kellene tagadni. Sohasem halottuk, hogy az általános szavazatzog erejével hitelesített többség bármilyen ellenzéki törekvésre nézve a lemondási irhatná elő. Képtelenség általában, hogy ilyen többség, akármi kétségtelen igazsággal fejezné is ki a pillanatnyi nemzeti akaratot, több jogi érvénnyel alkotná meg törvényeit, mint akármi cenzusos választásból került többség. Éppen az általános és egyenlő szavazatzog mellett, amely az óriási tömegekre szabadított korlátlan agitáció erejével hullámzóbbá és változóbbá teszi a közvélemény fejlődését, még inkább teszi lehetővé egy pillanatnyilag legyőzött ellenzéknek, hogy elvi hitét és programmbeli meggyőződéseit újra a nemzet ítélőszéke elé vigye. De persze ezt a legyőzhetlen életjogot, amelyre eddig a függetlenségi párt mindig hivatkozott, nem érvényesíthetné az olyan ellenzék, amely az általános szavazatzogot a tulvilági üdvösség kapujának nézi, ahová csak a testi halál után lehet jutnia.

Oh pedig van egy tér, ahol minden

törekvés, amely a nemzeti erők egyesítésére céloz, igazolva van, ahol a pártok szövetezését, a közvélemény koncentrációját, a kormányzati koalíciókat, a hazafiaknak nagy és állandó erkölcsi közösséget kell elősegíteniük. Éppen a katonai kérdés az a tér és az az ősi nemzeti életosztón, mely az idegen hadseregszervezet páncéllátában kínos tehetetlenül vergődik. Az általános szavazatzog a parlamentáris hadirend és technika szempontjából nem jelent mást, mint időbeli erős aktualitást, amely megoldást követelően jön és megy, de nem okozhatja a nemzeti lélek folytonos vajdásait. *Akik az ellenzéki oldalon az általános és egyenlő szavazatzog táborához tartoznak, ebben a kérdésben követhetik azt a példát, amelyet annak idején az egyházpolitika terén a liberális függetlenségi adtak.* Ők is együtt haladhatnak más pártbeliekkel, ellenzéki helyzetből is támogathatják a kormány javaslatát, de semmi állandó szövetezésnek és új pártalakulásnak ilyen kérdés körül helye nem lehet. Egészen más erkölcsi törvényt szab a nemzeti militarizmus kérdése. Ez az a végzetes örvény, amely szünet nélkül zajlik és kereng a 67-es egyezség partjai között. Ez az a nyílt és fedetlen határ, ahol a nemzeti szellemnek örökkön őrt kell állania, a hazafiasságnak nem gyengülő hittel és edzett kitartással kell csatáit vívnia százados ellenségeknek örökös jogbitorlásai és folyton megújuló rohamai ellen. Ebben a kérdésben láttuk is már ismételtén még a legmérsékeltebb államférfiaknak, sőt az udvari nevelésűeknek is fokozatos fejlődését a nemzeti álláspont felé. Ennek a nemzeti küzdelemnek törvénye nyilvánult gróf Apponyi Albert önmegtartóztatásában, melyvel 67-es álláspontját feladta. Ez a törvény vitte gróf Andrássy Gyulát is damaszkuszi útjára. És utánok látjuk

már a megtérés ez utján következni mindazokat, kik mindig a küzdelmek kikerülésén fáradoznak és éppen azért csak annál jobban sodródnak bele a kikényszerített küzdelmekbe. Innét fog harsogni mindig a riadó és itt leszen gyülekező helye veterán hadseregeknek és ujonctáboroknak egyaránt.

Budapest, július 1.

A képviselőház ülése. A képviselőház hétfőn, harmadikán, tartja legközelebbi ülését, amelyen folytatja a felhatalmazási törvényjavaslat tárgyalását.

Berzeviczy Albert elutazott. Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke ma reggel két napit tartózkodásra berzeviczei birtokára utazott.

Uj törvények. Julius 1-én megjelent az 1911. évi Országos Törvénytár (Corpus Juris) 6. száma a következő tartalommal:

XII. t.-cikk. A munkásbalesetbiztosítás viszonyosság iránt Olaszországgal 1909. évi szeptember hó 19-én Rómában kötött egyezmény beczikkelyezéséről.

XIII. t.-cikk. Az 1911. év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1910. évi XIX. törvények hatályának az 1911. évi július hó végéig való kiterjesztéséről.

Justh Gyula gyengülkedik. Amint értesülünk, Justh Gyula gyengülkedik és tegnap óta tornyai birtokán tartózkodik. Hétfőn azonban visszatér a fővárosba és szintén résztvevő az appropriáció vitában.

A szabadoktatás rendezése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a szabadoktatás országos rendezése tárgyában egy rendeletet adott ki, amely nagy feltűnést keltett mindenfelé. Gróf Zichy János miniszter a szabadoktatás vezetésére egy Országos Tanácsot alakít, amelynek tagjai — mint jeleztük, a rendelet szerint — az Emke, Dmke, Emke, több kulturális egyesület s az összes felekezeti szervezetek közül a *Katholikus Legényegyesület* is; ellenben a *Társadalomtudományi Társaság*ot, amely tulajdonképp kezdeményezte Magyarországon a szabadoktatást, *kihagyta az Országos Tanácsból*. Kihagyta a miniszter a szociálisták *Szakszervezeti Tanácsát* is, amely ez idő szerint épp a legtöbb sza-

báró ur ebben a szerény állásában is arisztokratához illően viselte magát. A plebshez leereszkedett ugyan, de méltóságát mindig megtartotta. Méltóságát és kamásniját. Ez utóbbi mindig ott lógott a legesámpásabb ezüdjén is, mintha csak a kamásnijával függött volna össze az ő egész bárósága. Lehet különben, hogy a kamásni benne volt lovagi czimerében is.

A kollegáihoz szívesen leereszkedett, különösen ha potyáztatták, azok pedig mindig boldogok voltak, ha méltóságos Lóthár barátiuknak egy-két deczieskét fizethettek, amit Lóthár méltósága kellő méltósággal mindig elfogadott.

Oh ő nem volt gögös arisztokrata! Müller Péter kérésének is, annak idején egy szóra eleget tett, mikor az felkérte őt a keresztapására.

— Boesáss meg, méltóságos uram, hogy hátkodokom...

— Kérlek, rendben van. A gyermek keresztapja leszek...

A báró már két darab kenyeret fogyasztott el sóval és paprikával, mikor a házigazda hazaérkezett. (Nem esoda, hogy éhes volt, hiszen a vasesora reményében nem is ebédelt.) Komolyan vette ki az óráját, megintette a házigazdát:

— Péterkém, a pontosság erény!

— Boesáss meg, méltóságos barátom.

— Már meg van boesátva. Asszonyom, szabad a karját kérem. S előkelő mozdulattal vezette az asztalhoz az öreg nénikét. Müller barátunk édesanyját, aki egyszerű paraszti öltözetben prezideált. A fiatal asszonyka le se ülhetett, mert maga hordta be

az ételt. Vidáman sürgött-forgott és kínálkozott:

— No még egy ezombot, báró ur, komám-uram...

— MÉR abból a rétesből János ur, Mihály ur.

— Lelkem Katiczám, vegyél már, mert az urad se mer addig venni...

A peesenyénél, amint az illik, felállt a báró és felköszöntötte az ő kis keresztfiát:

— Kivánom, hogy büszke lehessen rá! Tizenhócezt év mulva katonasorba kerül. Maradjon is azon a pályán, ahol keresztatyja ősei annyi dicsőséget arattak. Hoch, hoch, hoch!

A nagymama nem értette ugyan a báró díkezőjét, mert ugyancsak nyakatekert nyelvezettel volt az megcsinálva, de azt hitte, hogy Péterről, a fiáról szól. Átölelte a nyakát s boldogan, büszkén dicsérgette:

— Büszke vagyok rád, Péterkém! Előkelő állásod van, szép családod, báró barátod.

János ur, az egyik vendég tovább tódította:

— Nemesak a néni büszke rá, de mindnyájan! Nagyszerű fia a Péter! MÉR sokra viszi! Számtanácsos is lehet belőle. Most is ur már.

— Bizony az! Sose is hittem volna, hogy az én famból még ilyen ur legyen!

Péter ur, ebéd utáni kellemes hangulatában, egy jól szelelő, bűdös ötös szivart szipakolva, maga is úgy találja, hogy sose hitte volna, hogy ilyen dolga legyen ebben a keserves világban. Az évés utáni jó érzés kellemes hatása alatt elfelejti szegényes életé-

nek minden ködösségét, az adósságokat, a váltócskakat, a zálogházakat, a szegycmentjes kölesönkéregetéseket, alárendelt hivatali életének rabszolgasságát, a szomorú jelent, a vigasztalan jövőt, mindent s csak azt érz, hogy isten kegyelméből neki nem kellett szurtos, paraszti munkát végezőnek lenni, hanem ur lett, aki Ferenc József-kabátban jár és aki királyi hivatalnok és akinek a felesége is királyi hivatalnok kisasszony!...

Hát még mikor a nagymama behozta az ünnepelt kis kölyköt! Akkor pláne magán kívül lesz a boldogságtól. Az ölébe ülteti a fiát és dalol neki. A többiek is belenótáznak. Csak Mihály ur nem mer notázni, mert a felesége egyszer már rendre intette, hogy most nincs „a három hetes“-nél, hát becsülje meg magát az ur portán.

A báró ur nagyon keresztbe néz már és Mihály ur feleségét is és a kis háziasszonyt is méltóságos asszonyomnak titulálja:

— Mindig megtévedek — mentegeti magát — azt képzelem, az udvari bálon vagyok. A nagymama büszkén emelgeti a kis urfit:

— Milyen erős, nehéz gyerek; az apja is ilyen volt ám, az én Péterkém.

Péterke büszkén düllesztli a mellét, a mama meg ki nem fogy a dicséretéből. Elmondja ától ezettig az élete történetét:

— Jól tanult a lellem mindig. Már akkor látszott, hogy híres ember lesz belőle. Lett is, ugye lelkeim?

A vendégek azonban már nem adtak olyan harsány kitérésrel igazat a nagymamának, mint azelőtt. Csak kelletlenül morogták:

hadiskolát tart fenn és kihagyták a Magyar Társadalomtudományi Társaságot is, amelynek szintén van szabad iskolája. Ez intézmények mellőzése miatt Farkas Pál országgyűlési képviselő, aki a Magyar Társadalomtudományi Társaság igazgatója, ma délután a Képviselőház folyosóján kérdést intézett Balogh Jenő kultuszminiszteri államtitkárhoz, aki rögtön azt a nyilatkozatot tette, hogy a Társadalomtudományi Társaság, a szociálisták Szakszervezeti Tanácsa és a Magyar Társadalomtudományi Társaság véletlenül hagyták ki. Ezekről a kulturális testületekről nincs egy teljes és pontos jegyzék és így maradt ki ez a három testület. Azonban a kiküldötteiket ezek is delegálni fogják az Országos Tanácsba, sőt az Alföldi Magyar Közművelődési Egylet is, amely a rendelet kibocsátása óta alakult.

Wickenburg választói között. Balassagyarmatról jelentik: Gróf Wickenburg Márk tegnap este ideérkezett választói közé. A balassagyarmati állomáson mintegy 4000 ember várta a képviselőt, akit a városba való bevonulásánál a diadalkapu előtt Balázs Ferenc főbíró üdvözölt. Este 9 órakor fáklya és lampionos menet vonult föl a Tóth-szálloda elé, ahol választógyűlés volt, amelyen pártkülönbség nélkül mintegy 5000 ember vett részt. A választók nevében dr. Sztranyavszky Sándor lelkes beszéddel üdvözölte a gróft, aki megköszönve a megnyilatkozott bizalmat, kijelentette, hogy a kerület érdekeit mindenkor szívén fogja viselni. A fáklyame menetnél cigányzene és a híres balassagyarmati dalárda szerepelt. Gróf Wickenburg három napig marad a kerületben.

Kongregációs értekezlet. A Regnum Marianum Egyesület ma tartotta X. országos értekezletét gróf Mailáth G. Károly püspök elnöke alatt, dr. Trikul József a kath. gondolat fejlődésének feltételéről, Krywald Ottó a rendház főnöke a középiskolai kongregációk hivatásáról és Vass József theol. tanár, Feladatunk a lelki élet terén címmel tartott előadást. Papi emberek és egy-két buzgó hölgy volt jelen. A kongregációsok tekintettel az értekezlet nyilvánosságára, igen líberális kijelentésekkel fűszerezték előadásaikat, és különösen népszerű volt Iszofy Alajos felszólalása, melyben a nemrégiben pápailag megrótt Prohászka püspök munkáiban nyilvánuló álláspontot tartja követendőnek, mely mint szóló mondotta: van annyira katolikus, mint a mi felfogásunk, és van annyira modern, mint a nyugati tudósok nézete.

— Lett, lett! Persze, hogy lett belőle valami!

A nagymama ott is hagyja őket, elmegy lefeküdni. Mihályt is hazaviszi a felesége. Csak János, az agglégény, meg a báró maradnak.

De Mihály is készülődik; hívja a bárót egy feketére a kávéházba. De a báró még kérdést intéz a házigazdához:

— Nincs még egy üveg borod?

— Bocsássatok meg, de nincs.

— Pedig, ha az ember vendégeket hív, hát legyen bora. De persze erről csak született urnak van fogalma. No, gyerünk egy feketére!

A házigazdát is hívják.

— Nincs pénzem, nem mehetek.

Mihály megajánl egy feketét, de a házigazda nem fogadja el. Mikor a vendégek eltávoznak, a felesége így szól:

— Már megint megfalattál mindent ezekkel az éhenkórászokkal. Ebből a vasorából telt volna nekem egy barchet házi ruhára. Olyan vagyok, mint egy eseléd. Szegyenek kimenni az utcára. Mit szólnak erre? No, erre felelj.

Müller ur, hogy ne kelljen felelnie, át-megy a hálószobába s a gyerek ágyaeskája fölött állva, nézi a gyereket. Nézi, nézi és motyogja:

— A tanácsos urnak igaza volt. Mi a fenét is örülök én annak, hogy ez a kis kol-dus már két esztendő. Bár én sose lettem volna két esztendő...

Osztrák manőver a Csomagszállító ellen.

Budapest, július 1.

Ezzel a címmel mai számunkban megemlékeztünk már arról az agyafurt manőverről, amelylyel a bécsi C. H. Hirsch und Compagnie cég exponense, Deutsch Béla czukrász a Magyar Kiviteli és Csomagszállítási Részvénytársaság csomagszállítási üzletkörét — a részvényesek és hitelezők érdekeinek kijátszásával — osztrák kezekbe akarja áteszkamotálni. Ezt a tudósításunkat ma más forrásból megerősíti egy délután megjelenő ujság is, melynek adataiba azonban az a hamis látszat csuszott bele, mintha a Magyar Kiviteli és Csomagszállítási Részvénytársaság anyagi helyzete kilátástalanul súlyos volna.

Helyre kell ezt igazítanunk. Szó sincs róla, hogy a Magyar Kiviteli és Csomagszállítási Részvénytársaság helyzete ilyen súlyos volna. Sőt éppen az teszi az osztrák manővert annyira felháborítóvá, hogy a társaság aktívái jelentékenyen felülmúlják a passzívákat s hogy ezek az évekre beosztható passzívák a társaság védelmeiből igen könnyen volnának letérleszthetők, ha a magyar kormánytól megadott és szerződéssel biztosított szállítási kedvezések esorbittatlanul meghagyatnak a társaság birtokában. És éppen azért kell az osztrákok kapzsi kezére ráütni, mert olyan társaság megrontásával akarnak jogosulatlan előnyökhöz jutni, amely társaság életképes és mindjárt rendbe tudna jönni, ha békében hagynák. Hogy ez mennyire igaz, az kitetszik abból az egyszerű tényből, melyre már utaltunk, hogy a társaság egyik fő részvényese, dr. Heteés Antal, az utolsó igazgatósági ülésben négyszázezer koronát ajánlott fel (és pedig kézzepénzben, nem — mint tévesen irtuk — közjegyzői okiratban) a társaság zavartalan további funkcionálására. Dr. Heteés Antal letette ezt a négyszázezer koronát az igazgatóság asztalára és nyomatékosan hangsúlyozta, hogy ő, aki százazrek erejéig van a vállalatnál részvényekben érdekelve s aki ezt a vagyont, mint érdekelt árva gyámja, felelősséggel kezeli, a csőd erőszakolása esetén a bíróság előtt fogja az elherdált vagyont az igazgatóság minden egyes tagján keresni.

És már most állapítsuk meg a következőket:

A Csomagszállító aktívái meghaladják a passzívákat és mihelyt az osztrák kéz fojtogatásától megszabadul, feltétlenül rendbe tud jönni a saját erejéből is. Deutsch Béla czukrász ur azonban mindenáron a csődbe szeretné erőszakolni a vállalatot és július 4-ikére már össze is hívta azt az igazgatósági ülést, melynek a likvidáció és a csőd közül kell választania. A likvidációt Deutsch ur, minthogy nem rendelkezik a részvények szükséges hetvenöt százalékaival, dr. Heteés hozzájárulása nélkül nem erőszakolhatja ki: tehát ő csődöt sürget. Viszont dr. Heteés, mint fő részvényes, nem látja a likvidáció szükségét, sőt hajlandó további négyszázezer koronával hóna alá nyulni a szorongatott vállalatnak. Ő tehát a csőd erőszakolása esetére személy szerint fogja anyagi felelősségre vonni az egész igazgatóságot. Ez a helyzet.

Es kik vannak az igazgatóságban? Csak azokat emeljük ki, akik ebbe az igazgatóságba egy más pályán szerzett nagy érdemeik különös elismeréséből, a kormány kiváló bizalmának folyamánya gyanánt kerültek bele. Ott vannak: Dr. Vízaknay Antal miniszteri tanácsos és Dobokay Lajos miniszteri tanácsos a

földmivvelésügyi minisztériumból, Romy Béla miniszteri tanácsos a miniszterelnökségből és dr. Tormay Géza miniszteri titkár a kereskedelmi minisztériumból. Kétségtelen, hogy ezek az érdemes férfiak, akik mint az igazgatóság tagjai aláírták a társaság minden mérlegét s akik valószínűleg sohasem tartották szükségesnek, hogy az igazgatóság által választott felügyelő-bizottság előterjesztéseit skrupulózusan, tétléről-tételre átvizsgálják: most úgy kerülnek az anyagi felelősségrevonás kellemetlenségébe s egy kriminális ügy szennyes hullámaiba, mint Pilátus a krédóba. Egy hosszú és fényes hivatalnoki karriér elismerése gyanánt küldte ki őket minisztereik bizalma az igazgatóságba s most ezt a jutalmat Deutsch Béla czukrász ur erőszakossága úgy keserítene meg, hogy a jutalomból anyagi felelősség és erkölcsi meg-hurcolás váljék. Ha ez megtörténhetné, az nemcsak szégyene volna a magyar közgazdaságnak, hanem egyszersmind olyan magyar specialitás, melyet a világon sehol sem tűr-nének el.

És van egy szavunk Lukács László pénzügyminiszter urhoz is. Egy miniszternek sokat el szabad tűrnie, ha a maga feláldozásával hazája közgazdasági érdekeinek tehet szolgálatot. De hogy egy magyar miniszter nevével egy magyar vállalat gyalázatos megfojtására használják fel, azt bizonyára nem szabad eltűrnie. Már pedig ez az osztrák közgazdasági hóhér, aki polgári foglalkozása szerint czukrász, minden egyes érdekelt lapvállalatnál úgy mert jelentkezni, mintha ő Lukács László pénzügyminiszter megbízottja volna. Sőt biztos tudomásunk van róla, hogy amikor Deutsch ur dr. Heteés Antal négyszázezer koronás ajánlata után észrevette az igazgatóság hangulatának változását: egy percze kiesett zárkózottságából és brutális egyenességgel azt merete mondani:

— Und hier muss doch das geschehen, was der Finanzminister befohlen hat. Der Finanzminister aber hat den Concurs befohlen.

Bocsánatot kérünk, de ezen a ponton ez az ügy a pénzügyminiszter urra is megszünt közbönsnek lenni. A pénzügyminiszter urnak, ha eddig nem tudott volna a nevével való bűnös visszaéléseiről, most, amikor nyomatékosan figyelmeztetjük reá, egy percig sem szabad tovább tűrnie, hogy Deutsch ur az ő büntársa, sőt egyenes felbujtója gyanánt hivatkozassék reá. A miniszter urnak, aki nemcsak magánember, hanem exponált közjogi tényezője ennek az országnak, nincs joga a magas paripára ülni és adni a büszkét, aki az ilyen dolgokra nem tartozik reflektálni. Neki kötelessége nyilatkozni. Vagy jelentse ki világosan és félremagyarázhatatlanul, hogy Deutsch ur hazudik, mikor reá mer hivatkozni, vagy pedig legyen a miniszter urnak erkölcsi bátorsága az ország színe előtt megmondani, hogy ő igenis közrejártszik egy magyar vállalat megfojtásában s hogy ő a maga egyéni passziójából és szeszélyéből hurkot fon a gyanutlan részvényesek és jóhiszemű hitelezők nyakára, csakhogy egy neki talán nem parirozó vállalatot boszut állhasson. Itt kertelésnek nincs helye. He Deutsch ur jogtalanul mert hivatkozni a pénzügyminiszter ur nevére és parancsára, akkor tessék ezt sürgősen és határozottan megezáfolni és tessék az igazgatóságban ülő miniszteri tisztviselőket is biztosítani, hogy még képzelt okok sem feszélyezhetik őket, ha nem járulnak hozzá a csődki-mondáshoz, mely őket erkölcsileg ugyis undorítaná. Vagy pedig feleljen a pénzügyminiszter ur a közvéleménynek, hogy minő okai lehetnek egy becsületes magyar vállalat megfojtására, magyar részvényesek megkárosítására

és jóhiszemű hitelezők megrövidítésére? De sürgős nyilatkozatot követelünk. Deutsch ur július negyedikére hívta össze a Csomagszállító igazgatósági ülését. Akkorára tudnia kell az igazgatóság tagjainak, de a közvéleménynek is, hogy igazat mondott-e Deutsch ur s csakugyan a magyar pénzügyminiszter volna az, aki egy magyar vállalatot tüzzel-vassal, az eszközök válogatása nélkül, egyszerűen boszúból esődbe akar kergetni?

Az appropriációs vita.

— Interpelláció a dohány-drágulásról. —

A képviselőház ülése.

Budapest, július 1.

Nyomasztó melegben s nem kevésbé nyomott hangulatban folytatta ma a t. Ház az appropriációs vitát. Elsőnek a kisgazdák vezére, a Nagyatádról való Szabó István követ uram beszélt talpraesetten, ügyesen csoportosítva ellenzéki érveit. A szélsőbal tetszése között állást foglalt az általános, egyenlő és titkos választójog mellett s a horribilis véradó ellen.

A néppárt részéről nem Rakovszky Béla, hanem Haller István szólalt föl, a keresztényszociálisok hazug demokráciáját és a kisemberekről való hamisan esengő frázisait hangoztatva, aminek azonban már nem ugrik be senki.

A Justh-párt ma a népszerű, pompás szvadású Benedek Jánost küldte esatatuizbe. Elmésen, sok erővel és tüzzel fejtegette a kormány iránt való bizalmatlanságának okait. Követelte a széleskörű választójogi reformot s hevesen támadta a többséget, mert nem mer és nem akar liberális lenni. Benedeket pártja őszinte ovációban részesített pattogó, kurucz diktatóriájáért.

Az ülés végén Ábrahám Dezső, a Justh-párt tagja interpellált a dohánydrágulás miatt, amire Lukács László pénzügyminiszter nyomban válaszolt. Természetesen egész sereg argumentuma volt, melylyel megokolni igyekezett az áremelést, de hát a legszebb érv sem ér annyit, mint egy illatos szivar füstje, különösen most, amikor a miniszter-felelet sem adhat megnyugvást az eddig olesó nikotinhoz szokott szivarosoknak.

A mai nap nevezetessége volt még az is, hogy a munkapárt — amint ezt Kállay Tamás, az ifjú sereghajásár örömmel referálta a párt vezetőinek — tömegesen vonult föl a szigoruan gondoskodott az állandó határozatképességről. Nagy az ismételt blamázs, vagy pedig a miniszterelnök könyörtelen fellépése — s ez a valószínűbb — megtette a kellő hatást. Gróf Khuen-Héderváry Károly, amint mondják, kijelentette, hogy amennyiben pártja egyéni kényelemszeretettől nem támogatja az ő akcióját, akkor majd engedelmesebb parlamentet fog választatni. Ez a kellemetlen fenyegetés használt. Száznál jóval többen üldögéltek a jobboldalon, sőt a hátukon érezte a kancsukat, a derék mamelekuk hareziasak is lettek. Amikor a majdnem üres baloldalon átkiáltottak hozzájuk:

— Lám, ma eleget vagytok, de vajjon meddig fog tartani ez a buzgalom? — jobbról büszkén visszavágták:

— Ezentul még többen leszünk, ha kell. Kétszerennyien, amikor ti már egészen elfogytatok!

Az utóbbi föltevésükben persze csalódnifognak a ma nagyhangúvá változott munka-

pártiak s bizonyára lesznek ismét esendőbbek, ha majd ismét egyszer elfelejtenek határozatképes számban bejönni, az ellenzék pedig rendületlenül fogja teljesíteni nehéz kötelességét.

Részletes tudósításunk a következő:

Jelentések.

Návay Lajos alelnök az ülést féltizenegy órakor megnyitja.

A múlt ülés jegyzőkönyvét hozzászólás nélkül hitelesítik.

Elnök bemutatja a főrendiház elnökének átiratát, melyben átküldi a báró Kemény Kálmán főrendiházi alelnök felmentéséről és báró Jósika Samu alelnökké való kinevezéséről szóló királyi kéziratot tudomásulvétel céljából;

bemutatja továbbá a főrendiház átiratát az indemnitás és bankjavaslatok elfogadásáról;

bemutatja Láng Mihály képviselő levelét, melyben bejelenti, hogy összeférhetetlen helyzetét megszüntette és Lónyay Gábor levelét, melyben 6 heti szabadságot kér.

A Ház a kért szabadságot megadja.

Ezután felolvassák az interpellációs könyvet, amelybe Szmracsányi György és Ábrahám Dezső régebben bejelentett interpellációin kívül, Lovász Márton jegyzett be újabb interpellációt a szegedi képviselőválasztáson leszavazott két póttartalékos megbüntetésé miatt.

A Ház az interpellációkra fél 2 órakor tér át.

Következik az appropriáció folytatásának tárgyalása.

Az appropriáció.

Szabó István (nagyatádi) bizalmatlansággal viseltetik a kormány iránt, a javaslatot ezért nem szavazza meg. Azzal a kormánnyal szemben, amely a választásokat nyilvánvalóan vesztegetéssel, hatalmi presszióval, ugyszólván gyilkos módon ejtette meg, teljesen igazolt a bizalmatlanság. (Ugy van! balfelől.) Csodálkozik, hogy a jobboldal, hol annyi tisztességes, becsületes ember van, nem háborodott fel ezen a választáson. Ugy látszik, hogy a kormány ezt a rendszert fenn akarja tartani, mert az általános választói jogot nem akarja törvénybe iktatni. Pedig általános, egyenlő és titkos választói jog nélkül nem várható haladás, fejlődés ebben az országban. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A kormány nem tartja meg a választásokon tett ígéreteit, ellenben olyan súlyos terhekkel akarja megnyomorítani az országot, amelyekről a választásokon nem szólt. Itt van a véderőreform, mely az országra elviselhetetlenül súlyos terheket akar róni. (Ugy van! balfelől.) A többség tagjai hallgattak erről a kérdéstről a választásokon. (Zaj a jobboldalon, ellenmondások.)

Lovász Márton: Egyetlenegy programbekezdésben sem hallottunk semmit erről a kérdéstről.

Szabó István (nagyatádi) foglalkozik a véderőreform kérdésével. A véderőreformnak a két éves katonai szolgálatra vonatkozó intézkedése csak mézesmadzag, valóságos szemfényvesztés, hiszen azok, akik eddig két évig szolgáltak, ezután három évig fognak szolgálni s a legénységnek csak kis perzentje fogja élvezni a két éves szolgálat előnyeit. (Ugy van! balfelől.) Hibáztatja a dohány árának és a szeszadónak felemelését. (Helyeslés a baloldalon), aminek súlyát is leginkább a szegény néposztály érzi meg. (Ugy van! a baloldalon.) A kisüstön főzött szeszre vonatkozó adózási terv a szegény nép gyümölcstermelésének egyenes tönkretétele. A választások előtt kellett volna ezeket a terveket, valamint a grujtó és petroleum árának felemelését hirdetni, akkor ma másként festene a képviselőház képe. A közigazgatás hibáira mutat rá ezután. A közigazgatás zaklatja a népet. Ezen a bajon segíteni kell, de nem az önkormányzat megszüntetésével. A kormány terveit nem helyesli, szándékai ellen minden erejével küzdeni fog. A javaslatot nem fogadja el. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Haller István a néppárt nevében szólott hozzá a javaslathoz. Helyesli a szeszadó felemelését. A kormány hivatalbelépése után nem volt fukar az ígéretében, ezekből a leltári ígéretekből azonban nem vált be semmi. A kormány kormányzati módszere az óvatosság, hogy a pártegységet valahogy közzé tartsa ne tegyék. Ez már annyira megy, hogy rideg önzessé fajult. A kormány előtt nem a nemzet szolgálata a főszempont, hanem a pártnak szolgálata. Ez pedig a nemzet széles rétegében nem kelthet valami nagy bizalmat. A kormány nem mer a könyves kérdésekben színt vallani. A választójog tekintetében ma sem tudjuk, hogy a többségi pártban Tisza István vagy Lukács László álláspontjára esküsznek-e? A kormányt támogató

többség magatartásából hebizonyosodik, hogy a régi szabadelvű rendszert akarják visszaállítani, jogosult tehát a kormány iránt a legnagyobb bizalmatlanság. De vannak konkrét esetek is, amelyek igazolják a bizalmatlanságot. A bankkérdésben kudarcot vallott a kormány, az osztrakok szerződésszegéssel több argentinai húst hoztak be, mint a menyiba a magyar kormány beleegyezett.

Rosenberg Gyula: Visszautasították!

Haller István: Ez nem a kormány, hanem a magyar ökör érdeme, amely annyira elkényeztette a bécsi gyomrokat, hogy most már nem bírják bevinni az argentinai húst. De itt van a véderőreform, amely amellet, hogy mérhetetlen terheket ró a nemzetre, nem elégíti ki a nemzet jogos kívánságait, de nem felel meg a demokratikus haladás követelményeinek sem. Nem lett volna szabad a parezellázó törvényt elejteni.

Lukács László pénzügyminiszter: Be van terjesztve.

Haller István: Igen, de ennek a letárgyalását mindennek előbb kellene tenni. Erélyes bírtokpolitikát sürget, amely képes legyen megváltoztatni az egész ország arculatát s amelynek egészséges vagyontagozódás legyen az eredménye. A békés fejlődésnek egyedüli alapja a választóreform megalkotása. A politikai erkölestelenség tette lehetővé a mai többség létrejövését. Különösen az intelligencia esett politikai erkölestelenségre.

Szmracsányi György: S erre azt mondták, hogy kijózanodott. (Derűtség.)

Haller István: A többség politikája nem alkalmas arra, hogy a politikai erkölestöt az őt megillető magas polczra állítsa vissza. A lemondás sohasem fogja az erkölestöket megjavítani, hanem folytatja a korrupciót. Nem fogadja el a javaslatot. (Élénk helyeslés a néppárton.)

Elnök öt percet felfüggeszti s szünet után újra megnyitja az ülést.

Benedek János.

Benedek János függetlenségi és 48-as párti volt a következő felszólaló. Az alkotmányosság nagy hiányának tartja, hogy még a nyár derekán is a költségvetéssel kell foglalkoznunk. De szükséges felszólalnia, mert a bizalom és bizalmatlanság megvitatásának éppen ennél a javaslatnál van helye. A koalíció bukása bizonyítja, hogy semmiféle kormányzat vagy többség nem maradhat uralmon, ha nem vezet valamely nagy irányító eszme. A mostani többséget is egy újabb koalíciónak tartja, amelyben a legheterogénebb elemek verődtek össze a legliberálisabbtól a legkonzervatívabbig. Ennek a pártnak se lehet több jövőt jósolni. A nemzet boldogulását csak akkor várhatja, ha függetlenségét kivívja és ha társadalmi konszolidációján munkál, liberális és igazán demokratikus irányban. A mai kormány nem hogy előbbre vitte volna az országot ebben az irányban, de visszavetette. A kormány működésében nem látja a liberális irányt, azért a legnagyobb bizalmatlansággal viseltetik a kormány iránt. Hiszen a leghangosabb nyilatkozatokat hallja a kormánynak diktáló elemei részéről. Láng Lajos legutóbb Debreczenben járt és egyetlen szava nem volt az általános választójogról, de annál többet beszélt a véderőreformról. Nem a nép megerősítésére törekszik a kormány, hanem összeroppantására. (Igaz! Ugy van!) A parlamentnek vissza kell adni kezdeményező jogát s el kell törölni a királynak előzetes szankcióját, mert ez semmiféle törvényünkben nincs benn.

Ábrahám Dezső: Belecsempészték a gyakorlatba!

Benedek János: Ahelyett, hogy a kormány mindenképp a szegény ember sorsának javításán munkálna, egyre nagyobb terhet rak a vállaira. A adó újabb fölemelésével is a szegény népre spekulál a kormány. Nem a meggazdagodási vágy viszi az embereket a kivándorlásra, mert a magyar nép nem kapzsi, hanem az a mérhetetlen teher, amely vállát nyomja. A nép érdekét akkor mozdítjuk-e elő, ha elviselhetetlen katonai terheket halmozunk a szegény emberre vagy munkaalkalmak teremtetésével akarunk sorsán segíteni? Nem létszámemeléssel, hadihajóval lehet véderőt erősíteni, hanem a kultura terjesztésével, a nemzeti öntudat fejlesztésével. Mi nem akarjuk ezt a véderőt erősíteni, mert ez nemzetünknek gyöngítése. Mi az önálló magyar hadsereget akarjuk, ennek fejlesztésétől nem szűnülünk az áldozatot. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A mai hadsereg se nem magyar, se nem hadsereg. (Derűtség.) Azt akarjuk, hogy hadseregünk néphadsereg legyen és magyar legyen. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Bizalmatlan a kormány iránt azért is, mert elnözi a kultuszminiszteriumban a felekezeti tendenciát. A kormány működésében semmi momentumot nem lát arra, mely bizalmat ébreszthetne benne, nem látja a leghalványabb akaratot sem arra, hogy a kormány megakarná valósítani az általános választójogot. Ezt a

parlamentet a nemzet igazi képviselőjének el nem ismeri. Nem fogadja el a javaslatot. Csatlakozik Holló Lajos határozati javaslatához. (Élénk helyeslés és taps a szélsőbaloldalon.)

Beöthy László, a pénzügyi bizottság előadója terjesztette be ezután a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségéről és a Pozsony, Fiume és Zágráb kölcsönéről szóló törvényjavaslatokról a bizottság jelentését. Annak idején napiendire tűzik.

Elnök javasolja, hogy a Ház hétfőn tartsa legközelebbi ülését s azon folytassák az appropriációról szóló javaslat tárgyalását.

A Ház így határozott.

Következtek az *interpellációk*.

A drága trafik.

Abrahám Dezső terjesztette elő ezután a dohány- és szivarárak emeléséről szóló interpellációját. A mai nap gyásznap a dohányzók történetében. Köztudomású dolog, hogy a pénzügyminiszter a dohány- és szivarárak árát a mai nappal lényegesen fölemelte. Azon még lehet vitatkozni, hogy általános-e ez a megadóztatás, vagy hogy luxuscikk-e a dohány- vagy szivarár, de a főszempont a megadóztatásnál az, vajjon megvan-e a progresszivitás? De az emelés éppen azokat terheli leginkább, akik legjobban rá volna szorulva a kormány gyámolító kezére. Ha ezt a bevételi többletet kulturális célokra költenék, nem lenne ellene semmi szava, de mikor a megadóztatott szegény nép filléreit hadihajókra költik, akkor tiltakozni kell ellene. A következő interpellációt intézi a pénzügyminiszterhez:

1. Mivel indokolja a pénzügyminiszter ur a dohány- és szivar árának 1911. július 1-től történt emelkedését?

2. Mi indította a pénzügyminiszter urat arra, hogy a legegényebb néposztály által fogyasztott dohány- és szivarárak árát is föl-emelje?

3. Hajlandó-e a pénzügyminiszter ur a kevésbé vagyos és szegény néposztály számára olcsó szivar gyártását elrendelni?

4. Hajlandó-e a pénzügyminiszter ur rövid időn belül törvényhozási uton intézkedni, hogy a külföldi gyártmányoknak a magyar termékekre veszedelmes versenyét korlátozza? (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Lukács László pénzügyminiszter nyomban válaszolt az interpellációra. A monopólium ellen elhangzott érvek az abszolút időből származnak, ma nincs jogosultságuk. A dohánytermelő meg van vele elégedve s más rendszer mellett nagy termelést és olyan árakat nem lehetne elérni. Ami a dohányárak emelését illeti, ugyanazt mondhatja, mint amit már kétszer is mondott a pénzügyi bizottságban. Az árak nem felelnek meg se más államok árának, se termelési viszonyainknak. Az utolsó ármegállapítás huszonhárom évvel ezelőtti történet s azóta a termelési és anyagkezelési költségek akkorát emelkedtek, hogy nincsenek arányban az árakkal. Tagadhatatlan, hogy az államnak pénzre van szüksége s azért fordult ehhez a cikkhez, mert nem elsőrangú szükségleti cikkek. Progresszivitásról fogyasztási adóterméskészletű dolognál nem lehet szó, az emelés egyformán sújt mindenkit. Nem lehet szó progresszivitásról azért sem, mert mindenki úgy adóztatja meg magát, ahogy akarja, olyan cikket vesz, s annyit fogyaszt, amilyet és amennyit akar. A fogyasztás óriási mértékben emelkedett. Szivarból 1910-ben 604 millió darab volt a fogyasztás, 28 millió darabbal több, mint az előző évben. Szivarkából 1909-ben 224 millió darabbal több fogyott el, mint az előző esztendőben. 1910-ben 178 millió darabbal többet fogyasztottak, mint az előző évben.

A fogyasztásnak ez a nagymértékű emelkedése is azt bizonyítja, hogy az áru nem drága. A kormány különben igyekszik olcsóbb szivarok és szivarkák előállításáról gondoskodni. A kormány legközelebb a külföldi verseny ellensúlyozásáról is gondoskodik. Kéri válaszában tudomásul vételt.

Abrahám Dezső azt hangoztatja, hogy a progresszivitás igenis megvan, de az a baj, hogy éppen a kisembert sújtja, nem a gazdagabbakat. Fölfele kellett volna ennek a progresszivitásnak érvényesülni, nem lefelé. Nem veszi tudomásul a választ.

A többség tudomásul vette.

Több interpelláció nem volt.

Elnök negyedhárom órakor berekeszti az ülést.

Khuen-Héderváry a királynál.

— A pártok és a nyári campagne. —

Hírek a politika világából.

Budapest, július 1.

A miniszterelnök holnap a pihenésre készülő király elé járul s jelenteni fogja neki, hogy a munkapárti többség szilárdan és vértetten megy bele a nyári küzdelembe, hogy harcát megvívja a véderőreformért az ellenzékkel, amely, szerinte, nem bírja majd ki a kánikulai tusát. Erre a jelentésre azonban ráczáfolnak a közeli napok tényei. A munkapártot csak a legnagyobb nehézséggel bírták összetartani s új választással való fenyegetéssel tudtak csak a turnus-hajtó „kapitányok” elegendő számú embert kiállítani. Ezzel szemben a kisebbség soraiban egyre lelkesebb a hangulat s ma már szárnyra kelt az a nevezetes és autentikus hír, hogy a nyári campagne szövetséget kötnek a testvér függetlenségi pártok s együtt vonulnak hadba.

E készülődések egyébként bizonyítékai annak, hogy a parlament a legnagyobb hőség idején sem fog vakációra menni, noha igen kevés a kilátás arra, hogy a Reichsrath is elintézné még az idén a katonai javaslatokat. (Hiszen még az itt rég megszavazott bankakta is függőben van ojtáat.) Ilyen körülmények között valóban fölös buzgalom ez a tulhajtott sietség, a terhes véderőjavaslatoknak minden áron való keresztülhajtása, számításal az ellenzéknek az égető gazdasági munka idején való meggyöngyülésére. Ez az eljárás azonban nagyon megboszulhatja magát s ez a rideg módezer könnyen fiaskót eredményezhet.

Híreink itt következnek:

A miniszterelnök Bécsben.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma délután öt óra tizenöt perczkor dr. Bárczy István titkára kíséretében Bécsbe utazott. A miniszterelnök a holnapi nap folyamán különkihallgatáson jelenik meg a királynál, hogy isehli útja előtt folyóügyekről jelentést tegyen. A miniszterelnök gróf Aehrenthal külügyminisztert, báró Schönauich hadügyminisztert s az új osztrák kormányelnököket, báró Gautscho is meg fogja látogatni; kétségtelen, hogy e tanácskozásokon a véderőreform, illetve a bankjavaslat reichsrathi elintézéséről is lesz szó. Gróf Khuen-Héderváry hétfőn szándékozik visszatérni Budapestre.

A függetlenségi pártok akciója.

A terhes véderő-reform ellen meginduló harc az ellenzék közös akcióját kikerülhetlen szükségképpen avatja. A Kossuth-párt és a Justh-párt tagjai között már egy idő óta folyamatosan van a barátságos érintkezés, amelynek a célja az együttműködés lehetővé tétele. Sürgették ezt a megállapodást a pártokivüli függetlenségi is, akik körülbelül huszan vannak s így a néppárt és az Andrassy-csoport nélkül maguk a 48-asok egy szántiz-százhusz főnyi táborat tesznek, amely ha egységesen jár el, hatalmas ellenfele lesz a munkapártnak. Már az appropriáció ellen közös küzdelemben vonulnak fel a függetlenségi s vállvetve fognak hadba szállni a véderő-reform ellen is. Ugy látszik, a választójog dolgában is történt közeledés a két frakció között, aminck bizonyosága, hogy holnap egy népgyűlésen, amelyet az általános, egyenlő és titkos választójog érdekében hívtak össze, a Kossuth-párti Zlinszky István is fel fog szólalni a Justh-párti Beck Lajos mellett. Ugyanez a két fiatal képviselő fáradozott azon, hogy a függetlenségi képviselők pártkülönbség nélkül egy indifferens helyen, a fehér asztalnál találkozzanak s hetenként egyszer közösen vitassák meg társas összejöveteleiken a további taktikájukat. A vezérek hamarosan hozzájárultak a tervhez s az első ilyen együttes vacsora valószínűleg kedden, július 4-én lesz a

Wampetichben. A fegyverbarátságot jövő heti parlamenti beszédekben gróf Apponyi Albert és Justh Gyula meg fogják pécseztetni s mindketten meg fognak jelenni már az első ellenzéki vacsorán.

A munkapárti turnusok.

A képviselőház ülésein az utóbbi időben rendszerint igen kevés számú munkapárti képviselő vett részt. Tegnap is határozatképtelen volt e miatt a Ház s az ülést föl is kellett egy időre függeszteni. Ez az állapot most meg fog szünni. A kormánypárt egyik vezető tagja így nyilatkozott ma ez ügyben.

— Eddig nem volt rendezve a nyári ülések látogatásának kérdése. A munkapárti képviselők feltűnő nagy számban való távolmaradásának az az egyszerű magyarázata, hogy eddig nem volt kötelező a megjelenés. Julius harmadikától kezdve azonban állandóan szántiz munkapárti képviselőnek kötelessége lesz a Házban pontosan megjelenni. Ez a szántiz ember az ülések kezdetétől egészen a végéig ott lesz a teremben. Arról is történt gondoskodás, hogy a szántiz létszám akkor se csapjon meg, ha valakit elháríthatatlan körülmény akadályoz a megjelenésben. Ugyanis minden bevezetett képviselő mellé pótbecsztottat is jelölnek ki s szükség esetén annak lesz kötelessége a gyors megjelenés. Minden turnusnak ezenfelül van egy kapitánya, aki a besorozott képviselők megjelenéséről gondoskodni s a pártelnökségnek jelentést tenni tartozik. Ez a beosztás, az ülések határozatképtességének ez a biztosítása igen komoly dolog és minden párttagra kivétel nélkül kötelező. S annyira elegendő a cél elérésére ez az intézkedés, hogy mi szükség sincsen az ülések meghosszabbítására. Nem is felel meg a valóságnak a mai reggeli lapoknak az a híradása, hogy a kormány az ülések meghosszabbítását tervezi. Erre nincs szükség és szóba sem került.

A horvátok bizalma.

A horvátok gróf Khuen-Héderváry „hü Lászlójai.” Róluk szokott kiderülni mindig, hogy bizalmuk csak a baksis erejéig terjed s nyomban készek a bizalmatlanság kardját megforgatni, ha újabb konczot nem kapnak. Most is kitudódott, hogy azokon a napokon keresztül tartó tanácskozásokon, amelyek a tegnapi képviselőházi deklarációt megelőzték, igen heves viták folytak a tulzó és mérsékelt horvátok között s csak Tomasics bán erélyes beavatkozásának köszönhető, hogy a többség nem a bizalmatlanság mellett foglalt állást. A bán azonban az elégedetlenkedő elemeket előbb lemondással való fenyegetéddzéssel, majd újabb ígéretekkel leszerelte s így a horvátok ismét biznak a miniszterelnökben s nyugodtan elmentek haza, miután szónokuk tegnap e kipréselt bizalomnak a Házban hangot adott. Az újabb egyezséget ma perfektuálta Tomasics bán a miniszterelnökkel. A miniszterelnök és a bán ugyanis ma délelőtt hosszasan tanácskoztak s a tanácskozás eredményeként gróf Khuen-Héderváry kijelentette, hogy egyáltalában nem gondol a horvát országgyűlésnek a legközelebbi időben való feloszlatására. A bán pedig arról nyilatkozott, hogy a jövő héten Zágrábba az összes pártokat értekezletre fogja összehívni a horvát országgyűlés munkaképessége dolgában. A miniszterelnök, a jelek szerint, kedvenc horvátjainak ismét újabb jogadományozással szándékozik megköszönni a tegnapi bizalmat.

A bán ma este tíz órakor Chavrak Levin osztályfőnökkel visszautazott Zágrábba. Tomasics a jövő hét első felében újra Budapestre jön s a miniszterelnökkel folytatni fogja a tanácskozást s jelentést fog tenni az újabb pubitási kísérletekről.

Harc a választójogért.

Erzsébetfalva közönsége holnap délután az általános, egyenlő, titkos választói jog érdekében népgyűlést tart. A népgyűlésen a függetlenségi Kossuth-párt nevében Zlinszky István, a Justh-párt nevében Beck Lajos országgyűlési képviselő vesz részt. A választói jog ligája és a szociáldemokrata párt is képviseltetni fogja magát a gyűlésen.

A véderőreform ellen.

Hódmezővásárhely városának törvényhatósági bizottsága péntek délután *Cicatricis* Lajos főispán elnöke alatt tartott közgyűlésében *egyhangúlag állást foglalt a katonai javaslatok ellen.* A közgyűlés elhatározta, hogy a képviselőházhhoz feliratot intéz, amelyben tiltakozik a mérhetetlen katonai követelések ellen és követeli az általános, egyenlő és titkos választójognak a véderőreformra vonatkozó törvényjavaslat előtt való sürgős tárgyalását.

Az osztrák válság.

— A király nyitja meg a Reichsrathot. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 1.

Ma tartotta a Gautsch-kormány az első minisztertanácsot, amelyen a miniszterek a Reichsrath következő ülésének előkészületeiről folytattak megbeszélést és minden bizonyossággal megállapították a trónbeszéd szövegét, amelyvel a király július 17-én az osztrák országgyűlést megfogyja nyitni. A trónbeszéd nemcsak az általános politikai helyzetről fog szólni, hanem ki fog terjedni az egyes társaságokra és azok elvégzendő munkájára is.

Az osztrák politikai körök legnagyobb szenzációja, hogy *Reichsrathot maga a király fogja megnyitni.* Ebből a tényből kétféle kombináció merül fel. Az egyik — a félhivatalos — azt mondja, hogy a király egészsége olyan kitünő, hogy maga is elvégezheti a megnyitási szertartást és a trónbeszéd felolvasását, a másik, — a valószínűbb — az osztrák politikai helyzet súlyosságának tulajdonítja azt, hogy a király maga akarja kedvelt híveihez az első szót intézni.

A zilált osztrák politikai viszonyokra nem sok hatással lesz akár a király, akár valamelyik főherceg olvassa a trónbeszédet. Még nagyon kétes, hogy miképp fog hangzani az a felirat, amelyet az osztrák országgyűlés ad válaszképpen a királyi trónbeszédre. A Reichsrathnak egészen új, megváltozott képe nem ad megnyugtató garanciát arra, hogy a Gautsch-kormány elvégzi a magára vállalt feladatot. Egyre-másra alakulnak az új parlamenti frakciók, amelyeknek pártállása még egyelőre bizonytalan. Ezek megpuhításán dolgozik most Thun csehországi helytartó segítségével Gautsch miniszterelnök, hogy az új Reichsrath működése valamiképpen eredményes legyen.

Az osztrák politikai helyzetről érkezett jelentéseinket a következőkben adjuk:

Bécs, július 1.

A miniszterelnökségi palotában ma délelőtt tartotta meg a *Gautsch*-kormány az első minisztertanácsot. A miniszterek délelőtt tíz órától délután egy óráig tanácskoztak és három órakor újból összegyűltek, hogy folytassák a tanácskozást, amely az esti órákig eltartott. A minisztertanács első sorban azzal foglalkozott, hogy *előkészítse az új Reichsrath ülészekét,* melyet előreláthatólag e hó 15-én fognak megnyitni.

Gautsch valószínűleg holnap délelőtt megjelenik a linzi *Hermes*-villában, hogy a királynak a minisztertanács eredményéről beszámoljon.

Bécs, július 1.

A király megváltoztatta az utiprogrammot s úgy rendelkezett, hogy *Bécsben marad és személyesen fogja a Reichsrath megnyitó ülésén a trónbeszédet felolvasni.* Erre az elhatározásra döntő volt, hogy *Neusser* tanár alaposan megvizsgálta a királyt s konstataulta, hogy egészségi állapota a lehető legjobb. Ennek következtében a király elállott attól a tervétől, hogy a megnyitási szertartást és a trónbeszéd felolvasását egy bizottságra ruházza élén egy főherceggel. A közlelőbbi napokban a ki-

rály rövid időre Ischlbe utazik, hogy meglátogassa *Mária Valéria* főhercegnéasszonyt, akinek állapotáról nincs teljesen megnyugodva, de csak akkor megy Ischlbe, ha a főhercegnéasszony már felépült. Aztán ismét visszatér Bécsbe, hogy *megnyissa a Reichsrathot s csak ezután fog állandó tartózkodásra Ischlbe utazni.* Ezt az elhatározását a király a trónörökösrel való tanácskozás után nyilvánította.

Neusser tanár udvari tanácsos a konzultáció után úgy nyilatkozott, hogy a király *szíve olyan egészséges, mint egy negyvenéves emberé.*

Ferencz Ferdinánd trónörökös *Konopistból* rövid északi utra megy.

Bécs, július 1.

A Reichsrath e hó 15-én ül össze. Az első ülésen báró *Fuchs* Viktor egykori elnök fog elnökölni mint korelnök, s abban történt megállapodás, hogy *dr. Sylvestert* választják meg elnöknek. A trónbeszéd *tizenhetedikén lesz,* az új elnökség pedig a nyári ülésszak alatt fog Ischlben tisztelegni az uralkodónál, hogy átnyújtsa a feliratot a trónbeszédre válaszképp.

Prága, július 1.

Kalina és *Pranar* képviselők együttes akeziót indítottak *Stransky* morva néppárti képviselővel és *Massaryk* tanárral, hogy a Reichsrathban külön pártot alkottak meg.

KÜLFÖLD.

A szerb kormányválság.

— Miniszterek veszekedése. —

Budapest, július 1.

A szerbiai *Pasic*-kormány tegnap váratlanul lemondott. A lemondás nem azért jött váratlanul, mintha nem tudta volna mindenki, hogy a szerb kormány már ingadozik, hanem azért, mert éppen ezen a héten kellett volna a kabinet rekonstrukciójának végbemennie, még pedig olyan megállapodások alapján, amelyek a *Pasic*-kormányt ismét nagyon megerősítették volna.

A *Pasic*-kormány koalíciós kormány volt, még pedig a két radikális párt koalíciójából alakult. Ez a koalíció az annexiókrisis óta áll fenn s eleinte *Velimirovic*, utóbb *Novakovic* s végül *Pasic* elnöke alatt alakított kormányt. Külső látszatra a koalícióba tartozó pártok a legszűkebb egyetértésben éltek egymással, de a csendes külsőn alatt nagy intrikák folytak s nagy hatalmi versengés folyt a két frakció között. Mindegyik párt a koalíció felbontását követelte s ez gyakran annyira megnehezítette a kormány működését, hogy a *Pasic*-kormány ugyszólván állandó krízisben volt. A miniszterelnök nem volt ura a helyzetnek s nem számíthatott a pártjának feltétlen támogatására. A legnagyobb baj volt, hogy nemcsak a két radikális párt egymás között nem tudott összeférni, hanem még a kormány kebelében is állandó surlódások voltak. Hónapok óta nem volt betöltve a belügyminiszteri és a közoktatásügyi tisztség, mert a koalícióhoz tartozó két párt nem tudott megállapodásra jutni, hogy melyik frakcióból töltsék be. Végre hosszú, hetekig tartó tárgyalás és alkudozás után *Pasic* elvi megállapodást tudott létesíteni s úgy látszott, hogy ezzel aztán a kormány életét egy időre megint megmentette. E héten akarta a király már kinevezni a két minisztert, mikor váratlan incidens történt. Az állami földhitelintézet, az *Uprava* *Fondava* egy francia bankesporttól nagyobb kölcsönt akart felvenni. Minthogy a bank állami bank, a kölcsönszerződés jóváhagyását a kormánytól kellett kérni. A minisztertanácsban azonban, amely ezt az ügyet tárgyalta, a pénzügyminiszter és a kereskedelmi miniszter között oly heves nézeteltérés nyilvánult meg, oly személyes antagonizmus derült ki, hogy *Pasic*-nak be kellett látnia, hogy nemcsak a belügyi és közoktatásügyi, hanem a pénzügyi és kereskedelemügyi tisztségeket is új emberekre kell bízni. Tudta azonban, hogy ezzel a nehézséggel megbirkózni nem tud s egyszerűbbnek tartotta, ha az egész kormány lemondását a király elé terjeszti.

A válság nagyon alkalmatlan időben kö-

vetkezett be, mert nehéz megoldást találni. Arra, hogy a mostani koalícióból egy másik, egy életerős kabinetet lehessen alakítani, gondolni sem lehet. A képviselőház feloszlata sem változtatna a helyzeten, mert egy új választás alig hozna változást a pártarányokra. Tehát valószínű, hogy csak egy ideiglenes, átmeneti kormányt fog a király kinevezni, hogy addig is, míg a helyzet tisztul, legyen, aki az ügyeket tovább vezeti s az esetleges választásokat előkészíti.

Belgrád, július 1.

A *Szamouprava* Kormánylap *Protics* pénzügyminiszterrel folytatott interjú közöl, amelyben az szőlő *Prodanovic* kereskedelmi miniszterrel az állami jelzálogbank kölcsöne ügyében támadt konfliktusról és kijelenti, hogy a kereskedelmi miniszter magatartása illetlen volt vele, minisztertársával szemben. Minthogy ily esetek ismételtlen fordultak elő, *kényszerítve érezte magát a lemondásra,* aminek a kereskedelmi miniszter illojális magatartása az oka. A konfliktus oka az, hogy a kereskedelmi miniszter utólag kieszőzölte a francia bankknál, hogy az „*Uprava* *Pondova*“ részére leteendő összegek nem két, hanem 2 és fél százalékkal kamatoztassanak, bár a pénzügyminiszter kijelentette a francia követ előtt, hogy a kölcsön ügye rendezhető van.

Az új francia kormány. Párisból jelentik: Az ellenzéki lapok hevesen támadják a kormányt. Az „*Autorité*“, amely *Caillaux* miniszterelnökről azt írja, hogy kerek háromnegyedmillió frank évi mellékjövédelmet huz, mint a *Rio de la Plata* bank elnöke, a *Banque Foncière Argentinienne* és a *Credit Foncier Egyptien* alelnöke és illetve elnöke. Így magyarázza meg az idézett lap, hogy *Caillaux* utóbbi időben — mert ezek a mellékkeresetek új keletiek — esküdt ellensége a jövedelmi adó emelésének. Azon 173 képviselő közül, akik a kormány bizalmi napirendje ellen szavaztak, a következőképp volt összetéve: 70 egyesült szocialista, 46 progresszista, 2 nacionalista, 24 jobbpárti, 24 az action liberale tagja és 10 független. — A kamara mai ülésén *Pams* földművelésügyi miniszter előterjesztette azt az előre bejelentett törvényjavaslatot, amely kimondja és indokolja a *champagnei elhatárolások megszüntetését.* Együttal egész sorát tartalmazza a törvényjavaslat azon intézkedéseknek, amelyek a *borhamisítások* megakadályozására és a bor származásának hamis megjelölése elleni büntetésre vonatkoznak.

A szenátus tegnapi ülésén éles szövváltás támadt *Messiny* volt gyarmatügyi, jelenleg hadügyminiszter és *Reymond* szenátor között. A repülőgépeknek az afrikai gyarmatokon való alkalmazásáról volt szó és *Messiny* kinyilvánította *Reymond* hozzáértését. A szenátor még az ülés alatt *Langlois* tábornokot és *D'Alsass* szenátort kérte föl segédeül, a miniszter pedig mára ígérte, hogy megnevezi segédeit.

Az angol király proklamációja. Londonból jelentik: A király proklamációját intézett népéhez, amelynek szimpátia-nyilvánításáért és üdvözléséért ezíves köszönetet mond. Az ország minden részéből érkezett ovációk bizalommal s reménnyel töltik el. A proklamáció e szavakkal végződik: Bármi bonyodalmak és nehézségek vártanak is reám és népemre, szilárdan és nyugodtan fogunk egyesülni abban a bizalomban, hogy Isten segítségével az eredmény a mi javunkra fog szólni.

Az olasz életbiztosítási monopólium. Rómából jelentik: A kamara mai ülésén folytatta az életbiztosítás monopólizálására vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását. Többen napirendeket nyújtottak be és azokat indokolják. A házban nagy az izgalom. *Albasini* képviselő a jobboldal helyeslése közben a javaslatot elvető napirendet indokolt. Szónokot a szélsőbaloldal szakadatlan közbeszólásai és zaja több ízben félbeszakítja, úgy hogy elnök az ülést kénytelen felfüggeszteni. Az ülés újból megnyitása után elnök felkéri házat, ne zavarják a nyugalmat és tiszteljék a szólásszabadság jogát. Ezután többen szólalnak fel a centrum és a jobboldal helyeslése közben a baloldal szakadatlan lármájától kísérve. *Galenga* behatóan indokolja napirendjét, melyben a javaslat ügyében referendumot ajánl. Szónokot ismét félbeszakítja a szélsőbaloldal nagy lármája. Elnök a zavarókat rendreutasítja. Minthogy a zaj egyre tart és a házban is nagy a

zavargás, elnök az ülést újból felülkísérte. Az ülés újból megnyitása után *Galanga* befejezi beszédét.

Portugál-holland határvilágítás. Batáviából jelentik: *Timor* szigetén a vitás határterület miatt holland és portugál csapatok összeütköztek és a portugálok holland területet szállottak meg. Hollandia 400 emberből álló csapatot vont össze és ma két század újabb csapatot püldött a határvidékre.

A portugál szétválasztási törvény. Madridból jelentik: Miután a sürgönyök közvetítését megtagdák, levél útján jött értesítés a portugál nemzetgyűlésben a szétválasztási törvényjavaslat tárgyalásának lefolyásáról, mely viharos jelenetek közt ment végbe. *Abreu* képviselő kijelentette, hogy a portugál katolikusok nevében beszél, akik ugyan a törvényeknek engedelmeskednek, de vallási meggyőződésükben magukat megsérteni nem engedik. Egy 28 tagból álló párt nevében rezolúciót olvasott fel, melyben kifejti, hogy a törvény a portugál katolikusokat polgári és lelkiismereti szabadságuk gyakorlásában akarja megakadályozni. A törvényt *háttalugó bizottság* elé utalták előzetes tárgyalás céljából.

Uj angol peerek. Londonból jelentik: A *Daily News* jelentése szerint a kabinet, mint kormány-párti körökben híresztelik, egyhangulag elhatározta, hogy a királynak legközelebb tanácsolni fogja, hogy jogait gyakorolja és *uj peereket* nevezzen ki, ha a felsőház a vétőbillel kapcsolatban benyújtott módosító javaslatait nem ejtené el.

Anglia az ex-lex után. Londonból jelentik: Az állami bevételek a múlt évben 38,808,673 font sterlinget tettek ki, 18,574,504 font sterlinggel kevesebbet, mint a múlt év ugyanezen időszakában. A különbség legfőképpen az állami bevételeknek az 1910 év második negyedében való emelkedésére vezethető vissza, ezen emelkedés pedig annak volt a következménye, hogy behajtották azokat az adókat, amelyeket az előző évben a költségvetésnek a lordok által történt elvetése következtében nem fizettek le.

Francia republikánusok és royalisták. Párisból jelentik: *Hervé* tanár hívei tegnap gyűlést tartottak s tiltakoztak az ellen a gyűlés ellen, amelyet francia diákok *Elzász* és *Lotaringia* érdekében összehívtak. A gyűlés éjjel tizenegy órakor ért véget a nélkül, hogy baj történt volna, de negyed órával később összeütközés történt *Hervé* hívei és a royalisták között a *boulevard Saint Michelen*. Az egyik párt *Elzászt* éllette, a másik *peereket* kiáltott. A verekezésben többen megsebesültek. Később újabb összeütközés történt, republikánusok megtámadták a royalistákat, akik egy kávéház terraszán ültek. Sörös üvegeket dobtak egymás fejébe és többen megsebesültek. A verekezésnek a rendőrség vetett véget.

Alaska forrongása. Newyorkból írják: Egy bányász mérnök, *B. D. Wanderlip*, nagyfontosságú kijelentéseket tesz a magas északon fekvő *Alaskára* nézve, melyet az Egyesült Államok 1868-ban vásárolt meg Oroszországtól s mely azóta a köztársaság egyik területének képezi. *Alaska* aranymezői egykor világhírré emelkedtek s a kalandorok egész sokasága árasztotta el.

— *Alaska lakossága forrong* — mondotta a bányász mérnök és azon a ponton áll, hogy *forradalomban* törjön ki. A territorium lakossága *Canadához* akar csatlakozni. Lázongás van kitörőben s megszólnak a fegyverek, mielőtt lecsik az első hó. Midőn Newyorkban több tekintélyes politikusnak elmondtam véleményemet és kifejtettem, hogy *Alaska forradalom előtt áll*, majdnem kinevettek. Pedig huzamosabb ideig laktam a hideg északon és ismerem annak népét. Sőt minden habozás nélkül kijelenthetem, hogy az a kétezer gyorslövő, kik igen rövid idő alatt összegyűlhetnek *Alaska* fővárosában, *Yokunban*, a siker reményében szállhatnak sikra azokkal a csapatokkal, melyeket a szövetségi kormány küldhet elnyomásukra.

Valószínű azonban, hogy a szövetségi kormány tapintatossága le fogja csillapítani *Alaska* lakosságát, mielőtt komolyabb fordulat következne le.

Amerika és Portugália. Newyorkból írják, hogy *Culberson* texasi szenátor éles bírálatot mondott a szenátusban amiatt, hogy az *Egyesült Államok* kormánya mindez ideig elmulasztotta üdvözölni a portugál köztársaságot. *Culberson* hivatkozott arra, hogy az elnök a koronás fejedelmekhez születésnapjuk, névnapjuk idején, a koronázás alkalmával, különféle évfordulókon, jubileumokon s más hasonló alkalmakból távirati üdvözléseket szokott küldeni, de sehol semmi nyomát nem volt képes felfedezni annak, hogy üdvözölte volna a portugál népet, szerencsét kívánva az új köztársaságnak.

— Arra várunk talán — kiáltott fel haragosan a méltatlankodó szenátor — hogy az európai királyságok és császárságok megelőzzenek bennünket az új köztársaság üdvözlésében? Nem kellett volna elmulasztani, hogy kövessük Svájc és Brazília példáját, amelyek forma szerint siettek elismerni az új köztársaságot.

Root szenátor, akit megkérdezték, hogy mi fog történni *Culberson* javaslatával, a portugál köztársaság elismerése tárgyában, azt válaszolta, hogy a külügyminisztérium most fáradozik azon, hogy meggyőződést szerezzen az új kormány állandóságáról.

Reakció Japánban. Tokióból jelentik: A kormányzat mindinkább reakcionáriusabb alakot kezd ölteni. A rendőrség mindenkiben anarchista lát és azok után kutat. A sajtó a legszörűbb cenzurának van alávetve. Még a nagyon mérsékelt irányú „*Ksanhi*”-t is tizszer foglalták le a legutóbbi héten. Az a hír van elterjedve, hogy az agresszív politikájáról nevezetes *Chara* képviselőt fogják külügyminiszternek kinevezni.

Aehrenthal fiasója.

— Az albániai bonyodalom. —

Budapest, július 1.

Oszták félhivatalos részről sugalmazott cikkek adják ismételtén tudtára a török kormánynak, hogy milyen helyesen teszi, ha a monarchia intő szavára hallgatva igyekszik megkötni a békét az albánokkal. Baráti tanácsokat osztogatnak és közben megelégedéssel nézik, hogy Montenegro miképpen igyekszik rábírnai a hatalmakat a Törökország elleni intervenczióra. Nem lehet okolni Montenegrot amely beugrott a nagyhatalmak biztatásainak, Törökországot sem lehet okolni semmivel, mert hiszen a legjobb és a legbékésebb indulattal van a vérszemet kapott albánok iránt. Ha valahonnan kiindult a viszálykodás és rosszakarat, ugy ez a hely csak az oszták-magyar külügyminisztérium volt, amely hol az egyik, hol a másik arcát fordította Törökország felé, hol barátságos, hol barátságtalan hurokat pengetett s a félrefordított arcát minduntalan betakarta köpenyegével, amely alól azonban minduntalan kilógott Aehrenthal lába.

Az oszták külügyi kormány csak egyetlen egy módon szólhatott volna bele helyesen az albániai kérdésbe: ha hallgat. Mélységes csönd, helyes közömbösség, tapintatos, okos hallgatás, ez lett volna a leghelyesebb közbeszólás. De a barátsággal takarózni és közben felgöngyölgetni a hegyre egy hógomolyt, amely mire leér Törökországig, hólavínává dagad és bombaként zuhan erre az amugy is zilált, beteg államra, ezt nem is tehették meg máshol, csak Bécsben, ahol az anyatejjel szívják a politikusok a kétszínűséget. Talán mindezek ellenére mégis sikerül Törökországnak békét teremtenie a maga határain belül. Talán sikerül elkerülnie, hogy a nagyhatalmak igazságtalan törvényszéke ítéljen elhamarkodott ítélettel felette. De ha nem teremthetné meg a békét és végső elszántságában, fegyveresen indulna Montenegro ellen ez a mindenhonnan üldözött, ellenőrzött állam, akkor sem szólhatna közbe Aehrenthal, akire ennek a lépésnek minden odiuma szállna, hiába háritotta el magáról mindig a kezdeményezés felelősségét.

Nem lehet megérteni az okokat, amelyekkel Aehrenthal a maga cselekedeteit indokolja. Ez annál természetesebb, mert hiszen nem is indokol. A delegáció nagyon gyenge és siralmas testület ahoz, hogy ezt az oszták-magyar külügyminisztert felelősségre vonja. Nincs senki, aki megértené és nincs senki, aki számon kérdé Aehrenthalról azt a sok el-

feccsért energiát, azt a sok kárba vesztett tekintélyt, amelyet az albán kérdés gömbölyűre dagasztására pazarolt. Pedig ahogyan ez az ügy megnőtt, ugy fog összezsugorodni is. És Aehrenthalnak nem marad meg belőle egyéb, mint egy: a kiábrándító tapasztalat.

Az albániai eseményekről érkezett táviratainkat a következőkben adjuk:

Bécs, július 1.

Itteni diplomáciai körökben az a meggyőződés uralkodik, hogy az albán felkelés már befejezettnek tekinthető. Biznak benne, hogy a porta nyilatkozatai az albánokat ki fogják elégíteni, annál inkább, mert *Hakki* basa nagyvezér közölte *Pallavicini* osztrák és magyar nagykövettel, hogy ő is bizton reméli a legújabb tárgyalások alapján a békes elintéztést.

Szaloniki, július 1.

Bessim bég goriciái albán orvos tizenkét emberrel, még pedig hét keresztény albánnal és hét mohamedánnal a hegyek közé ment, hogy az albán lakosságot, amelynek autonómiát ígér, lázadásra izgassa. Arra törekszik, hogy még több embert nyerjen meg és összeköttetést és együttműködést létesítsen görög és bolgár bandákkal. Miután a szükséges anyagi eszközöknek híján van, embereit kiküldte, hogy a gorica-kasztóriziai uton a postát megtámadják és az utazókat kirabolják. A hatóságok csapatokat küldtek ki *Bessim* bég üldözésére.

Konstantinápoly, július 1.

A „*Zia*” című lap nyilvánvalóan sugalmazásra, azzal fenyegeti Montenegrot, hogyha a nagyhatalmak oltalma alatt folytatja kihívó viselkedését, a porta egy lépéssel tovább fog menni s annak ellenére, hogy nincs inye szerint, hogy egy kicsiny országot megtámadjon, mégis kénytelen lesz az *ultima rációhoz* folyamodni, hogy presztizsét megővje. A világbékét nem fogja veszedelem fenyegetni, mert a nagyhatalmak lokalizálni fogják a háborút.

Pétervár, július 1.

Ámbár itteni diplomáciai körökben azt hiszik, hogy *Miuskovics* kudarcot vallott azzal a missziójával, hogy Oroszországot az albán kérdésben aktív közbelépésre bírja, a kérdést mégsem tekintik elintézettnak. *Miuskovics* ugyanis magával hozta *Miklós* királynak vejeihez, *Péter* és *Nikolajevics* nagyhercegekhez intézett leveleit, amelyekben arra kéri őket, hogy a csárnál járjanak közbe. A montenegrói király ezektől a befolyásos nagyhercegektől sokat vár. Most valószínűleg újra megkezdődik az ellenkező áramlatok harca, amelynek kimenetele kétséges. *Miuskovics* arra kérte a csárt, hogy jachtján fogadja. A kérdés tisztázása csak a jövő hét végén várható.

Konstantinápoly, július 1.

A szultán *Miklós* királytól sajátkezű levelet kapott, amelyben barátságáról biztosítja és arra kéri, hogy a békét mielőbb igyekezzék helyreállítani s arra utal, hogy háboru esetében Oroszország és a Balkán-államok segíteni fogják Montenegrot.

Bécs, július 1.

Diplomáciai körökből eredő értesülések szerint Törökország és Montenegro kormányai között tárgyalások folynak. A tárgyalások célja az, hogy annak a kárpótlásnak összegét megállapítsa, amelyet Törökország Montegrónak fog fizetni az albán fölkelés következtében támadt anyagi károsodásért.

Szaloniki, július 1.

A kormány most már több jelentőséget tulajdonít *Bessim* bég azon törekvéseinek, hogy a népet felláztassa. *Bessim* bégnek nagy befolyása és számos híve van és így újabb bajokat okozhat a kormánynak, amely ez okból utasította a monastiri hatóságokat, hogy küldjenek ki csapatokat és semmisítsék meg *Bessim* béget és híveit, minél előbb, amíg még gyenge.

Konstantinápoly, július 1.

Az *Ikdam* értesülése szerint, a hadügyminisztérium *Creuzotban* 36 hegyi üteget, *Kruppnál* három tábori üteget, 100 Maxim-puskát és néhány

gyorstüzelő mozsarat, valamint 3000 tiszti revolvért rendelt.

Konstantinápoly, július 1.

A külügyminisztérium értesülései szerint a cettinjei török követ még egyre tárgyal a malissorokkal, akik egyelőre vonakodnak hazájukba visszatérni. Hír szerint a főnökök közül többen társáikkal folytatott tanácskozásai után újabb követelésekkel léptek fel, amelyekről a minisztertanács holnapután fog tanácskozni. Hír szerint a hadügyminiszter rendeletet adott az albániai főparancsnoknak, hogy a megadási terminus letelte után is csak akkor kezdje meg ismét akcióját, ha a malissorok támadólag lépnek föl. A napokban különben egy szállítóhajó indul *San Giovanni di Meduába*, hogy a csapatok részére élelmet vigyen.

A *Ferdzsumani Hakikat* jelentése szerint 8 redifaszálóaljat mozgósítottak Ananában. Adaliából 4 redifaszálóaljt Assyriába megy. A lap értesülése szerint a hadügyminisztérium vizsgálót rendelt el a Dzsizán mellett szenvedett vereség ügyében, mert azt hiszik, hogy a benszülött vezetők árulók voltak. Hivatalosan kijelentik, hogy a csapatok visszatértükkör elhagyták gépfegyverüket.

EGYHÁZAK.

— (Róma a magyar minoriták ellen.) Róma nem hagyja abba a támadásait a magyar szerzetesrendek ellen. A derék multu franciskánusok egy részét sikerült szöresuhába rázniok. A piaristákkal, az irlgalmosokkal is kísérletezettek, most a magyar minoritákat vették munába. Nem csupán külsőségekről van itt szó, lelkileg és anyagilag akarják megnyomorítani ezt a hatszázötvenéves magyar tanítórendet, amely a hazafiságnak és felvilágosultságnak volt fáklyavivője századokon át. A kapzsi Rómát és olasz barátokat ezeknek a magyar rendeknek a vagyona igazgató főként. A magyar vagyona akarnak beletenyerezni a derék római esuklyások. A magyar minorita-rendnek is szép fekvőségei vannak. A magyar minorita-rendnek ezidő szerint tizenhat rendháza, két gimnáziuma, hét elemi iskolája és tíz plébániája van, köztük olyan jelentősek, mint a *szegedi, aradi és kolozsvári*. A rendnek földbirtokban is meglehetősen nagy van és *elsősorban a rendvagyona az, amely fölött való rendelkezési jogért harcol Róma*. A czél az, hogy megszigorítsák a rend szabályait, a Ferencz-rendhez hasonlóvá tegyék a tagok életmódját. El akarják venni a rendtagok cingulusait, sötétbarna szöresuhát akarnak rájuk adni, az *egri papnevelő szemináriumukat be akarják szüntetni, a rend önállóságát megsemmisíteni* s teljesen Róma hatáskörébe vonni. A rend vagyona fölött való rendelkezési jog teljesen a római központ hatásköre alá jutna. A harc a szegedi káptalani nagygyűlésen fog lefolyni, amelyet most kedden tartanak meg. Ilyen káptalani nagygyűléseket két évenként tartanak. A káptalannak 38 szavazati joggal bíró tagja van, akik a hatalmas arányú szegedi rendházban gyűlnek egybe. Ide érkezik most vasárnap dr. Schottz M. Viktor, a rend római generálisa, aki Bukarestből jön, ahová Konstantinápolyból érkezett. Mindkét helyen keresztülhajtották a Róma által követelt reformot; most Magyarország következik.

Szegedi jelentés szerint: Dr. Schottz, a rend generálisa nem érkezik egyedül Szegedre. Vele jön dr. Haele Peregrin, galicziai provinciális, vizitátor-generális, dr. Ignudi István titkár és dr. Czaich Gilbert, római szentszéki titkár, vatikáni magyar gyóntató. Mind a négyen már vasárnap Szegedre érkeznek, míg a káptalan tagjai csak hétfőn, kedden gyülekeznek oda. A római küldötteket máskor a káptalani nagygyűlés napján ünnepélyesen szokták fogadni. Most ez elmarad. Ők jönnek előbb, ők fogadják az egyenként érkező káptalani tagokat, hogy *megdolgozhassák őket* a római törekvések céljaira. A minorita-rend körében a törekvések miatt nagy az elkéseregés, mert attól félnek, hogy Róma keresztülviszi szándékát. A harc már kedden, a rendfőnök-választás alkalmával elfog dőlni. A mostani rendfőnök dr. Lakatos

Ottó, aki Aradon székel, puha, gyöngye, befolyásolható ember és a rendtagok egyrésze a volt rendfőnököt: dr. Csák Czirjék kolozsvári házfőnököt szeretné újból helyén látni. Mialatt azonban a rendtagok vélekedése elként megoszlik, addig Róma jelöltje: dr. Czaich Gilbert érdekében erősen folyik az agitáció. Dr. Czaich Gilbert fiatalon került ki Rómába, ott végezte tanulmányait, pápai gyóntató lett, aki teljesen át van hatva a római törekvések helyességétől. Négy esztendeje már volt rendfőnökjelölt. 1907 augusztusában volt a választás Szegeden. Négyeszer szavaztak. Az első három szavazáskor Czaich és Lakatos egyenlő számú szavazatot kapott, a negyedik szavazás alkalmával Czaich egy hive fehér czédulát dobott be és így jött ki Lakatos. — Most attól félnek, hogy Czaichot a rendházak tizenhat küldöttjével szemben eső hivatalos szavazatokkal megválasztják és az új rendfőnök, mint Róma embere, keresztülhajtja azokat a reformtörekvéseket, amelyek egy magyar rend függetlenségének és önállóságának elvesztését jelentik. Ez esetben ugyanis lassankint idegen szerzetesek ülnek be a magyar rendházakba, mert magyar szerzetest aligha kapnak. Lehet, hogy Rómának éppen ez a célja! . . .

— (Az elmozdított lelkész.) Kölnben az elmozdított Jatha evangélikus lelkész részére gyűjtést indítottak, hogy egzisztenciája elmozdítása után is biztosítva legyen. A gyűjtés eddig hetven ezer márkát eredményezett.

— (Izgalmas kanonok-beiktatás Váradon.) Tegnap nevezetes és részben izgalmas káptalani ülés volt a nagyváradai püspöki palotában. Az új nagyprépostot és a legújabb kanonokokat iktatták be és az ülésen résztvettek gróf Széchenyi Miklós püspök, Belopotoczky Kálmán, az új nagyprépost, Bjelik Imre tábori vikárius és az összes kanonokok. Veni sanete után Fetser Antal cz. püspök elparentálta a káptalan halottjait: Palotay László, dr. Bognár János és Andrassy János kanonokokat, azután Belopotoczky Kálmán valóságos belső titkos tanácsos, az új nagyváradai prépost ünnepélyes beiktatására került a sor. Fetser Antal üdvözölte az új nagyprépostot, akinek tüntetőleg felsorolta összes czimeit: nagyprépost, pápai trónálló, római gróf, valóságos belső titkos tanácsos, az elsőosztályú vaskorona-rend lovagja, a Ferencz József-rend nagykeresztese és a többi.

— Csakis az ő kiváló egyéniségének tulajdonítható — mondotta Fetser, — hogy ő felsége nagyváradai prépostját nevezte ki. Kiténtetése és érdemei mellett nem csoda, ha a fokozatos előléptetés szabályai ellenére Belopotoczky előbb jutott a káptalanba. Ezt még a megelőzötték is természetesnek találják, ezért üdvözölöm a káptalan első kegyelmes prépostját, aki minden bizonynyal díszére fog válni a főkáptalannak.

Belopotoczky Kálmán köszönő szavai után a fokozatosan előléptett kanonokokat iktatták be s erre következett a gyűlés szenzációja, amidőn Bjelik Imrénak, az ujonnan kinevezett tábori vikáriusnak beiktatására került a sor. Az ünnepélyes aktus előtt Fetser Antal, a kanonokok fezzelt figyelme mellett ezt az érdekes beszédet mondotta:

— Készséggel elismerem Bjelik Imrénak eddigi nagysikerű és áldásos tevékenységét, amelyet a katonai lelkészet terén, különösen mint tábori káptalani helynöki titkár és irodagazgató kifejtett. Most még nehezebb feladat hárul rá: a monarchia katonai lelkészeinek vezetése és irányítása. A káptalanra hárul, hogy a nagy feladatban őt támogassa. Örülök annak is, hogy a magas polczra Bjelik személyesen ismét magyar főpap került, de nem tagadhatom, hogy ez a kanonoki kinevezés az egyházmegyében nem a legkellemesebb meglepetést keltette, mert a nagyváradai egyházmegyei stallumba idegen megyebeli pap került. E tekintetben a káptalan együttlérez a mellőzött nagyváradai egyházmegyei papokkal . . . Azonban enyhíti a mellőzést a megyés-püspök, gróf Széchenyi Miklós fáradozásának eredménye, amely szerint legfelsőbb helyről ígéretet nyert, hogy adandó alkalommal az egyházmegye mellőzése orvosolható fog.

Sápadtan, az izgalomtól idegesen hallgatta Bjelik Imre Fetser püspök beszédét, amelyre nem

volt egy szava sem, hanem beiktatása alkalmával köszönetet mondott a királynak, a püspöknek, a főpásztoroknak. A kanonokoknak megígérte, hogy igyekezni fog méltóvá lenni Szent László káptalanságára. Ezzel a méla akkorddal véget ért az izgalmas czerimónia, amely után a püspök ebédet adott a káptalan tiszteletére.

— (A pesti evang. egyház közgyűlése.) A pesti magyar ág. evang. egyháznak a mult hó folyamán megtartott választása alkalmából reformpárt alakult, amely a választások folyamán kisebbségben maradt és ezért petícióval élt. Az egyháznak Wagner Géza és Raffay Sándor együttes elnöklésével ma délután megtartott közgyűlése az ebből a helyzetből előálló intézkedések megtételével foglalkozott. Wagner Géza megnyitó beszédében kifejezést adott annak a nézetének, hogy a választásban megnyilvánult minden szenvedélyesség daczára a reformpárt is teljes bizalommal viseltetett az elnökség iránt és ez kötelességévé teszi, hogy alkalmat és módot keressen arra, hogy az az egyetértés, amely az egyházi ügyek intézésében feltétlenül szükséges, minél előbb helyreálljon. Hangsúlyozza, hogy eddig mindig az ügyek intézésében való részvétlenség volt panasz tárgya. Alból, hogy most élénkebb volt az érdeklődés az egyház iránt és pártok is alakultak, azt az öröndetes jelenséget kívánja leszögezni, hogy az egyház iránti önzetlen érdeklődés fokozódott, többen akarnak részt venni a munkában, de ez a részvétel csak önzetlenségből és áldozatkészségből fakadhat, mert az egyház nem nyújthat anyagi előnyöket. Más okokból is az a nézete, hogy az egyház érdekeinek előmozdítása volt az új pártnak a célja és ha valami benne hibázthatandó, ez csak az lehet, hogy kívánságával nem jött elég jókor és így nem is kereshettek módot az együttes munkálkodásra. A választás folyamán semmi olyan helytelenség nem történt, ami alkalmas volna annak megsemmisítésére. A választás folyamán keletkezett és kiélestedt ellentéteknek minél előbb meg kell szünniök, ami másképp nem érhető el, csak úgy, ha érvényesnek ismerjük el a választást. A szenvedélyek lecsillapítására a petíció visszavonása a legalkalmasabb eszköz és ezért mindent el fognak követni a reformpárt kívánságainak honorálására és ezzel az ellentétek elsimítására. A szavazatszedő-bizottság tervezte elő ezután a mult hó 11. és 12-én megtartott választás eredményét, amelynek felolvasása után az elnök azt kérte, hogy Seltenreich Kornélt annyi szavazattal jelentsék ki megválasztott presbiternek, mint amennyi szavazatot reá mint gondnokra és mint presbiterre összesen esett, minthogy a gondnok amugy is hivatalból tagja a presbitériumnak. Az elnök indítványát többek hozzászólása után elfogadta a közgyűlés és jegyzőkönyvbe iktatta a távozó gondnoknak, Sztrétkó Gusztávnak érdemeit. Az ülés végén Szentiványi Géza teljes elismerését fejezte ki az elnök lojális nyilatkozatairól, amelyekkel a reformpárt mozgalmát illette. Minthogy a reformpártot működésében csakis az egyház érdeke vezette és így önzetlen czélok szolgálatában állott, kijelenti, hogy minden működésével a béke helyreállítására fog törekedni. A közgyűlés nagy örömmel hallgatta e felszólalást, mire az elnök még bejelentette, hogy Munkácsy siremlékére az egyház nevében koszorút helyezett és ezzel az ülés véget ért.

— (Evangelikus egyházi közgyűlések.) A bányási egyházmegye július hó 5-én tartja évi rendes közgyűlést Nagybecskerekben. Előző nap gyámintézeti istentisztelet és különféle bizottsági ülések, lelkészi urvacsoara és lelkészi értekezletek llsznek. A dunántúli evangélikus egyházkerület folyó évi rendes évi közgyűlést augusztus hó 9-én tartja Szombathelyen. A közgyűlés előtt az egyházkerületi gyámintézet és az egyes bizottságok tartják üléseiket.

— (A pozsonymegyei esperesség közgyűlése.) A pozsonymegyei ág. h. ev. esperesség idei előkészítő értekezletét, valamint az iskolai és gyámintézeti bizottság ülését folyó évi július 13-án Pozsonyban a Theol. Otthon tanácstermében reggeli 8 órakor tartják meg. Az esperességi közgyűlést Modorban tartják folyó évi július 20-án. Aznap reggeli 8 órakor járulnak a lelkészek az Ur asztalához a német templomban; 9 órakor lesz gyámintézeti istentisztelet a tót templomban, utána ugyanott a közgyűlés. A közebed alatt körüljár a Gusztáv Adolf-serleg a modori árvaház javára. A közgyűlés főtárgyai. 1. Ima. 2. Megnyitás. 3. Megalakulás. 4. Az esperes évi jelentése. 5. Esp. pénztár számadása. 6. Esp. segélyző intézet számadása. 7. Esperesi számvévszék jelentése. 8. Tűzkárbiztosítási jelentés. 9. Esperesi gyámintézet közgyűlése. 10. Folyamodványok elintézése. 11. Egyházkerületi követek választása. 12. Az iskolai bizottság jelentése. 13. Tanítói szolgálati szabályrendelet. 14. Nagyszombati határozatok. 15. Adóalapi szabályrendelet. 16. Indítványok. 17. Jegyzőkönyv hitelesítése. 18. Jövő évi közgyűlés helye. 19. Berekesztő ima.

Prohászka püspök Canossája.

— Visszavonta műveit. —

Budapest, július 1.

Amint az már előrelátható volt, hogy Prohászka Ottokár székesfehérvári püspököt a római egyház fanatikusi kényszeríteni fogják indexre tett művei visszavonására, az végre is megtörtént. Tomcsányi páter és sötétgondolkodású társai elérték céljukat és Prohászka holnapi pásztorlevelében véghezviszi a Canossa-járást. Visszavonja a könyvpiacról fenkölt gondolkodású műveit és teljesen aláveti magát és gondolkodását az egyházi fegyelemnek.

Ez a hír az előzmények ismeretében már nem fog meglepni senkit, de igenis mélyen el fog szomorítani mindenkit, aki azt óhajtja, hogy a katolikus hitéletet egészséges, a mai kor szellemének megfelelő áramlat hassa keresztül. Olyan áramlat, mely a Prohászka püspök műveiben nyilatkozott meg, mert csak is ennek érvényrejutásával remélhető, hogy Magyarországon a megbolygatott felekezeti béke valaha helyreállhasson és normális interkonfessionális viszonyok létesülhessenek. Amíg tehát a római katolikus egyházban a tulzók és vakbuzgók diadalmasodnak, addig ily viszonyok létrejöttére nem lehet számítani. És ezt a szomorító tény jelent a Prohászka lebiztosítása a felekezeti és társadalmi béke híveinek.

Az érdekes eseményről tudósításunk a következő:

Prohászka pásztorlevele.

Székesfehérvárról telefonálják: Mint ismeretes, Prohászka Ottokár püspök két művét és egy karácsonyi cikét a Ceregatio Indicis indexre tette és erről dekrétumot adott ki, mely június hó 6-áról kelt. A közönség érdeklődéssel tekintett a további fejlemények elé s várta, mi lesz a vége a szokatlan esetnek? A sok találgatásnak holnap vége szakad. Ugyanis Prohászka püspök holnap megjelenő ezidei IV. sz. pásztorlevelében ezeket írja:

Nr. 1218.

Az „Acta Sedis Apostolicae“ június 6-án kiadott 8. számában olvasom, hogy az Index-Kongregatio „Az Intellektualizmus tulhajtása“ című műveim, „A Modern Katholicizmus“ című műveimet, nemkülönben a „Több békességet“ című az Egyházi Közlönyben megjelent karácsonyi cikkemet kárhoztatta s indexre tette.

Mivel mi legfőbb tanító-tekintélynek a római szentszéket valljuk s központi szerveinek, amilyen az Index-Kongregatio is, *ítéleteit s iránymutatásait engedelmességgel fogadjuk*: azért én is kötelességet teljesítek, midőn a Szentszék ez ítéletének *alávetem magamat* s az igazság és tévelyek mai harcában *készséggel s tisztelettel fogadva* a legfőbb tanító ítéletét s iránymutatását, *a műveket a könyvpiacról is visszavonom.*

Székesfehérvár, 1911. június 24.

Tüntetés Prohászka mellett.

A Regnum Marianum Egyesület mai országos kongregációs kongresszusán az elnöklő gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök meleg szavakban emlékezett meg dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspökről:

— Mikor így — mondotta a püspök — a Mária Kongregáció praesesenek alakját magam elé varázsolom, önkéntelenül arra a hatalmas egyéniségre gondolok, aki Krisztus szellemét oly sokakkal közele, az ő országának kiépítésén fáradozó, aki közöttünk szokott lenni, akit szerettünk, tiszteltünk, bámultunk, mikor dicsőség-répszerűség vette körül és akit szerettük, tiszteltünk akarunk a megpróbáltatás napjaiban is. Nemcsak szívem sugallatát követem, hanem kötelességet is vélek teljesíteni akkor, midőn azt ki-nondom némi halovány elismerésül annak a nagy és eredményes munkásságnak, melyet évtizedek óta lankadatlanul végzett, annak a dicsőségnek, melyet a katolikus és magyar névnek nemcsak hazánkban, hanem világszerte is szerzett. És aki nagy volt a dicsőség és sokoldalú tevékenység napjaiban, azt én még nagyobbán látom most, a megpróbál-

tatás idején, mely hogy hamar elmúljék, a hitélet érdekében szívemből óhajtom.

A jelenlevők lelkesen megéljenzették a szónokot s a tüntetés az ülés folyamán mindannyiszor megújult, valahányszor Prohászka püspök nevét említették.

Fürdőélet Peitahóban.

— Kirándulás egy kínai fürdőhelyre. —

Peitaho, június elején.

Peitaho, Észak-Kínának ez a szépfekvésű tengeri fürdőhelye a legközelebbi kikötővárosokból csak egy napi lovaglás után érhető el. Reggel indulnak az emberek a kikötővárosokból, hogy napnyugtakor odaérkezzenek. Utközben sűrűn találkoznak az utasok kínaiakkal, akik kíváncsi, barátságatlan szemekkel néznek a feljűk közelgő idegenre. Ezek a sárga emberek az ő ferde szemekkel, rövid lapos orrukkal és széles szájukkal, amely mosolyra vajmi ritkán nyílik, különben sem tesznek az emberre kedvező benyomást. Inkább visszataszítók.

A városok felé siető kínaiak közt feltűnően sok a nő, akik ösvérhátón bevasárolni mennek a városba. Ugy ülnek az ösvéren, mint a férfiak és nehéz vásznakba burkolva magukkal viszik a csesemőket is, akiket karjukon tartanak. Az őket kísérő férfiak többnyire gyalog, lépésben vagy futva haladnak az ösvérek mellett. A falvak közeléig árnyas fecsoportok jelzik, amelyeknek tövében a halottak aluszszák örök álmukat idomtalan, nagy kősirokban. A fák nemei világosan jelzik az elhunytak rangját és társadalmi állását. A ciprus és a fenyő csak a császári ház tagjait illeti meg, míg a büszke mandarinnak meg kell elégednie az egyszerű nyárfával és a polgárnak a cseresznyefával. A titokzatos füzfá a legteljesebb szegénységet jelenti.

A magunk részéről a sárkány-ünnep napját választottuk ki arra, hogy Peitahot megnézzük. Ez kétszeresen érdekessé tette kirándulásunkat, mert így a fürdőhely meglátása mellett a nép szórakozásait is megnézhettük.

Peitaho legnagyobb részét halászváros, többnyire egyszerű, igénytelen nádviskókból áll. Csak a taotai házat jelzik hatalmas kőfalak és egy ósrégi kőkerítés: a szellemek fala. Ennek a falnak az a hivatása, hogy az éjszaka vándorló rossz szellemeket visszatérésre bírja, mert azok — kínai felfogás szerint — csak egyenes uton és akadály nélkül tudnak tovább haladni.

A községben csak egy kut van, amely forrásának hűs vizét egy hatalmas hársfa tövére önti. A szó szoros értelmében vett utcaja egy sínes Peitahónak. Poros, rendezetlen sátorok ezek, helyenként mély vizmosásokkal. A házak teljesen rendezetlenül állanak egymás mellett. Előttük hatalmas, évszázados fűzfák bontják ki lombjaikat, amelyek alatt félméztelen, szurtos gyerekek játszanak, az éheztetőtől lesóványodott kutyákkal. A gyerekek a mi láttunkra elakarták szemeket és éktelen zivajjal menekültek a házakba. Ugyanis a fehér embereket vöröshajú ördögöknek festik le a kínai gyerekek előtt, akik a hadi-istenséget és felöltöjük aiait hordják.

A kínai házak különben belülről eléggé tetszetősek. Eltekintve a sok zeg-zugos folyosótól és udvartól, a házak belső berendezése és a szobák díszítése joggal meglepheti az idegent. A szoba a világosságot apró és színes papirablakokon át kapja, ami már magában véve többszínűvé teszi a szobát. Ha most már hozzá képzeljük a kőből készült nyugágyakat, amelyeknek oldalán tigrisképek díszlenek, a tussal, vízfestékekkel és aranyozással telerajzott falakat, a nádból készült asztalkákat és ülőhelyeket és végül az ezek közt mozgó kínai nőket, úgy lehetetlen eltagadnunk, hogy sok élet és sok szín van a szobákban.

A hétemeletes kínai agodát elmellőzve Peitaho látogatottabb fürdőhelyeihez értünk. Itt is egészen a tengerpartig elnyúló, jól megmunkált földeket és buja zöld mezőket találunk. A parton kőházak romjai hevernek. Ezeket a házakat annak idején a boxerek rabolták ki és hordották le. Nem mesz-

szé a romoktól ismét ép házak közé érünk és itt találjuk a helység egyetlen számbavehető térségét. Ma, az ünnepen nagy tömeg verődött össze a tóren és figyelt egy rögtönzött színelőadásra. Egy, fehérruhás, eléggé komikus megjelenésű férfi és egy fiatal vastagon kifestett nő szavaltak itt. A nő éneklő hangon ó-kínai verseket adott elő élénk taglejtésekkel és ritmikus táncmozdulatokkal, amelyet a férfi czirkuszbaillő arczjátékkal kísért. Több órán át tartott ez az előadás, amelynek hangja mindegyre emelkedett és ritmusa gyorsult. A férfi grimaszai végre is türethetlenné kezdtek válni és mi a befejezés előtt hagytuk ott az előadást.

A tenger felé mentünk, ahol ugyisint nagy tömeg verődött össze. Itt folyt le az u. n. sárkányregatta. Két sárkányalaku bárka kelt itt versenyre. Mindegyikben ötven-ötven evezős ült, akik épp úgy helyezkedtek el az evezőpadokon, mint annak idején a gályarabok. Ruházatuk is ezekre emlékeztetett, mert nem állott egyébből, mint néhány felettébb hiányos vászondarabból. A bárkákon csak egy-egy felöltözött ember állott, aki harsány kiáltásokkal biztatta az evezősöket. A meglehetősen hosszú távot a bárkák csak lassan eveztek be és a verseny vége belenyulott az alkonyatba. A leáldozó nap sugarai vörösrre festették a tenger hullámzó fodrait és a parton rivalgó néptömeget. Távolból pedig felhallatszott a halászok monoton, egykedvű éneke, amelylyel hozzáálltak a kifeszített hálók partra vonásához.

TÁVIRATOK.

A marokkói helyzet.

Páris, július 1.

A Havas-ügynökség jelenti *El Ksarból* múlt hónap 29-éről: Egy száz fős hadoszlop, amely gyalogsapatokból, lovasokból és tüzérségből áll, ma reggel Sok-Kmis-Bu-Indiába indult, amely mintegy husz kilométerre északra van El Ksartól.

Páris, július 1.

A kormányhoz közelálló körökben fontolgatják, vajjon nem volna-e tanácsos *Larracheba* hadihajót küldeni, hogy ilymódon is tüntessen Franciaország mellett, hogy ez a *kitűző nem Spanyolországé*. Szó van arról is, hogy egyidőre *Madridból visszarendeli a kormány a nagykövetet* s ilymódon fogja elérni, hogy a Spanyolországnak jogtalanul juttatott vámelőnyöket megszünteti.

Berlin, július 1.

A *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* jelentése szerint a német birodalmi kormány a Marokkó déli részében érdekelt német cégek kérésére az azon vidéken élő német védenczek élet- és vagyonbiztonságának őrzésére a *Panther* ágyunaszádót, mely a közelben volt, az agadiri kikötőbe küldte és ezt közölte a hatalmakkal. Együttal közöltetett Marokkóval, hogy ez a lépés semmiféle barátságos szándékkal nincs egybekötve Marokkó ellen.

Páris, július 1.

Madridi jelentés szerint a spanyol kormány azt válaszolta a francia kormánynak kérdésére, hogy *Uezamból* nem akar előrenyomulni és az El Ksarban időző csapatokat utasította, hogy a *Lukkos* folyó balpartján tul ne menjenek.

Madrid, július 1.

A kormány megzafolja azt a hirt, mely szerint Spanyolország Huezzát meg akarná szállani.

Páris, július 1.

Báró *Schön* német nagykövet ma délután jelent a külügyminisztériumban és azt arról értesítette, hogy Németország, tekintettel az Agadir közelében észlelhető mozgalomra és az ott lakó német alattvalók és védelem alatt állók aggodalmára, elhatározta, hogy hadihajót fog kiküldeni, hogy szükség esetén segélyt és támogatást nyújthasson alattvalóinak. A nagykövet megjegyezte, hogy a hadihajó eltávozik Agadirtól, mielőtt a nyugalom újra helyreáll. Reményli, hogy ez az intézkedés nem fog semmit sem változtatni a két ország jóviszonyában.

Páris, július 1.

Báró Schön német nagykövet délben értesítette a külügyminisztert, hogy az Agadirban lévő német kereskedők védelmére a Panzer hadihajót kiküldötték. A külügyminiszter tudomásul vette e bejelentést és kilátásba helyezte, hogy miniszter-társaival való tanácskozása után fog további nyilatkozatot tenni. Egy lap azon állítása, amely szerint a miniszter fentartással fogadta e bejelentést és csodálkozásának adott kifejezést afölött, hogy Németország az algézirási egyezménynek ellenkező módon járt el, teljesen alaptalan. A külügyminiszternél tett bejelentésről a lapok külön kiadásban adott hírt. A *Liberté* egy egész oldalt betöltő vas-tag betűs cikkben ad erről hírt e fölrészről: *Németország intervenciója Marokkóban*. A *Presse* a mely Németország akezióját komoly dolognak és *szinpadit trükknek mondja*, azt írja, hogy e lépés annál is inkább váratlan, mert Németország legutóbbi barátságos kijelentése és Cambon nagykövetnek Kiderlen államtitkárral folytatott beszélgetése után történik meg.

Köln, július 1.

A „*Kölnische Ztg.*“ berlini távirata szerint Agadirban német kereskedőházaknak nagyterületű mezőgazdasági telepeik vannak. Egy cégnek olyan birtoka van, mint egy egész fejedelemség. Egy cég mintegy 120 embert alkalmaz, ezek közül 60-70 kereskedelmi ügynök, akik német védelem alatt állanak. Van egy másik cég, amelynek 60 alkalmazottja van. A német kereskedelem általában nagy lendületet vett Marokkó déli részében főleg az utóbbi időben, ami a statisztikából még nem tűnik ki, mert számos birtok, amelynek behozatalát és kivitelét Anglia számlájára írják, németek birtokában van. Az Agadirnál jóval beljebb fekvő bányáknál is nagy mértékben van a német tőke érdekelve.

Castro Venezuelában.

Berlin, július 1.

Ideérkezett jelentések szerint Castronak sikerült Venezuelába eljutni, de az exelnök nagyon csalódott, mert azt kellett tapasztalnia, hogy *hívei mind elfordultak tőle*. Castro, akinek visszatérését az Egyesült-Államok kormánya minden áron megakart akadályozni, Cadixből áruházban utazott a „*Legaspi*“ gőzhajón Venezuelába és a sabanillai kikötőben szállt partra.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork		jul. 1.	jun. 30.	jun. 29.
Buza	helyben	95 $\frac{1}{2}$	95 $\frac{3}{4}$	95 $\frac{3}{4}$
	júliusra	94 $\frac{3}{8}$	94 $\frac{1}{2}$	94 $\frac{1}{2}$
	szeptemberre	95 $\frac{3}{8}$	95 $\frac{3}{8}$	94 $\frac{7}{8}$
Tengeri júliusra		64 $\frac{1}{4}$	64	62 $\frac{3}{4}$
Chicago.				
Buza	szeptemberre	89 $\frac{3}{8}$	88 $\frac{3}{8}$	93 $\frac{3}{8}$
Tengeri júliusra		60 $\frac{1}{4}$	58 $\frac{3}{8}$	57 $\frac{3}{4}$

Newyork, július 1. Gyapot Newyorkban, helyben 14.80 (14.80). Gyapot augusztusra 14.50 (—). Gyapot októberre 13.52 (14.53). Gyapot New-Orleansban, helyben 15 $\frac{1}{16}$ (15 $\frac{1}{16}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.25 (7.25). Petroleum Stand white Philadelphában 7.25 (7.25). Petroleum Refined in Cases 8.75 (8.75). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 8.60 (8.55). Zsir Rohe és Brothers 8.70 (8.70).

Chicago, július 1. Zsir júliusra 8.27 (8.22). Zsir szeptemberre 8.40 (8.37). Szalonna short clear 8.37 (8.37). Sertéshus szeptemberre 15.87 (15.55).

AZ „EGYETÉRTÉS“

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Alkotmányos élet

szép

Magyarországon.

Ha a Magyarországra tévedt idegen a képviselőválasztáson észlelhető tülekedésből akorná megállapítani a honatyai buzgalmat, azt kellene hinnie, hogy a furkós bottal verekedő, tele szájjal szónokló jelölt megválasztatása esetén a legodaadóbb honatyává lesz, akit még mézesmadzaggal se lehet kicsalogatni a képviselőházból. Tényleg azonban úgy áll a bál, hogy a honatyá csak a pénztár körül és a különféle hivatalokban fejt ki hemzsegést, a képviselői padokat nem nagyon terheli becses személyével. Ebből azután előállnak a gyakori határozatképtelenségek és a rossz törvények. Most másképp lesz. A főfőgenerális unja a fegyelmetlenséget és szigorú napiparancsot adott ki, amely egy kicsit ránczba szedi a sok kényelmes közkatona. Ezentul kaszárnyában fog lakni a mungó, káplárok és kapitányok parancsolnak neki, a művelt polgárság nagy öröme.

Az új rend szerint a honatyának hétkor kell kelni, megvetni az ágyát, kitakarítani a szuszobát és végül „antretolni“ imához, amely kezdődik: Kegyelmes atyánk, aki lakol a budai palotában, add meg nekünk a mindennapi trafikengedélyünket és egyéb kis panamákat, hogy gazdagon hosszú életűel legyünk a földön.

Ima után a reggeli következik, ennek végzetével egy olvasni tudó altiszt fölolvass egy reggeli lapot, hogy a honatyá is tudja, mik történnek a földön. Ujságot olvasás után rövid gyakorlat. Mély meghajlások, fővetések többször végzendők. Pihenő alatt a legénység a főbvalók neveit ismételteti:

— Zájne Ekszisztencz Herr Ministrans préferenc Geraf Károly von Khuen-Hedervary stb.

Pihenő után az udvaron kijárási gyakorlat. Tíz óraker sorakozás a kivonuláshoz. Az altisztek kiosztják a napi municziót: tíz éles „igen“-t, amelyet a közkatonaának a parlamenti ülések alatt kell elsűtni. Megtakarított lövedékek nagyobb viták számára teendők el.

A csapat a főbb utczák elkerülésével vezető a parlamentbe. Az altisztek tartoznak ügyelni, hogy a legénység egymás közt lépést tartson. Nem szükséges azonban, hogy ugyanakkor a kulturával is lépést tartson, ami különben, tekintve az első, ugys lehetetlen.

A parlament padjain a csapat jelenléti gyakorlatokat folytat. Jelen van, míg mások addig beszélnek, amig ebből a beszédből magyar törvény lesz. A jelenléti gyakorlatokat fejlődítési gyakorlatokkal lehet komolyítani. A tüzelés parancsszóra történik igennel.

Két óraker menázi. Négy óraker fogadás. Szakaszonként egy paraszt tiszteli meg a honatyákat ezzel a megszólítással:

— Nagyságos urc

Erre a gyakorlatra súly helyezendő, mert ez emeli a legénység önéretjét és elhitei a honatyával, hogy valaki.

Este leves vacsora, tanulságos mozgókép-előadás, továbbá szakaszonkénti séta alkalmazatos mulatóhelyekre. Az ilyen helyeken a képviselő tartozik tisztességesen viselkedni és föltétlenül fizetni, mert az ingyen czechelés nincs a mandátumban.

A fegyelem ellen vétők szigorúan büntetendők. Első fokozat: magázniok kell a miniszterelnököt. Második fokozat: tilos belépniök a miniszteriumokba. Harmadik fokozat: obstrukciós beszédek kell mondaniok, perszo kívülről.

Az új rend életbe lépett és az első turnus már bevonult. Mi most a kaszárnya kapujából nevetjük az exerezirozást. Fogunk mi még sirni is.

Ray.

Előfizetési felhívás.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése július elsején lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

Az „Egyetértés“ előfizetési ára

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 „ — „
Félévre	14 „ — „
Egész évre	28 „ — „

Lakóhelyváltozás esetén arra kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy új címüket idejekorán közöljék velünk. Ebből a czélből lapunkhoz praktikus levelezőlapokat mellékelünk, amelyek arra szolgálnak, hogy előfizetőink címváltozásait közöljék velünk. A nyáron, a fürdőevad alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utána küldjük, még akkor is, ha többször változtatják tartózkodási helyüket. Ugyisintén a főváros környékén nyaralóknak pontosan vitetjük a lapot.

UJDONSÁGOK.

Két „elégéses“

tiz gramm strichnin.

* * *

Bizonyos fátum kötődik sokszor egyes emberek, sokszor egész családok sarkához. Ez a fátum nem mindig sötét és nem mindig iszonyu, jóllehet maga a szó és a szóban foglalt fogalom rendesen sötét és ijesztő. A régiek a fátumot mindig irtózatossal végtetnek tartották. De vannak emberek és családok, amelyek akárhová kerülnek, akármit kezdeményeznek, mindig szerencsés körülményekre bukkanak. Gazdagság, jólét, vidámság kíséri őket utjaikon. S ugyanaz a dolog, amely másnak sehogy sem sikerül, nekik a legnagyobb sikereket hozza meg. Ezeknek a szerencse a fátumuk.

De az a másik fátum, az a bizonyos, sötét, iszonyu és rémületes sokkal gyakoribb. Vannak egész familiák, amelyeknek minden egyes tagja mögött ott ólalkodik a borzalmas végtet. Sokszor bizonyos, meghatározott betegség lepi meg a családtagokat; máskor az öngyilkossági hajlam kíséri őket életutaikon. Máskor a nyomor kötődik a sarkukhoz s akár-mily energiát fejtenek ki, bármily becsületes munkát végeznek, ha — mint mondani szokás, — megfeszülnek is, nem tudnak kibujni a fátum alól. Mint az árnyék kötődik hozzájuk és egyszer csak meg is senmisíti őket.

Olvassuk csak el a szegény Sera Katalin tragédiáját. Az apja öngyilkossággal vett véget életének; az egyik testvére megégett. Ő maga beteges volt és már kétszer megoperálták. De végre is azt hitte, hogy a fátum elől, mely üldözi, meg fog menekülni. Letette a tanítónői képesítőt és oklevelet kapván, remélte, hogy el tudja tartani magát és beteges édesanyját.

Minden szépen is ment volna. De anyjától levelet kapott, melyben az állt, hogy a végbizonyítványban ne legyen „elégéses“, mert akkor a kilátásba helyezett tanítói állást nem kapja meg. De a fátuma érvényesült. A bizonyítványban nem egy, de két „elégéses“ volt. Mikor ezeket a kalkulákat meglátta, valahonnan tíz gramm strichnint szerzett, bevette és néhány pillanatra rá halott volt.

Igaz, vagy valószínű, hogy fátuma az „elégésesek“ nélkül is utólerne volna. Ugyisintén családi terheltégy zvanánt üldözö

az öngyilkosságra való hajlam s más okok is elegendők lettek volna arra, hogy kezet emeljen magára. Alkalmi okban soha sincs hiány. De mégis, amikor éppen erről az „alkalmi okról“ van szó, kérdezzük, hogy minek egy képesítő bizonylatban a kalkulus? Hisz ha valakit arra képesnek jelentenek ki, hogy egy iskolában a növendékeket taníthassa, mire való akkor osztályozni az egyeseket? Vagy megszerezte az erre való hivatottságot, vagy nem. Ha igen, akkor még külön megnehezíteni az állásínyerést a kalkulussal igazán embertelenség.

Ez lett a szegény, sorsüldözött leány fátuma. De nem tévedek, ha azt állítom, hogy egyszersmind a mi rothadt pedagógiai rendszerünknek is fátuma és ama rejtélyek közé tartozik, amelyeket halandó ember megfejtteni sohasem tud majd. (t.)

NAPIREND. Naptár: vasárnap, július 2. — Róm. kath.: A. 4. Jézus sz. v. — Pro.: A. 3. Sarolta. — Görög-orosz: június 19. B. 3. Judás. — Zsidó: Thamus 6. — A nap két reggel 4 óra 7 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két délelőtt 11 óra 5 perczkor, nyugszik este 11 óra 41 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.
Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum összes tárai 9—12-ig. — Aquincumi Múzeum 9—4-ig. — Erzsébet Múzeum 9—1-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Fővárosi Múzeum 9—2-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig. — Népművészeti kiállítás az Iparművészeti Múzeumban 9—1-ig. — Közlekedési Múzeum 9—12-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Néprajzi kiállítás az Ipar-sarnokban 9—7-ig. — Tansermúzeum 9—12-ig. — Technológiai Iparmúzeum 9—12-ig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig. — Vas és fémpari kiállítás az Ipar-sarnokban 9—7-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Fővárosi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Pedagógiai Könyvtár 9—12-ig.
Nyitvalevő képtárak: A bécsi „Secession“ 10 tagjának kiállítása a Művészothonban. (IV., Váci-utca 9.) Nyitva délelőtt 10 óráig este 8-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum összes tárai 10—2-ig.

Hétfő, július 3-án. — Róm. kath.: Jácint vt. — Prot.: Jácint. — Görög-orosz: június 20. Metod p. — Zsidó: Thamus 7. — A nap két reggel 4 óra 7 perczkor, nyugszik este 7 óra 59 perczkor. — A hold két délelőtt 12 órakor, nyugszik este 11 óra 56 perczkor.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter fogad délután 5 órakor.
A közoktatásügyi államtitkár fogad délelőtt 12-kor.
A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

— „Képes Szalon.“ Az Egyetértés vasárnap-i mellékletének legújabb száma a benne sorakozó gyönyörű képekkel, szép képes album hatását kelti az olvasóban.

A haza-gyűlés képe után ott találjuk a következőket:

- a Viribus unitis vízrebocsátása,
- főherczegek csoportja és
- a trónörökös és felesége a hajóavatáson,
- a német császár Hagenbecknél,
- a londoni koronázási ünnepségekből,
- Bier főhadnagy és
- Umlauff kapitány, a bécs-budapesti tárepülőverseny résztvevői,
- Richter tönkrement aeroplánja,
- Strobl mester műterméből,
- Munkácsy Mihály ifjúkori szerelme,
- Anatole France és d'Annunzio,
- Prinactan és
- Lemartin a francia aviatika áldozatai,
- az aranylakodalmas Molitorisz-pár s végül
- a házasságszédelő Korponay mérnök.

— Ottlik államtitkár Debreczenben. Ottlik Iván államtitkár ma délelőtt Debreczenbe érkezett. Az államtitkár a megye nevében Domahidy főispán, a város nevében Kovács József polgármester üdvözölték. Az államtitkár automobilon a Hortobágyra ment, hol a mesterséges öntözés ügyében folytat tárgyalásokat.

— A beteg orosz külügyminiszter. Péterváron át Elster fűrdőről jelentik, hogy Sassonov külügyminiszter állapota lényegesen javult és láz többé nem mutatkozik, ami arra vall, hogy betegsége nem tuberkulotikus természetű. Alaposnak látszik a remény, hogy Sassonov néhány havi pihenés és fűrdőzés után teljesen felgyógyul.

— Udvari tanácsosság. A király dr. Pillisnáróti Bozóki Alajos nagyváradi jogakadémiai igazgatónak a magyar királyi udvari tanácsosi címét díjmentesen adományozta.

— V. Ferdinánd király emlékezete. Ferdinánd király halálának mai évfordulója alkalmából hivatalos gyászistentisztelet volt a budavári koronázó Mátyástemplomban. A templom főhajójában díszes katedrális állott hatalmas viaszgyertyákkal körülvéve, rajta a megboldogult uralkodó jelvényei, koronái, jogarja és családi cimere. A főhajó hosszában Halász Gyula százados vezetésével koronörök alkottak díszőrséget, míg a templom előtt Beniczky Tamás rendőrfelügyelő vezetésével lovas és gyalogrendőrök ügyeltek a rendre. A szentélynek fekete posztóval bevont padsoraiban csupán a székesfőváros képviselői Fülepp Kálmán főpolgármester és Rényi Dezső tanácsnok, továbbá Gener-sich Antal, az egyetem prorektora ültek. A hadsereg részéről Matuska altábornagy, hadtestparancsnok-helyettes és Allorjay tábornok, csendőrfelügyelő vezetése alatt nagyobb számú tiszti küldöttség jelent meg. Az ünnepi gyászmisét dr. Szentgyörgyi Jordán Károly apát, a katolikus tanügyi tanács elnöke celebrálta dr. Vodicska Imre és dr. Szokolay Antal budavári káplánok segédletével. A templomi ének- és zenekar Vavrincez Mór nagy rekviemjét adta elő a szerző személyes vezetésével.

— A kincstári erdők új vezetője. A földművelésügyi minisztériumban a kincstári erdők főosztályának élére új ember kerül. Téglyás Károly, aki fontos szerepkörének elfoglalásakor a miniszteri tanácsosi címet és jelleget kapja. Téglyás Károlyban elméletileg kiválóan képzett, adminisztratív ügyekben jártas és gyakorlati tapasztalatokban bővelkedő ember lép Tomcsányi Gyula örökébe. Hivatali pályáját Máramaroson kezdte, mint gyakornok és már 1903-ban a selmecbányai főiskolához nevezték ki erdőtanácsosi rangban rendes tanáru. onnan 1907-ben főerdőtanácsosként a földművelésügyi minisztériumba rendelték be a kincstári erdők alosztályának vezetőjéül. Ebben a minőségében sok üdvös reformot kezdeményezett és körültekintő gondosságától erdőgazdaságunk sok jót vár a jövőben.

— Az angol hajóraj a trieszti kikötőben. Trieszti jelentés szerint az angol hajóraj Sir Edmond Poe tengernagy parancsnoksága alatt délután két órakor ideérkezett. A parti erdők útegei üdvözléseket tettek. A hajóraj megérkezése után Kohlen ellentengernagy kerületi parancsnok a tengernagy hajóra ment. Négy órakor az angol főkonzul látogatást tett az angol tengernagnál, ki ezután az egyes hajók parancsnokainak és az angol főkonzul kíséretében a városba ment és a helytartónál, a podosztánál és a tengerészeti parancsnoknál tett látogatást.

— Irók társasága a szegedi tanyákon. Szegedről jelentik, hogy Ábrányi Emil, a kiváló költő fiával és dr. Ferenczy Zoltán, a budapesti egyetemi könyvtár igazgatója ma, szombaton Szegedre érkeztek. A vasutnál dr. Szalay József főkapitányhelyettes fogadta a városi tanács nevében az iróvendégeket, akik vasárnap a szegedi alsó-tanyát tekintik meg. Dr. Lázár György polgármester, Tömörkény István és Cserny Mihály (Homok) irók kísérik ki az érdekes tanvai világba a budapesti vendégeket. Kint a tanyán arató-ünnep és méhészeti kiállítás is lesz vasárnap.

— Párbajozó egyetemi tanárok. A heidelbergi egyetemi tanárok karában nagy nyugtalanságot kelt, hogy a párbajmánia már a tanári körökbe is befészkelte magát. Strasser tanár párbajra hívta ki Schmidt és dr. Ullrich tanárokat olyan differenciák miatt, melyek közöttük tanári hivatásuk gyakorlása közben támadtak.

— A nyári hajóraj utja. Zárából jelentik, hogy a nyári hajóraj, mely áll a Spaun, Zenta és Szigetvár hadihajókból és 13 torpedónaszádból, tegnap este ideérkezett.

— Witte grófot megoperálták. Frankfurti jelentés szerint egy itteni szanatóriumban súlyos orvosi műtétet hajtottak végre gróf Witte volt orosz miniszterelnökön és az operáció kitünően sikerült. Az orosz államférfiu túl van már az életveszedelemén.

— Egy gróf Széchenyi a sajtónak. Gróf Széchenyi Emil országgyűlési képviselő négyezer koronával belépett alapító tagnak a Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézetébe, abból az alkalomból, hogy az intézet az idén ülte meg harminzéves jubileumát. A gróf ebben a levélben, amelyvel az adományt bejelenti, a magyar sajtó munkásai iránt érzett nagyrabecsülésének lelkes hangon adott kifejezést.

— Mottl Félix állapota. Müncheni jelentés szerint Mottl Félix állapotában a javulás állandónak látszik.

— A trónörökös és a soproni ügyvéd. A király néhány nap előtt udvari tanácsossá nevezte ki dr. Szilvássy soproni ügyvédet. A ki-tüntetés megjelenése utáni napon Szilvássy táviratot kapott a trónörökösötől, ezzel a szöveggel:

„Szivélyes üdvökvánatom a legfelsőbb ki-tüntetés alkalmából.

Ferencz Ferdinánd m. p.
lovassági tábornok.“

A magas helyről érkezett gratuláció magyarázata az, hogy Szilvássy évekket ezelőtt házigazdája volt a trónörökösnek Sopronban, mikor a kilenczes huszároknál szolgált a soproni garnizonban.

— A königraetzi fővezér. Hétfőn, július harmadikán lesz negyvenötödik évfordulója annak, hogy a kis porosz királyság a nagy osztrák császárságot tönkre verte. E csatavesztésből meghatóan emelkedik ki a königraetzi osztrák fővezérnek, a születésére magyar Benedek Lajos tábornagnak a megtört alakja. Benedek nem csak vitéz multu katona volt, de őszinte, egész férfi is volt. 1866-ban a június másodikán megtartott bécsi haditanácscon nyíltan megmondotta a császárnak, hogy két háborúra nincs elkészülve az osztrák hadsereg — olasz földön is állott már a harc — és nem akarta elvállalni az északi hadsereg fővezérletét. A harcstérről is július elsején, titkos jegyű táviratban kérte a fővezérség alól való föltüntetést, a császár azonban sürgető kérésére ezt a lakonikus táviratot küldte Benedeknek: „Parancsolom, hogy veszesse hadseregemet.“ Benedek engedelmességet: a csata elvesztés és a fővezér szept. 5-én Bécsújhelyen haditörvényszék elé került. Kezeit keresztbe fonva állott ott a vezér s nem adott felvilágosítást a legfőbb katonai bíróság kérdéseire. Végre egy fél-órás kinos vergődés után így szólt Benedek:

— A császár nagyon jól tudja az okot, hogy a legfőbb katonai bírósággal miért nem állok szóba. Katonai balesetem és szerencsétlenségem szomorú záradéka negyvenéves vitéz és becsületes katonapályámnak, de a császárt s Ausztriát még ennél is nagyobb szerencsétlenség sújtotta... Albrecht főherczeg 1866. november 6-án katonai becsület-szavát vette Benedeknek, hogy amit tud, elhallgatja és semmiféle írást nem hagy hátra a königraetzi csatára vonatkozólag. S pár nap múlva Grácban megdöbbenve olvassa Benedek a hivatalos Wiener Zeitungban, hogy az 1866. északi hadjárat balszerencséért az egész felelősséget Benedekre hárítják a katonai bíróság és Albrecht főherczeg. Benedeket felesége és katonai bajtársai erősen unszolták, hogy feleljen Albrecht főherczegnek, ő azonban kitért ez elől ezzel a mondással: — „Vert hadvezér viselje béken keresztjét!“ Azután nem vett magára többé katonai ruhát; Albrecht főherczegnek visszaküldte az aranyos kardját, melyet 1848-ban a moratai győzelmes csata után kapott tőle ajándékkul s végrendeletében meghagyta, hogy katona ne vegyen részt a temetésén. A Grácban lakó magyar származású königraetzi veteránok esztendőnkint koszorút tesznek a szerencsétlen hadvezér sírjára a gleichenbergi magyar fűrdővendégekkel együtt. A sírt korhadtt fakereszt jelöli, ugyanaz, melyet az 1881. április 26-án elhunyt fővezér koporsója előtt vittek. Eddig még nem akadt senki, aki az egykori tragikus sorsu königraetzi hadvezérnek síremléket állíttatott volna.

— Izzadunk... Pfüh, de meleg van! Ez a kiáltás járja most, hogy beállott a kánikula. A legszebb asszonyok arca vörösré puffadt, kezük izzadt, redves, kézfogásuk visszataszító. Sokat kísérletezett már az orvosi tudomány az izzadság leküzdésére, mignem feltalálták az egyedüli szert, a Grand Fayence-szappant, amely leköti a meleget s ezáltal megszünteti az izzadást, a velejáró nehéz, fojtó izzadságszagot pedig elűzi. Végre tehát — hála a csodás Grand Fayence-szappannak — ma már ott tartunk, hogy a legnagyobb hőségben is kellemesen érezzük magunkat, akár csak egy hideg fűrdő után.

— A hegyek áldozatai. Lembergi jelentés szerint Jeune és Kozicinszky lengyel diákok a Magas-Tátrában lezuhantak a Rohácsesücsről. Kozicinszky azonnal meghalt, Jeunét még nem tudták megtalálni.

— **A Dreadnought hajók torpedói.** Bécsi jelentés szerint az új Dreadnoughtokat új torpedó-fegyverzettel fogják felszerelni. Mindegyik hajón négy lanszirozó eső lesz, amelyekből 53 centiméter kaliberű torpedókat lehet kilőni, míg eddig csak 45 centiméter kaliberű torpedókat lehetett lanszirozni. A *Viribus Unitis*-t, felszerelésének kiegészítése végett a pólai dokkba vitték.

— **Ellopott Manlicher-puskák.** Bukarestben szerdáról csütörtökre virradó éjjel a VI. vadász-zászlóalj puskaműves szertárából 140 Manlicher-puskát loptak el. Egy hadnagy, két altiszt és 18 közlegény volt a tolvaj. A tettesek bevallották, hogy Bukarestben tartózkodó albánok megbizásából követték el a lopást és fegyvereket darabonként 60.—60 frankon adták el. Ma reggel letartóztatták 28 albánt s házkutatást tartottak náluk. 24 puskát megtaláltak, a többi már elküldték Albániába.

— **Az utimarsal.** Beköszöntött a július. Az utazási mánia teljes erővel tör ki az emberiségben s az utilláz ellen a legjobb gyógyszer az a kis kartondarab, amelyet jőpénzért ad a vasuti állomás jegypénztárnoka. A pályaudvarok induló vagy érkező termei és csarnokai pompás tanulmányok színtereiként szolgálnak. Lőtő-futó, ideges alakok, csomagokkal tulterhelt férfiak, kalapdobozokkal bajlódó nők túlekednek a kijárási felé. Mennyi felhevülés, mennyi indulat, mennyi verejtékcöpp. Por-közpönyvegek, gummiköpenyek, lódenek, láb-szárvédők s a turisztikai felszerelések ezernyi változatai feszülnek a melegtől megszenvedett testeken. Mindenki ideges, csak egy angol nem. Angol, bolyhos utisapka van a fején. Tengerészpipát tart agyara között s borotvált vagy angolbajszos képén a megvetés és lesajnálás gunyos mosolya cikázik át. Lenéz, a Karlsbadba, Tátrába, az Északi-tengerre és Svájcba rohanó alakokat. Vastag gummitalpu, sárga cipőben, szővött térdharisnyában tetszelog az utimarsal külsejű ur, aki a legjobban ismeri a vonatösszeköttetéseket, mert hóna alatt vaskos menetrendeket szorongat. Vonatok jönnek-mennek s az izgatott utasok egy-egy respektussal telt pillantást vetnek a nagy lélekjelenléttel és ridegséggel ácsorgó utimarsálra. Aztán elérkezik az ő gyorsvonata indulásának ideje is. A kitóduló nép magával ragadja az aszfaltos tornácra s felszáll a vonatra. Az utitársak kíváncsian lesik, micsoda hatalmas, külföldre szóló jegyfuzetet fog kiemelni a tárczájából az utimarsal. És jön a kalauz. Kéri a jegyeket és az északsarki utazó formájú ember átnyújt egy kis — Gödöllőig szóló vasuti jegyet. Ezzel vége a respektusnak . . .

— **Emich Gusztáv temetése.** A kerepesi temető halottasházából nagy részvét megnyilatkozása mellett temették el *Emich Gusztáv* udvari tanácsost, az Athenaeum elnökét. A temetésen nagy és előkelő gyászoló közönség jelent meg, amelynek sorában ott voltak: az Athenaeum nyomdai és irodalmi részvénytársaság igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselői kara teljes számban, a Magyar Ruggyantaárügyár igazgatósága és tisztviselői kara, az Országos Magyar Kertészeti Egyesület küldöttsége, *Herczeg Ferencz*, aki a Petőfi-Társaságot s a Budapesti Ujságírók Egyesületét képviselte, Ballai Lajos, Lers Vilmos, rudina Molnár István, Riekl Géza és dr. König Gyula miniszteri tanácsosok, Singer Zsigmond és Gajári Ödön főszekesztők, Hegedűs Lőránd, Gelléri Mór, Szalay Imre miniszteri tanácsos, a Nemzeti Múzeum igazgatója, Róth Lőránd miniszteri osztálytanácsos, Székely Ferencz udvari tanácsos és még igen sokan mások. A koporsó mellett az elhunyt özvegye és gyermekei állottak. Tavábbá az Országos Nőképző-Egyesület küldöttsége. A beszterlést *Bleszkány Ferencz* józsefvárosi helyettes-plébános végezte nagy segédlettel. *Herczeg Ferencz* a Petőfi-Társaság nevében tartott szép búcsubeszédet, *Schwartz Félix* igazgató az Athenaeum nevében, *Czobor László* alelnök a Kertészeti Egyesület nevében mondott végső istenhozzádát az elhunytak. Ezután az Athenaeum dalárdája *Müller Károly* tanár vezetése alatt elénekelt a *Mért oly borus?*... kezdetű gyászdalt s a családi kriptaiban örök nyugalomra helyezték *Emich Gusztáv* holttestét.

— **Az elrabolt német mérnök sorsa** Konstantinápolyi jelentés szerint a monasztéri hatóságok vak titoktartás módon sikerült *Richter* mérnök nyomát felfedezni. Richter és a rablók néhány nap múlva a hatóságok kezében lesznek. Közelebbi részleteket nem árulnak el, hogy a vállalkozást mások meg ne hiúsítsák.

— **Orvosok sztrájkja.** A legkülönösebb sztrájk a világban s talán az egyetlen, amelyet minden körülmények közt el kellene tiltani. Az orvosi foglalkozás bizonyos tekintetben ideális foglalkozás s anyagiakon túllemelkedik. Amely orvos tisztán kenyérekeregetből folytatja a gyakorlatát, az igazi orvos, a szó legnemesebb értelmében sohasem lehet. Aki beteg, az rászorul az orvosra s az orvosnak rendelkezésre kell állnia nemesek esküjéhez híven hőben, fagyban, esőben, sárban, hanem esküjén kívül azért is, mert eszménye az, hogy beteg embertársain segítsen. Mégis az utóbbi időben gyakran jelennek meg hírek, hogy itt is, ott is az orvosok sztrájkba léptek s nem akarnak rendelkezésre állni, amikor szükség van rájuk. Most meg éppen két helyről is érkezik erre vonatkozó hír. S amikor ezeket regisztráljuk, meg kell állapítani, hogy ilyenkor, amikor az orvosok testiletileg ily lépésre szánják el magukat, mélyebb okok vannak, amelyeket érdemes lesz kifürkészni. A munkásbiztosítási pénztárak amugy is majdnem az egész országban az orvosi magángyakorlatot lehetetlenné tették. Lefoglalták a maguk számára az orvosokat gyakorlatukkal együtt. Aki nem betegpénztári orvos, az a tudományából alig tud megélni. Ha tehát a betegpénztárak oly szituációkat teremtenek, hogy az orvosok ideális foglalkozásuk ellenére is kénytelenek a passzív rezisztencia álláspontjára helyezkedni, akkor ez igen komoly, veszedelmes jelenség s legfőbb ideje, hogy a kormány e „mélyebb okokat” kifürkészsze és az utóból elhárítsa.

Marosvásárhelyi jelentés szerint a marosvásárhelyi és marostordamegyei munkásbiztosító pénztár tizenhat orvosa ma sztrájkba lépett, szolidaritást vállal a békésgyulai munkásbiztosítási orvosokkal, hogy addig, míg őket vissza nem helyezik, egyáltalában nem fognak működni és betegeiket mind magánorvosokhoz utasították. Az orvosok eljárása a városban nagy fölháborodást keltett, mert a szegény betegeknek nincs módjuk arra, hogy magánpraxist végző orvosokkal gyógyíttassák magukat. — *Mohácsról* jelentik, hogy a mohácsi kerületi munkásbiztosító pénztár orvosai elhatározták, hogy szolidaritást vállalnak a gyulai pénztár elbocsátott orvosával s bejelentették az országos pénztárnak, hogy amennyiben a gyulai pénztár elbocsátott orvosait vissza nem veszik s elégtételt nem adnak, akkor a mohácsi kerület orvosai július 1-től kezdve pénztári tagot nem gyógykezelnek. A pénztár igazgatóságának jelentésére az országos pénztár utasította a mohácsi pénztár igazgatóságát, hogy július 9-ára hívja össze az orvosokat, amikor is az országos pénztár egy kiküldött tárgyalni fog a békés megegyezés módjáról az orvosokkal. Az országos pénztár azonban 2-ika helyett csak június 29-én küldte ki *Szegfy László* titkárt, aki két napon át tárgyalt az orvosokkal, de eredménytelenül, mert az orvosok kijelentették, hogy határozatukhoz ragaszkodnak s július 1-től kezdve pénztári tagot nem kezelnek. Elhatározták még a kerület orvosai, hogy átiratot fognak intézni a többi kerület pénztári orvosaihoz is, hogy jogukat az országos pénztárral szemben megőrizhessék.

— **Magyar báróból evangélikus lelkész.** A magyar mágnásaink eddig leginkább csak a dusjavadmazású római katolikus főpapság sorában szerepeltek. Most már az evangélikus egyháznak is van egy főúri származású lelképásztora. A felsőszelűi (Pozsonymegye) ág. h. ev. hitközség lelképásztorává az *Endreffy János* nyugdíjba vonuló lelkész távozásával megüresedett lelkési állásra két pályázó közt szótöbbséggel báró *Podmaniczky Pált* eddig pozsonyi theol. akadémiai magántanárt választotta meg.

— **Vakok munkái.** Azok a vak iparosok, kik a Garay-utczában fűrészfűrészes munkájukkal keresik a mindennapi kenyerüket, kosarakat, nádszékereket fonnak, rektáron tartanak kertibutorát, utazó-, papir-, fa- és szentárto-kosarakat, virág-, munka- és kottaállványokat. Mindennemű háztartási kosarak, székek fonása és javítása is elfogadják. Gyümölcszállító-kosarak, kefék, seprő, porolók és lábtörők is kaphatók. A megrendelt árukat házhoz szállítják. Megrendeléseket levélleg és telefonon is pontosan eszközölnék. Címük: Vakiparosok munkatelepe, VII., Garay-utca 27. Telefonszám: 104—87.

— **A kolera.** A kolera fel-felüti rémes fejét. Newyorki jelentés szerint a Saxonia-gőzöst, amelyen utközben koleragyanus megbetegedés fordult elő, egészségügyi zárlat alá helyezték.

— **Uj Andrassy-palota a fővárosban.** *Graf Andrassy Sándor* a Hegedűs Sándor-utcai palotáját lebontatta és helyére egy ötemeletes bérházat épített. A maga részére pedig új palotát épített a városligeti fasorban, a Wagner-féle telken. A palota görög stílusban épül és tervét *graf Andrassy* egy műépítész segítségével maga konstruálta. A nagyarányu palotában hatalmas méretű táncsterem is lesz. A graf eredetileg a városligeti fasorban levő Kaszeli-féle telket akarta megvásárolni, de miután Kaszeli végrendelete értelmében ott az úri menedékház fog épülni, le kellett erről a tervről mondania. *Graf Andrassy Sándor*, aki most restauráltatta korháza a Drugeth-nemzetségi híros honnani várkastélyát, egyik fiát, *Mihály grófot* a technikus pályára nevelték. Az ifjú gróf, aki a tőketerébesi hitbizomány várományosa, a müncheni műegyetem hallgatója.

— **Szeged város a hírlapírókért.** Szeged város ismét példát mutatott a társörvényhatóságoknak, ugyanis Szeged város törvényhatósága dr. *László György* polgármester kezdeményezésére négyezer koronával a *Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetének* alapítói sorába lépett abból az alkalomból, hogy a nyugdíjintézet most ünnepli fennállásának harminczadik évfordulóját. Ez az alapítvány nevezetes azért is, mivel egy nagy akciózt kezd meg, amennyiben Szeged város törvényhatósága kimondotta azt is, hogy kőirátot intéz az ország valamennyi törvényhatóságához, arra buzdítván őket, hogy lépjenek be a nyugdíjintézet alapítói sorába, mert ezzel a köznek tesznek szolgálatot.

— **Uj katonai sütőde Budapestben.** Hatalmas méretű és modern felszerelésű új katonai sütőde építése van Budapestben tervbe véve. A terv szerint a katonai kenyérgyár a Lehel-utca 41. szám alatti telek azon részén volna, ahol ma a cs. és kir. katonai élelmezési raktár helyiségei vannak s ahol a Lehel-utczára néző udvar erre különösen alkalmas volna. A katonai élelmezési raktárban levő mai kenyérgyár ugyanis, dacára annak, hogy naponként 16.000 adag kenyeret lehet benne előállítani, a követelményeknek nem felel meg teljesen, mert szűk és a kenyérgasztó gépeket is csak nehezen lehetett elhelyezni. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy azon a katonai tanácskozáson, amelyen az új közös katonai kenyérgyár ügyét tárgyalták, szóba került Budapest székesfőváros kenyérgyára is. E megbeszélés alapján több katonai élelmezési főtiszt tanulmányozta a székesfővárosi kenyérgyárat, ahol is olyan sok praktikus berendezést találtak, hogy azonnal felmerült az eszme, miszerint a látottakat a katonai kenyérgyár építésénél figyelembe vegyék, annyival is inkább, mert a gépek alkalmazása sok munkást tesz feleslegessé, már pedig a budapesti katonai pékségnél állandóan hiány van pékkatonákban, úgy hogy az elmúlt napokban is több mint hetven polgári péket alkalmaztak a katonai élelmezési raktárnál. Itt említjük meg, hogy az állandó katonai kenyérgyár építésének terve mellett *Weisz Manfréd* csepeli gyárában szüntelenül készítik a mozgó tábori sütőkemencéket, amelyekkel a legutóbb *Neugebauer Gyula* ezázados, élelmezési főtiszt és *Skoda Albrecht* hadnagy, élelmezési tiszt vezetésével *Pilisörsváron* és *Piliscsában* több napon keresztül tábori sütőgyakorlatokat folytattak, amelyek igen jól sikerültek s az utközben dagasztott kenyerek a kedvezőtlen szeles idő dacára igen jők voltak, aminek lovag van der Venne tábornok hadbiztos és *Noviczky Ferencz* ezredes, az élelmezési raktár parancsnoka, kifejezést is adtak.

— **A budapesti államrendőrség kiterjesztése.** Régi a panasza, hogy a budapesti büntető nagyob része a kitiltottaknak *Kispesten* és *Erzsébetfalván* meghúzódott esőselékből kerül ki. Azért kísért már évek óta a két szomszédos városkának rendőrhatalóság szempontjából Budapesthez való esatolása. A belügyminiszterium már régebben kidolgozta a kispesti és erzsébetfalvai rendőrségeknek a budapesti rendőrség hatásköré alá utalása részletes tervét. Azonban a pénzügyminiszterium eddig minden alkalommal visszautasította, miután nem adhatta meg a rendőrség újraszervezésére szükséges fedezetet. A belügyminiszterium legutolsó kísérlete azonban — mint értesülünk — eredménytelen volt: a pénzügyminiszterium átiratban értesítette, hogy a tervhez hozzájárul és a kivitelle szükséges összegét felvotta a jövő évi költségvetésbe. A kispesti és erzsébetfalvai rendőrséget tehát nemcsak a fővárosi rendőrséghez esatolják.

— **A drága füst első napja.** A pénzügyminiszter jóvoltából ma kezdődött meg a drága dohányzási szezon; a felemelt árak ma léptek életbe. Az elkeseredett dohányzók már szívesen megadták volna ma a nagy árakat is, de alig kaptak szívni valót a megostromolt tözsdékben. A főtözsdések nagy összegekkel bélelt pénztárcákkal jelentek meg a Kinizsy-utcai központi dohányáruraktárban, ahol azonban a megrendelt mennyiségnek csak a felét tudták kiszolgáltatni. Bárha a dohánygyárak gőzerővel dolgoznak, eddigelé a szükséges mennyiségnek harmadát sem tudták elkészíteni. A cigaretták közül nem csupán árban, hanem egyébként is csak a Hölggy, Sport és a Princessas cigaretták újak. A Hölggy-cigaretta ötvenével, barna dobozokba van csomagolva, a dobozon kék zárószalag. A nagyság az eddigi, de a szopókának a dohányással érintkező részén körírattal fekete nyomással „M. kir. dohányjövődék” van nyomva, a dohánytartalom alsó részén pedig hosszában áll a név: Hölggy. Szintén fekete nyomásban. A Sport százával van csomagolva barna dobozokba, piros zárószalaggal. Ugyancsak fekete nyomással félkör alakban a hüvelyen: M. kir. dohányjövődék és alatta: a Sport jelzés. Princessas különlegességi cigarettán van a legtöbb ujtás. Ezentul nem tizével, hanem csak huszával lehet kapni. — Kék selyem papirosba, szürke zárószalaggal van csomagolva a csinos, világos zöldszínű bádogdoboz. — Maguk a cigaretták vastagabbak az eddigiekénél és kellemes illatúak. A felírás fekete nyomású, úgy mint a Hölggy-cigarettánál, a dohánytartalom alján szintén hosszában van rányomva: Princessas. A huszas dobozokon kívül megmarad az ötvenes csomagolás, de már ez kartondobozokban. A cigarettadohányok közül az ugynevezett „Erdélyi” eddig csak ötszáz grammos csomagban volt kapható, ezentul 100 grammos dobozban is, egy korona husz fillérért. A megígért hatféle új trafik havannaszivar még nincs készen. Csak most gyártják őket és talán 10 nap múlva kerülnek forgalomba. Mindezzel azonban még nincs vége a dohányneműek drágulásának. Ennek a hónapnak 15-én a pénzügyminiszter azokat a dohányfajtákat drágítja meg 25 százalékkal, amelyek az általános áremelésből kimentek. Így találkoznak a dohánydrágítás keserűségében a Dráma-cigaretták és a hosszú Virsziniák, Operasz, Duna, Nilus, Király, a Magyar szivarkák.

— **Kirabolt expresszvonat.** Newyorkból táviratozzák: Az Erio-tó közelében a pennsylvaniai vasuton ma reggel tizenkét álarozos bandita megtámadott egy expresszvonatot, a vonatkísérő személyzet közül három embert halálosan megsebesített és az utasokat kifosztogatta. A rablók táviratpóznákat döntöttek ki, azokból és vasuti talpfákából barrikádokat állítottak a sínekre, hogy így kényszerítsék megállásra az expresszvonatot. Revolvert szegeztek az utasok mellé és az utasok készségesen átadták minden pénzüket és ékszereiket, csak hogy ép bőrrel menekülhessenek. Egy kereskedelmi utazó dulakodni kezdett az egyik rablóval, mire a többiek megragadták és lehajították a 100 méter magas töltésről. Súlyosan megsebesülve találtak meg később. Leírhatatlan rémület vett erőt az utasokon, mert a rablók revolvergolyókkal riasztották vissza mindenkit a kiszállástól s mikor összeszedték zsákmányukat, még mindig visszafelé lövöldözve, eltűntek a sűrű erdőszéleken. Az expresszvonat folytatta útját s a legközelebbi állomáson a megmenekült utasok kiszállhattak. A rablókat, akik valószínűleg külföldi munkások, a vadon erdőben hajszolják.

— **Gyilkos szerelem.** Belgrádi jelentés szerint Didt angol származású színésznő, aki egy itteni feleséghez volt szerződötve, tegnap agyonlőtte magát. A szerencsétlen szép leány Berlinből jött Belgrádba egy vendégzereplő társulattal, amelynek nagy vonzóereje éppen ő volt. Azelőtt angoliai városok színházaiban játszott. Hátrahagyott levelében azt írta, hogy nem bírja tovább a nélkülözéseket, társnői ellenében azt mondják, hogy az angol leányt boldogtalan szerelme kergette öngyilkosságra.

— **Botrány a zárdai iskolában.** Kinos esemény tartja izgalomban Temesvár közönségét. A temesvári iskolánövérök belvárosi zárdájának falai közül jutott napvilágra a csunya szenczáció, melynek hőse Lamberg Dezső római katolikus káplán, a zárdai iskola hitoktatója. Már hosszabb idő óta sutogták, hogy a belvárosi zárdá harmadik emeleti iskolájába járó lányok veszedelemben forognak. Lamberg Dezső hitoktatóval hozták kapcsolatba a dolgot, s azt beszélték, hogy a káplán a növendékeivel furcsán viselkedik az iskolában, szemérmetlenül bánik velük s több leányt a lakásába csalogatott. Ezek között volt Imhof Béla nyomdász Hilda nevű leánya is, kit az évszázó vizsga napján a lakására hívott a hitoktató. Csodálatos dolog, hogy egy egész sereg gyermekkel megtörténhettek ilyen dolgok s a káplán üzelmel hosszu időn át nem jutottak napvilágra. Csak úgy lehetett — s ezt most utólag meg is állapították — hogy a káplán megrémítette áldozatait, azt mondván nekik, hogy halálos bünt követnek el, ha bárkinek szólaak a történetekről. Imhof Hilda szerencsétlen esete leplezte végre le Lambergét. A kisleány a vizsga utáni napon erős fájdalomról panaszkodott az édesanyjának, aki erre dr. Zanker Samu orvoshoz ment vele s ott megtörtént a rettenetes felfedezés, melyről a következőképen nyilatkozott az orvos:

— Imhofné megjelent nálam leányával, aki súlyos fájdalomról panaszkodott odahaza. Megvizsgáltam s megállapítottam, hogy merénylet következett el a leány ellen, mely súlyos, de szerencsére nem veszedelmes bajt idézett elő. Kötelességemnek tartottam, hogy erről a gyermek anyját felvilágosítsam. Rémülettel fogadta a felvilágosítást az anya, ki azonnal faggatni kezdte leányát. A gyermek azonban, mintha valami parancs zárna el az ajkát, egyetlen szót sem mondott arról, hogy mi történt vele. Hiábavaló volt minden próbálkozás.

Az ügy most már gyorsan tisztázódott. Miután a gyermekről dr. Simonyi Gyula, a kerületi munkásbiztosító pénztár orvosa látogatást tett fel, Imhof Béla, az apa jelentést tett a rendőrségnek. A rendőrség csakhamar kiderítette, hogy a leány Lamberg káplán áldozata s eddig megállapították, hogy még tizenkét iskolásleány ellen történt hasonló merénylet. A káplánt, kihallgatása után nem tartóztatták le, hanem lakásán őrzik polgári rendőrök. Dr. Mikeš Gábor rendőrkapitány, a temesvári bünygyi osztály vezetője az esetről egy újságíró előtt csak ennyit mondhatott:

— Feljelentés megtörtént s nem alap nélkül. Az előnyomozatot befejeztem s az iratokat átadtam az ügyészséghez. Tekintettel arra, hogy a nő szemérmel és a közérkölciséget sértő dologról van szó, a részletekről nem nyilatkozhatom.

Az eset a nyilvánosság elé a „Volksuille” ezimű temesvári szociáldemokrata lap útján jutott, melynek nyomdájában dolgozik a kis Hilda apja, Imhof Béla nyomdász. A lap szerkesztője részéről a következő nyilatkozatot kaptuk:

A káplán üzelmel Temesvárott nagy felháborodást keltettek. A közönség követeli, hogy Lambergét tartóztassák le. Holnap, vasárnap ez ügyben népgyűlés lesz, melyet délután 3 órára hívtak egybe a Domb-térré. Az izgalom ugy a munkások, mint a polgárság körében nagy.

Igy áll a temesvári zárdá botránya, mely egész sereg szülöt döbbentett meg. Akinék az üzelmek leplezése köszönhető, Imhof Hilda beteg fekszik. Állapota azonban, mint dr. Zanker Samu, a kezelő orvos kijelentette, most már jobbra fordult.

— **Felpofozott lengyel politikus.** Varsóban Kinos botrány történt. Tegnap délután egy fiatalember az utcán arculütötte Dmorszki Románt, a birodalmi дума lengyel klubjának elnökét és a lengyel nemzeti párt vezérét. Ez a támadás azért történt, mert a lengyel nemzeti párt felszólította a lengyeleket, hogy az orosz iskolákat bojkottálják.

— **Bádogosok mozgalma.** Jelentették már, hogy a bádogosmunkások amerikaiással akarnak előnyösebb munkafeltételekre szert tenni. A budapesti bádogos- és szerelőmesterek végrehajtóbizottsága a mai napon e hírek kapcsán ülést tartott, melyben elhatározta, hogy a szövetség összes tagjait felhívja, hogyha bármely műhelyben tényleg előfordulna az amerikaiás, azt azonnal jelentse be a szövetség elnökségénél, az amerikai munkások nevével együtt, hogy a szövetségnek módjában legyen az illető mestert azonnal a legérélyesebb védelemben részesíteni, anyagi károcsodástól megóvni és a törvénytelen és erkölcstelen fegyverrel küzdő munkások ellen a törvényes megtorló lépéseket haladéktalanul megtenni. A szövetség reményli, hogy ilyen megtorló lépésekre szükség nem lesz, mert hiszen a munkásság legnagyobb része becsületes bérért, becsületesen végzi munkáját, azokat pedig, kik esetleg hájlandók volnának a ezáltalán izgatásnak felülni, visszatartja e törvénytelen eszköztől az a tudat, hogy tisztában vannak azzal, hogy a szövetség nevüket nyilván fogja tartani.

— **A nemzetközi hajós-sztrájk.** Londoni jelentés szerint a nemzetközi nagy hajóssztrájk egyre veszedelmesebb alakot ölt. Cardiffban a Liverpool számára szerződötött kinaikat sztrájkolók végigkergették az utcákon és bántalmazták őket. — Hullban mintegy 12,000 sztrájkoló gyűlést tartott, amely visszautasította a sztrájk vezeterei által felajánlott egyezkedési feltételeket mindaddig, amíg a dokkmunkások követeléseit el nem fogadtatnak. A vasuti munkások állásfoglalásukat a holnap gyűlésen fogják körvonalozni. — Liverpoolban a White Star-társaság Arabic nevű gőzösén tegnap ötször egymásután tűz támadt. A társaság minden övintézkedést megtett, mert valószínű, hogy gyújtogatásról van szó. — A hajótulajdonosok azonban nem engednek és New-Castleben tartott gyűlésükön elhatározták, hogy lépéseket tesznek annak érdekében, hogy a világ összes hajóinak negyedrészt vonják ki a forgalomból. — Amsterdami jelentés szerint a helyőrséget 600 katonával megerősítették. A sztrájkoló tengerészek halállal fenyegetik a sztrájk-töröket, akik tömegesen jelentkeznek munkára. Az élelmiszerek ára hallatlanul felszökött. — Amsterdamból jelentik, hogy a tengerészek és dokkmunkások sztrájkja változatlanul tovább tart és nagy gondot okoz a kormányoknak, már csak azért is, mert kedden érkezik látogatóba Fallieres elnök. Ebből az alkalomból a kormány rendkívüli övintézkedéseket fogantatosított. Kedden hadihajók fogják elzárni a kikötőt és több ezred jön ide. — Liverpoolban a hajóssztrájk még egyre terjed. New-Castleben a gabonakereskedelem pang. A külföldi gabona 3—6 pencevel, az angol egy shillinggel emelkedett. Liszt kevés van és szintén medgráult.

— **Rotterdami jelentés szerint a ma esedékes hajók valamennyien a kitűzött órában elindultak.** Több hajón a sztrájkoló tengerészek helyére másokat szerződöttek. — Hullból jelentik, hogy mikor ma megérkezett az ottani rendőrség támogatására további 500 rendőr Londontól, a sztrájkoló tengerészek elkeseredése nem ismert határt s ezért történt, hogy másodszer is visszautasították a békefelteletket. Ma éjjel a sztrájkoló matrózok gyűlést tartottak.

— **Mammutesont leletek.** Kaposvári jelentés szerint a kaposi hegyekben pinczésás közben a földmunkások két méter mélységben mammuthfogát, két mammuth-lábszártsontot, hatalmas forgó- és koponyacsontot találtak. A leletek a kaposvári gimnázium múzeumban helyezték el.

— **A tanítóképzés öngyilkossága.** A szatmárnémeti református tanítóképzésben gyászos eset történt. Egy halványarcu szép leány, Sera Katalin husz éves tanító ma sztrichinnel megmérgezte magát és borzasztó kínok között meghalt. Az öngyilkosságnak rendkívüli tragikusak a körülményei, a kis tanító drámája bevilágít a tanító-ság nyomoruságába, az állásért való nagy tülekedésbe, a kegyérért való kíméletlen harcába. Sera Katalin ebben a tanévben kapott diplomát a szatmári tanítóképzésben. Özvegy édesanyja leveleiben állandóan figyelmeztette, hogy tanuljon szorgalmasan, ne hozzon elégséget a bizonyítványában, mert sokan költött rá s otthon, Deesen csak úgy kap állást, ha nincs elégséges. Sera Katalin most vette át a diplomát. A képesítő bizonyítvány szerint két elégséget kapott, de ez elég volt arra, hogy a tanítónőt halálba kerresse. Sera Katalin elgondolta, hogy hiába tanult éjszakaról éjszákára, hiába költötte rá édesanyja megtakarított filléreit, ezáltalán volt az egész, nem kap állást, nem tud megélni, diplomája van, de nem lehet tanító. A huszesztendő leány nem merészelt neki menni az élet küzdelmeinek, inkább a halált választotta. Mérget ivott s most már nincs szüksége protekcióra...

— **A hegyek között.** Windisch-Matreiben, az Alpész hegyek között borzalmas szerencsétlenség történt. Makersberger Mihály községi pásztor és testvéröccse az Alpok közé hajtottak a tehencsordát, mikor a megáradt hegyi patak zugásától a kis palóhidon a bika megvadt. Az állatok széttörték a kis hid korlátját, több tén a bikával együtt a rohanó vízbe esett és a két csordást agyontaposták a tehének.

— **Yes Porezellán-puder 3 és 5 korona.**

— **Házasság.** Dr. Horváth Lajos eljegyezte Budapestén Bloch Ignác kir. tanácsos, főigazgató és neje, szül. Füchsel Betti leányát, Elvirát.

Dr. Csorna Kálmán ügyvéd eljegyezte nemespataki Bartha Tivadar gyógyszerész és neje, szül. Haudinger Katinka leányát, Katinkát Erzsébetfalváról.

Ziegler Fülöp budapesti kereskedő eljegyezte Grünmandl Fridát Budapestről.

Neisz Ferenc esotánkaí jegyző eljegyezte Herkovich Sárkát, Herkovich Sándor gyógyszerész leányát Pomázon.

Györfás Bernát e hó 2-án délután fel 4 órakor tartja esküvőjét Wollner Matildával a Dohány-utcai izr. templomban.

Purián Dénes délvasuti hivatalnok leányát, Purián Annikót eljegyezte Oselényi Pál Budapestén.

— **Kórházi betegek sztrájkja.** Odesszában különös sztrájk ütött ki. A városi kórház vérbaajos betegek sztrájkolnak. E különös sztrájk indító oka nagyon érdekes. A vérbaajos osztály betegek azt követelték a főorvostól, hogy *Ehrlich szerével, a Salvasannal oltás be őket*, amelynek esodás hatásáról annyi sokat hallottak és olvastak. A főorvos a betegek rivalt, hogy a kórházban nem ők határozzák meg a kezelés módját s különben is az Ehrlich féle szer nem minden stádiumban és nem minden betegen alkalmazható. A visszautasítás következtében a betegek sztrájkba állottak s nem vesznek be semmiféle gyógyszert, kérényt intéztek az országos egészségügyi felügyelőséghez, amely szintén elutasította őket s így a sztrájk tovább tart.

— **Különös árvízveszedelem.** Newyorkból különös árvízveszedelmet jelentenek. A Newyork állambeli Buffalóban elrepedt a fővezetői cső és hirtelen olyan árvíz keletkezett, hogy a járókelők már nem tudtak menekülni. Hat ember a vízbefúrt s harmincz más is súlyosan megsebesült. A kár meghaladja a 2 millió dollárt.

— **Felsült bécsi lakások.** Tavaly egy lojalitástól duzzadó egyesület alakult Bécsben, zászlóján azzal a jelszóval, hogy emeljünk szobrot *Habsburgi Rudolfnak*, a most uralkodó dinasztia megalapítójának. Már a helyet is kikeresették a szobor számára: szemben *Mária Terézia* monumentális emlékművével, a Ring legforgalmasabb helyén. Választottak elnököt és tisztikart, amely egy el nem maradható kitüntetésruhát reményében indította meg az akcióit. Csak hogy az akció sehogyssem fiktív tovább zöldre jutni. Pénz csak sikeredett a kasszába, bár hogy erőlködött is a rendezőség. Végül arra a gondolatra jutottak, hogy *sorsjátékot* rendeznek a *dinasztia-alapító gróf szobra javára*. Így is tettek és a húzás elmúltával most teszik közzé az eredményt. A lojalitás alattvalóknak ebben a kimutatásban is kevés örömiük telik. Mindössze 3159 korona folyt be, bizonyosságul annak, hogy az a híres *osztrák lojalitás sincs meg valóságban*, csupán egyes politikuskok ajkáról folyik, mikor arról van szó, hogy a császár előtt érdemeiket öregbítsék. A Habsburgi Rudolf szoborbizottság ezek után aligha fog több életjelt adni magáról és a bécsi hivatalos lap egyhamar nem is fog hirt adni arról, hogy a király érdemrendekkel halmozta el a lojalitás tagjait.

— **Aki a halottaknak prédikált.** Somogygyégyben *Tóth József* pátkai dúsgazdag gazda tegnap megőrült. Meztelenre vetkőzve futkosott a mezőn és azt kiabálta, hogy ő „az Isten”. Majd a temetőbe ment ki, ahol a halottaknak prédikált. Az örült gazdaembert elfogták és a kaposvári kórházba szállították be.

— **Az olasz vasutasok.** Római jelentés szerint a vasutasok ma öjfélkor megkezdték a passzív rezisztenciát, még pedig olyformán, hogy az összes előírásokat a lehető legexaktabban végrehajtják és így a teher- és személyvonatok forgalmának rendes lebonyolítását megakadályozzák. A passzív rezisztencia oka az, hogy az alkalmazottaknak az éjjeli munka szabályozására előterjesztett kívánásait az olasz vasutagazgatóság megtagadta.

— **Pékek harcza.** Lapunk mai számában foglalkoztunk a pékmunkások és mesterek között kitörőfélben levő háborússal. A munkaadók tegnapi ülésében hozott határozatával a péksegédnek nyilvános ülésen foglalkoznia. A gyűlés kedden délután három órakor lesz a városligeti Zöld vadász-vendéglőben. Ma még senkisé tudhatja, hogy a sütőiparban beállott harc miként fog végződni. Egyik részen sem tulságos harcias a hangulat és így azt lehet sejteni, hogy a felek előbb-utóbb megegyeznek. Ha azonban mégis harcra kerülne a dolog, az ütköző pont a munkaidő és a munkaközvetítő kérdése lesz. A munkabér emelésére vonatkozólag határozott engedékenység mutatkozik a mesterek közt. Ez természetes is, mert a bekövetkezendő munkabéremelés nem jelent semmiféle anyagi megterhelést a mestereknek. Egyszerűen még magasabbra emelik a kenyér árát. A károsodást tehát a fogyasztóközönség szenvedni előzi.

— **Robbanás egy hadihajón.** Londoni jelentés szerint a *Superbe* angol csatahajón nagy szerencsétlenség történt, amelynek részletei még nincsenek felderítve. A szénraktár felrobbant és a felfeszített páncéllemez fejebe sujtott három matrózt, akik az ágyukat tisztították. A sobesültek a halállal vívódnak.

— **Szinigazgatóból biztosító ügynök.** A történet hőse *Balla Kálmán* az egykori jeles bonnivánt színész, utóljára a pozsonyi színház igazgatója, aki kezdő színész korában Aradon beleszeretett *Csibé* Irénbe, aki csak akkor lett a felesége, amikor egyszer a színpadon *mellbelőtte magát* miatta Balla. Fölgyógyult s Balla a vidéken egyike volt a legünnepeltebb színészeknek. Főlesapott szinigazgatónak, még pedig olyan kivételesen szerencsés körülmények között, hogy Miskolcra már dúsgazdag ember hírében állott, amikor pedig *Andorfi Péter* bukása után elnyerte a *pozsonyi* színházat: *valóságga* grand seigneur lett, automobil tartott s magántitkárt és inasokat. Forgandó azonban a szerencse és egyik balsiker a másikat követte. Sok rossz szezon után a legutóbbi pályázaton a pozsonyi színházat *Polgár Károly* szinigazgatónak adták ki. Ez és még más bajok elkésztették Ballát, aki előbb szanatóriumba vonult, azután pedig elhagyta a társulatát a feleségével és titkárával együtt. Most pedig azt jelentik, hogy *Balla Kálmán* elszereződött egy biztosító-társasághoz ügynöknek. Ez egy igazi magyar színész-karrier története.

— **A halálraítelt hőrtönében.** A szegedi Csillagbörtön egyik czellájában óráról-óra várja a királyi utolsó döntést *Szalma István*, a halálraítelt makói rablógyilkos, aki gyilkosságért már fegyházat szenvedett. Karácsonykor, mint feltételes szabadságos rab, ismét gyilkosságra vetemedett. Tizenkét fejzszeccsapással kegyetlenül agyonvagdalta *Juhász György* makói béresfiút. Amióta a Kuria megerősítette *Szalma* halálos ítéletét, *viziók* gyötörnek. Szegeden biztosra veszik a kivégzését, körülbelül tisztában van ezzel a gyöttrődő rab is, akit vasárnap délután — kérésére — meglátogatott dr. *Sebők* Ferencz védőügyvédje. Szalmát az első emeleti 13-as szobában őrzik, amely közvetlen az őrszoba mellett van. A halálraítelt emberrel két megbízható rab van együtt. Az ügyvéd vászonadrágában, régi legénykabátjában meztelb talála Szalmát. Arcza fakó és puffadt, borotvátlan volt. A mikor megpillantotta ügyvédjét arca még sápadtabb lett. Szikár alakja görcsösen rogyott össze:

— Védő ur, ugy-e felakasztanak? Ne tagadja.

— Nem, Szalma legyen egészen nyugodt, — felelte az ügyvéd.

— Nyugodt vagyok — szölt a halálraítelt magára nyugalmat erőltetve, miközben az ajkát véresre harapdálta.

— Nincs semmi baj, Szalma. Őszig legyen egészen nyugodt. Most törvénykezési szünet van és így nem intézkednek a maga sorsa felett.

— Ugy-e nem nyugtalankodom, ősrparancsnok ur — szölt a börtönőrmesterhez fordulva — ugy-e nyugodt vagyok? Tudom is, hogy mi a sorsom. Érdekes, az egész beszélgetés alatt ki nem ejtette volna a „kötél”, vagy „akasztás” szavakat. Majd tovább folytatta: — *Inkább legyen „az” a sorsom. Ezt az esküdtek előtt is mondtam, minthogy vörös nulla kerüljön a czellámra.*

— Mi az a vörös nulla? — kérdezte az ügyvéd.

Szalma tudálékosan és látszólag nyugalmával magyarázta:

— Mikor első ízben fegyencz voltam, több czellán láttam ezt a vörös nullát. Ez azt jelenti, hogy valakit életfogytiglani fegyházra ítélték. Inkább legyen halálos ítélet, mint az ilyen czella... Itt tompa zokogás tört fel a torkán s midőn vizsgáló szavakkal bucsuzott tőle az ügyvédje, arczát tenyerébe rejtette és esendesen zokogott. A börtöntisztviselő szerint Szalma példásan viselkedik különben czellájában. Fogsága alatt *meztelű irni és olvasni*. Napokon keresztiül a mult hónapban verseket írt, amolyan akasztófa-verseket. Két strófája így hangzik:

Oda mén a babája,
Hogy üt a sirassa,
Né siras edős babám
Hej — haj
Nem vagyok möghalva.

Honné siratnálak
Mikó vasha látlak
Hónap után nyöc 3rakor
Hej — haj
Fölakasztva látlak.

... És ki tudja, holnap, holnapután talán elérí a „sorsa”.

— **Gyilkos orosz diákleány.** Berlinben nagy feltűnést keltő gyilkosság történt. A gyilkos egy leánydiák. Ma délben egy kis vendéglőben, ahová szegény diákok szoktak járni, egy orosz diákleány az asztalnál ebédközben föbelőtte *Giecsow* orosz diákot, aki menten meghalt. Az orosz diáknő a legnagyobb nyugalommal követte a rendőröket, de nevét nem akarta megmondani.

— **Jubiláló igazgatók.** Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár vezérigazgatója, *Szécsi Lajos* ma töltötte be az intézetnél eltöltött 30-ik szolgálati évét. *Szécsi Lajos* vezérigazgatót ez alkalomból minden oldalról meleg ünneplésben részesítették. Az ünneplés egy része délelőtt az intézetben folyt le, este pedig a tisztviselői kar rendezett ünnepi vacsorát a Pesti Lloyd-társulat dísztermében, ahol a tisztviselők meleg ovációkban részesítették az ünneplést. A vacsorán számos szónoklatban részesítették a jubiláns érdemeit. — Az Ujlaki Téglá- és Mészegő Részvénytársulat igazgatósága s tisztviselői kara ma ünnepelte *Lukács Emili* igazgatónak huszonöt éves jubileumát, amely alkalommal ugy az igazgatóság, mint a tisztviselői kar az ünneplést lelkes ovációban részesítette és emléktárgyat nyújtott át neki. A jubiláns tiszteletere este a városligeti Fővárosi Pavilonban bankett volt, amelyen számosan köszöntötték fel az ünneplést.

— **Bedőlt egy ötemeletes ház.** Kiewből jelentik: A *Lemberg*-utczában beomlott egy épülő ötemeletes ház. Számos munkást eltemetett a leomló törmelék. A tűzoltók eddig 25 szerencsétlenül járt munkást huzott ki a romok alól. Ezek közül négyen meghaltak, tizen súlyosan megsebesültek. A mentési munkálatok folyamatban vannak.

— **Sikkasztó hivatalnok.** A büntetőtörvény-szék vizsgálóbírója elfogatóparancsot adott ki *Herczeg Gyula* torontálalmádi születésű, huszonkétéves hivatalnok ellen, aki *Seifried Hugó* gépgyárosnál volt alkalmazva. *Herczeg* 795 koronát elikkasztott, azután megszökött. Valószínű, hogy Amerika felé menekült. A rendőrség nyomozza.

— **Gyorsíróvizsga a parlamentben.** Tegnap tartották meg az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület tanfolyamainak, a parlamenti gyorsírók által vezetett *Gabcsberger Szakiskolának* évről-évről tartott vizsgálatát a parlament helyiségében nagy és díszes közönség jelenlétében. A 150 többnyire hölgyvendék vizsgálatát szakbizottság élén *Vikár Béla* egyesületi elnök vezette. A vendégek soraiban ott voltak: *Angyal József* országgyűlési képviselő, a képviselőház háznapja, *Antalik Károly*, az országgyűlési gyorsíróda főnöke, dr. *Payer Gyula* és *Radó Antal* országgyűlési gyorsíróvezetők s a képviselőház irodájának s gyorsíródjának számos tagja stb. A sztenogrammaikkal különösen kitűntek: *Behun Mihály*, *Blaskó Augusta*, *Dalmady Irén*, *Diera Ilona*, *Demény Ilma*, *Fehér Ilona*, *Fényes Sarolta*, dr. *Frankl Arnoldé*, *Feigl Elza*, *Fritz Hermína*, *Guth Erzsi*, *Herramhoff Elle*, *Klamár Aladár*, *Kupferstein Olga*, *Lauffer Aranka*, *Lówy Lola*, *Mantsch Teréz*, *Mikó Béla*, *Molnár Péter*, *Theodorovits Emma*, *Predmerszky Margit*, *Roth Elza*, *Sarlai Katalin*, *Schöntheil Aliz*, *Schreiber Lujza*, *Skuljevic Anny*, *Sonnenwirth Ilona*, *Szilágyi Erzsébet*, *Szilágyi Istvánné*, *Szvetics Ann*, *Szmutny Emilia*, *Peregriiny Meilita*, *Tokár Irén*, *Toldy József*, öz. *Udvary Jenőné*, *Várady Gizella*, *Vokáts Adrienne*, *Waltz Paula*, stb. Mind a vizsgálóbizottság, mid az érdeklődő vendégek több ízben kifejezték elismerésüket a növények gyors készsége s precíz munkája felett, amely a *Gyorsírói Dezső* orsz. gyűlési gyorsíró, igazgató által immár nyolczadik éve vezetett intézet derék tanári karának buzgalomát dicséri. Az egyesület szeptember elején kezdődő új tanfolyamaira már most lehet jelentkezni a szakiskolának VI. *Hegedűs Sándor-utca* 7. sz. saját épületében levő helyiségében, amely a régi *Liszt Ferenc*-téri tanhelyiségénél sokkal tágasabb és kényelmesebb. Tandij-kezdésményer igényt taróknak július 6-ig kell ugyanott jelentkezniük.

— **Kisiklott személyvonat.** Szászsebesről táviratozzák: Az *Alvincz* felől érkező személyvonat téves váltóállítás folytán az itteni pályaudvaron kisiklott. A mozdony és a szerkecsi féldoldalt dültek. Emberéletben nem esett kár. A vonat négy órai késéssel folytatta útját.

— **Rádium-gyógykezelés.** A modern orvosi tudomány korszakot alkotó vívmányával foglalkoznak azok a feltűnést keltő tanulmányok, melyeket a kir. tud. egyetem, továbbá *His*, *Noorden Gudzent* külföldi egyet. tanárok stb. a rádiumnak az emberi szervezetbe való beviteléről és az általa elért gyógyhatásokról az orvosi szakajtóban közölnek. A Szent Lukács-fürdő gyógyforrásainak megállapított radio-aktivitása ennek a balneologia terén mindig legmodernebb irányban haladó firdő vezetőségét arra indította, hogy a Szt. Lukács-fürdőben Rádium-Szanatóriumot létesítsen. Az iszapfürdő épületében elhelyezett Rádium-szanatórium már a legközelebi napokban a betegek rendelkezésére fog állani és kapcsolatosan a Szt. Lukács-fürdőnek évszázadok óta híres firdőzési iszapgyógykezelésével nagyban fog hozzájárulni az eddigi gyógysikerek emeléséhez.

— **Nyári viharok Bulgáriában.** Szófiából jelentik, hogy Bulgáriában néhány nap óta a hőmérséklet észrevehetően esőkent. Az ország különböző vidékein heves viharok pusztítanak, valamint felhőszakadások, melyek több helyütt áradásokat okoztak. — Ujabb szófiái jelentés szerint az utóbbi napok felhőszakadásai következtében a vasúti forgalom és a táviróösszeköttetés az ország keleti részével megszakadt.

— Egy tanító a tolonczuton. Aradról egy üldözött tanító tragédiáját jelentik. J. János 16 éven át tanított az aradmegyei pécsei kerülethez tartozó szederhádi római katolikus iskolában. A múlt választások alatt történt, hogy a tanító kijelentette felettes hatóságának, hogy nem szavaz a kerület néppárti képviselőjelöltjére. A római kath. iskola előjárói ezért a hégyermekes családapát állásából elcsapták. J. János tanító azóta többször próbált álláshoz jutni, azonban az iskola urai ebben mindig megakadályozták. Legutóbb Nagykárolyba vándorolt el. Mire odaért, pénze elfogyott és napokon keresztül éhen-szomjan bolyongott a városban. Mikor már közel volt a végkimerüléshez, elhatározta, hogy alamizsnáért fog egyes helyekre folyamodni. Demeter Ignác főkapitány azonban a tanítót elfogatta és négy napig elzárásra ítélte. A büntetés leteltével, mint közveszélyes idegent Nagyváradra tolonczolták, ahonnan tolonczuton Aradra került a szervenészekkel és a szegyéntől agyonkínzott tanító.

— A káplán halálos szerencsétlensége. Pintér József kassai káplán szerdán, a nála volt édesapját kocsin kikísérte a simonyi-i vasúti állomásra. Mikor a vasúti állomás elé értek és a vonat már közeledett, a lovak megbokrosodtak és magukkal ragadták a kocsit. A káplán rémületében le akart ugrani a kocsiról, de reverendája megakadt a löcsön, a káplán a kerekek közé került, melyek át-gázoltak rajta és testén és mellkasán súlyosan megsebesítették; azonkívül belső sérüléseket is szenvedett. Haldokolva vitték vissza Kassikére, ahol az orvosok kijelentették, hogy életbenmaradásához alig van remény.

— Egy bankhivatalnok öngyilkossága. Miskolcon Barkassy Géza, a Miskolci Agrárbank főkönyvelője, aki előkelő családból származott, szerdán délután revolverrel szívenlőtte magát és azonnal meghalt. Szorgalmas, pontos hivatalnok volt és a város társadalmában is kedvelt egyéniség. Szerdán délelőtt még a hivatalában volt, onnan hazament lakására és délutánig nem is távozott. Három óra felé szobájából revolverlövés dörrenése hallatszott és mire a házbeliak odasiettek, már halott volt. Azt hiszik, hogy idegbaja miatt lett öngyilkos.

— Kínaiak Budapesten. A Beketow-cirkusz júliusi új műsorában érdekes emberek vendégszerepelnek, Kínából Ruantschan, Kantonból Choi-Heng-Va főcsunguz vezetésével, megérkezett a Chung Ling-Hee-csoport, a csunguzok szektájából való kínai papok, akik bűvészi, színi- és akrobata-mutatványaikkal feltűnést fognak kelteni szombaton este első felépülés alkalmával. Ugyanakkor szombaton este léptek fel először Price és Gui-Gui kiváló angol humoristák. Közvetlenül Beketow igazgató néhány napra meghosszabbította Klein komikus kerékpárművészek szerződését, ami csak úgy volt lehetséges, hogy a művészcsoport párisi szerződését előadta. Vasárnap délután 4 órakor nagy előadás az új számokkal, teljes műsorral, gyermekeknek is helyaráll.

— Életunt napszámos. Ma délelőtt a Báthory-utca 24. számú ház pincéjében Rizza József negyvenöt éves napszámos felakasztotta magát. A kötél azonban leszakadt s az életunt napszámost bevitték a Rókuskörházba.

— Halálozás. Weinberger Ignác kisvárdai nagykereskedő 72 éves korában meghalt Kisvárdán. Id. Tóth István volt 48-as honvéd 51 éves korában huszton elhunyt. Az agy szabadságharcos temetése nagy részvét mellett folyt le.

Dr. Laurovics Jánosné, szül. Szenes Ida 48 éves korában Nagylakon meghalt. Holttestét Szarvasra szállították és ott helyezték örök nyugalomra.

Bécsből jelentik, hogy ott 73 éves korában meghalt dr. Wahrmann Zsigmond orvos, néhai Wahrmann Mór orsz. képviselő legifjabb testvére. Holttestét végső akaratára szerint Heibronba szállítják és ott elégetik.

Fuchs Mór főrabbi holttestét, mint Nagyváradról jelentik, tegnap éjjel vitték el Trenseentől. Temetése, amelyen mintegy ötezer ember vett részt, reggel nyolcz órától déli egy óráig tartott. Fuchs nagybányai, Schreiber pozsonyi, Klein Ilés halmai és Klein Salamon gávai főrabbi bucsuztatták el az elhunyt zsidó tudóst. A temetés alatt az üzletek zárva voltak.

Kankorcsy Antal, az Uránia Színház felügyelőbizottságának alapítása óta tagja, többször elnöke, tegnap elhunyt. Ez alkalommal Molnár Viktor államtitkár, az Uránia Színház elnöke az igazgatóságot ma rendkívüli ülésre hívta össze, melyen méltatva az elhunyt érdemeit, elhatározták, hogy koszorút helyeznek a ravatalra és holnap délután 3 órakor a temetésen testületileg vesznek részt.

Marinkovics Dimitri államtanácsos, volt haladó-párti miniszter, a senatus volt elnöke, ma 76 éves korában meghalt Belgrádban.

Czirbus Albert polgármesteri fogaházozó 29 éves korában Makón meghalt.

— Falusi boszu. Ravasz Péter nyirvasvári lakos régóta haragban volt Karczul József ugyanottani lakossal és csak alkalomra várt, hogy magát megboszulhassa. Tegnapelőtt egy bálban együtt voltak és Ravasz megleste, mikor távozik Karczul. Ekkor utána lopózkodott és kését markolatig döfte Karczul hátába, ki sebesülésébe belehalt.

— A katolikus tanfériak IV. országos gyűlésével kapcsolatosan az orsz. kath. tanügyi tanács a következő társaskirándulások rendezését határozta el: a Magas Tátrába, az Alduna mentére és a Balatonra. Az utazások összes költségei a Magas Tátrába vagy az Aldunára 80 korona, a Balatonra 40 korona. A kirándulásokon való részvételre vonatkozó bejelentéseket még néhány napig elfogadja az utazások technikai rendezősége: Központi Menetjegyhivatal, Budapest, IV., Vigadó-tér 1.

— Gyermekkézben a fegyver. Ott Béla lévai tanuló pisztolyt próbálgatott elsütni. A ravasz oly rosszul működött, hogy ujjainál képtelen volt azt felhúzni; a fiu a fegyvert hasának támasztva, két kézzel sütötte el de oly szerencsétlenül, hogy a golyó a hasába fúródott. Haldokolya szállították a kórházba.

— Leégett nagykereskedés. Nyirbátor községben a Pollacek-féle fűszer és gyarmatárú nagykereskedés az éjjel kigyulladt. Az üzlet raktárában nagymennyiségű robbanó anyag volt felhalmozva. A tűz egész ma délutánig tartott és az üzlet teljesen elpusztult. A kár mintegy fél millió korona.

— Robbanás egy tölténygyárban. Ingolstadt jelentés szerint a löpörgyárban ma felrobbant egy nitryltöltény, minek következtében egy munkás életét veszítette, egy megsebesült. A gyári épüle is megsérült, teteje és padozata megrongálódott.

x Ha öszül a haja, használja a Stella-vizet. Ára 2 K. Kapható egyedül Zoltán B. gyógytárában, Budapest, V., Szabadság-tér.

x Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívőterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Meg fogja ön is ismerni az Iliol sóborszesz-pasztillát. Nem kell drága és törekeny üvegeket kénél tartani állandóan, holott a sóborszesz ma már szinte nélkülözhetetlen valami minden embernél. Az Iliol sóborszesz-pasztilla megoldotta ezt a problémát, mert most már bárki, bármikor megszabadulhat kínzó fájdalmaitól, ha beszerzi az Iliol-pasztillát, amely mindössze 12 fillérbe kerül és amelyből majdnem két deezliter jó minőségű sóborszesz állítható elő. Kapható mindenütt.

x Blaha Lujzát, a nemzet esalogányát sikerült gramofonfelvételek részére nagy áldozatok árán megnyerni. Ezek, valamint még nagyon sok új felvételek a Czigányzerelemből stb. darabja 2.40 fillér jutányos áron kaphatók csakis Reich Aladár műhangszerkészítőnél, Budapest, VII., Akácfa-utca 36.

x Figyelmeztetés! Kállai Lajos legjobb hírnevének örvendő motorgyára figyelemet kíván olvasóinkat. Kállai Lajos motorgyára, mely hírneves motorcséplőkészletei által az ország legszolidabb és elismert első tekintélyű legnagyobb vállalatjai közé tartozik, hasonlevü csépekkel össze nem tévesztendő. Kállai Lajos motorgyára. Címe: Budapest, VI., Gyár-utca 28.

x Szolgálatot vélnék teljesíteni, ha felhívjuk a t. olvasóink figyelmét Guttermuth János (Baross-tér 18.) mai hirdetésére. E fogspeczialista szájpaddás nélküli fogsorokat a természetes fogaktól meg nem különböztető módon 10 évi szavatosság mellett készít.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© Repülőgép a veszprémi hadgyakorlaton. Bécsújhegyi jelentés szerint báró Economo Konstantin, az osztrák acrok-klub elnöke, egy Etrich-monoplánnal részt vesz a veszprémi hadgyakorlatokon, amely e hó 9-én kezdődik. A gépet sikeres repülés után tegnap szétszedték és Veszprémbe küldik. Hadseregünkben ez lesz az aeroplán első szereplése.

© A Tirol-léghajó utasai. Római jelentés szerint a Tirol-léghajó letartóztatott négy utasát a bécsi külügyminisztérium felszólalására ma szabadonbocsátották az olaszok.

© Léghajó az orosz hadseregben. Pétervárról jelentik: A minisztertanács elhatározta, hogy a hadsereg léghajó osztályának dotálására 277.188 rubelnyi hitelt fog kérni. A jövő évben nyolcz ilyen osztályt fognak létesíteni.

Az első mise.

— Falusi levél. —

— július 1.

Aranykalászos, ringó-rengő buza- és rozsláblák középeből zöldel ki Barsendréd. Mint smaragd-kékszer aranyfoglalatban, Péter és Pál napján a szép magyar falu lázas izgatottságban volt. Vigan kongott a templom misére hívó hangja. Minden házból ünneplőbe öltözött csoportok tödültek a szentegyház felé.

Nagy esemény volt készülődésben. A falu egyik nagyreményű szülöttje, Viglász Lajos, három nap előtt fölszentelt pap, volt az első miséjét elmondandó. Nagy öröme, nagy büszkesége Barsendrédeknek.

A fiatal lelkész harangzugás közt, hosszú menet által kísérve vonult a templomba. Utját fehér ruhás leánykák virággal szórták tele. Nem volt e gyaloguton göröngy, egy virágnak sem volt tövise. Hogy ilyen legyen az életútja, ezért imádkozott a község népe.

A nagymisénél Fába Simon, a falu érdemes plébánosa és a fiatal pap négy kortársa segédkezett s mise után Varga József esperesplébános mondta a szentbeszédet.

Gyönyörű szavakkal vázolta a primicius élete eddigi folyását, az egyszerű, zsopfődeles cselédházból, ahol született; tanulóéveit az endrédi iskolában, a lévai gimnáziumban, az esztergomi papnevelőben...

Elmondta, mennyi áldozatot hozott a szegény bérce-apa bálványozott fia neveltetéseért s elmondta, milyen segítségére volt ebben atyái barátja, Fába Simon plébános, földesura, Dombay Vilmos, Barsmegye volt alispánja és különösen utóbbinak elhunyt neje, született Balogh Erzsébet, a falu és a környék jóltevő nemtője.

A megboldogult uriaszony nevének említésekor, anyai jó szívének méltatásakor zokogás hangzott föl a templom minden zugából. Senki se volt a jelenlévők között, aki nem emlékezett volna Dombayné valamely jótettére.

Az istentisztelet után Dombay Vilmos egyik uriházában lakomára gyülekezett a falu aprajagya, egymást érték a lelkes pohárköszöntők s asztalbontás után a fiatalok pattogó cigányzena hangjainál vig táncra perdlül.

Igy fogják föl Barsendréden az újkor szociális követelményeit. A képviselőházból kizuduló felekezeti taifun elszárgult alacsony házai és virágos kertjei fölött, anélkül, hogy romboló erejét éreztethette volna. De az ember szeretett enyhe szellője utat talált a szivekbe s lelkekbe, hogy áldásos munkára ösztönözzön.

Igy volt ez mindig. Barsendréd a szabadságharc idején előlart s példát mutatott a hazafiságban. Az elnyomatás éveiben kifelé „passzív rezisztenciát” tanusított s szűk baráti körben összetartásra buzdították egymás.

„Endréd közársaság” volt mindenkor a neve; mert nagyszámu intelligenciája szellemi, erkölcsi és anyagi fölényével mindenkor domináló szerepre predesztinálta a megye dolgainak intézésénél s alkarrányszor az országos politikai kérdésekben is.

Azóta sok csapás érte a községet. Uriházaiból kihalt a vig élet. De az új és legújabb nemzedék most is megértette a kor intő szavát és alkalmazkodik hozzá. Csendben, szerényen, de szüntelenül dolgoznak az üdvös szociális tanck megvalósításán. Az uri osztály összefog a nép gyermekeivel, gondoskodik szellemi és anyagi szükségleteiről, részt vesz örönlében, fájdalomában, együtt ünnepel, együtt dolgozik vele felekezeti különbség nélkül. A katolikus plébános, a lutheránus jegyző, a zsidó bérlő és bolos egy szívvel-lelélekkel támogatja egymás érdekeit.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR
 felülmúlhatatlan hálszer mindama gyomor bajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő. Eredeti dobozokban
2 korona.

FŐ SZÉTRÜLDÉS:
 MOLL A. gyógyszerész, cs. és ktr. udv. száll által
Bécs, I., Tuchlauben 9. szám.
 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. — A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és vödjeggyel ellátott készítményeket kérni.

MOLL-FELE SÓSBORSZESZ
 a legjobb fájdalomcsillapító badörzsölés, csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban olommal zárt (plombit) üvegekben
2 koronáért kapható.
MOLL-készítmény kérendő.

Amikor hát az uri házigazda bérese fiának princziáján előljár az ünneplésben, önként megmagyarázható, miért zokog föl az egész ájtatos gyülekezet az elhunyt uriaszony nevének említés-kor. Együttérzés és összetartás szép erénye terjedj el Barsendrőd határain túl az egész magyar hazára.

Zweifel tanár, a lipsei kir. nőgyógyászati klinikának igazgatója a következőképen ítel: A természetes Ferencz József-keserűviz hatásával minden tekintetben meg vagyok elégedve. Aránylag kicsiny adag, körülbelül fél borospohárnyi Ferencz József-víz rövid idő alatt fájdalom nélkül hashajtólag hat és a súlyos eldugulás legtöbb esetében is egész borospohárnyi meg fog felelni.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Trenk báró.** (Operett három felvonásban. *Jókai* után írták *Willner* és *Bodanszky*, zenéjét *Albini Félix*.) A budai közönség ma látta először a csinos zenéjű operettet. *Trenk* bárót *Bálint* énekelte érzéssel és erővel nagy tetszés között. *Lydia* grófnőt, *Trenk* menyasszonyát *Haller Irma* énekelte, de nem volt diszponálva; hangján valami állandó fáradtság érzik. *Maricát* *Beloznay Margit* játszotta, élénken, sok temperamentummal, énekeszei kevésbé sikerültek. Az előadás eléggé összevágó volt, a karok szinte kifogástalanul működtek. *Mihályfi Juliska*, *Gerő, Tábori, Matolcsy, Arkossy* sokat tettek az est sikeréért. A közönség kitünően mulatott és sokat tapsolt. A színház azonban csak félig volt telve.

(*) **Változások a Vigszínház művészszerelőjében.** A Vigszínház igazgatósága szeptembertől kezdődően szerződtette *Balázs Gizát*, aki már annak idején, a színészegyesületi iskola vizsgálati előadásain feltűnt kedves szubrett-talentedével, majd a Városligeti Színháznak volt kedvelt tagja. Ugyancsak szeptembertől kezdve szerződtette az anyaszerepekre *Kende Paulát*, a vidéken előnyösen ismert drámai színésznőt. Az új tagok belépésével egyidejűleg — mint értesülünk — megválnak a Vigszínháztól *Kiss Irén*, a kitünő komika, aki a színház igazgatóságával támadt anyagi differenciák miatt távozik a színháztól, ahol sok szép és megérdemelt sikere volt.

(*) **Budai Színkör.** A budai nyári színházban holnap, vasárnap délután, mérsékelt helyárrakkal, a „Nebántarág” kerül színre *Celestin* szerepében *Latabár Árpád* vendéggel, este a „Trenk báró” operettet iméltik meg. Hétfőn ugyancsak *Latabár Árpád* vendégfelléptével „A bőregér”, csütörtökön a „Színházi képtelenségek” kerül színre. Kedden „A hegyek alján” operának lesz a harmadik előadása. Szerdán *Rátkai Márton* kezd meg vendégjátékait a „Luxemburg grófja” című operettben. Pénteken lesz a bemutatás *Berté Henrik* „Kreolvár” című operettjének, melyet szombat szombaton vasárnap és hétfőn megismételnek.

(*) **Városligeti Színház.** Holnap, vasárnap két előadás lesz. Délután — mérsékelt helyárrakkal — *Küry Klára* felléptével „A hallhatatlan humor” című operett, este rendez helyárrakkal „Az ártatlan Zsuzsi” kerül színre. Jövő vasárnap délután a „Lili” van műsoron *Küry Klárával* a cím-szerepben.

(*) **Feloszlik a gyulai színház.** Gyuláról jelentik, hogy özv. Makó Lajosné szegedi társulata, amely három hónap óta a gyulai Erkel Ferencz-színházban játszott, feloszlik. Az idei szerez volt az összes eddigiek közt a legjövedelmezőbb. Holnap lesz az utolsó előadás, azután szólnak mennek Makóné művészei, mert az asszony lemond az igazgatásról és a szegedi színház új igazgatója, *Almásy Endre*, a régi társulat tagjai közül csak hármat szerződtetett. A gyulai színház további három esztendőre szintén *Almásy* kapta meg.

(*) **A dunántúli színház új igazgatója.** A dunántúli színház, amelyhez Zalaegerszeg, Keszthely, Szekszárd, Siklós, Barcs, Szigetvár, Sümeg, Alsólendva, Dombóvár, Nagyatád, Tapolca és még néhány város tartozik, új igazgatót kap szeptember 1-étől *Halász Alfrédnek*, az alföldi színház terület eddigi igazgatójának személyében. *Halász Alfréd* saját zenekarával és negyven-tagú társulatával szeptember 1-én kezdi meg a szezon *Szekszárdon*.

(*) **Siremlék Donáth Gyulának.** Közel két esztendője, hogy a legismertebb siremlékek zseniális alkotója, *Donáth Gyula* szobrászművész meghalt. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat temettette el és temetésén az egész magyar művészvilág kegyeleto impozánsan nyilvánult meg. A mester egykori barátja és művésztársa, *Lányi Dezső* most mozgalmat indított és legelőször is a szobrászok maguk között gyűjtenek pénzt arra, hogy *Donáthnak*, akit mindannyian tisztelték és szerettek, siremlékét mielőbb felállíthassák. Ősszel, a művészeti évad elején pedig szélesebb körökben is megindítják a gyűjtést és a szükséges összeg bizonyára csakhamar egybe is fog gyűlni, mert *Donáthot* nemcsak a művészvilág, de az egész társadalom becsülte.

szulat temettette el és temetésén az egész magyar művészvilág kegyeleto impozánsan nyilvánult meg. A mester egykori barátja és művésztársa, *Lányi Dezső* most mozgalmat indított és legelőször is a szobrászok maguk között gyűjtenek pénzt arra, hogy *Donáthnak*, akit mindannyian tisztelték és szerettek, siremlékét mielőbb felállíthassák. Ősszel, a művészeti évad elején pedig szélesebb körökben is megindítják a gyűjtést és a szükséges összeg bizonyára csakhamar egybe is fog gyűlni, mert *Donáthot* nemcsak a művészvilág, de az egész társadalom becsülte.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **Az emberfajok kongresszusa Londonban.** A legnépesebb és a legérdekesebb nemzetközi összejövetelek egyike lesz az emberfajok világkongresszusa, amely e hó 26-án kezd meg tanácskozásait Londonban. A kongresszuson a Magyar Tudományos Akadémia képviselőiben *Berezvicsy Albert* elnök és gróf *Apponyi Albert* fog résztvenni, míg a budapesti tudományegyetemet dr. *Török Aurél* udvari tanácsos, egyetemi tanár, az egyetemi embertani intézet igazgatója fogja képviselni. *Török Aurél* a kongresszuson a magyarországi népfajokról előadást fog tartani és esetleg bemutatja a magyarországi népfajoknak megjelenő képviselőit. A kongresszuson ugyanis kisebb-nagyobb küldöttséggel vagy csoporttal képviselve lesz az öt világrésznek minden néptörzse a maga eredeti ruházatában és népviseletében.

* **A Nyomozás Kézikönyve.** „A nyomozást teljesítő közegeknek és hivatalnokoknak mindeddig a bűnvádi perrendtartás és a rendőri, valamint a csendőri szolgálati Utasításnak vonatkozó rendelkezéseinek kívül mi sem áll rendelkezésre utmutatóul. A nyomozás gyakorlati ismeretei hazánkban mindeddig tudományos módon nem lettek feldolgozva és a nyomozó közegek is azokat legelőször is a gyakorlottabb társaiktól sajátíthatják el. A mű első sorban oktatási segédkönyvül, de egyuttal arra is alkalmas, hogy a csendőrségi szolgálatba belépő s kezdő egyeneket szórakoztatva oktassa és velük hivatásukat megkedveltesse. Érdekkel bírhat ezenkívül a mű azokra is, akik a nyomozással más szolgálatuk körében foglalkoznak, vagy a csendőrséggel hivatásuknál fogva érintkezésben állanak, mint vizsgálóbírák és rendőrségek, az esküdtek, nemkülönbben a modern nyomozás iránt érdeklődők számára és a büntett elleni védekezés megismerésére. A mű bolti ára vászonba kötve 4 korona, előfizetési ára 3 korona. Az előfizetési pénzeket a könyv megküldése után *Darvas Adolf*, a Franklin-Társulat cégvezetője nyéve, Budapest, IV., Egyetem-utca 4. kell beküldeni. E czéltől és a portóköltséget meglakarithatása végett a könyvhöz postatakarékpénztári befizetési lapot fogunk mellékelni.

Nyilttér.

Elrovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Carl Kronsteiner-féle viharálló, mészhomlokzat-festék
(törv. védelme) az színárnyalatban, kilója 24 fillértől feljebb. Evtizedek óta legjobban bevált és mind a utanzator diadalmasan tul élte. Egyetlen czél-szerű mázoldányag ismételt átmozolásra.
Mintakönyv és prospektus ingyen.
CARL KRONSTEINER, Wien, III., Hauptstrasse 120.
Raktárak minden nagyobb városban.

A budai Szt.-Lukácsfürdő
„Nagyszállodájában” és „Thermal”-szállodájában szoba teljes ellátással napoként 10 kor-tól feljebb. Minden szoba kilátással a Dunára. Kénes iszapfürdők és iszapborogatások. Fürdőismertetőt díjmentesen küld Szt.-Lukácsfürdő részv.-lárs.

Házlebontás miatt összes arany-, ezüst- és ékszeráruimat jelentékenyen leszállított árban adom el. Zirner Testvérek utóda Liszt Hugó
Budapest, Vaczi-utca 5. szám.
Nem összetévesztendő! Pontos cím!

MATTON/FELE
GISSHUBLER
természetes égyényes
SAVANYUVIZ.

Előnyös részletfizetési feltételek
mellett helybeli hivatalnokok, kereskedők és iparosok minden áremelés nélkül bevásárlásukat szőnyegekben, vászon- és fehérneműekben, kész férfi és női ruha szükségletekben legjobban eszközlik. **SZŐNYEGUDVAR. Budapest, VI., Király-utca 32. az udvarban.** Alapítatott 1895-ben. Telefon 528.

FŐVÁROS.

Telekvásár és kórházi program.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

Budapest, július 1.

A nyári vakáció előtt ma tartotta utolsó ülését a főváros pénzügyi bizottsága. Számszerűen sok, jelentőségre fontos ügyet tárgyalt ma a bizottság, közöttük olyant is, melynek napirendre tűzése valószínűleg meglepte a bizottságnak kevésbé beavatott tagjait.

Tegnapról mára ugyanis azzal lepte meg a tanács a pénzügyi bizottságot, hogy egy az Angyalföldön levő újabb telektömb megvásárlását hozta javaslatba. A 13.000 négyszögölnyi telektömböt *Hieronym* Károly volt kereskedelemügyi miniszter örökösei kínálják föl a városnak ölenkénti 35 koronás egységárban. A telekeladó-bizottság tegnap délutáni ülésén már a vétel mellett foglalt állást, a pénzügyi bizottság pedig mai ülésén hozzájárult a vásárlás és csupán annyit változtatott a tanácsai javaslatban, hogy a 35 koronás egységárat 32 koronára szorította le. Anélkül, hogy a tanácsai javaslatba hozzászólnánk, elmondjuk beavatott helyről az értesülésünk szerint ennek a telekvásárlásnak a legelőzmenyeit.

Hieronym Károly volt kereskedelemügyi miniszter elhalálása után örökösei nem tudták, mitévők legyenek a fentemlített angyalföldi telektömbbel. Vagyon ugyanis *Hieronym* után nem maradt, és az örökösök ezt a telektömböt értékesíteni akarták. Amikor az angyalföldi *Krausz Mayer-féle* telkeket a fővárosi közgyűlés megvásárolni elhatározta, a *Hieronym* örököseinek hírtelen hatalmas protektora akadt *Khuen-Hédervár* Károly miniszterelnök személyében. A miniszterelnök magához kérte *Bárczy István* polgármestert, akit arra kért, vegye meg a főváros a *Hieronym*-féle telkeket is. *Bárczy* polgármester nem volt abban a helyzetben, hogy erre vonatkozóan kötelező ígéretet tegyen a miniszterelnöknek. Kifejezte azt az aggrályát, hogy most a *Krausz Mayer* féle óriási telekvásár után alicha lesz hajdandó a közgyűlés egy újabb angyalföldi telekvásárlásba bemenni. Annál kevésbé, mert hiszen az ucváros helyen fekvő *Krausz Mayer*-féle telkek 400.000 négyszögölet meghaladó kiterjedésűek és így tavábbi 18 000 négyszögöltre a fővárosnak igazán nincsen szüksége. A tanács hozzájárulását meg tudta még *Bárczy* ígérni, a közgyűlés egyetemenek megnyerésére pedig azt ajánlotta a miniszterelnöknek, hogy a kerületek vezéreimereit hívassa magához és győzze meg őket a vásár szükségességéről. A miniszterelnök megfogadta *Bárczy* tanácsait. És sorba vonultak föl a miniszterelnöki palotába a kerületek fejei: kezdve *Platthy Györgyön* és *Székely Antal*on, az első kerület vezérein végig dr. *Springer* Ferenczig, a IX. kerület vezetőjéig. És a vezető emberek — kik előtt a miniszterelnök részint kegyeltre bízott, részint kilátásba helyezte, hogy a vásár elneben a fővárost rekompenzálni fogja — megígérték a miniszterelnöknek, hogy a telekvásár eszméjének a közgyűlés hozzájárulását biztositják. Így azután gőzerővel összehívták az illetékes bizottságokat, tegnap a telekvügyi, ma a pénzügyi bizottságot, és a nyári szünet előtti utolsó szerdai közgyűlésre vár a feladat, hogy a vezéremberek által a miniszterelnöknek tett ígéret valóra váljék.

A pénzügyi bizottság mai üléséről a következő tudósítást adjuk.

A főváros pénzügyi bizottsága ma délelőtt dr. *Vasziilevits* János alpolgármester elnöklésével ülést tartott. Előadók dr. *Márkus* Jenő és dr. *Lung* Géza fogalmazók voltak. A bizottság tudomásul vette, hogy az 1910. évi zárszámadások 5.671.100 korona felesleget mutatnak fel. Tudomásul vette azt is, hogy a fővárosi kórházak 1910. évi zárszámadásai 262.000 korona túlkiadással zárulnak.

Telekvétel.

A bizottság ezután több telekvételhez járult hozzá. Ezek közé tartozik az Angyalföldön levő Hieronymi-féle telkeknek a megvétele 32 korona négyzetméterenkénti egységárban és az ugyanott levő Árkay-féle telkek megvétele 28 korona egységárban. Iskolaépítési czélokra megvételeira ajánlja az ügyosztály a VI., Bajza-u. 31—33 sz. alatti 890 négyzetméter kiterjedésű telket 410 korona önkénti egységárban. Hozzájárult ezenkívül a bizottság ahhoz, hogy a VIII., Karpfenstein-u. 9., 11. és 13. számú ingatlanokat, valamint a III. ker. Vihar-utczának egy telkét ugyancsak iskolai czélokra vásárolja meg a főváros.

Árubódé a zsidó templom mellett.

A Károly-köruton több házat fognak lebontani, aminek következtében az ott elhelyezett kereskedők hajléktalanokká válnak és így részükre ideiglenes árubódé építése vált szükségessé. Erre a czélra a pesti ízr. hitközség, amelynek a Dohány-utczai templom tözsomszédságában nagyobb telke van, hajlandónak mutatkozott, hogy ezt a telket ideiglenes árubódé építése czéljaira három évre átengedje a fővárosnak azzal a kikötéssel, hogy a hitközségnek megadott építési engedélyt ezzel szemben három évvel meghosszabbítsák. A pénzügyi bizottság a kérdésnek ehhez a megoldásához hozzájárult, azonban kimondta, hogy az árubódéban elhelyezett boltok béréit a vállalkozó a kerületi elüljárósággal egyetértve állapítsa meg.

Kórházi ügyek.

A bizottság ezután a közegészségügyi osztály által előterjesztett kórházi programot tárgyalta. Ezzel kapcsolatban *Hürös* József azt kérte, hogy a Tisza Kálmán-téren tervezett kórház helyét tartásuk függőben, mert ez a telek túlságosan drága a kórház czéljaira és mert közvetlenül a temető közelében fekszik. Így értelemben szólt fel *Szabó* József is. — Dr. *Feleki* Béla a kórházi külön-szobák fentartását hozta szóba és azt mondta, hogy erre a közegészségügyi osztály kórházi ellátása czéljából feltétlenül szükség van. — *Márkus* Miksa csatlakozott *Feleki* felszólalásához, majd a pénzügyi fedezet kérdéséről szólt. Ez a kórházprogram 29 millió koronával terheli meg annak a fővárosnak a budgetjét, amely már igen sokat áldozott kórházi czélokra. Kívánja, hogy a legnagyobb nyomattal járjanak közbe a kormányznál, hogy a költségeknek a felét vállalja magára. — *Janos* Vilmos kikötni kívánja már most, hogy a kórházban külön-szobákat is csináljanak. Dr. *Vasziilevits* János alpolgármester felvilágosításai után a bizottság a kórházprogramot elfogadta s egyúttal *Hürös* kívánságát is honorálta, amennyiben a Tisza Kálmán-téri helyet csak tájékoztató helyül jelölte meg.

Közművelődési intézet.

A millénium évében két milliós alapítványt tett a főváros, amelynek kamatait évről-évre beállították a költségvetésbe. Ezek a kamatok immár 1.040.000 koronára nőttek, úgy hogy az ügyosztály most előterjesztést tett az alapítványnak a közművelődési intézet létesítésére való felhasználása iránt. Az ügyosztály azt javasolja, hogy két millió korona költséggel a Tisza Kálmán-téren népházat és nyitvános könyvtárt létesítsenek. Miután a kórház építésének befejezésével 1.200.000 korona fog rendelkezésre állni, azt kéri, hogy a hiányzó 800.000 koronát a közszéki alaphól engedélyezzék. — Dr. *Leber* Salomon, *Szabó* József és dr. *Feleki* Béla hozzászólása után az előterjesztést elfogadták.

Kislakások.

Az ügyosztály betervezte a folyó évre engedélyezett hatósági kislakások építkezések részletes építési terveit és költségvetéseit, amelyek a közgyűlés által megállapított keretben mozognak, vagyis 6.350.160 korona költség keretén belül készülnek el. A bizottság ezt tudomásul vette.

Népszálló és kisebb ügyek.

A népszálló berendezési és felszerelési költségeire 164.000 korona engedélyezést hozta javaslatba a bizottság és megszavazta azt a költséget is, amely a női felsőkereskedelmi iskolai osztályok tervezett megnyitásához szükséges. Tudomásul vette, hogy a Wiener Maennergesang Verein fogadtatása alkalmával 4000 korona költség merült fel és azt megszavazta. Hozzájárult a bizottság a központi fertőtlenítő intézet 1912. évi költségelirányzatához.

Az *Adria* tengerhajózási részvénytársaság amely a fővárostól a Festetics-utczában egy telket bérelt, azzal a kérelemmel járult a fővároshoz, hogy bérleti szerződését bontsák fel, miután a kivándorlás már nem Fiume felé irányul és így e telekre neki nincs szüksége. A bizottság hozzájárult a bérleti szerződés felbontásához. A napirend többi jelentéktelenebb pontját vita nélkül fogadta el a bizottság.

(A főváros és a gázgyár póré. A főváros és a trieszti gáztársaság között tudvalevően pör van folyamatban a józsefvárosi Tisza Kálmán-téri telek megváltásból kifolyólag. A főváros ugyanis a gázgyárak megváltásakor arra a jogos álláspontra helyezkedett, hogy a telkekért nem fizet többet, mint amennyit értük annakidején a társaság fizet. Ezzel szemben a gáztársaság a telkeknek jelenlegi forgalmi értékét követelte és minthogy ebben az egy kérdésben megegyezés nem jött létre, közös megállapodással pörre került a dolog. A gáztársulat dr. *Bakonyi* Samu országgyűlési képviselőt bízta meg pörének vitelével, aki 5.982.000 korona iránt indított keresetet s nem fogadta el azt a 600.000 koronát még részlettörlesztés czimén sem, melyet a főváros letétbe helyezett. A pör jelenleg abban a stádiumban van, hogy a főváros tisztí ügyészsége az ellenirat benyújtására hathavi halasztást kért. A törvényszék az ellenirat beadására három hónap haladékot adott. Ezek szerint valószínű, hogy a pört még ebben az évben befejezhetik.)

(A halottszállítás és az exhumálás. A halottszállítás és az exhumálás körüli közegészségügyi szolgálat rendezése dolgában a polgármester rendeletet bocsátott ki, amely szerint a főváros területéről elszállított holttestekre vonatkozó szállítási engedelem kiadására az az elüljáróság illetékes, amelynek területén az elhalálozás bekövetkezett, ha pedig a főváros területére vasuton, hajón vagy kocsin eltemetés végett halottat szállítanak be, úgy az e körüli eljárásra az a kerületi elüljáróság illetékes, amelynek területén a temető fekszik, amelyben a halottat el fogják temetni. Kivételes esetek, amikor a halottat ravatalozás és eltemetés végett valamely magánlakásba vagy a főváros területén levő valamely épületbe szállítják. Ebben az esetben az épület fekvése szerinti illetékes kerületi elüljáróság hivatott eljárni. A halottak kiadatása körüli eljárásra s az elüljáróság illetékes, amelynek területén a temető fekszik.)

(Az 1911. év első negyede. Szímely Árpád főszámvevő ma vette közzé a főváros háztartásának 1911. évi első negyedéről szóló jelentését. Az első negyedről alig lehet határozott képet adni, mert egyes tételeknél az előirányzat készseresét számolják, mert a be- vagy kifizetés előlegesen történik, más tételeknél pedig kisebb az eredmény az utólagos elszámolás következtében. A mérleg maga a következő:

	Előirányzat:	Levonás:
Kiadás:	26.397.328	24.382.136
Bevétel:	26.420.254	20.252.—

A bevételeknél feltűnő nagy csökkenés oka az, hogy a kölcsönpénzekből kontemplált bevétel 6.745.316 korona később kerül felhasználásra.

(A munkásjogok. Szombaton reggel lezött életbe a Villamos Városi Vasut összes vonalain a munkásjogok intézménye. Ennek az intézménynek az életbe lépése meglátzott a forgalmon is, amennyiben sokkal többen kerestek föl a reggeli órákban a városi villamosot, mint eddig. A forgalom teljesen zavartalanul bonyolódott le.)

(A fizetésrendezés. A főváros tanácsa ma délelőtt tartott ülésében foglalkozott a tisztviselők fizetésrendezéséről és szervezéséről szóló szabályrendelettel, valamint a központi igazgatás reformjáról szóló javaslat tárgyalásával és elhatározta, hogy a javaslatot pártolón terjeszti a közgyűlés elé.)

(Fővárosi kötvények a párisi tőzsdén. A Credit Lyonnais ma táviratban értesítette a polgármestert, hogy a főváros 100 millió frankos kölcsönkötvényeinek a jegyzését a párisi tőzsdén június 25-én megkezdtek. A kötvényeket 95-ös árfolyammal jegyzik.)

(Megfeleltek a piaristák telekügyét. A főváros közgyűlése tudvalevőleg elhatározta a belvárosi templom és környékének rendezését és ezzel kapcsolatban a piarista-rend telkének kisajátítását. A főváros a telket czélszerű kiegészítéssel saját értékesítendő telkévé alakítja át. Ma ezt a közgyűlési határozatot megfeleltek. Az egyik felelőző dr. *Rónai* Károly fővárosi bizottsági tag, aki a Kotál-féle terv mellett foglalt állást. Ez a terv — melyről annak idején mi is részletesen megemlékeztünk — mélyített vásárosarokot tervez a hidfeljárónak már rendezett déli oldalán, az északi

oldalán pedig a szabályozás által elhelyezendő építmények kedvezőtlen eltolásával oldja meg a kérdést. A másik felelőző a Schopper-féle vaskereskedő czégé, amely a telek beépítése miatt adott be felelőzést.)

(Sorsolás. A főváros sorsolási bizottsága ma tartotta meg a főváros 1903. évi 46 millió koronás kölcsönének XVII. huzását. Ez alkalommal kisorsoltak négy darab 10.000 koronás, husz darab 5000 koronás, ötvenhat darab 1000 koronás és negyvenhárom darab 200 koronás kötvényt.)

TELKEK

120 parcella 300 m-es a villamos közelében, önként 4 koronától 6 koronáig 5 évi részletfizetésre eladó. Ezen helyen már 3000 telek adatotól és az építkezés nagyban folyik. Bővebbet:

Várady, Alsó-erdősor 12. szám.
Telefon 105-33. Telefon 105-33.

TANÜGY.

= Pozsony és a harmadik egyetem. Broly Tivadar, Pozsony város polgármestere hivatalos értesítést kapott a kultuszminisztériumból, hogy gróf *Zichy* János kultuszminiszter kedden, július 4-én Pozsonyba érkezik és másnap megtekinti az esetleg itt felállítandó egyetem részére kiszemelt telkeket, továbbá a kórházakat stb. A miniszter kíséretében lesznek *Tóth* Lajos miniszteri tanácsos, a főiskolai ügyosztály főnöke, *Mandello* Gyula, a kultuszminisztériumba beosztott jogakadémiai tanár és *Korb* Flóris műépítészeti főtanácsos. A miniszter Pozsonyban lakó sógornőjénél, özv. *Cziklean* Mária bárónénál fog megszállani. Az egyetem ügye a hétfői városi közgyűlésen is szóba jön, mert ekkor fognak határozni afelett, hogy megvegyék-e a *Schiffbeck*-féle telket, amelyet a tanács az egyetem helyéül szemelt ki. A pénzügyi bizottság a vétel ellen nyilatkozott.

= A gyulai gimnázium új igazgatója. A gyulai róm. kath. főgimnázium igazgatói állásának betöltése a fentartó testülettel kötött szerződésből kifolyólag a nagyváradi megyéspüspök hatáskörébe tartozik. Gróf *Széchenyi* Miklós váradi püspök tegnap kelt rendelkezésvél az elhunyt *Tóth* Árpád helyébe *Némethi* Józsefet, a gyulai főgimnázium lelkésztanárát nevezte ki igazgatónak.

= Negyven évig főreáliskolai tanár. A temesvári főreáliskola melege ünnepség keretében bucsuztatta dr. *Laky* Mátyás igazgatót, aki közel 40 évi szolgálat után megérdemelt nyugalomba vonult. A bucsuünnepély a temesvári főreáliskolai iskolások egyesületének, az ország legelső ilyenmü intézményének közgyűlésén folyt le. A közgyűlésen *Perényi* Adolf fővárosi főgimnáziumi tanár, az egyesület megalapítója elnökelt, aki lelkes szavakban méltatta *Laky* működését, igérve, hogy a jövő nemzedék is meg fogja őrizni azt a szellemet, amely *Laky* alatt ott uralkodott, mert a főreáliskola továbbra is *Laky* iskolája marad. Ezután leleplezték *Laky* igazgató olajfestésű arcképet a díszteremben. A képet *Berkeszy* István h. igazgató vette át azon ígérettel, hogy nemcsak az arcképet, hanem *Laky* szellemét is kegyelettel meg fogja őrizni. *Doroghy* Ervin budapesti ügyvéd a tanítványok nevében művészi kivitelű ezüstplakettet nyújtott át az ünnepelt igazgatónak. *Birkmann* József mérnök díszes emlékkönyvet nyújtott át *Lakynak*, amelyben igen nagy számú tanítvány emléksorai foglaltnak. *Laky* Mátyás igazgató könyvekig meghatva mondott köszönetet hálás tanítványainak, ezután megemlékezett elődeiről és főleg tanítványairól, kijelentvén, hogy a kapott koszorúnak legszebb leveleit ezek homlokára tűzi. Végül kijelentette, hogy nem akar bucsuzni Temesvárról, ahol élte javát töltötte, hanem továbbra is haznos polgátra marad a városnak és továbbra is az iskolatársak intézményének kötelességében óhajt működni, amenny arányaira és eredményeire nézve az első az országban. Az ünnepély lakomával ért véget.

= Szobor egy kereskedelmi tanárnak. Magyarországon kevés tanügyi férfiak áll még a szobra, annál figyelemreméltóbb a következő nagykanizsai hírünk: Az ország legrégebb kereskedelmi iskolájának első igazgatója, aki negyven évig töltötte be ezt az állását, *Eichberg Adolf* volt. Az iskola volt tanítványai elhatározták, hogy a kiváló pedagógus emlékét mellszoborral örökítik meg s az ország határain is túl hírneves tanítómester nevére alapítványt létesítenek. A mozgalom élén áll a többi közt báró *Dóczy Lajos*, gelsei báró *Guttman Vilmos* és sok más előkelő állásban levő férfi. A nagykanizsai iskola a múlt század 50-es, 60-as és 70-es éveiben *Eichberg* vezetésével oly kitűnő hírnévként örvendett, hogy *Triestből*, *Gráczból*, sőt *Bécsből* is a legelőkelőbb családok küldötték fiaikat oda. Azok, kik a kegyeletes mozgalomról értesültek, tömegesen küldték be adományukat a végrehajtó-bizottsághoz, mely ez uton is fölkeri a nagykanizsai iskola volt tanítványait, hogy adományukat a végrehajtó-bizottság elnökehez, *Grünhut Henrik* nagykereskedőhöz (Nagykanizsa) szíveskedjenek beküldeni.

= Felsőkereskedelmi iskola Szolnokon. A szépen fejlődő Szolnok város képviselőtestülete ma tartott ülésén a szolnoki kereskedelmi társulat által létesítendő s. i. é. szeptember hó 1-én megnyitandó felső kereskedelmi iskola céljaira évi kétezzer korona segélyt szavazott meg.

= Az állami felsőpariskola évi működése. A magy. kir. állami felsőpariskola most teszi közzé évi jelentését, amely szerint az 1910/11. iskolai évben három évfolyamot tartottak négy-négy szakosztálylyal. Az évfolyamokra összesen 404 tanuló vettek fel, az első és második évfolyamra 144-et és a harmadik évfolyamra 116 tanuló. A tanulók előmenetele minden tekintetben megfelelő volt s több díjat osztottak ki közöttük.

= Katolikus tanítók országos kongresszusa. A jövő hét elején, kedden és szerdán nagyszabású kongresszusra gyülekeznek a fővárosba az ország katolikus tanítói, hogy tarthatatlan helyzetük javítására irányuló óhajaiknak kifejezést adjanak, méltányos és jogos kívánalmaikat az illetékes fórumok elé juttassák. A kongresszus iránt oly nagyarányú az érdeklődés, hogy a résztvevők száma az ezret már jóval meghaladja. Ez a nagyarányú jelentkezés urra indította a rendező bizottságot, hogy a kongresszust a Sándor-utcai régi országházban tartsa meg, mivel a Szent István-társulat nagy díszterme képtelen ily nagy tömeg befogadására.

= Nyugalomba vonuló tanár ünneplése. Orsováról jelentik: Szép ünnepély folyt le e hó 25-én az orsovai állami polgári iskola tornatermében. Müller Adolf tanár működésének negyvenéves szolgálatát után nyugalomba vonul. Az ünnepélyt a templomban tedeum vezette be, melyet az ünnepelt egykori tanítványa, Révai József lugosi minorita atya celebrált. Az intézet tornaterme ünnepi közönséggel megtelt és Gáspárdy Alajos igazgató nyitotta meg az ünnepélyt beszéddel. A jubileum emlékére ezekkoránál alapítványt létesítettek, mely összeg kamatai a rajzban kiváló növendékek nyerik. A közönségülésben álló tanár tiszteletére az ünnepély után százhusz terítéki banket volt.

= Budapesti egyetemi tanárság. A vallás- és közoktatásügyi miniszter pályázatot hirdet a budapesti m. kir. tudományegyetem hittudományi karánál rendszeresített és egyetemi hitszónoksággal kapcsolatos hitszónoklattani tanszékre, amelyet nyilvános rendkívüli tanárral fognak betölteni. A tanszékkel 4000 korona törzsfizetés, személyi pótlék, korpótlék és évi 1800 korona lakbér van összekötve. A pályázatok ez évi augusztus 31-éig a hittudományi kar dékánátusában nyújthatók be.

= Tornatanárok kurzusa. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter a tornatanítás fejlesztése érdekében a magyarországi tornatanárok részére az idén kurzust tartat. A kurzuson, amely július hó 2-án kezdődik és 8-ig tart, a svéd tornázás módszerét mutatják be szakszerűen a tornatanároknak. Az ideiglenes tanfolyamot negyven magyarországi tornatanár hallgatja végig. A kiküldendő tornatanárokat városok szerint maga a miniszter választja ki.

= Jogakadémiai értesítés. Az eperjesi jogakadémian az 1911—1912. tanév első felére a beiratások szeptember 1—12-éig eszközölendők, az előadások szeptember 16-án kezdődnek. Utólagos felvételnél 13—15. napjain dékánai, azután pedig tanárikeri engedéllyel lehet helye. A szünidőben mindennemű felvilágosításokkal, levélbeli megkeresésre is szívesen szolgál a jogakadémia igazgatósága.

= A temesvári új piarista főgimnázium. A temesvári új piarista főgimnázium és ifjusági templom teljes felszerelése a nyár folyamán nyer befejezést, úgy hogy az intézet ünnepi felavatása a jövő iskolai év elején végleg átadja nemes rendeltetésének a Délvidék metropolisai a legszebb kulturintézményét. A főgimnáziummal kapcsolatos piarista rendházban van a konviktus, melyben a növendékek piarista tanárok vezetése és felügye-

lete mellett uyerik vallásos és hazafias nevelésüket. A konviktusba keresztény vallású ifjak vétetnek fel a gimnázium I—VIII. osztályára. A konviktor teljes ellátás, felügyelet s nevelés-tanítás czimén évenként 1000 korona tartási díjat fizet. Az ifjuság szórakozására tágas udvar és tennispálya áll rendelkezésre. A konviktusba való jelentkezés július 25-ig történik a rendház főnökénél, aki az érdeklődő szülőknek minden tekintetben készséggel szolgál felvilágosítással.

KÖZIGAZGATÁS.

Keeskemét erdei közigazgatása az elmúlt években nagyot hanyatlott. Az erdőpusztítás és a falopás olyan mérveket öltött, hogy a dolog közmondásossá vált. Erélyes emberre volt szükség, aki a vagyontpusztító garázdálkodásnak véget vessen s ezt meg is találták Nagy Pál személyében, kit főerdőmesterré választottak. Nagy Pál azon kezdte, hogy egy pár évre visszamenőleg újra átvizsgálta az erdei kihágások aktáit és hamarosan megállapította, hogy az erdőörök összejárásokkal a tolvajokkal. Közülök kettőt, a nyiri és a szikrai főerdőöröket állásuktól felfüggesztette s ellenök szigorú vizsgálatot indított, mely meglehet a fenyitőbírósnál fog befejeződni.

Német nevű magyarok. A temesvári főgimnáziumban 60 diák tette le az érettségi vizsgát és ezek közül csak 20-nak van magyar neve, a többi német, szerb és tót hangzású nevet visel. Kétségtelen, hogy ezek családjainak többsége nem magyar eredetű s hogy a fiukat az ottani főgimnázium tette magyarokká. Ezt az örvedetes jelenséget azonban még örvedetesebbé tenné, ha az érettségizett fiúk a nevéket meg is magyarosították volna. Érettségi előtt a legtöbb fiu megtenné ezt, ha valaki lenne, aki felhívna rá őket.

A nem jelölt pályázó többsége. Ritka eset történt hétfőn a vámpórési jegyző-választásnál: olyan ember kapta a szavazatok többségét, aki a főszolgabíró nem jelölt. A főjegyzői állás *Kohutovics János* betegsége és nyugalmazása miatt megüresedett s pályázatot hirdettek rá. Összesen heten pályáztak s ezek között volt *Czeplédy György* a Tordaeranyos vármegyei Marosludasról. *Czeplédy* mellett nagyban korteskedtek, de a főszolgabíró nála régebben szolgáló három megyei jegyzőt jelölt, köztük *Magyar Gyulát* is, aki a főjegyzői állást, mint helyettes betölti. Magyar meg is választották 15 szavazattal, ellenben a nem jelölt *Czeplédyre* 22-en szavaztak.

„A jogász”

(szerkeszti dr. Erős Vilmos) minden jogásznak irányítaja az egyetemi előadások és jogi vizsgák utvesztőjében, mely mindenre kimerítő felvilágosítást ad. A jogász megjelenik havonta kétszer és előfizetési ára félévre 2 korona, negyedévre 1 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Dohány-utca 78. Telefon: 118—57.

EGYESÜLETEK.

(—) Felnőttek oktatása Békés vármegyében. Békés vármegye Központi Közművelődési Bizottsága most teszi közzé az 1910—1911. évi időszakról ügyvivő-titkár *Pál Ernő* tanár által összeállított részletes jelentést, melyet a bizottság egy évi munkájáról beszámol. — Békés vármegye területén ez év folyamán a közművelődési bizottság 29 községen 169 általános, 100 gazdasági irányú, összesen 269 előadást tartott; az előadásokat összesen 72.133 felnőtt egyén hallgatta végig. A legtöbb előadást Orosházán tartották meg (27) 18.487 hallgató előtt. A békésesabai 21 előadást 11.500, a szeghalmi 25 előadást 9088, a mezőberényi 16 előadást 5610, a pusztaföldvári 8 előadást pedig 4631 hallgató látogatta. A többi helyen 120—3813 közt ingaozik a hallgatók száma. Ezek az adatok élénk bizonyosságúul szolgálhatnak annak a jelentős kulturumkának, melyet a Békés vármegyei Központi Közművelődési bizottság — élén *Ambrus Sándor* alispánál — *Pál Ernő* tanár, ügyvivő titkár irányító hatásos közreműködésével, már három év óta kifejti.

(—) A Katolikus Sajtóegyesület közgyűlése. Nagyszámú előkelő közönség jelenlétében tartotta meg ma délután öt órakor a Katolikus Sajtóegyesület III. közgyűlését, a Szent István Társulat dísztermében. A közgyűlésen *Concha Győző* udvari tanácsos elnököl. Az elnöki megnyitót az elnöki előterjesztések követték, melyek során *Concha Győző* alelnök bejelentette, hogy *Esterházy Mik-*

lós herceg, az egyesület eddigi elnöke, egyéb elfoglaltsága miatt lemondott tisztségéről. Az elnök javaslatára az elnöki állást mindaddig nem töltik be, amíg alkalmas utódot nem talál a vezetőség, viszont a lemondó *Esterházy Miklós* herceget az egyesület iránt tanúsított ügybuzgóságáért és fáradozásaiért díszelnökké választja, szintugy az érseki méltóságba kinevezett *Osernoch Jánost*, aki eddig alelnöke volt a Sajtóegyesületnek. Az elmúlt év zárószámadatait *Malesiner Emil* irodáigazgató ismertette. *Gerely József* főtítkár a lefolyt évről szóló jelentést terjeszti a közgyűlés elé. Majd a tisztkar megválasztása következett. Az elnöki állást a jelölő-bizottság javaslatára egyelőre betöltetlenül hagyták. Társelnökké újból *Prohászka Ottokár* székesfehérvári püspököt, alelnökké *dr. Concha Győző* udvari tanácsos, egyetemi tanárt és *Szmrecsányi Lajos* felszentelt püspököt választották meg.

(—) A Katolikus Patronázs Egyesület péntek este tartotta a Szent-István-Társulat kistermében gróf *Pálffy Sándor* világi elnök és dr. *Giesswein Sándor* egyházi elnök elnöklésével évi rendes közgyűlést. A gyűlést *Giesswein Sándor* nyitotta meg. *Erődy Tihamér* titkár számolt be ezután az az egyesület múlt évi tevékenységéről, a fogházak czióról, a fiatalokurak és a felnőttek gondozásáról, a gyermekbiróságok működésének támogatásáról. A zárószámadatai, pénztári és ellenőri jelentés elfogadása után megállapították a jövő évi költségvetést és az elnök szavaival a közgyűlés véget ért.

ÉKSZEREK

EZÜSTNEMŰEK, ÓRÁK

Egyházi szerek, angol, francia, chinaczi dísztárgyak, gyári áron beszereshetők. Legújabb angol rendszorú ártási módokotok mellett.

SÁNGA JÁNOS es. és kir. adv. száll. ókaszergyáros KOLOZSVÁR.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

TÖRVÉNYSZÉK!

§ Változás a tábla szüneti tanácsában. Szüts István és Horváth Géza táblabírákat a királyi közgazgatási bírákká nevezte ki. Ennek folytán a királyi tábla szüneti tanácsának beosztása is változást szenved. A szüneti első felében, július havában *Szüts* bíró helyett dr. *Reichardt Zsigmond*, *Horváth* bíró helyett pedig *Ádám György* táblabíró lesz a tanács tagja.

§ A rablógyilkos szerzetesek bünpöre. Varsói jelentés szerint most fejezték be a vizsgálatot a censtocheai botrányos kolostorrablás és a szerzetesek gyilkossága ügyében. 28 vádlott fog az ési tárgyaláson szerepelni, élükön *Macsoch Damáz* és *Macsoch Vaclávnak*, a meggyilkolt postatisztnak özvegye, aki a szerzetes sógorának szeretője volt. *Pertkivics* kolostori orgonamester és *Pianto*, a szerzetesrend egyik szolgálója, mint büntárs vannak vádolva, mert ök segítették *Macsoch Damáznak* és kedvesének *Macsoch Vacláv* holttestét a diványban elrejtetni, majd a tő fenekére súlyosítani. A vizsgálati foglyok legnagyobb része a petrikai fogházban van, míg a többiek részben szabadlábban maradtak, mások a censtocheai fogházban várják a tárgyalást.

§ Caruso esábitási pöre. A milánói törvényszék előtt július 8-án lesz annak a keresetnek tárgyalása, amelyet *Ganelli* Erzsébet milánói clarusitónő házassági ígéret megszegése czimén *Caruso* ellen indított. A fölperes leány 250.000 líra kártérítést követel. *Caruso* jelenleg Milánóban tartózkodik.

§ Elítelt tröszt-elnök. Newyorkból jelentik nekük: *Reichmann*, a Carnegie-tröszt volt elnökét, aki az állami bankhivatalnak hamis adatokat küldött be, a bíróság 335dfél évi fogházra ítélte.

§ Az erszébetalvai sikkasztó bünygye. A Livatali sikkasztás büntetőével vádolt *Kollár György* erszébetalvai volt községi adópénztáros és feleségének bünygyéből a pestvidéki törvényszék július hó 1-ére tüzte ki a főtárgyalást. Ezt a főtárgyalást azonban a törvényszék a jelzett időben nem tartja meg, mert a tárgyalásra beidézett tanúk nagy részének az idézést kézbesíteni nem lehetett, ezért Sz. Kiss Gula táblabíró, főtárgyalási elnök, a július 11-iki tárgyalást elnapolta.

§ A ökörmézői gyógyszerész ügye. Székely Miksa ökörmézői gyógyszerésznek évek óta sok kellemetlensége van a közigazgatási hatóságokkal. Legutóbb is az ökörmézői szolgabíró nevével szemben a szatmári királyi ügyészség fogházába. A múlt évben a szolgabíró házkutatást rendelt el Székely Miksa lakásán és esendői karhatalommal arra is kényszerítette, hogy menyasszonya és anyósa előtt teljesen levetkőzzék. E miatt Székely erős hangú cikket írt egy budapesti délutáni napilapban. A cikket miatt a szolgabíró rágalmozási és becsület sértési pört indított. Székely pedig elfogultnak tartván a szatmári bíróságokat, beadványában a királyi Kuriától más törvényszék delegálását kérte. A Kuria tegnap Szegheő Ignác bírósági elnökkel tárgyalta a kérelmet, de elutasította.

§ Megsemmisített ítélet. A budapesti büntető-járásbíróság a múlt év november elején szemérem ellen való vétség miatt két heti fogházra és hatvan korona pénzbüntetésre ítélte Halsek Nándor optikust, mert a Károly-körút 10. szám alatt levő üzletének kirakatában szemérem sértő képeket és tárgyakat helyezett el. Az ítéletet a büntető-törvényszék felelbitteli tanácsa is helybenhagyta. A jogerős ítélet ellen az elítélt optikus pörújítással állt és ebben azt adta elő, hogy a detektívek növekedésére hozta meg külföldről ezeket a szemérem sértő képeket és tárgyakat. A bíróság ma tárgyalta az újra főlveteli kérelmet és helyt adva a védő által főlhozott okoknak, az első bíróság ítéletét megsemmisítette és Halsek Nándort a vád alól fölmentette. Az ügyészi megbízott az ítélet ellen főlbezést jelentett be.

§ Hamis bukás. Unger Ármán szatmári diszmükerekedő nemrégben Halmiban fióküzletet nyitott. Háromszor, négyszer annyi árut kezdett vásárolni, mint azelőtt. Az árutartozások most 150 ezer koronát tesznek ki. Néhány nap előtt Unger fizetési képtelenségét jelentette be. A hitelezők részéről dr. Fried Vilmos és dr. Vándor Mihály budapesti ügyvédek leutaztak Szatmárra s ott megállapították, hogy a szatmári és halmi üzletben összesen tízezer korona értékű áru van felhalmozva, a többi pedig büntetésnek segítségével elrejtette Unger. Feljelentést tettek a csaló kereskedő ellen, akit ma Morvay Károly vizsgálóbíró család bukás címén letartóztatott.

Parcellázás a főváros VII. kerületében,

az Erzsébet királyné-ut töszomszédságában, a villamos mentén, igen szőpen felosztott kis telkek.

ELADÁS 6 ÉVI RÉSZLETTÖRLESZTÉSRE.

Utazásrendezés, csatornázás, víz- és gázvezeték már munkába vétetik. Bárkinek közelsége és jó közlekedése miatt igen alkalmas.

Bővebb felvilágosítás és térkép ingyen kapható a tulajdonosnál.

Békési József irodájában, Budapest, VII., Almási-utca 1. Tel. 57-42.

SPORT:

Alagi versenyek.

— Lovaregyleti meeting. —

— Negyedik nap. —

Ma ismét a meglepetések özöne zúdult a fogadó nyakába. Pedig a kezdet elég biztató volt, mert Morning Air paris favoritként győzött, hanem a Verőzei handicap már alapos meglepetést hozott Livtsu győzelmével, de csak a publikum számára volt kellemetlen ez a győzelem, mert a beavatottak meglehetősen összegeket helyeztek el a Mindig-kancza győzelmére. Az bizonyos, hogy ennypire nem lett volna szabad elhanyagolni a hat-évest, mert legutóbbi futásánál, a Maxim-handicapban Bécsben elég jó szerepet játszott, sőt fogadva is volt. A Lomniczi handicap lovesegedményével a mezőny egyedül klasszis lova: Britannia javára dől el, az igaz, hogy a legelkeseredettebb küzdelem után, ami becsületére válik Szajdának, kit az utóbbi időben nagyon elhanyagolnak istállóutajdonosaink, pedig ma is bebizonyította, hogy igen nagy rutinnal rendelkezik, mert máskülönb a csakát javult Dank!... Sage-é lett volna a győzelem. Igen gyanús volt Hewitt lovaglása a Két-évesek versenyében, ahol a reás favorit: Slieve Bawn volt vezényletére bízva. Már mecsint otthonosan érzi magát a fiatal ur, mert a publikum egy

szép levaglászért elismeréssel adózott neki. Győztes itt egy sötét Adams-osikó: Americana lett, mely istállója bizalmát vitte starthoz. Pityu könnyen bánt el öt ellenfelével, ugyszintén váratlanul jól futott ma Re-Contra is. Hogy teljes maradjon a meglepetések sorozata, a négy reás Tihámér csúfos vereséget szenvedett az utolsó futásban egyetlen ellenfelétől: Good Friend-től.

Részletes eredmény a következő:

I. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Táv 2400 méter. 1. Dávid E. 46 pm Morning Air 58 és fél kg (Fetting), 2. Bamberger I. 58 sk Titi II. 55 és fél kg (Schuster), 3. Gr. Orsich N. 46 pm Ladoga 56 kg (Kozuch). Futott még: Rákos (Lipták). Öt hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:18, 20:22, 22. II. helyen: 5:9. — Könyvfogadások: pari Morning Air, 2 és fél Titi II, 6 a többi. Esetleges kvóták: 23 Titi II, 86 Ladoga, 188 Rákos.

II. Verőzei handicap. Díj 5000 korona. Táv 1000 m. 1. Lov. Victor St. 66 sk Livtsu 54 s fél kg (Fetting), 2. Dávid E. 46 sk Peszonka 59 kg (Pretzner), 3. Mr. Lincoln 46 stpm Winnetou 62 és fél kg (Miles). Futottak még: Fúry (Hewitt), Arno (Baumgartner), Zeiserl (Schuster), Pajtás II. (Peschka), Pityu Palkó (Gulyás), Ay (Kozuch), Biktri (Broadwood), Zuleika (Vivian), Hep-Hep (Guttman), Tocsanyi Móni (Sas). Két hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:170, 20:68, 30, 72. II. helyen: 5:75. — Könyvfogadások: pari Peszonka, 5 Zeiserl, Zuleika, 7 Livtsu, Pajtás II., 10 a többi. Esetleges kvóták: 22 Peszonka, 47 Zuleika, 90 Zeiserl, 136 Fúry, 196 Winnetou, 252 Biktri, 294 Pajtás II, 372 Arno 382 Ay, Pityu Palkó, 488 Tocsanyi Móni, 884 Hep-Hep.

III. Lomniczi handicap. Díj 10.000 korona. Táv 1100 méter. 1. Oroszvári ménes sk Britannia 58 és fél kg (Smejda), 2. Br. Springer G. stpk Dank!... Sage 52 és fél kg (Ferguson), 3. Geist G. stpm Tüz 52 és fél kg (Korb). Futottak még: Szabad (Miles), Good Morning (Vivian), Etelka (Pretzner), Bezzentó (Kozuch), Sármany (Schuster), Serkentő (Guttman), Tubaróza (Weckermann). Nyakhozszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:62, 20:42, 32, 42. II. helyen: 5:27. — Könyvfogadások: 2 és fél Dank!... Sage, 4 Etelka, 5 Tüz, Bezzentó, 6 Britannia, Szabad, 10 a többi. Esetleges kvóták: 37 Dank!... Sage, 52 Etelka, 58 Tüz, Serkentő, 70 Szabad, 74 Bezzentó, 327 Good Morning, 408 Tubaróza, 559 Sármany.

IV. Kétévesek verseny. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Lossonezy-Gy. pk Americana 52 és fél kg (Pretzner), 2. Geist G. pm Munkás 51 és fél kg (Peschka), 3. Hg. Schwarzenberg A. sk Slieve Bawn 54 és fél kg (Hewitt). Futottak még: Zoltán (Sinka), Gust. v. Blazewitz (Sas). Egy hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:28, 20:34, 58. II. helyen: 5:15. — Könyvfogadások: 1 és fél reá Slieve Bawn, 1 és háromnegyed Americana, 6 a többi. Esetleges kvóták: 15 Slieve Bawn, 129 Munkás, 322 Zoltán, 375 Gust. v. Blazewitz.

V. Kétévesek csadőverseny. Díj 2000 korona. Táv 900 méter. 1. Dávid E. sk Pityu 52 kg (Pretzner), 2. Landau H. sk Grisette 56 és fél kg (Gulyás), 3. Weinger J. sk Fifi 48 és fél kg (Markó). Futottak még: Espana (Korb), Herzeleid (Peschka), Inezi (Kozuch). Két hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:31, 20:32, 46. II. helyen: 5:16. — Könyvfogadások: pari Inezi, 2 és egynegyed Pityu, 4 Grisette, 16 a többi. Esetleges kvóták: 21 Inezi, 56 Grisette, 92 Espana, 216 Herzeleid, 495 Fifi.

VI. Sződi díj. Díj 3000 korona. Táv 1200 méter. 1. Geist G. 36 sm Re-Contra 48 és fél kg (Peschka), 2. Gr. Wenckheim D. 36 pm Chan 51 kg (Ferguson), 3. Egyedi I. 36 sm Romulus 51 kg (Broadwood). Futottak még: Lord Darcy (Pretzner), Beggár (Hewitt), Apoplexy (Kozuch), Teneriffe (Korb), Countess Lena (Sas). Háromnegyed hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:48, 20:36, 42, 54. II. helyen: 5:25. — Könyvfogadások: 2 és egynegyed Lord Darcy, 4 Beggár, Re-Contra, Apoplexy, Chan, 8 a többi. Esetleges kvóták: 41 Lord Darcy, 51 Apoplexy, 55 Chan, Beggár, 98 Romulus, 715 Countess Lena, 586 Teneriffe.

VII. Hároméves nyeretlenek verseny. Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. Egyedi L. sm Good Friend 57 kg (Miles), 2. Geist G. pm Tihámér 57 kg (Korb). Egy és fél hosszal nyerve. Tot.: 10:24. II. helyen: 5:12. — Könyvfogadások: 4 reá Tihámér, 3 Good Friend, Tihámér esetleges kvótája: 10:13.

— Ötödik nap. —

A meeting utolsó napjára hagyta a Magyar Lovaregylet a legjobban díjazott futamot: a kísérleti jellegű Kosza Memorial-t. Évről-évre nyitnak mondható az 50.000 koronával dotált verseny sorsa s így van ez idén is, mert hároméveseink oly viszontagságokon mentek át, hogy daczára első klasziszisuknak, bennük föltétlenül bizni nem lehet, a sötét kétévesek között pedig van kettő is, melyekről igen kedvező hírek hallatszanak. Valószínű indulók: Bankár (Pretzner), Hindu (Hewitt), Ruth (Shaw), Andzia (Kozuch), Margate (Korb), Silen (Ferguson), Ez Tipp (Gulyás), Radoteur (Carlslake), Figaro (Miles). Bankár 63 és fél kilójával alapsan meg van fozva, ennek daczára mi föltétlen első helyen jelöljük Silen és Figaro előtt.

A Nándor-díj 1800 méterén Szomszéd-nak alkalma lesz bebizonyítani, hogy méltó-e a Szent István-díj favorit-pozíciójára. Alkalmasint meg

is nyeri a Teneriffe-mén a versenyt Variante és Cornette előtt.

A Párkányi handicap másfél mértföldjén jó dolognak látszik Tempora mutantur, azonban jó futás várható A conto, Eszmadta, Wood és Goulte-től is. Jelöltjeink:

- I. Szomszéd—Variante—Cornette
- II. Tempora mutantur—Eszmadta—Wood
- III. Bankár—Silen—Figaro
- IV. Egyedi-ist.—Peribée—Szigeti-ist.
- V. Egyedi-ist.—Etelka—Saucy Maid
- VI. Iduna—Répa—Charmeuse
- VII. Tocsanyi Móni—Minck—Szigeti-ist.

( ) A vasárnapi sportesemények. Vasárnap két érdekes atletikai verseny dől el az illői-úti sporttelepen, illetve a Margitszigeten. Az előbbi pályán a KAOE tartja itt először országos atletikai versenyt, míg a szigeten a MAC ifjusági versenyt rendez. A főérdeklődés azonban Bécs felé irányul, ahol a WAFC rendez nemzetközi versenyt, amelyen a MAC és a Pozsonyi TE vesz részt. A sárga-kékkek részéről Jankovics, Szerlemhegyi, Pécsi, Vadon, Antal és Szabó mennek le, akik közül az első négy indul a stafétában, azonkívül Jankovics a 100 méteresben, Szerlemhegyi a 400 méteren, Antal 1500 méteren, Szabó, Vadon a magas- és távolugrásban startol. Luntzert és még egy pár atletát állítanak a pozsonyiak starthoz.

( ) A MTK Rómában. Tegnap mérkőzött Rómában a Magyar Testgyakorlók Köre football-csapata az olasz serlegért a párisi Red Starral. A mérkőzés 2:2 arányban eldöntetlenül végződött. Az óriási hőségben megtartott matchet közel huszonöt ezer ember nézte végig. A magyarok állandó fölényben voltak s hogy a mérkőzést nem nyerték meg, a nagy hőség volt az oka. Vasárnap tartja utolsó mérkőzését a MTK Rómában a Pro Vercelli ellen.

( ) A TTC uszóversenye. A Terézvárosi Torna Club f. évi július 16-án rendezendő nemzetközi uszóversenye igen nagy sikerűnek ígérkezik. Az összes társaságok, valamint a külföld részéről is nagyszámu nevezések biztosítottak. Az előjелеkből ítélve bátran következtethetjük, hogy hasonló nagyszabású uszóverseny az ideai szezónban még nem volt. A társaságoknak a klub vezetősége ezuton is újból figyelmébe ajánlja, hogy a nevezési zárlat július hó 11-én lesz, amely időpon ton tul nevezéseket el nem fogadhat. A nevezések Harsányi Dezső, a klub titkára (VI. Andrassy-ut 67.) címére intézendők.

( ) Ifjusági evezési rekord. Hofmann Pál és Szende Károly, a FTC ifjusági tagjai kitünő evezési recordot értek el múlt vasárnap. Hajnali négy órakor az újpesti Dunaágtól indultak skiffen fel egész Zebegényig s a körülbelül hatvan kilométeres utat pihenővel együtt tíz és fél óra alatt tették meg. Még ugyanazon a napon visszaindultak s az ut visszafelől — pihenés nélkül — négy háromnegyed órát vett igénybe.

( ) Kerékpár-derby. Folyó hó 9-én rendezi a „Tővárosi Kerékpár-Egylet 1899.” országos kerékpárversenyt, melynek főszámát a „Magyar kerékpár Derby” képezi. A Derby kékszalagos aranyéremért és a vele járó nagy dícsőségért a jelenlegi legjobb menőink, mint Péspök, Vass, Horváth, Grembergerekkel stb. a régi gárda kipróbált versenyői Gyulai—Frish—Löwy—Schwarz fognak megküzdeni. A Derbyn kívül a nálunk most először rendezendő csapat-üldöző verseny lesz az a versenyszám, amely ugy a versenyzők mint a nézőközönség érdeklődését fogja felkeltetni, ezt a versenyt különösen Franciaországban kultiválják, ahol a kerékpárversenyek nagyon népszerűek.

Még sohasem létezett olyan gyógyszer, mint a rég elismert és jónak bizonyult

Dr. Schöffl-féle

„ARANYCSEPPEK”

váltóláz és minden gyomorbaaj ellen, a görcsöt 15 perc alatt megszünteti és gyógyítja a hasdagulást és köliákat, továbbá vértisztítóra i szolgál és megszünteti az étvágytalanságot, fejmigrént, hanyasíngert, aranyerőt és reumatikus fájdalmakat. Aki ezen szert a háznál tartja, soha nem eshet nagy betegségre és a guta-ütéstől is mentve van. Vesebaaj és köicra ellen.

1 üveg ára . . . 1 frt. 20 kr.
1 drb. sebtapasz 1 frt. 50 kr.

Szétkelt: minden világrészben:

Franz Dommanovics
Wien, 17. Bez. Halischgasse 19. LI/30.
Magyar levezetés.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása.

— Az első számszerű becslés eredménye
44,323.800 mm. buza, 12,620.600 mm. rozs. —

Budapest, július 1.

Ma tette Közzé a földművelésügyi miniszter az első számszerű becslést az idei buza- és rozstermésről és megnyugvással állapíthatjuk meg, hogy a kimutatott 44.3 millió métermázsa buza és 12.6 millió métermázsa rozstermés, ha nem is egy fényes, de egy jó középtermés eredménynek felel meg, mely tekintettel a mostani, az aratásra rendkívül kedvező időjárásra inkább még lényegesen javulhat is. A többi gabonaneműekben is határozott javulást állapít meg a hivatalos jelentés, teljes összhangzásban a kereskedőkörökhöz beérkezett tudósításokkal, melyek egyértelműleg jelentik, hogy a mezőgazdasági állapotban az utolsó két hét óta meglepően öröndetes változás történt. Reméljük, hogy ellentétben a tavalyi helyzettel, midőn a miniszter minden következő jelentésében rosszabbodást mutatott ki, az idén megfordítva jobb és jobb eredményről fog beszámolhatni. Az első új rendszer szerint készült termésbecslés, amint már jeleztük, nagyjában megegyezik a magánbecslésekkel is, úgy, hogy e tekintetben az új jelentési módszer elég kedvező fogadtatásra talált. Természetesen, még ebből nem következik az, hogy a rendszer csakugyan jobb is, mint a régi. Legalább is meg kell várni a cséplési eredményeket, hogy némileg ítéletet mondhassunk az új becslési módszerről. Egyébként azt el kell ismerni már most, hogy áttekinthetőség szempontjából a jelentés feldolgozásának módja előnyösebb a régivel is igen megkönnyíti a tájékozódást az, hogy a miniszterium most közzétette a múlt évi termés-eredményeket is, ami a lapok szempontjából igen praktikus gondolat volt. Magáról a becslésről ezuttal nem sok mondani valónk van. A vetések minőségéről aránylag kedvező vélemények hallatszanak országoszerint. Buzából a legkisebb átlag 6.27 mm., a legnagyobb 8.52 mm. országátlagként, míg országos átlagban 7.64 mm. kerül ki. Sajnos, a bevetett terület a múlt évvel szemben észrevehetően csökkent s a kiszántások a búzában 4.2 százalékot, a rozsban 4.7 százalékot tettek ki országos átlagban. Ennek tudható be a terméshozam csökkenése. A jelentés egyébként a következő:

Általános helyzet.

Június hó második felében az időjárás tulajdonképpen száraz s meleg volt. A hó közepén előfordult országos esőzésekkel járó hűvös napok után a hőmérséklet ismét erős emelkedésnek indult s a június 21. és 28-án előfordult zivataros és viharos napok átmeneti lehűléstől eltekintve többnyire a normális fölé maradt. A csapadék mennyisége az ország északi és keleti vidékeinek kivételével általában jelentéktelen volt. Nagyobb esők csak kis területekre szorítottak, így június 18-án az ország északnyugati vármegyéire, 21-én és 28-án pedig az erdélyi részekre. Ezek a nagyobb esőzések többnyire erős zivatarokkal és helyenként jégesővel jártak. Jégesőt jelentettek Abauj-Torna, Gömör, Bács-Bodrog, Torontál, Temes, Krassó-Szörény, Háromszék, Sáros, Borsod vármegyékből, melyek jelentékenyebb károkat Nagybecskerek, Perlasz, Rudolfsnád és Jászó vidékén okoztak. Fejér, Pest, Nógrád és Heves vármegyék nagy részében a lefolyt két heti időszak alatt csapadék egyáltalán nem volt. A hosszas esőzések és hűvös időjárás után június közepén beállott szárazabb és melegebb időjárás igen jó hatással volt nemcsak a kapás és kerti vetemények fejlődésére, hanem a gabonaneműek szemképződésére is, úgy, hogy a legutóbbi hivatalos jelentés kiadása óta lefolyt időszakban az összes termények öröndetes javulást mutatnak, főleg azért, hogy a meleg, de nem forró s többnyire kissé szeles napok alatt a sok helyen megdült vetések jóformán sehol meg nem szorultak. A kedvező száraz, meleg időjárás a gabonaneműek beérését is elősegítette, úgy, hogy a nagy Alföld déli részén az őszi rozs és árpa aratását itt-ott már 3-4 nappal Péter-Pál előtt megkezdhetők, a buza aratása pedig a jelentés közzétételének időpontjában a hegyes vidék kivételével országoszerint megindul. Amint a beérkezett nagymennyiségű tudósításból látszik, a június hó közepén mutatkozott csikoshátú buzalégy és fritt légy, valamint egyéb rovar által okozott károk sem oly nagy mérvűek,

mint híresztelték úgy, hogy átlagos jó középtermés ma már minden gabonából biztosítottak látszik, mely kedvező körülményt sajnós, a hozam mennyisége szempontjából erősen befolyásolja a téli károk folytán kiszántott területek nagysága. A m. kir. gazdasági felügyelőségek és gazdasági tudósítókhoz intézett körlevelekre beérkezett nagytömegű jelentés adatait a következő táblázat tünteti fel:

VIDÉK	Buza.		Bebetett terület.	
	1910/11 évi bevetett terület kat. hold	Kiszántás %	kat. hold	Fennmaradó terület kat. hold
I. Duna balpartja	366.145	2.5	9.093	357.049
II. Duna jobbpartja	1.000.371	2.9	29.073	971.298
III. Duna-Tisza köze	1.283.580	1.0	12.875	1.270.705
IV. Tisza jobbpartja	450.153	6.3	28.703	421.450
V. Tisza balpartja	943.800	9.4	89.576	854.224
VI. Tisza-Maros szöge	1.381.762	4.0	55.485	1.326.277
VII. Királyhágón túl	627.408	4.5	28.306	599.102
Országos összesítés (1910.)	6,053.309	4.2	253.114	5,800.195
Mult évi learatott terület				6,036.851

VIDÉK	Rozs.		Bebetett terület.	
	1910/11 évi bevetett terület kat. hold	Kiszántás %	kat. hold	Fennmaradó terület kat. hold
I. Duna balpartja	252.533	3.5	8.735	243.798
II. Duna jobbpartja	576.411	2.7	15.504	560.907
III. Duna-Tisza köze	419.175	0.4	1.836	417.339
IV. Tisza jobbpartja	195.626	5.4	10.625	184.901
V. Tisza balpartja	356.415	4.4	15.728	340.687
VI. Tisza-Maros szöge	44.100	3.4	1.491	42.609
VII. Királyhágón túl	108.963	17.4	19.007	89.956
Országos összesítés (1910.)	1,953.223	4.7	72.926	1,880.297
Mult (1910.) évi learatott terület				1,948.823

VIDÉK	Árpa.		Bebetett terület.	
	1910/11 évi bevetett terület kat. hold	Kiszántás %	kat. hold	Fennmaradó terület kat. hold
I. Duna balpartja	511.528	0.7	3.556	507.972
II. Duna jobbpartja	444.011	0.2	706	443.305
III. Duna-Tisza köze	350.291	0.3	1.246	349.045
IV. Tisza jobbpartja	232.056	0.1	350	231.706
V. Tisza balpartja	186.527	2.1	4.101	181.426
VI. Tisza-Maros szöge	190.128	2.3	2.317	187.811
VII. Királyhágón túl	109.419	0.3	393	109.026
Országos összesítés (1910.)	1,933.960	0.6	12.699	1,921.261
Mult (1910.) évi learatott terület				1,909.787

VIDÉK	Zab.		Bebetett terület.	
	1910/11 évi bevetett terület kat. hold	Kiszántás %	kat. hold	Fennmaradó terület kat. hold
I. Duna balpartja	216.824	0.6	1.387	215.437
II. Duna jobbpartja	335.795	0.3	1.109	334.686
III. Duna-Tisza köze	337.400	0.2	1.008	336.392
IV. Tisza jobbpartja	266.772			266.772
V. Tisza balpartja	232.209	0.8	1.940	230.269
VI. Tisza-Maros szöge	196.894	0.8	1.507	195.387
VII. Királyhágón túl	294.350	0.3	1.056	293.294
Országos összesítés (1910.)	1,880.244	0.4	8.007	1,872.237
Mult (1910.) évi learatott terület				1,856.912

Ezen kimutatás szerint a központi statisztikai hivatal által kimutatott mult évi learatott területhez viszonyítva a folyó évben buzával bevetett terület 16.458 kat. holddal, a rozsossal bevetett terület 4400 kat. holddal nagyobb volna, de tekintettel a kiszántott területekre, tényleg a buza területe 236.656 kat. holddal, a rozs területe pedig 68.526 kat. holddal kisebb a mult évi learatott területnél. A kiszántások következtében növekedett ellenben az árpa területe 11.504 kat. holddal, a zab területe pedig 15.325 kat. holddal, míg a többi kiszántott őszi gabona területét kapás és kereskedelmi növények foglalták el.

Buza.

A június második felében járt kedvező időjárás hatása alatt a buza jól elvirágzott, szemképződése még a megdült táblákban is jó volt. Szépen érik, sőt Temes, Torontál és Bács-Bodrog vármegyék déli részein a jelentés közzétételének idején már aratják is. Egyes helyeken a csikoshátú buzalégy, fritt-légy és a már a szárazra is felment rozsda okozott némi károkat, ezek azonban nem oly nagymérvűek, hogy az országos jó középtermés kilátásokat megromlíthassanak. A m. kir. központi statisztikai hivatal által kimutatott 6.053.309 kat. hold buzával bevetett területből a gazdasági tudósítók és m. kir. gazdasági felügyelőségek adatai szerint kiszántottak 253.114 kat. holdat, a megmaradt buzavetett területe tehát 5.800.195 kat. hold. Ezen a területen ugyancsak a gazdasági tudósítók és m. kir. gazdasági felügyelők adatai szerint remélhető kat. holdanként 764 métermázsa, vagyis összesen 44.323.800 q buza. A mult évben termelt 46.185.023 q. Az országos átlagot (kat. holdanként 7.64 métermázst) meghaladó, tehát a legjobb termés várható a következő vármegyékben:

Bars 8.05 q, Esztergom 9.40, Nyitra 8.16, Pozsony 8.62, Baranya 7.80, Fejér 8.60, Győr 8.40, Somogy 8.00, Komárom 7.70, Moson 7.80, Sopron 8.30, Tolna 8.10, Veszprém 7.90, Zala 8.03, Bács-Bodrog 8.60, Csongrád 9.60, Jásznyakunszolnok 8.40, Pestpilisoltkiskun 8.06, Borsod, 7.66, Békés

8.52, Arad 8.50, Csanád 9.92, Torontál 7.91, Brassó 8.00, Fogaras 8.00 és Szeged 7.70 q, összesen 26 vármegyében. Kat. holdanként 6.50 q, vagy ezau felüli termés várható Trencsén 6.50 q, Vas 7.21, Heves 7.60, Gömör és Kishont 7.21, Sáros 6.66, Zemplén 7.01, Bihar 7.09, Hajdu 7.58, Szabolcs 6.74, Krassószörény 6.50, Temes 7.38 és Hunyad 7.50 q, összesen 12 vármegyében. Végül 6.50 q-n aluli a termés kilátás: Árva 5.82 q, Hont 5.31, Liptó 3.89, Nógrád 5.82, Turóc 4.25, Zólyom 6.30, Abauj-Torna 6.47, Bereg 5.36, Szepes 5.54, Ung 6.26, Máramaros 5.20, Szatmár 5.14, Szilág 5.87, Ugocsa 4.50, Alsófehér 6.47, Beszterce-Naszód 4.59, Csik 5.00, Háromszék 5.25, Kisküküllő 4.88, Kolozs 6.00, Marostorda 5.90, Nagy-küküllő 6.10, Szolnok-Doboka 6.00, Torda-Aranyos 5.27 és Udvarhely 5.98 q, összesen 25 vármegyében.

Rozs.

Az utóbbi kedvező meleg időjárásban a rozs szépen javult. Szemképződése legtöbb helyen hibátlan, szépen zsendül, sőt a Duna-Tisza közének és Tisza-Maros szögének déli részén már aratják. Szalmája többnyire elég magas, főleg az alföldi részeken. Bár sok helyen találhatók ritka és főleg a keleti egyes vidékeken nagyon gazos rozsvetéseket is, a termés kilátások nagyjára mégis jó közepesek, mert a kalászkok nagyok és hibátlanok. A magy. kir. központi statisztikai hivatal által kimutatott 1.953.223 kat. hold az idei rozsvetés területből a gazdasági tudósítók és magyar királyi gazdasági felügyelőségek adatai szerint kiszántottak 72.926 kat. holdat s így learatásra kerül 1.880.297 kat. hold rozsterület. Ezen a területen várható ezidő szerint kat. holdanként átlag 6.71 métermázsa, vagyis összesen 12.620.600 mm. termés. A mult évben termelt 13.294.103 q. Legjobb a kilátások, vagyis a 6.71 q országos terméshozamot elérő és ezen felüli termés remélhető: Esztergom 7.23, Nyitra 7.55, Pozsony 7.00, Baranya 7.25, Fejér 7.03, Győr 7.13, Somogy 6.84, Sopron 7.23, Tolna 7.83, Bács-Bodrog 8.40, Csongrád 8.00, Heves 7.50, Jásznyakun-Szolnok 8.00, Pest-Pilis-Solt-Kiskun 7.80, Borsod 6.86, Hajdu 7.33, Arad 6.90, Csanád 9.90, Krassószörény 6.94, Torontál 7.51 és Szeged 7.18 q, összesen 21 vármegyében. Kat. holdanként 6.00 q-n felüli termést remélnek: Bars 6.56, Hont 6.18, Zólyom 6.45, Moson 6.63, Vas 6.20, Veszprém 6.26, Zala 6.63, Abauj-Torna 6.12, Sáros 6.12, Békés 6.68, Bihar 6.51, Szabolcs 6.00, Szilág 6.24, Temes 6.50, Fogaras 6.67, Kolozs 6.28, Nagy-Küküllő 6.21 és Szolnok-Doboka 6.00 q, összesen 18 vármegyében. Végül 6.00 q-n aluli a termés kilátás: Árva 5.44, Liptó 4.59, Nógrád 5.59, Trencsén 5.75, Turóc 5.38, Komárom 5.71, Bereg 5.32, Gömör- és Kishont 5.63, Szepes 5.54, Ung 5.38, Zemplén 5.32, Máramaros 4.80, Szatmár 5.70, Ugocsa 5.00, Alsófehér 5.03, Beszterce-Naszód 3.65, Brassó 5.83, Csik 3.87, Háromszék 5.64, Hunyad 5.01, Kisküküllő 4.41, Maros-Torda 4.41, Torda-Aranyos 5.25 és Udvarhely 5.03 q, azaz 24 vármegyében.

Árpa és zab.

A tavaszi árpa és zab fejlődésének a júniusi kedvező időjárás nagy hasznára volt, úgy, hogy a legutóbbi hivatalos vetésjelentés óta ezen termények termés kilátással is lényegesen javultak. Az őszi árpa legtöbb helyen már annyira haladt, hogy aratását megkezdették. A tavaszi jól elvirágzott s szemképződése jó, bár néhol a vetés alacsony és gazos, termés kilátásai a sik vidékeken jók, a hegyi vidékeken közepesek. A zab zászlaját tolja. A június hó közepén járt esőzések sokat javult. Szemképződése többnyire kifogástalan, de szalmája alacsony.

Összegezés.

Vidék	Buza.		Rozs.	
	Bebetett terület kat. hold.	Jun. 27-én várható összes termés mmázsa	Bebetett terület kat. hold.	Jun. 27-én várható összes termés mmázsa
Duna balpartja	557.049	7.17	2.558.400	2.544.427
Duna jobbpartja	971.298	7.99	7.768.700	7.482.795
Duna-Tisza köze	1.270.705	8.52	10.848.700	9.355.833
Tisza jobbpartja	421.450	6.83	2.877.600	3.631.187
Tisza balpartja	854.314	7.06	6.029.100	7.496.711
Tisza-Maros szöge	1.326.277	7.90	10.487.800	11.205.411
Királyhágón túl	599.102	6.27	3.754.000	4.551.659
Országos összeg:	5,800.195	7.64	44,323.800	46,185.023
Duna balpartja	243.798	6.76	1.626.600	1.723.863
Duna jobbpartja	560.907	6.68	3.751.300	3.890.722
Duna-Tisza köze	417.439	7.44	3.273.600	2.691.765
Tisza jobbpartja	184.901	5.75	1.063.100	1.385.037
Tisza balpartja	340.687	6.19	2.110.300	2.467.801
Tisza-Maros szöge	42.609	7.13	305.100	363.749
Királyhágón túl	89.956	5.45	490.600	771.366
Országos összeg:	1,880.297	6.71	12,620.600	13,294.103

Tengerészeink betegség- és baleset-biztosítása.

Budapest, július 1.

A magyar kereskedelmi tengerészet ezerféle bajjal küzd. Ezek között nem utolsó az, hogy a kereskedelmi tengerészeti pályára a magyar ifjuság alig megy s ha megy is, szívesebben áll valamely idegen állami tengerhajózásának szolgálatába, mert ott jobban megtalálja azokat a szociális és altruisztikus intézményeket, amelyek biztosítják minden körülmények között számára a szükséges létminimumot. Ilyen altruisztikus intézménye a magyar tengerhajózásnak és halászatnak nincs. A mi kereskedelmi flottánkon dolgozó magyar munkások teljesen ki vannak téve a nélkülözéseknek, ha valamely baleset vagy betegség éri őket. Sem betegsgé-lyezés, sem balesetbiztosítás nincs. Vannak ugyan egyes magánalapok, amelyek szükség esetén némi segítséget nyújtanak, de ezek nem tudják kielégíteni az igényeket.

Régez érzett hiányt fog tehát pótolni az a törvényjavaslat, mely most készült el a kereskedelemügyi minisztériumban s amely a magyar tengeri hajókon hivatászerűen alkalmazott személyzeti betegség, baleset és nyugdíj esetére való biztosításáról szól. A 70. szakaszból álló törvényjavaslat gyökeresen, de a leghelyesebb módon is, oldja meg a nehéz kérdést akkor, amikor egy állami intézetet alapít a betegség, baleset és nyugdíj esetére való biztosításra, mely — úgy mint az állami munkásbiztosítás — a kötelező biztosítás elve alapján áll. A biztosító intézet szervezete nagyjában megfelel az országos munkásbiztosító szervezetének, a szükséges és a speciális viszonyokhoz simuló eltérésekkel. A már meglévő alapokat az állam nem veszi át, hanem az azoknak nyújtott segélyt 30 éven belül fokozatosan megvonja, illetve az új intézetbe utalja át s a régiéknél új biztosítás kötését nem engedélyezi. Az új biztosítónak kötelezett tagja lesz működése megkezdésekor minden 50 évet be nem töltött tényleges alkalmazott tengerész. Idegen honosok nem lehetnek tagjai a magyar biztosítónak, ellenben bizonyos feltételek (előzetes engedély) esetén az idegen hajókra kényszerűségről szóló szabályzatba álló magyar tengerészek továbbra is tagjai maradhatnak az állami intézetnek. Általában a törvény célja az, hogy egyrészt felkeltsé és fokozza a tengerészeti pályára a magyar munkások bizalmát, másrészt pedig az, hogy megtartsa a magyar tengerhajózásnak a magyar munkásságot. Olyan célok ezek, amelyek feltétlenül kívánatosak teszik a javaslat minél előbb törvényerőre való emelkedését, mert általa rövid néhány év alatt kiszoríthatjuk a magyar hajókról az idegen elemeket.

Az Eternit-monopólium vége. A mult hét az építőipar számára is meghozta a maga szenzációját. A szabadalmi bíróság ugyanis június 27-én meghozott ítéletével az Ujlaki Téglá- és Mészegő R.-T. peres keresetének helyt adott s a Hatschek Miksa-féle „Eternit“-palagyr több szabadalmát megsemmisítette, köztük az Eternit-palát is. Ez a megsemmisítés építőipari körökben óriási, de — mindjárt hozzátéhetjük — igen kellemes szenzációt keltett. Több hazai ipartelepnek van ugyanis olyan fajta fedőpala találmánya, aminő a Hatschek-féle, amely azonban szabadalmat nyervén, egyrészt megkötötte a többi vállalatot, mert lehetetlenné tette azoknak a saját rendszerű fedőpaláik gyártását, másrészt pedig az építőkörre nézve is nagy terhet jelentett, mert a Hatschek-czég egyenesen monopolizálta a monarchia fogyasztó piacát s oly magas árakat állapított meg, amilyent csak akart. Az Ujlaki Téglá- és Mészegőgyár R.-T. azonban most szerencsésen bebizonyította, hogy az Eternit pala előállítását egyáltalában nem képez olyan gyártási sajátosságot, melynek szabadalommal való óvása indokolt lenne. Így aztán most vége szakadt az Eternit uralmának, mely a Hatschek-czégnek így is óriási hasznot hozott. Az Ujlaki téglagyár már be is rendezkedett a maga speciális fedőpalájának gyártására s azzal már nemsokára a piacra is lép. Sőt egy előkelő budapesti czég társtagjának is van egy az Eternithez hasonló fedőpala találmánya, a

mely azonban nemcsak hogy olcsóbb lesz az Eternit-nél, hanem annál ugy minőség, mint kezelhetőség és tartósság szempontjából sokkal jobb is. Ez a czég már legközelebb egy nagy részvénytársaságot alapít és megkezdi a saját tetőfedő palájának gyártását, ami az Eternit pala teljes hátraszorítását jelenti.

Drágul a cukor. Az osztrák és magyar cukorfinomítók egyesülete tegnap Bécsben gyűlést tartott. A gyűlésen elhatározták, hogy július havára a kontingensenek öt százalékát összesítve eladás és adóztatás alá. Együttal a cukorgyáraknak, tekintettel a nyerseukor áremelkedésére, száz P-logrammonként fél koronával való felemelését határozták el.

A Hazai Bank terjeszkedése. Pezsgő élet jelei mutatkoznak a Hazai Bank R.-T. felől. Szervezkedésekről s új alapításokról érkeznek hírek. Mint ismeretes, váltóüzletének vezetőjét egy másik intézet szerződtette el, ami arra indította a bank igazgatóságát, hogy a váltóüzletét egyesítse s annak vezetésére Keszthelyi Ernőt, a bank Nádor-utcai fiókjának kiváló vezetőjét hívja meg, akinek elismert szakértelme, nagy pénzügyi tudása és munkabírása új pozíciójában is csakhamar biztosítja azt a sikert, ami működését a fiókok élén annyira eredményessé tette. Ez okból a Bank igazgatóságn ezentul is Keszthelyi felügyelete és ellenőrzése alá rendelte a fiókhálózatot, amely a legközelebbi időben tudvalevőleg ismét bővül. A Rákóczi-uti fióktól csak pár nap választ el bennünket, míg az Oktogon-téri fiók megnyitása csak később lesz. Mint ismeretes, az utóbbi időben a bank több nagy ipari érdeketséget is vállalt. Így vezetője lett a miskolci malomtrösztnek s így befolyása alá került az egész felvidék malomipara. Legújában pedig a pécsi Hirschfeld-féle sörgyárnál vállalt vezető pozíciót. Ez a sörgyár a legrégibb sörgyáraink közé tartozik; már 60 éve áll fenn. A gyár a régi tulajdonos elhalálásával Füchsi Arnold, a volt Wertheimer J. bornagykereskedő czég tulajdonosának birtokába jutott, aki a Hazai Bank védnöksége alatt részvénytársasággá alakítja át. A gyár mult évi termelése 21.000 hektó sór volt, az idén jóval több lesz. A szóban forgó vállalat malátagyárral, napi 100 mm. gyártására berendezett nagy jéggyárral és nagyobb tejjgazdasággal van felszerelve, vize kitünő, gyártmányai keresettek és kedveltek. Az alapítke nagysága egyelőre egy millió koronával van tervezve. Az összes részvényeket a mostani tulajdonos veszi át, a banknak a pénzügyi gestió biztosított és az optió a részvények többségére. A Hazai Banknak emez élénk tevékenysége már a pénzpiac figyelmét is felkeltette.

A lipői turó hamisítása. Általánossá vált már a panasz és vele együtt az a nézet, hogy a lipői turó kérdésében előzhatatlannul tenni kell valamit. Maguk a kereskedők is nagyon kívánatosnak tartják ez ügyben a beavatkozást, mert a napról-napra nagyobb mértékben történő mindenféle manipulációk minél nehezebbé teszik a hamisítatlan áru barátságos helyzetét. S noha a lipői turó kérdésnek oly nehezegei vannak, melyeknek megoldása alig keesgethető reményvel, a magyaróvári m. kir. tejkísérleti állomás egyik asszisztense, dr. Fodor J. Kálmán érdekes kísérleteket végzett a lipői turó hamisításának megállítására érdekében, hogy ezen egyetlen exporbsajtunknak jövője biztosítható. Az eddigi előkísérletekkel megállapította, hogy a juhturó és a savanyú tehénturó keverési aránya a méz-tartalom alapján meghatározható, tehát a lipői turó nek tehénturóval való keverése ily módon ellenőrizhető. A juhturónak tehénsajtjal való keverése csak akkor mutatható ki azonban, ha már nagyobb mennyiségben kevertetett a tehénsajt a juhturóhoz. E két terméknek egymás melletti meghatározása tehát még további kísérleteket igényel. A lipői turóban a zsír határszámai nagyon ingadozók és éppen ezért megállapítandó lesz ezen változásoknak az oka és érési folyamattal való összefüggése.

A fizetéképtelen Vullán-cementgyár. Megemlékeztünk már arról, hogy a Magyar Vullán Cementgyár R.-T. kimondotta a felszámolást. A felszámoló bizottság a társaság vagyoni státuszának megvizsgálása után a hitelezőknek azt ajánlja, hogy várják be az Egyesült Téglá- és Cementgyár R.-T.-al a helyi gyártelep eladására megindult tárgyalás befejezését. A hitelezők azonban nem ezen a véleményen vannak, minthogy nem bíznak abban, hogy az Egyesült Cementgyárral a tárgyalások eredményteljen járjanak. Több hitelező már csődtől is kéri a vállalat ellen, de most a felszámoló ezekkel tárgyalnak, hogy a békés kibontakozás elő akadályait ne gürdítsenek.

Az átruházási nyilatkozatok meglelevezése. A fuvardíjtöbbleteknek harmadik személy kezébe való visszatérítése iránt való ugynevezett átruházási nyilatkozatokat a szállító felek rendszeren 10 filléres okmány-bélyeggel látják el. Körülbelül egy évvel ezelőtt a pénzügyi hatóságok az ilyen átruházási nyilatkozatokat kezdtek meglelevezni azon az alapon, hogy mint engedmények a fokozatos bélyegilleték alá esnek. Az érdekelt iparosok panaszára a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége a pénzügyminisztériumhoz fordult, amely kimondta, hogy az átruházási nyilatkozatok engedménynek nem tekinthetők s így ha 10 filléres bélyeggel el vannak látva, meg nem lelelevezhetők. Ezzel a kérdéssel alkalma nyílt a közigazgatási bíróságnak is foglalkoznia s ennek álláspontja még kedvezőbb a felekre nézve. Kimondta ugyanis a közigazgatási bíróság, hogy az olyan levélalakú irat, amelyben valaki fuvarozó vállalatot arról értesít, hogy a neki kijáró fuvardíjtöbblet vagy kártérítési összeg folyóvá tételének készítésével és a pénz felvételével mást bízott meg vagy pedig arról értesít, hogy a neki visszajáró fuvardíjtöbbletre vonatkozó igényét másra ruházta át, vagy hogy a visszakövetelés joga mást illet meg, tekintet nélkül arra, hogy a fuvarozó magán személy vagy társaság, avagy az állam fuvarozó, mint kereskedelmi levél az illetéki díjgyezék 59. tétele 4. pontjának első bekezdése értelmében feltétlenül illetékmentes. Az ilyen kereskedelmi levélnek tekintendő nyilatkozatra semmiféle bélyegilleték nem jár.

Felszámol a Magyar Épületgyár. Rövid egy esztendői főnnállás után a Magyar Épületgyár Részvénytársaság felszámolását határozta el. A vállalat azzal a célzattal alakult, hogy telkeket vásárol a főváros területén és azokon bérpalotákat emel. Semmi pozitív működést nem fejtett azonban ki a társaság, mert a vállalat alapítói között nem volt meg az egyetértés. A vállalat különben 40 darab 10.000 korona névértékű részvényvel alakult s így nem csoda, ha a 40 részvény egy tekintélyes többsége két előkelő mágnás birtokában van.

A Kereskedelmi Bank új részvényei. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ez uton kéri fel azon részvényesit, kiknek birtokában még 1910. évi kibocsátású ideiglenes részvény-elismervények vannak, hogy azokat végleges részvényekre való átoesvélés végett a bank értékpénztáránál mielőbb nyújtsák be.

Uj részvény a tőzsdén. Mai számunkban már megemlékeztünk arról, hogy a Turul czipőgyár részvénytársaság alapítókjé 2 millió koronáról 3 millió koronára emeli fel. Az alapítkeemelést lebonyolítása után — mint értesülünk — a vállalat bankárja, az Angol-Osztrák Bank a társaság részvényeit is bevezeti a tőzsdére.

Védekezés a peronospora ellen. Az Ampelologiai Intézet június 27-éről közli, hogy a peronospora az elmúlt hét folyamán csak Szilágymegyében lépett fel, erre a megyére vonatkozólag közlebről kaptuk az első adatot. Azonkívül Moson, Nógrád, Borsod, Zemplén, Torontál és Kaross-Szörény vármegyéknek eddig megkímélt néhány járásában is jelentkezett a betegség. A peronosporának térhódítása a mult heten tehát aránylag csekély volt, ami a mult hét aszályosan meleg, gyengén szeles, száraz időjárásnak tudható be, mely időjárás nem kedvez a peronospora terjedésének. De a védekezésnek azért most még nem szabad elhanyagolnia, a firtóknak különösen gondjukat kell viselni, mert éppen most olyan az időjárás helyzet, hogy több napon át lehűlésre lesz hajlamos az idő, minek következtében a szőlő fogékonyasága a peronospora iránt fokozódik. A védekezésre utmutatást ingyen küld az Ampelologiai Intézet (II., Debrői-ut 15.), aki levelezőlapon kéri.

Vegyszeti gyárak fuziója. A Concordia vegyszeti ipar részvénytársaság legközelebb magába olvasztja a Vegetal növényzsigyár részvénytársaságot. A Concordia gyár már évek óta nagy vesztességgel dolgozik s a fuzió révén remélik a vállalat szanálását. A gyár július 9-én tartja rendes közgyűlést s ekkor mondják ki a Vegetallal való egyesülését. Természetes, hogy a fuzió lényeges változásokat idéz elő a vállalat vezetésében s ezért a közgyűlés új igazgatóságot és felügyelő-bizottságot is választ.

Csőd a fővárosban. A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényeszk ma megnyitotta a csődöt Erdős Vilmos műszerek tervezési vállalat, budapesti hej. czég (üzlete V., Lipótkörút 29. sz.) ellen. Csődbiztosá a bíróság dr. Zamburg Artur kir. törvényeszkí bírót, tömeggondnokhelyettesé dr. Noyák Sándor ügyvédet, tömeggondnokhelyettesé dr. Fürst Ödön ügyvédet nevezte ki. A követelések be-

Matteine vállalat
Király-u. 16.
Poloska és maly-
trátori e v évi jót-
állás (Parttőntetés)
Poloskairtó
Telefon 161-38.

jelentésének határideje augusztus 23. a felszámolási tárgyalás szeptember 21-én, a csődválasztmány megválasztási pedig szeptember 23-án lesz.

Gyáralapítások és gyári hírek. Magyar szőrzem és lőszőrfőgyár r.-t. cég alatt új lőszőrfőgyár alakult. Az alaptőke egyelőre 200.000 korona. A társaság elnöke Szenté Imre. — A Klinger Henrik cég úgy pozsonyi, mint sepsiszentgyörgyi gyártelepein berendezkedett pamut-, len-, kender-, juta- és gyapjufonalak bérben való festésére. — Hetényi Géza és társa cég alatt Kiskőrösön új faáru gyár létesült. — Soroksár határában egy érdekeltiség nagyszabású petróleumgyár létesítését tervezi. — Magyar csipkegyár r.-t. cég alatt a nottinghami Frank Tatham Limited cég egésze alatt most alakult meg az a vállalat, melyről már régebben hírt adtunk s mely Győrött a város támogatásával nagyobb csipkegyárat létesít. Az alaptőke 600.000 korona.

Munkásfelvétel a Dunagőzhajózási Társaságánál. Az Első Cs. Kir. Szab. Dunagőzhajózási Társaság budapesti raktárai számára fel- és lerakódó munkásokat havi nyolcvan korona bérrel alkalmazni kíván. Jelentkezés: a budapesti főügynökségnél, V. Ferenz József-tér 1. sz. alatt, hétköznapon felhét órákor reggel.

Lókiállítás Komárommegyében. Komárommegye lötenyészési bizottsága a földművelésügyi miniszter anyagi támogatásával Péter és Pál napján lódiájással egybekötött lókiállítást rendezett Nagymenyérin. A földművelésügyi miniszter képviseletében a lódiájáson báró Podmaniczky Gyula min. tanácsos volt jelen. A vármegye részéről Kürthy István főispán, a lötenyészési bizottság elnöke, Beöthy Pál, Csuzny Pál orsz. képviselők stb. retek részt. A diájáson Komárommegye 40 holdnál kevesebb birtokkal bíró kigazdái közül igen nagy számban vettek részt anyakanczákkal és 3 és 2 éves csikókkal. Összesen 780 korona díjat osztottak ki. Délután a bizottság löversenyt és ügétő kocsiversenyt rendezett, majd népünnepély volt és este az erdőszlakban banket és táncmulatság lejezte be a szép napot.

Száj- és körömfájás Nagyváradon. Nagyváradon a száj- és körömfájás újból fellépett a marhaállományban. A gazdák az egyes állatmegbetegedéseket eltűntették és a napokban az országos vásár is megtartották és így a járványt széthurcolták. A hatóság a legerősebb intézkedéseket tette meg, elrendelve egyúttal az azonnali zárlatot is.

Új téglagyár részvénytársaság Karcagzon. Nagymagyaralföldi Téglagyár r.-t. cég alatt Karcagzon új vállalat van alakulóban, amely megveszi az Ay Testvérek téglagyárát s azt gőzüzemre berendezve tovább fejleszti. Az alapítók élén a debreczeni Nagymagyaralföldi Bank r.-t. áll.

Villamosok forgalma. A Budapesti Villamos Városi Vasút R.-T. vonalain a f. év június havában összesen 717.383 korona bevétel volt. A múlt év ugyanazon hónapjában a bevétel 663.337 koronát tett ki. A f. év január 1-től az összes bevétel 4.084.944 koronára rugott, a múlt év ugyanazon időszakában elért 3.560.613 korona bevételhez szemben. A Ferenz József földalatti villamos-vasúton f. év június havában 428.170 szállított személy után 63.914 koronát vettek be. A f. év január hó 1-től kevése összesen 2.466.006 szállított személy után 382.919 korona volt a bevétel.

Vidéki pénzüntézetek tökémelese. A kisújszállási Népbank r.-t. július 2-án rendkívül közgyűlést tart, melyen az igazgatóság előterjesztést tesz az alaptőkének 200.000 koronáról 500.000 koronára való felemelése iránt. Az intézet 3000 darab 100 koronás részvényt bocsát ki 110 koronás árfolyamon, melyből részvényenként 10 koronát a tartalékhoz csatolnak, miáltal az 60.000 koronára emelkedik. — A Szolnoki Hitelbank r.-t. pedig július hó 9-én tartja rendkívüli közgyűlését. A közgyűlés egyedüli tárgya az alaptőkének 1.000.000 koronára való felemelése.

A vasipari kiállítás bezárása. A nemzetközi vas- és fémipari kiállítást július hó 5-én, szerdán rekesztik be.

A csepelei tölténygyár nagy megrendelése. A mexikói kormány — hír szerint — több millió töltényt rendelt meg Weiss Manfréd csepelei tölténygyáránál. A megrendelést egy év alatt szállítani kell s annak átvételére bizottság érkezik Mexikóból Budapestre.

Negyvenéves szolgálati jubileum. A kassa-oderbergi vasút két érdemes főfelügyelője: Fischer Bódog és Földváry Rezső most töltötték be szolgálatuk negyvenedik esztendejét. Ebből az alka-

lomból tegnap délután a budapesti igazgatóság dísztermében ünnepség volt, amelyen az igazgatóság nevében dr. Hauser Adorján vezérigazgató-helyettes üdvözölte a jubilánsokat, míg a kartársak jókívánságait Székula Gyula kir. tanácsos igazgató-helyettes és Stolz Kálmán felügyelő tolmácsolták.

Mozgalom az olasz biztosítási monopólium ellen. Olaszországban már a szakbizottságok letárgyalták az életbiztosítás államosításáról szóló törvényjavaslatot, Berlinben pedig a készülő törvény ellen szövetség alakult. A szövetség célja, hogy a német életbiztosító társaságokat, valamint mindazon vállalatokat és egyeseket, akiket az olasz életbiztosítási monopólium vagyoniilag érint, közös eljárásra egyesítse. A szövetség különben memorandumban fordul a német birodalmi kormányhoz és a német érdekek védelmét kéri. A memorandumot támogatják a legkiválóbb német szakfértiak is szakvéleményükkel. A szövetség ezzel még nem elégszik meg, hanem mindazon országokat megkeresi, amelyek károsodnak az olasz életbiztosítás államosítása által.

Aratómunkás-tartalék Mezőhegyesen. A földművelésügyi minisztérium úgy mint minden évben, ezúttal is aratómunkás-tartalékot szervezett a mezőhegyesi állami birtokon. A munkástartalék az idén 2000 munkásból áll, kiket egyelőre az állami birtokon foglalkoztatnak. Esetleges sztrájkok alkalmával a munkásokból küldenek ki a sztrájk színhelyére.

Szomorú statisztika. A magy. kir. központi statisztikai hivatal ma telte közzé a magyar szent korona országainak folyó évi május havi külkereskedelmi forgalmára vonatkozó szomorú adatokat. Ezen adatok szerint behozatalunk értéke az előző évi 718.7 millió koronával szemben ez év január—május havában 766.5 millió koronát ért el s ebből 553.8 millió korona Ausztriából való behozatalunkra esik. Kivitelünk értéke a múlt évi 579.2 millió koronával szemben a folyó év első öt hónapjában 608.1 millió koronát tett, mely összeghez Ausztria 442.1 millió koronával járult. Az 1911. év első öt hónapjában árumérlegünk összesen 158.4 millió korona, Ausztriával szemben pedig 111.7 millió korona behozatali többletet tüntet fel.

Új rádiumforrás. Pleuenből jelentik, hogy Brambachban a „Brambacher Tal” korlátolt felelősségű társaság birtokán rádiumforrást fedeztek föl, melyről azt mondják, hogy a legerősebb rádium-tartalmu az eddig ismert források között.

Az „Unio” gyermekbiztosító forgalma. Az „Unio” élet- és gyermekbiztosító intézet mint szövetkezettel (ezelőtt Első Leánykiképzési Egyület) f. év június havában 1.745.700 K értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1.497.700 K értékű új biztosítási kötvényt állított ki. Biztosítási összegek fejében 148.712 korona 86 fillér fizetett ki. 1911. január 1-től június 30-ig bejáról 10.898.200 K értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 8.966.500 K értékű új biztosítási kötvényt állított ki. Biztosított összegek fejében a f. évben 821.882 K 44 fillér és az intézet fennállása óta 17.574.815 K 47 fillért fizetett ki.

Sorsolás. Bécsből jelentik: Az 1858. évi hitelsorsjegyek mai húzása alkalmával a 300.000 koronás főnyeremény a 675 sorozat 92 számú sorsjegyére esett; 60.000 koronát nyert 3423—79, 30.000 koronát 3611—23, egyenként 10.000 koronát 310—62 és 2552—16, egyenként 4000 koronát 1308—54 és 3652—57, egyenként 3000 koronát 80—7, 1889—39 és 3611—28, egyenként 2000 koronát 1152—55, 1282—62 és 1486—62.

Bécsből jelentik: Az 1874. évi bécsi közszégi sorsjegyek húzása: Háromszázezer koronás főnyereményt a 360—29, 20.000 koronát a 2603—71, 10.000 koronát a 2603—96, 2—2000 koronát 243—65, 540—5, 921—67, 1519—68, és 2767—26 számú sorsjegyek nyertek.

1882. évi osztrák vöröskereszt sorsjegyek húzása: 30.000 koronás főnyereményt a 10755—16, 2000 koronát a 10735—22, 1—1000 koronát a 8471—29 és 11713—31 számú sorsjegyek nyertek.

Találmányokat

vesz, értékesít, finanszíroz, szabadalmakat és mintavédelmet készítőket

UNIVERSALE

szabadalmakat és találmányokat értékesítő részvénytársaság. — Alaptőke 500.000 korona.

Budapest, V., Erzsébet-tér 18. szám.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, július 1.

A készáru piacra ma is kifejezetten lauha volt az irányzat és különösen ó-buza iránt semmi érdeklődés sem mutatkozott. Csekély kínálattal szemben a málmok nagyon tartózkodók voltak, ami miatt azután csak egészen lényegtelen forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mindössze alig 3000 q ó-buza kelt el 10—15 fillérral a tegnapiaknál olcsóbb áron. — A legdrágább eladási ár 12.70 korona volt 79 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.80 korona 74 kilós pestvidéki buzáért. Elkelt továbbá mintegy 7000 q júliusban szállítandó új buza 12.10—12.15 koronás áron. Egyéb gabonaművek közül a rozs változatlan, a tengeri 5 fillérral drágább, a zab ártartó. Forgalmomba került: 100 q ó-rozs 9.05 koronás áron, 1000 q júliusban és augusztusban szállítandó új rozs 8.97 és fél—9.05 koronás áron, 600 q zab 9.40—9.65 koronás áron és 100 q tengeri 7.37 és fél koronás áron. A határidőpiacra a mai üzlet különben mindjárt megnyitáskor igen esendően indult és a forgalom folyamán is nyugodt volt a hangulat, csupán a tengeri körül mutatkozott a fent említett oknál fogva igen élénk mozgalom, míg a többi cikkek iránt kevés érdeklődés mutatkozott, ami miatt aztán ezekben a forgalom is szűk keretben mozgott. Az októberi buza 11.62 koronán indult, előbb 11.60-ra gyöngült, aztán 11.69-ig emelkedett, majd pedig 11.58-ig ment vissza, de ujra 11.65-ig javult és zárlatkor ismét erősen legyengülve, 11.58 koronán maradt. Az októberi rozs 9.28 koronán indult, előbb 9.31 és 9.23 között ingadozott, aztán 9.34-ig emelkedett és zárlatkor 9.30 koronán maradt. A júliusi tengeri 7 fillérral a tegnapi zárlaton felül, 7.17 koronán indult, sürgős fedezésekre 7.32-ig szökött fel, de aztán 7.24-ig gyöngült és zárlatkor így is maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza 4 fillérral, az áprilisi buza szintén 4 fillérral gyöngült, ellenben az októberi zab 1 fillérral, a júliusi tengeri 14 fillérral, az augusztusi tengeri 17 fillérral, az új tengeri 7 fillérral emelkedett.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ.

kező volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	25.—25.90
"	76	24.40—24.70	80	25.20—25.40
"	77	24.50—25.—	81	—
"	78	25.—25.10	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	—
"	76	24.20—24.50	80	—
"	77	24.40—24.80	81	—
"	78	24.60—24.90	82	—
Pestvidéki	75	—	79	24.90—25.20
"	76	24.30—24.60	80	25.—25.30
"	77	24.40—24.80	81	—
"	78	4.70—25.—	82	—
Bánsági	75	23.80—24.10	79	—
"	76	24.10—2.50	80	—
"	77	24.40—24.80	81	—
"	78	24.70—25.—	82	—
Bácskai	75	24.—24.30	79	—
"	76	24.40—24.70	80	—
"	77	24.50—24.90	81	—
"	78	24.80—25.10	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	18.90—18.40
középmínőségű új	—	—	—	18.10—18.20
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	17.60—18.50
II-rendű	—	—	—	17.20—17.60
Zab I-rendű	—	—	—	19.—19.40
II-rendű	—	—	—	18.60—19.—
Tengeri belföldi új	—	—	—	14.20—14.40

Köttetett:

Buza. Tiszavidéki: 100 q 79 k 25.40 K, 100 q 78 k 25.40 K, 700 q 78.5 k 25.20 K felső, 100 q 78.5 k 25.20 K, 400 q 78.5 k 25.35 K, 700 q 78 k 25.20 K, 200 q 77.5 k 25.25 K, 100 q 77 k 25.10 K, 120 q 77 k 25.10 K, 125 q 47 k 25.10 K, 300 q 76.5 k 25.20 K, 100 q 77.5 k 25.20 K, 200 q 76 k 25.— K, 100 q 75.5 k 24.80 K, 350 q 74.5 k 24.— K.

Pestvidéki: 100 q 79 k 25.10 K, 200 q 74 k 23.60 K.

Marosmenti: 100 q 77.5 k 24.50 K, 900 q 73 k 23.75 K rozsos.

Új buza. Tiszavidéki: 1000 q 76 k 24.30 K jul.

aug. hó 5-kezés.

Duna: Rozs: Új r: 17.95 K a Zab: 19.— K, 1 Tengeri: Az a ben: Arter

A hat

Előfo

Buza 19: Buza ok: Rozs okt: Zab okt: Tengeri: Tengeri

Buza: Rozs: Zab: Tenger: Tong

1911

B: R: A: Z: T: L: K

Ma is nyári szeze jelentés ne szent meg megnyugta közü, ugys: tartott. A emelkedett: zárlat nyu: telen volt. helyi piacz: áru piacz: valuta és é

Az előt: Osztrák hit: 420.75, Bud: Magyar vil: bank 745—: tolbank 56

A déli: nitel 656.50: közüti villa: járadék 91.1: 745, Jelzáló: Rimamurány

Bécs,

hetitőzsdén: forgalom s: zat bágyad: a mult ez: javult, de: állott, min: zat mellett

Jegyezt: 12.90—13.40: györi 12.90: szági 12.90: Rozs: f: 9.90, pestm: főve magyar: Arpa: Magyar: romániai 9.0: Rozsli: kent, de és: érdeklődés: híány volt, k: korpa keres: készlet, a k: még szepten

Bécs, kedvetlenül: mok eléggé: mán alpesi

aug. hó 5-ig érkezés, 1000 q 76 k 24.20 K jul. érkezés.

Dunai: 5000 q 76 k 24.20 K jul. érkezés.
 Rozs: 100 q 18.10 K kpf pp.
 Uj rozs: 500 q 18.10 K jul. feladás, 500 q 17.95 K aug. száll. kpf. pr.
 Zab: 200 mm 19.30 K, 100 q 19.— K, 100 q 19.— K, 100 q 18.90 K, 100 q 18.80 K kpf.
 Tengeri: 100 q 14.75 K kpf.
 Az árak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

A határidőpiacon kötetett:

Délalótt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:

Buza 1912 áprilisra 11.92—96—87
Buza októberre 11.62—60—69—58
Rozs októberre 9.28—31—22—34—31
Zab októberre 8.02—04—799—803—800
Tengeri 1912 májusra 6.62—61—70—68
Tengeri júliusra 7.17—92—27

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra 11.86—11.87
Buza októberre 11.53—11.59
Rozs októberre 9.30—9.31
Zab októberre 8.00—8.01
Tengeri júliusra 7.24—7.25
Tengeri 1912 májusra 6.67—6.68

Budapesti gabonaforgalom.

1911. június 29 től 1911. június 30-ig.

Érkezett		Elszállított	
m é t e r m á z s a			
Buza	6873	99	
Rozs	404	202	
Arpa	157	181	
Zab	605	232	
Tengeri	12852	29066	
Liszt	105	17138	
Korpa	—	4898	

Ertéktőzsde.

Ma is igen renyhén folyt az üzlet, amit a nyári szezon rovására kell írunk, bár a külföldi jelentés nem buzdított, az albán vizzálykodás nem szünt meg teljesen és a pénzpiacz helyzete sem megnyugtató. Mindazonáltal az árnívó a nemzetközi, ugyszintén a helyi piacon meglehetősen tartott. A közuti vasutársaság újra tetemesen emelkedett. A készárupiacon kevés üzlet volt. A zárlat nyugodt, tartott volt. A déli tőzsde üzletelen volt. A vezető piacon alig volt változás. A helyi piacon tartott áron folyt a vásár. A készárupiacon üzletelen. A járadékpiacz változatlan. A valuta és érezváltó változatlan. A zárlat csendes.

Az előtőzsdén kötetett: Magyar hitel 833—834, Osztrák hitel 657.50—656.75. Városi villamosvasut 420.75, Budapesti közuti villamosvasut 776—778.50, Magyar villamosvasut 498, Phöbus 255—258, Magyar bank 745—745.50, Jelzálogbank 488.50—489, Leszámitolóbank 567.50—569.

A déli tőzsdén kötetett: Magyar hitel 833, Osztrák hitel 656.50, Városi villamosvasut 421—420, Budapesti közuti villamosvasut 778—776.50, 4 százalékos korona-járadék 91.15, Hazai bankrészvény 308.50, Magyar bank 745, Jelzálogbank 489—490, Leszámitolóbank 567.50, Rimamurányi vasmű 677.50, Saigótarjáni kőszén 671.

Bécsi gabonatózsde.

Bécs, július 1. (Saját tudósítónktól.) A mai hetitőzsdén a konzum tartózkodása következtében a forgalom szűk keretek között mozgott és az irányzat bágyadt volt. Buza 30—35 fillérrel volt olcsóbb a mult szombati árnál, rozs ellenben némileg javult, de még mindig 5—10 fillérrel alacsonyabban állott, mint a mult szombaton. Zab nyugodt irányzat mellett ártartó, tengeri 15—20 fillért veszített. Jegyztetett buza: tiszavidéki 13.35—13.80, bánáti 12.90—13.40, székesfehérvári 12.90—13.40, mosoni és győri 12.90—13.30, délivasuti és különféle magyarországi 12.90—13.30, alsóausztriai 12.50—12.90.

Rozs: felsőmagyarországi 9.65—9.90, csepeli 9.60—9.90, pestmegyei 9.70—10, délivasuti 9.60—9.80, különféle magyarországi 9.50—9.80, ausztriai 9.53—9.85. **Arpa:** morvaországi 9.30—9.70, takarmány 8.70—9. Magyar tengeri 7.60—7.85, Cinquantin 8.80—9.15. Magyar zab 9.80—10.45, válogatott 10.45—10.80, romániai 9.60—10.25.

Rozslisztben prompt szállításra a forgalom esőként, de ézi határidőkre Cseh- és Morvaország részéről érdeklődés mutatkozott. A 4-es minőségűtől lefelé árulmány volt, ugyszintén mozsliisztben is. Takarmányliszt és korpa keresete jelentékeny s mivel a piacon alig volt készlet, a legmagasabb árakat is meg lehetett kapni még szeptember—decemberre és január—májusra is.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, július 1. Minden kezdeményezés híján kedvetlenül nyílt meg az előtőzsde, de az árfolyamok eléggé tartottak. A forgalom későbbi folyamán alpesi részvények némileg gyöngültek. Magy.

ált. köszönbánya részvényei szilárd irányzat mellett javultak.

1 óra 15 perczkor: Osztrák hitel 657.50, Magyar hitel 831.50, Államvasut 750.25 (ex Coupon 8.39), Déli vasut 123, Alpesi 180.50, Rimamurányi 677.50, Skoda 652, Magyar általános köszönbánya 764, Török sorsjegy 248.50.

Bécs, július 1. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 111.25, Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy —, Magyar hitelbank részvény 831.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény —, Rimamurányi 677.—, Magyar ezukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 91.15, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magy. nyerem.-köles. sorsjegy 218.75, Kassa-Oderbergi Vasutárs. 353.—, Magyar jelzálogbank —, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, július 1. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 92.20, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.20. 1860-as sorsjegy 159.50. Osztrák hitel sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 323.—, Bécsi Bankverein 517.6 Osztrák-magyar bank 1945.—, Déli vasut 122.75, Dunagőzhajózási r.-t. 1161, Dohány részv. 327.—, Cs. k. arany (vert) 11.85, Német bankv. 117.57, Osztr. Lloyd 180.50 4.2 száz. ezüst jár. 92.20 —, Osztr.koronajáradék 92.10, 1864-es sorsj. 306.—, Osztrák hitelintézeti részvény 655.75, Union-Band 624.50 Osztrák Ländlerbank 531.70, Osztrák-magyar államvasut 749.—, Elbovölgyi vasut —, Alpesi részvény 810.19 20 frankos 19.02. Londoni váltóár 240.5, Lipótkohó 626.— Török sorsjegy 247.75

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, július 1. (Értéktőzsde.) A német iparról szóló kedvezőtlen jelentések, különösen a tegnapi düsseldorfi bányatózsdén történt áresökkenések hatása alatt megnyitáskor bányáértékekben további realizációk voltak, míg a többi piacon nyugodt forgalom mellett szilárdabb volt az irány. Szilárdsággal és élénkséggel tüntek ki a villamosági, varsó—bécsi részvények, melyeknél 7 és fél százalékos szelvénylevonás veendő tekintetbe és a nagy berlini villamos vasut részvényei, továbbá bányáértékek közül Hohenlohe-részvények a czinkárak emelkedésére. A további folyamatban a bányáértékekben való folytonos eladások az általános irányzatot is kedvezőtlenül befolyásolták, úgy, hogy a kezdetben elért nyereségek ismét esőkkentek illetve elveszték, amit különösen varsó—bécsiokról lehetett elmondani. Villamosági értékek megtartották szilárdságukat és egyes bankértékek iránt is mutatkozott érdeklődés. A tőzsde engedő irányzatban zárlat. Osztrák értékek Bécs hatása alatt többnyire gyengülésre hajlottak. A készárupiacon ipari értékek, kohóértékek kivételével, többnyire szilárdak voltak. Napi pénz 6 százalékos, magánkamatláb 3 és egynyelczad százalékos.

Berlin, július 1. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyztettek: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák arany-járadék 92.20 osztrák hitelrészvény 206.—, Déli vasut 24.20 orosz bankjegyek 216.15, 4 százalékos új orosz kölesön —, Discouto Commandit 188.20, Dinamittruszt 181.23, Harponi 185.80 Unifikált török járadék 91.—, 4.2 százalékos ezüst jár 92.—, 4 százalékos magyar arany-járadék 91.70, Magy. koronajáradék 91.30, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 849.75, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 247.70, Gelsenkircheni 198.70, Laurakohó 173.50

Frankfurt, július 1. Zárlat. 4.2 száz.-os papír-járadék 96.—, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 98.90 Magy. ar.-jár. 93.60 Osztr. hitelint. részv. 206.78 Osztrák-magyar államvasut 180.75, Északnyugati vasut —, Bustioli radi vasut —, Londoni váltóár 204.17, Bécsi Bankverein 138.—, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölesön 77.30, 4.2 százalékos osztrájáradék 96.25, Osztrák koronajáradék 9.—, Magyar koronajáradék 96.40 Osztrák-magyar bank 188.20, Déli vasut részvény 24.50 Elbovölgyi vasut —, Bécsi váltóár 849.25, Párisi váltóár 807.33, Union bankrészv. 154.75

Hamburg, július 1. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 96.—, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 24.10 4 százalékos arany-járadék 98.30, Osztrák hitelrészvény 206.50, Osztrák-magyar államvasut 161.—, Olasz járadék 10.—, 4 százalékos Magyar arany-járadék 92.50.

London, július 1. Angol consol 79.75.

Páris, július 1. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 94.97, Osztr. arany-járadék —, Magyar arany járadék 97.60, 5 százalékos bolgar kötvény 1896. évről —, 3/4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 30.—, 5 százalékos marokkói járadék 523.—, 4 százalékos 1890. román köles 99.70, 4 százalékos amort. románjár. 199.—, 22.80, 5 százalékos orosz járadék 104.85 4 és fél százalékos 1899. orosz járadék 104.—, 4 százalékos apanyol jár. 93.10 4 százalékos unifikált török jár. 93.07 Török sorsjegy : 16.—, Török dohányrészvény 348.—, Osztrák földhitelintézet —, Osztrák Ländlerbank —, Magyarjelzálogbank : 22.—, Banque de Paris 18.15 Banque Ottomane 765.—, Osztrák-magyar államvasut 824.—, Déli vasut 122.—, Meridionalvasut 6.—, Hartman gépjáró 713.—, Rio Tinto 17.65, Sucrerie d'Égypte 75.—, Tula 493.—, Urikányi kőszén —, Chartered 41.—, De Beers 169.50 East Rand 119.—, Jagersfontein 293.—, Trans. Land Comp. 51.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 299.50, Váltó

német piacokra (rövid) 113.75, Váltó Bécsre (rövid) 105.25, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz arany-váltó rövid 7/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csekk Londonra 253.—, Magánkamatláb 2 1/4.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Milyen időre?	Nyers	Finomított
Azonnali szállításra	55.—	60.—
Szeptember—májusra	55.50	60.50
Szeptember—augusztusra	56.—	61.—
Szeptember—decemberre	56.50	61.50
Trányzat: Szilárd.		
Bécsi nyersszeszjegyzés	50.—	50.50
Prágai "	50.—	50.50
Lenbergi "	46.50	46.75
Triestzi exportszesz (finom)	20.—	20.25

Gallér és kezelők
 tisztítását legkifogástalanabbul eszközi
BRADOVKA GYULA
 gőzmosó-, vegytisztító- és ruhafestő gyára
KASSÁN.
 Képviseletek kedvező feltételek mellett az ország minden részében kerestetnek.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap csak szórványosan és kis mennyiségben fordultak elő zivataros esők az ország délkeleti határára. A hőmérséklet általánosan emelkedett: maximuma az Alföldön a 30 C. fokot is elérte és minimuma a Tátrában 8 C. fokra süllyedt.

Prognózis a következő 24 órára:

Meleg idő várható elvélve zivataros esőkkel. (Sürgönyprognózis: Meleg, elvélve csapadék, zivatarok.)

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérséklet	
						max.	min.
A.-Szatmár	62.2	17.5	E	8	0	28	13
Ungvár	60.1	21.6	NZ	1	0	29	15
Késmárk	59.6	17.6	S	1	1	26	10
Losoncz	59.8	17.5	W	1	2	28	10
Ógyalla	59.9	17.3	S	1	4	27	13
Budapest	60.1	19.6				27	14
Békéscsaba	60.2	17.9				27	14
Hörny	60.4	17.8				27	13
Keszthely	60.6	19.6				25	14
Bécs	60.4	18.7	E	1	0	27	14
Zágráb	60.4	18.7				28	17
Fiume	59.0	20.1				28	14
Szeged	58.6	19.8				28	16
Temesvár	60.2	22.2	S	1	0	28	16
Nagyvárad	60.7	20.4	E	1	2	29	15
Kolozsvár	61.9	16.9				27	12
Nagysebán	61.1	17.0	SE	1	2	22	12
Szatmár	—	22.2	SE	0	0	26	17
Eger	—	20.2	S	1	1	20	14
Atyaváralja	—	14.6	NW	1	0	23	8
Salm-csbánya	—	15.3				24	12
Komárom	—	19.4				29	13
Magyar-Ovár	—	19.8	W	1	3	23	13
Sopron	—	—				—	—
Eszék	—	20.8				26	18
Debrecen	—	20.1				26	14
Győr	—	21.9	S	1	0	28	13
Kecskemét	—	23.3				28	14
Oroszáza	—	22.0	N	2	0	28	15
Arad	—	20.3	S	2	0	23	15
Zombolya	—	21.2	SE	2	2	30	13
Versecz	—	—				—	—
Orsova	—	—				—	—

Felolós szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság
 Igazgató: ERDŐS ARMAND.

500 drb
 képeslevelezőlapot készítünk bármely boklűdöt,
 arckép, látkép, vagy rajz után 10 K-ért.
Magyar fénynyomda r.-t.
 Képes levelezőlapok, plakátok és arjegyzékek gyára.
Budapest, VIII/2. Ór-utca 9. sz.

Szerkesztői üzenetek.

Magánlevelek írására nem vállalkozunk. Kéziratokat vissza nem küldünk.

Irénc. Szerencésnek mondhatja magát, hogy nagyobb baja nem történt sem önmagának, se vendégeinek. A leírt tünetek arra vallanak, hogy ólommérgezés okozta a megbetegedését.

S. Lipót. A bor derítésénél a következőkre kell ügyelni: a) A második lefejtés nem sürgős, de előbb történjenek, mielőtt még a nyári hőség a pezsebe hatolna.

b) A harmadik lefejtés helyesen azonnal nyár megszűntével eszközöndő.

c) Az első lefejtésnél a nyulósodásra hajlandó borokat erősebben, a második és harmadikkal gyengébben kell bekezezni, feltéve, hogy ekkor már nem hajlandók nyulósodásra.

d) Könnyű kénezés alatt 1-2 közönséges kénszelet, erősebb kénezés alatt 3-4 közönséges kénszelet használata értendő 10 hl-re. Nem csepegő kénszeletekből kettes mennyiségű vendő egymás után. Vörös borok e tekintetben éppen úgy kezelendők, mint a fehérek.

e) Kis és közép borok a harmadik lefejtés után kénszelet tehetőek egy vagy többszöri szűrés és derítés által. A szűrés előnyösebb, mert többszöri szűrés nem befolyásolja annyira a bort, mint többszöri derítés. Ez utóbbitól többnyire tannin hozzáadása szükséges, különösen kis boroknál.

f) Jobb borokat több évi ászoklás mellett lehetőleg magában a hordóban kell deríteni hagyni; legfeljebb szállítás előtt adhatunk nekik egy derítést. Ez esetben azonban még egy más hordóra kell leereszteni és ott hosszabb ideig derülni (nyugodni) hagyni.

B. M. Két t-vel.

P. János, Kőváros. Van 1000 és 2500 koronás ösztöndíj, mely összeget addig kapja évenként, míg a diplomát el nem nyeri. Az előbbiért egy évig, az utóbbiért két és fél évig kell az ösztöndíjat elnyert diplomás orvosnak a hadseregnek szolgálni. Ha a honvédségnél kíván szolgálni, a m. kir. honvédelmi minisztériumhoz kell, a közös hadseregben — a hadügyminisztériumhoz kell, az orvoskari dékán utján folyamodni.

Princesszánk. 8 deka vaját, 1 és fél deca tejet, egy kis sót egy tiszta glazuros fazékba felfőzünk s miután felforrt, beleöntünk 16 deka lisztet s ezt jól összekeverjük s a tűzhely szélén hagyjuk, hogy jól összepárolódjék, míg a kanálról le nem válk. Azután a forró tészta 4 egész tojást beleöntünk folytonos keverés között egymásután, majd a tésztát kihűlni hagyjuk, a hideg tésztát stancizliba beletesszük s kis pogácsaalkakra kinyomjuk a tepsibe. A tepsiit vajjal kell kikenni vékonyan s a pogácsákat mieelőtt a sütőbe kétszer megkenjük egy tojással s kis vízzel. A sütőnek jó melegnek kell lenni, hogy a pogácsák úgy fejlődjenek, mint egy kisebb fánk s belül egészen üresek maradjanak. Ha kiszültek, alul felszakítjuk s stancizliba tett krémmel megtöltjük. — Krém. 4 tojás sárgáját, 8 deka cukrot, két deka lisztet és 1 és fél deca tejet, két darab zselatint olóval apróra összevagni, ezt mind felfőzünk egy lábasba és folytonos keverés közben sűrűre főzzük, ha jó sűrű, levesszük a tűzről s midőn kissé kihűlt, belekeverjük a 4 tojás keményre vert habját s ezzel megtöltjük a fent leírt módon a fánkokat. Kihűtő tészta, de csak kis mennyiséghez van leírva, lehet ezt a masszát duplán venni. Ezzel a krémmel lehet a krém-pitát is tölni. — Kirántott galambok. Három öregebb galambot megtisztítva és megmosva husleiben puhára főzzük, aztán felszelöljük négy részre, sóval, borssal meghintjük, kis csitromévet és vagdalt petrezselymet adunk rá, tojással és morzsával meghengergetve foró zsírból kirántjuk. — Richelieu-torta. 8 egész tojást, 8-nak a sárgáját, 20 deka cukrot egy csitrom leeresztet héjával, enyhén tűzön habosra verünk, ha kihűlt 12 deka szitált lisztet, 13 deka mandamint (finom kukoricaziszt), 20 deka olvasztott vaját keverünk hozzá és vajazott tartályban egy óráig sütjük. Majd kiborítjuk és megátzatjuk rumos, cukros borral (2 és fél deca fehér bor, 6 deka cukorral és 1 deca rummal feforralva). A tortát szélességében ketté vágva, baracklekvárral megkenjük, a két lapot egymásra rakjuk, a tetejét pedig vékonyan bekenjük baracklekvárral és vagdalt mandulát hintünk rá. — Kapros rak. A megtisztított rákot fél megfőzzük vízben, aztán néhány kanálnyi huslevest, egy pohárnyi fehér bort, finomra vágott kaporot, egy darab vaját, sót, borsot együtt feforralunk és abban főzzük a rákot még 10-15 percig. Szépen felfalmozzuk tálra és a levét rászűrjük.

F. Bernát, Algyógy. Leánya intézzen kérvényt az illető minisztériumhoz. A kérvényt írassa a tisztí főorvos is alá s mellékelje gazdájának ajánló bizonyítványát.

R. P. K. I. A molyok a facézet szagát nem kedvelik és ha ezettel töltött eszezaljat a szekrény aljába tesz, kimekűlnek belőle. Az eret szaga pedig gyorsan elpárolog, ha a szekrény ajtaját 1-2 óráig nyitva tartja. Párnázott butorokba is lehet ezetben áztatott rongyokat dugni, ez jó óvszer. Kellemes illata van a kakukkfűnek és mégis elriasztja a molyokat, ha kis organtizaes-kölkha varrva, a ruha és gyapjúemű közé akasztja.

II. Ha kis myrtusfaját cselepték a növénytetvek, ezt jogos eltávolítani egyenként fogpiszkálóval, ennél gyorsabb eljárás, ha a növény leveleit bekeni sűrű gummioldattal és a fieskát a napra állítja. A gummi megszárad, szétpatog és a beleszárad tetvekkel együtt leluul.

Kis gazdasszony. Nehány már kipróbált ételreceptet közlünk szives újabb kipróbálás céljából: W. Géza, Körmenő, 68 éves.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Julius I. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Fanda Antal budapesti lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgazdornokká a budapestvidéki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez;

a budapesti főügyész Disznósi István székesfehérvári ezimzetes fegyházrémestert ugyanoda fogházrémesterré;

a temesvári ítélőtábla elnöke dr. Eisele Ferencz újaradi lakos, ügyvédjelöltet a temesvári ítélőtábla kerületébe díjas jegyzőgarnokká;

a székesfehérvári országos javítóintézet igazgató-sága Horváth Ferencz intézeti őjjeleit őrt egyelőre ideiglenes minőségű zárkaórré nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Fucás Ármin budapesti lakos Rókára, kiskoru Eisingerits János községi lakos Erdőre, Leopold József szegedi lakos Szabóra, Murin István nagyszabeni lakos saját, valamint Piroška és Győző nevű kiskoru gyermekei Murányira, kiskoru Ocsenás Margit egri lakos Orsovaira, Lebi Jakab kolozsvári lakos Lukácsra, kiskoru Rosenberg Sándor budapesti lakos Rajnára, Peesenyé István budapesti lakos Pálra, Bajduk József budapesti lakos Bekőre, kiskoru Hoifer Lajos nagyenyedi lakos Kovácsra, Májor József budapesti lakos Majtényire, Lúvinger Lajos budapesti lakos Lendvaira, Schlesinger József budapesti lakos Solymosra, Blumfeld, másképpen Blumenfeld Márkusz budapesti lakos Bánóra, Knyazovics Gusztáv budapesti lakos saját, valamint Irén nevű kiskoru gyermeke Korányira, Vitkó Aranka budapesti lakos családi nevének Veremesre kért átváltoztatását megengedte.

EGYETÉRTÉS politikai naplap.

Kiadóhivatal igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Table with multiple columns: Budapesti értéktőzsde, Államadósság, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalmok, Iparvállalatok, Borsjegyok. Each section lists various financial instruments and their values in Pénz and Aru.

KÜLÖNFÉLÉK.

Egy alkonyat.

Egy alkonyat. Piros, nagy alkonyat.
Tükrözés volt a dus királyi kert.
Jött Dávid, a dalos szavu király,
Forró vére csudás dalokra kelt.

Lent a patak. Fölötte lengett
Arannyal áttört ködpáras boru,
Czédrucek alján ott járt magába
Eliám lánya, széke, nagy hajú,

Istenimádó ezüstgitáron
Egyszerre vágyó pogány dal fakadt.
Megáll az asszony, szemük összevillant,
Valahol, ott a czédrucek alatt.

Az est, a dal, a czédrucek árnya
Minden, minden hívogatva intett,
Tul a patakon, szembe, atmoszférot
Egy megértő asszonytekintet.

Egy alkonyat. Piros, nagy alkonyat.
Biborruhába ültözött a táj...
Óh én szerelmes szép Uriásné,
Óh én szegény, dalos, kolduskirály...

Kató József.

(Egy látomány.) A londoni lélektani kutatók társasága amerikai ágának egyik tagja, Nims F. A. a következő esetről tett jelentést a központnak: A chikagói kikötőben 1889 október 24-én szerencsétlenül járt egy Dunn Ödön nevű fiatal ember, aki egy kis vontató hajó személyzetéhez tartozott. Amidőn ugyanis a hajó legénysége fölfelé vontatta egy hajót, Dunn a kifeszített kötélbe fogózkodott, miközben megbotlott s a fedélzetről a vízbe bukott. Holttestét, dacára a legbuzgóbb kutatásnak, csak három hét múlva halászhatták ki a vízből. A szerencsétlenség reggeli három órakor történt. Hat órakor, három órával a szerencsétlenség megtörténte után az elhaltak Muskegonban élő férjes nővére szorongó érzésekkel ébredt fel teljesen nyugodt álmából s oly megmagyarázhatatlan aggodalom fogta el, amelytől nem bírt szabá-

dulni. A midőn férje és gyermekei reggelizés után hazulról elhívták, magára maradt, de nyomott hangulata még inkább fokozódott. Azzal a szárdékkal, hogy jó erős teát fog főzni magának, elvette a teá-szelenczét s midőn megfordult, fivérének hirtelen elötünő alakját pillantotta meg.

— A látomány — magyarázta Paquetné a londoni lélektani társulat egyik tagjának — közvetlen előttem, de háttal állott hozzám, előbb egyenes tartással. Azután testét előre hajolni láttam s úgy tűnt föl nekem, mintha lábai kötél vagy hurok közé akadtak volna, amelyek hirtelen összerántódtak, mire fivérem elbukott és a következő perczben eltűnt szemem előtt. Az az érzésem volt, mintha fejével fölfelé bukott volna egy alacsony korláton át, mert utóljára csak a lábát láttam. Rémületemben eljöttém a teá-szelenczét. Imár bizonyos volt előttem, hogy Ödönt a fedélzetről a vontatókötél rántotta a vízbe és remegve úgy éreztem, hogy nem lehetett őt megmenteni. A legesekélyebb mérvben sem szenvedek idegességben és ehhez hasonlót soha nem láttam. — Aznap délelőtt 10 órakor Paquetné férje azzal a hírrel jött haza, hogy sürgőnyt kapott Chikagóból s abban azt tudatják vele, hogy sógora betegesen fekszik a kórházban. „Oh nem — mondá a felesége — Ödön a vízbe fullt, én látom lebukni a hajófedélzetről!” A sürgöny csakugyan úgy is hangzott. Paquetné ezután megdöb-bent, férjének leírta szerencsétlenül járt fivérének ruházatát, hozzátevén még azt is, hogy nadrágja jó magasra fel volt gyűrve, és hogy feje fedetlen volt. A fedélzet ama részét is világosan le tudta írni, amelyen fivére a szerencsétlenség pillanatában állt s maga is esedálkozott rajta, hogy figyelme még az ily jelentéktelen részletekre is kiterjedt. Minden részlet megfelelt a valóságnak, amiről a Chikagóba utazott Paquet a helyszínen meggyőződött.

(Az aviatikus betegsége.) Majd minden foglalkozásnak és sportnak megvannak a maga különleges ártalmai, így a repülősportnak is. Felzállás alatt és fent a magasban nehéz légzés, szivdolgozás, émségiesség, fülzúgás, főfájás és vizelesi inger mutatkozik sok aviatikusnál, e tünetek lezálláskor is megmaradnak, de hozzá még vértolulás és égés érzete, majd álmoság csatlakozik. Kikötéskor szédülés, izomelernyedtség, gyengeség és végtaggyanozis tünetek. A vérnyomás kikötéskor esekélyebb, mint a repülés előtt. E tüneteket az idegességén kívül jórészt az okozza, hogy a nagy levegőnyomás-különbségekhez a gyors emel-

kedés és süllyedés flytán a szervezet nem alkalmazkodhat.

(A kalap — és a csók.) A történelmem arra tanít bennünket, hogy a nagy események rendszeresen esendben készülnek elő s ezért nem is csodálatos, hogy a csókolás művészetének ez az új válfaja úgy kezdette meg az életét, hogy ma még csak igen keveset tudnak róla. Azt, hogy ez az új szokás valamely zseniális csókolódzó találmánya-e, avagy sok helyzet kényszerítő erejének a szülöttje, nem tudjuk. Az óriási szélű női kalapok, amelyek két esztendő óta uralkodnak a divaton, minénesetre új technikát hoztak be a csókolózásban. A félméteres kalapkarimák miatt ugyanis, hiszen ezt minden férfi tudja, nem egy könnyen lehet megcsókolni az imádott nőt, mert vagy a homlokát üti meg az ember a karimában, vagy a szemét surrja ki a kalaptüvel. Segíteni kell a bajon! — mondották a férfiak és lehajoltak egy kicsit és félrefordították egy kicsit a fejüket és így csókolóztak, úgy nyomultak be a kalapok alá. De miradaz a sok ügyesség, ravaszság, céltudatosság, energia, ami az ilyenfajta csókolózáshoz kell, semmi ahhoz képest, amit két szegény, nagykalapos asszonynak kell kifejtenie, ha meg akarják egymást csókolni. Az asszonyok azonban mégis kitalálták a csók egy ilyen esetben is alkalmazható fajtáját, mely bár minden szenvedélyosséget kizár, végeredményben azonban mégis czélhoz vezet. Egy londoni ur, aki nagy tisztelője a női nemnek, a következő leírását adja annak az esetnek, ha hölgyek a nyílt tengeren, egyszerűbben szólva kalapban találkoznak: A felek óvatosan szembehelyezkednek egymással. A fejek esendesen hátrahajolnak, úgy, hogy a kalapok karimái egymásra fekszenek. S most következik az aktusnak az a része, amely találékonyságot, önuralmat, hidegvért és ügyességet kíván. Lassan, egészen lassan közeledik egymáshoz a két arc: a kalapok misztikus félhomályba borítják az egymást üdvözölni óhajtok szeméit s ekkor nagy óvatossággal megtörténik a csók. De ekkor még mindig hátra van a visszavonulás. Az egész eljárás nem csak tehetséget, de gyakorlatot és szorgalmat is kíván. Azoknak, akik még sohasem próbálták, nem ajánlatos ez a csókolózás. Könnyen megeshetik ugyanis, hogy leütik egymás fejéről a kalapot s ekkor vége a frizurának, vége mindennek, a hölgyek egy pillanat alatt a legrettenetesebb deformációra mennek keresztül, amin nem segít más, amire nincs más orvosság, csak visszavonulni a budoárba és sirni, sirni.

FÉRJ és FELESÉG

REGÉNY.

Írta: J. LIES.

89

— Igen kellemetlen dolog, bár azt hiszem, hogy még idejében segíthetnék rajta. No, erre igazán nem számítottam. Hanem az is bizonyos, hogy azok a gazemberek az okai.

— De hát mi történt tulajdonképen?

— Azt nagyon hosszú lenne elmondani. Előbb majd válaszolok erre a sürgönyre, ez fontosabb. A többit majd utközben fogom elmondani.

— Hát hová akarsz menni?

— Hová? Hát vissza Amszterdamba, még pedig olyan gyorsan, ahogy csak lehet.

— Csak nem örültél meg? — kiáltott Prosztov indulatosan ijedtséget színlelve.

— Nem, nem, barátom, de mondom, okvetlenül mennünk kell még ma, sőt többet mondok, még ez órában. Most azonban öt perczig ne kérdezősködj, azalatt megírom a sürgőnyt.

Az asztalhoz ült s rövid gondolkodás után néhány sort vetett egy papírlapra. Aztán felkelt helyéről s néhányszor fel-s alásátál a szobában izgatottan.

— Ki hitte volna, hogy a gazember nyomra akad... — dörmögte szüntelen.

Prosztov bárgyu arczal bámult Waldenseere, mintha nem értette volna, hogy mit akar.

— De hát végre is mi történt — ismételte telgette minduntalan.

— Mi történt?... Hát az történt, kedves barátom, hogy most már lemondhatunk egészen nyugodtan a czár kíneseiről.

— Ugyan miért? — kérdezte Prosztov még bárgyubb arczot vágva.

— Hát csak egyszerűen azért, mert Her-

mann, az a nyomorult svéd, aki már többször belerontott munkámba, s aki téged Szibériába juttatott, nyomunkban van.

— Hermann?! — kiáltott Prosztov ijedten. — Akkor meneküljünk minél gyorsabban. Az, az nem is ember... az egy valóságos ördög. — hebegte Prosztov s arczáról rémület tükröződött le.

— No, no, no nem kell mindjárt úgy kétségbe esni. Ne félj, majd szembe nézek én vele. Amszterdamban úgy sem tud sem mire se menni velem. Ezt úgy gondolom, ő maga is nagyon jól tudja. Orosz területre azonban nem léphetünk, mert minden bizonynyal nyomon követ bennünket.

— Én azt hiszem, legezélszerűbb volna Amerika felé venni utunkat. Én attól az embertől nagyon félek.

— Ugyan szedd össze magadat. Ha én elébe megyek, akkor te is bátran jöhetsz. Mäskülönbben az egész esetből láthatod, hogy ő sem fél kevésbbé tőlem, mint én tőle.

— De hát, mi történt tulajdonképen. Ezt csak kell tudnom, mielőtt belemegyek egy ilyen vállalkozásba.

— Hát azonnal megtudod. Előbb azonban elküldöm ezt a sürgőnyt. Egyszersmind azonnal pakkolhatunk is, hogy még a két órai hajót elérjük.

Megnyomta a csengőt s a belépő inas utasította, hogy a sürgőnyt azonnal adja fel s számláját is küldesse fel haladéktalanul.

Alig távozott az inas Waldensee felbontotta a szekrényeket s előkereste holmijait, pakkolás közben pedig a következőket mondotta.

— Azt hiszem emlékszel még a lapokból arra a büntényre, mely nemrégiben egy a svéd, mint az európai sajtót erősen izgatta. Valami Kertsen nevű birónak rabolták el a feleségét s lelőttek egy erdészt utközben. A két büntényt külön választották a hatóságok egymástól csak a rablást és gyújtogatást tudták be egy vállalkozás eredményének. Nos, én megsughatom neked, kedves barátom, hogy

ezt a két büntényt ugyanazon emberek követték el: az én embereim. Az ügyben sokáig eredmény nélkül nyomoztak, de úgy látszik, hogy a tudatlanságuk csak látszólagos volt, mert ma reggel Amszterdamból megszöktették az asszonyt, akit én magam tartottam fogva. Tehát kétségtelen, hogy nyomunkban vannak. Ezt erősíti meg ez a sürgöny, amely most érkezett.

— Hát ha magától szökött meg az a nő?

— Ki van zárva. Azt a nőt megszöktették, még pedig nem is közönséges módon. Bizonyos vagyok benne, hogy Hermann keze van a dologban. Ugy látszik ez az ember sokkal jobban ismeri viszonyaimat semmint gondoltam volna. Az ő munkája lehet csak ez a szöktetés. Más detektiv bizva a rendőrség hatalmában, minden bizonynyal ahoz fordult volna, hogy segítsége legyen. Természetesen ez lett volna a legfőkételesebb fiaskó, amit ember vallott valaha.

Ő azonban igen jól tudta, hogy velem így nem lehet elbánni s szépen visszaráolta a nőt. No persze, csak így lehet biztonságban afelől, hogy meg is tarthatja. Nekünk természetesen most azonnal haza kell mennünk, mert kétségtelen, hogy áruól van közöttünk. Mäskülönbben nem tudhatta volna meg, hogy eltávoztam otthonról. Látnod, azt hinném, hogy te vagy az, ha négy napon át állandóan nem lettél volna elzárva a világtól.

— Ugyan kérlek, én és Hermann, hisz tudod, hogy legádázabb ellenségem, hogy egyetlen czélom kiesavarni a nyakát annak az embernek. Az igazat megvallva, félek tőle s ezért is el szeretném tenni lábálól. Az az ember ellenem annyi gázságot követett el, hogy azt szárazon nem viheti el.

— Hát most itt az alkalom, kedves barátom. Egy félóra múlva indulunk Amszterdamba, s ha másképen nem volna lehetséges, úgy jachtot bérelünk, mert nekem feltétlenül otthon kell lennem.

(Folyt köv.)

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1911. július 2-án.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.
(BUDAI SZINKÖR)

Este rendszeres helyárral.

Nebántsvirág.

Trenk báró.

Énekes színmű 4 felv. Irták: H. Melhac és A. Milhaud, Ford. Evva Lajos és Rákosi Viktor. Zenejét szerzette Hervé.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írták: Jókai Mór «Trenk báró»-ra, regénye után Willner és Bodánszky. Zenejét szerzette Albini Félix.

Kezdet 3 órakor.

Kezdet 1/8 órakor.

A nm. vall. és közokt. miniszter elismerő beiratával kitüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

Áthelyezve: **Károly-körut 3. sz. alá.**

Féjos fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak, aranyhidak, koronák. Tarbús fogtömések. Jól használható fogszorok. Foghúzások (altatásban is.) Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

BEKETOW CIRKUSZ

VÁROSLIGET. TELEFON: 107-46.

Ma vasárnap, július hó 2-án
2 nagy előadás 2

d. u. 4 és este 3/8 órakor. D. u. gyermekeknek félhelyárak

Óriási **Uj fellépések.** Csupa műsor! sláger!

Molnap hétfő este 3/8 órakor **nagy előadás.**

Jegyek előre válthatók előváltási díj nélkül: egész nap a cirkusz-pénztárnál és Mircsek-féle nagytérszobában, Andrássy-ut 19. szám.

JARDIN DE PARIS

VII. KER., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UT I. SZ.

Kezdet pont 9 órakor.

A pompás juliusi uj műsor:

Irma Jäger, a bécsi Bürgertheater primadonnája. Lucie König, prolongálva. Pállay Rózsi. — Nicht alle Herren sind so... VICTOR LEON és OSCAR STRAUSS szkeccse. — Richard Godal, Rudolf Sulzer, Sajó Géza. — **Fehéren!** nagy operett, Egyke, bohózat, Baronesse Bernau-Löhningen.

PAN U. DAPHNIS

Laszky Béla operettje.

Azonkívül teljesen új szólóműsor és aktualitások. A Tabarinban új attrakciók: Az Oy-Ra csoport, Tony an Chica, La Bonelli stb. stb. A keret 7 órakor nyitják.

BUTOR

késpénzért és részletei. Nem kell banknál törleszteni és semmiféle kamat nem számíthatik. Háló-, ebéd-, őr- és szalonberendezések, óriási válsztek, egyszerű és modern kivitelben.

FUCHS BODOG butornagykereskedő
Budapest, VII., Erzsébet-körut 32. Árjegyzék ingyen.

Heti műsor:

Julius hó	Fővárosi nyári Színház (Budai Szinkör)	Fővárosi Városligeti Színház
3 Hétfő	A bőregér	Az ártatlan Zeuzsi
4 Kedd	A hegyek alján	Az ártatlan Zeuzsi
5 Szerda	Luxemburg grófja	Az ártatlan Zeuzsi
6 Csütörtök	Színházi képtelen ségek	Az ártatlan Zeuzsi
7 Péntek	Kreolvör	Az ártatlan Zeuzsi
8 Szombat	Kreolvör	Az ártatlan Zeuzsi
9 Vasárnap (d. u. este)	Ripp van Winkle Kreolvör	Lili Az ártatlan Zeuzsi

DIANA

fogkrém

szaktekintélyek véleménye szerint a legalkalmasabb fogtisztító-szer, mely a lerakodott fogkövet (fogpenész) legrövidebb időn belül eltünteti és a fogakat vakító fehérré teszi.

A DIANA-FOGKRÉM ára 50 fill. Diana - krém és Diana - szappan

használata teljesen elegendő, hogy vörös arcza, vörös orra, vörös keze hófehér, tiszta és finom legyen és a csunya bőrbántalmaktól, valamint szeplőtől és pattanástól a legrövidebb idő alatt megszabaduljon.

DIANA-PUDER

teljesen ártalmatlan szerekből van összeállítva, az arcon egyenletesen tapad és szabad szemmel teljesen láthatatlan.

Egy üvegtégely DIANA-crém (nappali és éjjeli, vagy csak éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.

Egy nagy darab DIANA-szappan 1 kor. 50 fill.

Egy nagy doboz DIANA-puder szarvasbőrrel együtt (fehér, rózsas vagy sárgaszinben) . . . . . 1 kor. 50 fill.

DIANA - sósborszesz

nélkülözhetetlen háziszser.

Az itt felsorolt készítmények eredeti áron **mindenütt kaphatók!**

Eladási központ: **Diana áruosztály.**
Budapest, VI. ker., Teréz-körut 22. szám.
Telefon 117-06.

ÁGYTOLLAK, „MARABU“-hoz

VII., Károly-körut 7. Ágytoll-gőztisztítás. (Telefon 71-25.)

A háztól való el- és visszaszállítás még aznap **100** díjtalanul **200** eszközöztetik.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.
..... (Főpostával szemben) .....

Nyarálóknak : pianinót: kölcsönöz

valamint javítást és hangolást szakszerűen és lelkiismeretesen intéz el a

MUSICA

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

:: BUDAPEST ::
VI., Teréz-körut 1. sz.
TELEFON 4-81. SZAM.

Fontos tudnivaló, hogy a szájpadiás nélküli légszivókamrás fogszorok oly kitűnően beváltak, még oly egyéneknek is, kiknek egyetlen saját foguk sincs a szájukban, hogy azokkal mindenki kitűnően rághat. A természetes fogaktól meg nem különböztethető, hamar és könnyen megszokható minden fájdalom és nehézségek nélkül.

Guttermuth János
m. f. specialista. BAROSS-TÉR 18.,
a keleti pályaudvar közelében. Telefon 159-63.
Kitűntetve.

Tennis-rakett

Kozdóknak — 8, 9, 11 K
Haladóknak — 12, 15, 17 K
Jó játékosoknak 15, 20, 25 K
Jó játékosoknak kiváló minőség 25, 30, 40 K
Versenyrakettek 30, 40, 50 K

Az összes rakett-formát egy-egy példány a verseny nélküli olesó szabott ár feltüntetésével külön osztályba vannak kiállítva s annak megtekintésére a t. vevőközönséget meghívja

Plökl és Haas
VI. Andrássy-ut 13.

Tennis cikkekről, u. m. labda, prés-táska, kerfi és középháló oszlop-játzsma és pályajelzők, labriakosarak és Tennis öltözködésről stb. sziveskedjék Tennis-árjegyzékünket kérni. — Saját rakett-javító-műhely a házban.

Tennisjáték és pályajelző könyv 1 kor. 50 fill.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1911. július 2-án.

Fővárosi Városligeti Színház

Délután négy órakor előadások.

A halhatatlan lump.

Irtó: Dürman Félix Zenéjét szerző: Eysler Edmund. Fordította: Hervey Frigyes.

Kezdet 1 1/2 órakor.

Este rendezés helyéül.

Az ártatlan Zsuzsi.

Operette 3 felvonásban. Irtók: Antoni Mars és D'Esvalières. Zenéjét szerző: Gilbert, Fordította: Meret A. Joli.

Kezdet 8 órakor.

Tulajdonosok: MEINHARDT TESTVÉREK
ANGOL PARK
 HERMINA-UT 61-65. SZ. Tel. 146-55

MA ESTE AZ ANGOL PARKBAN Kerti ünnepély

férfi és női szépségverseny, tombola, szerepentin. — 10.000 tarka izzólámpa. — Katonazene, tiroll, neger és olasz zenekar. MA ESTE A BELPÓDIJ 30 FILLÉR.

Kezdező fizetési feltételek

Eredeti művészi festmények

A „MAGYAR MŰKERESKEDELMI VÁLLALAT” szalonjában

Budapest, VI. Nagymező-utca 4.

Feltűnő olcsó árak! Ingyen bemutató!

Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.

Elnök: Herczeg Windischgrätz Lajos.
 Minden asztal vagy háztartás hiányos Magyarország kincse, a felséges tokaji bor nélkül.

ÜNNEPI ALKALMAKRA

ajánlják próbaküldemény vagy ajándék gyanánt:

5 kg.-os bérmentes postakosarak		
3 palack 0.5 lit. 1904. évi zamatos szamorodni és		K 12.—
0.5 lit. 1904. évi 3 puttonos aszu és		
1 : 0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni, együtt.		
3 palack 0.7 lit. 1901. évi kiváló szamorodni		K 7.40
3 palack 0.5 lit. 1906. évi 3 puttonos édes aszu,		K 14.25
Bérmentes vasuti ládák:		
1 palack 0.7 lit. 1907. évi tokaji fnom pecsénye bor (borozni töltés)		32.— K
10 palack 0.5 lit. 1901. évi kiváló tokaji szamorodni bor		
vagy		
5 palack 0.25 lit. 1906. évi 2 putt. édes tokaji aszu és		51.— K
0.25 1904. 3		
0.25 1901. 4	kővér és	
0.25 1900. 4	nőhözgyöny, együttesen	
Bérmentes vasuti hordók:		
60 liter 1908. évi tokaji asztali bor		K 60.—
60 1907. zamatos pecsénye bor		K 72.—
60 1904. kiváló szamorodni bor		K 90.—

THERMAL GYÓGYINTÉZET.

VICHY
 A francia állam tulajdona.
 A világ legnagyobb és legkényelmesebben berendezett gyógyintézet.
 Idény: Május 1-től, Szeptember 30-ig.
 Elsőrendű Casino-színház.
 Golf, tennis, futtatás, léghajózás.
 Különvonatok Paris-ból 5 óra alatt.

„ILONA” teavaját

(édes tojszimból készült legfinomabb csemegevel) —
 lüddőtelepekre legelősebb napi árban szállítunk kivánt adagokban.
 Szántó Samu és Szántó Adolf
 Budapest, VI., István-ut 67. Telefon 56-48.

Benes Károlyné

Vlik ker., Teréz-körút 26. sz. alatt levő elsőrangu angol és francia női divattermével kapcsolatos eslatos

szabászati- és varrodatanintézetében

a beiratások a XII. ker. tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10—12-ig, d. u. 2 óratól 6-ig eszközölhetők.

MINDENKI

aki irodákban, hivatalokban, üzletekben s gyárakban a tisztaságot, kényelmet és egészséges életet szem előtt tartja

AZ „A. B. O.”-NÉL

hygien. tisztított kölesöntőrukközöknök, porrózóknök, padlórukkök bevezetése, nagyon olcsó kölesöntő mellett házhoz szállítva és hetenként pontosan cserélve, ökvetlen meg

KEZDI.

„A. B. O.” Egyesült Fehérnemű Kölesöntő Vállalat.
 Eötvös-utca 30. szám. Telefon 48—86.
 Külön osztály vendéglők részére.

PETROLNERUDA
 A LEGJOBB HAJAPOLOZER
Neruda Nándor
 CSEK. KIR. UDV. SZÁLLITO
 BUDAPEST, IV. KÖR. UTH LAJÓ/ U 7

NEM BÉRLI
 a részletfizetés lepie alatt, hanem azonnal Önö a
Zongora
 de csak ha 10 forintot havi részletfizetésre

Reményi Mihály
 a magy. kir. Zeneakadémia szállítójánál veszi azt meg
 Budapest, VI., Király-utca 58. sz.
 Telefon 87-84. Árjegyzék és prospektus díjtalan.

Cizella-telep
Fürdő
 Klimatikus gyógykezelés
 vizgyógyintézet
 Pest m. Posta: Vésgrád
 Vizgyógykezelés. Szénásvay-villanygyógyintézet. Forróvíz: márt. sós; fenyő- és napfürdő. Villanyozás, massage, fizioló- és soványító-kurák. Remek felvétel. Orvosi igazság. Kiváló ártatlan méréseket árak.
 Kivánatra prospektus.
 Fürdőidény: április 15-től szept. 30-ig.

OLAF GÁBOR:
KORUNK HŐSE
 Verses regény.
 Ara 3 korona.
 Kiadja a FRANKLIN-TÁRSULAI
 Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedésében (Wodianer F. és fia i. r. t.), Budapest, VI., Andrássy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

A legjobb benzínmotoros magánjárákat
 a világhírű angol „Campbelli” motorgyar egyedüli vezérképviselője
Korányi Viktor
 szállítja. A legtartósabb, a legjobb szerkezetű, a legbiztosabb üzemi.
 Olcsó árak! Olcsó üzem! Kedvező fizetési feltételek! Több évi tapasztalat! Vevőket a motorkezelésben teljesen oktattunk ki! Kivánatra díjmentes költészetekkel és felvilágosításokkal szolgál!
KORÁNYI VIKTOR
 Bpest, Liszt Ferenc-tér 9.

Ne vegyen
 rószleltizetere homológépet, mert készpénzért grammot már 25 koronáért, Eufont már 35 K-ért kaphat
Ha nem akar
 ötszörös áratk fizetni
 kérje legújabb grammofont és Eufont árjegyzékem. Szenczáción hanglemoz újdonások darabja kor. 2.40 (Jegyzék ing. en). Összes hangszerek javítása.
 Reich Aladár hangszerekészítő Budapest, Akáozfa-utca 36. D.

Legalkalmazabb bevásárlási forrás
SPORT- CIKKEKBEN
WEINBERGER és FODOR
 — ezelőtt WEINBERGER ISZIDOR — sportárúháza
 IV., Városház-tér 2. magasföldsz. 1.
 Telefon 113—59.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Gyöngesóvány embereknek
vézna gyermekeknek
sápadt nélkülözhetetlen a KRIEGER-féle
TOKAJI CHINA-VASBOR
 mely az összes vaskészítmények között első helyen áll és az orvos urak is világszerte rendelik évtizedek óta. Valódi 5 puttonos tokaji borból készül, nagyon kellemes ízű és hatása biztos. Egy üveg ára 6 K, kis üveg 3 K 20 fill.
 KRIEGER gyógyszerárban Budapest, Kalvin-tér (Baross-utca 2.)
 Postai szétküldés naponta utánvétellel vagy a pénz előzetes befizetése után.

TYURIN!!
 használata után nincs többé baramfivész.
1 nap alatt megszűntet mindenféle vész.
 Sok számos elismerő bizonyítja, orvosi bizonyítványok igazolják e szer kiütönőségét, minden gazdaembernek szüksége van rá. Ahol ezen szert használják, ott baramfivész nincs hosszú időre vézmentesíti a baramflakot. **1 nap alatt megszűnteti a vész.** Minden üveghez külön használati utasítás. Egy liter tartalmazó üveg ára 4 korona. Megrendelhető a forrártásnál:

Dr. ODOR BELA gyógyszerésznél
NAGYENYEDEN.
 Sürgőnyozim. ODOR NAGYENYED. — Naponta postaszétküldés. — Szabadalmazva és törvényileg védve.

A PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 39.

Ingyen-közlekedés

! az omnibuszon !

Megállóhely: Párisi Nagy Áruház

A Párisi Nagy Áruház minden egyes pénztára fel van jogosítva bármily csekély összegű bevásárlásnál is az elhasznált jegyet a pénzt visszafizetni és egy új visszjegyet kiszolgáltatni.

11-ik utazó-hete

Kivételes árak

nyaraló- és fürdőcikkekben:

Ingyen-közlekedés

! a villamos vasuton !

Megállóhely: Andrassy-út
(Octogon) (Nagymező-utca) (Váci-körút)

A Párisi Nagy Áruház minden egyes pénztára fel van jogosítva bármily csekély összegű bevásárlásnál is az elhasznált jegyet a pénzt visszafizetni és egy új visszjegyet kiszolgáltatni.

Utazó-cikkek

IV. emelet. (Lift.)

Utazó-kosár. Jó, erős és válogatott félkockás vessző-fonadékból, két zárral felszerelve, kitűnő minőségben.	Hossza 80 cm. 90 cm. 100 cm. 110 cm.	Ára 10 kor. 12 kor. 14 kor. 16 kor.
Bélelt utazó-kosár. Fenti kivitelben, de vízmentes viaszkos bőrvázszonnal teljesen bélelve, fedele jó erős vitorlavázszonnal bevonva és két fényezett védőléccel ellátva.	Hossza 80 cm. 90 cm. 100 cm. 110 cm.	Ára 17 kor. 20 kor. 24 kor. 28 kor.
Kézi kupé kosár. Válogatott, jó erős, félkockás vessző-fonadékból, csinos alak, két fogantyúval és zárral felszerelve.	Hossza 50 55 60 65 70 75 cm.	Ára 5 kor. 5.50 6 kor. 6.80 7 kor. 8.50 kor.

Következő cikkek a II. em. vannak elhelyezve.
Kézi úti bőrönd. Barna longrain-bőrből, erős, nikkelozott zárral és két védőzárral; duplán varrott bőrfogóval és vízhatlan (Drill) béleléssel ellátva. Árak nagyság szerint!
Hossza 27 32 37 43 48 53 cm.
Ára 5 kor. 6 kor. 7 kor. 8 kor. 9 kor. 10 kor.

Párisi női kalapdoboz. Kitűnő barna vitorla-vázszonnal bevonva, oxidált védőszarkokkal, erős bőrfogantyúval, kulcsal lezárható lakattal, több női kalap részére. Magassága 42 cm., szélessége 56 cm. Ára	7 kor. 50 fill.
Japán utilegypárna. A legújno-legizlesebb kivitelben, ára	2 kor. 50 fill.
Esernyő-tok. A legjobb vízmentes vitorla-vázszonból, bőrszíjjakkal, ára	2 kor. — fill.
Tennislabda-ütők. A legjobb vízmentes vitorla-vázszonból, bőrszíjjakkal, ára	2 kor. 50 fill.
Turistahátszak. Gyermeknek való bőrszíjjakkal, ára	1 kor. 50 fill.
Felnőtteknek való bőrszíjjakkal, ára	2 kor. 50 fill.
Úti- vagy kocsilábtakaró. Vastag pelüchéből, tigriszőr-mintázattal, ára	8 kor. 50 fill.
Angol úti-plaid. Valódi gyapjú-kockázott mintákkal, finom kivitelben, ára	8 kor. 50 fill.
Egész flom, a legnehezebb kivitelben, ára	15 kor. — fill.

Nyári cipő-árak

I. emelet. „Lift“.

Női chevreaux-cipő, fekete és barna színben, fűzős, gombos vagy félcipő, amerikai, gavallér vagy francia forma, párja	10 kor. 50 fill.
Férfi chevreaux-cipő, fekete és barna színben, fűzős, gombos, cugos vagy félcipő; amerikai, gavallér vagy francia forma, párja	11 kor. — fill.
Női nyári félcipő, divatos csattal díszítve, fekete és barna chevreaux vagy fekete lakbőrbeli, francia forma, francia sarok, könnyű varrott talppal, párja	10 kor. 50 fill.
Női tennis-cipő, vászonból, szarvasbőr-díszlet, bőrbéleléssel, könnyű hajlékony, szürke, előálló talppal, fehér vagy szürke színben, párja	8 kor. — fill.
Férfi tennis-cipő, ugyanazon kivitelben, párja	9 kor. — fill.
Gyermek szarvasbőr-cipő, fűzős, amerikai forma, előálló talppal, szürke és fehér szíjban	20-34 szám
Posztó házi-cipő, szatén-béleléssel, erős spárga-talppal, párja	6 kor. 50 fill. 8 kor. — fill. 1 kor. 50 fill.

Nyári női divatcikkek

I. emelet | Lift!

Batiszt-blous fehér színben, valenciai-betéttel, japán szabásu, ára	3 kor. — fill.
Madeira-blous fehér színben, izléses valenciai-betéttel, japán szabásu, ára	4 kor. 80 fill.
Pongyola mosódelainból, különféle világos vagy sötét mintákban, japán szabásu, ára	7 kor. — fill.
Pongyola francia batisztból, madraire gallérral díszítve, világos színűben, ára	11 kor. — fill.
Alsószoknya elcsordult csikos angol zefirből, kitűnő, jól mosható, ára	3 kor. 80 fill.
Női kalap legújabb széles fazon, finom gyökérfonalból, különféle színű bársonnyal, ára	6 kor. 90 fill.
Női kötött (golf) kabát minden nagyságban, ára	6 kor. 90 fill.

Nyári uri divat

földszint háttérén

Úti kabát (Raglán) angol szövetből, különféle mintákban, ára	28 kor. 50 fill.
Úti kabát (Raglán) minőségben elegáns kivitelben, ára	38 kor. — fill.
Vízhatlan gummiköppeny valódi amerikai gyártmány, ára	32 kor. — fill.
Divatmellény divatos mintákban vagy fehér piquetből, ára	5 kor. — fill.
Úti ing angol zefirből, puha dupla gallérral, elegáns mintákban, ára	3 kor. 20 fill.
Úti ing francia oretonból, puha dupla gallérral, izléses kivitelben, ára	2 kor. 50 fill.
Színes kézzelő elcsordult minőség, kitűnő jól mosható, párja	— kor. 30 fill.
Uri szalmakalap legjobb minőségű angol préselt szalmából, ára	1 kor. 90 fill.
Férfi lüsterkabát fekete vagy sötétkék színben, kitűnő szabás minden nagyságban, ára	6 kor. — fill.
Férfi félmellény kitűnő mosható, divatos mintában, ára	1 kor. — fill.
Férfi öv-mellény, ráncban rakott, fekete vagy sötétkék selyemből, ára	2 kor. 50 fill.

Nyári tricot-árak

földszint, bal.

Fiu-tricot- matröz-ing különböző divateskos mintákban, 4-12 évesig, ára	— kor. 55 fill.
Gyermek-zokni különféle divatos csikos mintákban, 2-12 évesig	— kor. 40 fill.
Férfi kötött zokni divatos csikos mintákban, párja	— kor. 35 fill.
Férfi kötött zokni nyers színben, párja	— kor. 25 fill.
Férfi zokni izzáadás ellen, 12 pár összesen	1 kor. 30 fill.
Női ajour florharisnya, fekete és minden divatszínben, párja	— kor. 30 fill.
Női kötött harisnya fekete színben, párja	— kor. 30 fill.
Női hosszuszárú félkezttyü 40 cm. magas, párja	— kor. 25 fill.
Női hosszuszárú flor félkezttyü virágmintával, párja	— kor. 55 fill.
Férfi netz-ing izzáadás ellen dbja	— kor. 30 fill.

Kerti-nyaraló berendezések

IV emelet „Lift“

Kerti nyugvó-szék oros, fényezett búttakból, vízmentes vitorlavázszon áthuzattal, ülésre és fekvésre alkalmas fej- és ülő-vánkossal, valamint lábtartóval felszerelve, ára	15 kor. — fill.
Kerti hinta-háló felhőkék részlete, jó erős és tartós len-zsinóból, két fényezett feszítő-lóccsal, hossza 3 méter 25 cm., ára	6 kor. — fill.
Kerti napernyő, mentes és napellenállóbb piros vastag vászonból, remekszép applikációkkal, átmérete 2 méter, ára	45 kor. — fill. 50 kor. — fill.
Ugraszék, de átmérete 250 cm., ára	26 kor. — fill.
Kerti ernyőasztal vasból, piros színre fényesen lakkozva, jó erős öntött vaslábkakal, átmérete 95 cm., ára	10 kor. — fill.
Kerti karosszék (zsölyye) kitűnő vessző-fonadékból, náddal befonva, elegáns kivitelben, ára	2 kor. — fill.
Gyermekkerti karosszék, jó erős vessző-fonadékból, piros színre fényesen lakkozva, ára	1 kor. 80 fill. 1 kor. 10 fill.
Kerti lámpa. Jó erős vaspálhából, fényesen nikkelozva, rögzítő csavarral és üveg-tul pánnal felszerelve, ára	1 kor. 10 fill.
Ugraszék piros vagy zöldszínre fényesen lakkozva, ára	22 kor. — fill.
Nyaraló-vaságy. Jó erős vaslemezről, székényalakra összecusukható és 3 db jó erős és jól kitérő grádmatraccal. Hossza 180 cm., szélessége 80 cm., ára	18 kor. — fill.
Sodronyos vendégágy. Jó erős vaskeretű 60 lábakkal, a legjobb ruganyos acélsodronnyal bevonva, teljesen laposra összecusukható, minál fogva bármely sarokban elfér. Hossza 190 cm., szélessége 80 cm., ára	5 kor. 50 fill.
Mosdó-asztal. Jó erős vaslemezről, fényesen festett fényezett és zománctestű a legkivitelben, ára	

Nyári gyermek-ruházat

I. emelet „Lift“

Leányka-ruha, kék-fehér csikos angol vászonból, kitűnő, jól mosható, 2 éveseké, ára	2 kor. — fill.
Fiu-öltöny, drappszíni lendamasztból, sötétkék matröz-gallérral, 3-4 éveseké, ára	3 kor. 60 fill.
Fiu-öltöny, sötétkék angol vászonból, 3-4 éveseké, ára	4 kor. 50 fill.
Fiu-nadrág, különböző csikos mintákban vagy sima színben, kitűnő jól mosható, 3-10 évesig, ára	1 kor. 50 fill.
Fiu-zefirbluz, különféle csikos mintákban, kitűnő jól mosható, 3-10 évesig, ára	2 kor. 20 fill.
Leányka kerti-szoknya, kantárral, simaszínű vászonból vagy csikos mintákban, 2-4 évesig, ára	2 kor. 40 fill.
Fiu játzó-nadrág, kék vagy angol vászonból, kitűnő jól mosható, 2-4 évesig, ára	3 kor. — fill. 2 kor. 80 fill.
Gyermek-szalmakalap, elcsordult japán szalmából, kék vagy fehér selyem-szalaggal, ára	1 kor. 90 fill.

Képes nagy árjegyzék az összes árucikkekről ingyen és bérmentve.

Butor kőszepéért, vagy részletfizetésre legolcsóbban
EHRENTREU és FUCHS testvéreknel
 Budapest, VI., Teréz-körút 8. Telefon 88-69.
 Képes árjegyzék ingyen.

1319/1911. szám.

Orvosi állás.

Alólírott községi előljáróság a képviselő-testület megbízásából a rendszeresített községi orvosi állásra pályázatot hirdet.

A községi orvos javadalmazása az 1908. évi XXXVIII. t. cz. értelmében 1600 korona és 5-5 évenként 800 koronáig emelkedő 200 koronás korpótlék. Ujjonnan építendő természetbeni lakás- és látogatási díjak.

A szabályszerűen felszerelt kérvények legkésőbb f. évi július hó 17-ig, a rimaszombati járás főszolgabírói hivatalhoz nyújtandók be.

A választás f. évi július hó 20-ik napján délelőtti 10 órakor lesz a községházán megtartva.

Klenócz, 1911. évi június-hó 16-án.

Biharv Géza igazgató.

Hruska bíró.

BÉRCZI VITRAGE
 (minta 28.253 sz. a. védve)
 60/85 cm nagyságban fodorral borítottulre Point-Lace szalag munkával darabja

1 korona 50 fillér
 sárgarézruddal és gyűrűvel együtt

Bérczi D. Sándor
 BUDAPEST,
 Főútlelet: VI., Dosssewffy-utca 5. Telefon: 109-06.
 Flókútlelet: VIII., Üllői-út 4. sz. Telefon: 141-53.

"OLLA" GUMMI különlegesség
 A tudomány mai állása szerint legjobb létező Gumi óvszer

"OLLA" GUMMI különlegesség
 több mint 2000 orvos által megbízhatóknak van ajánlva. Két évi jótállás.

Ára tucatszámként 4, 6, 8 korona. Az „OLLA”-gummi kapható az ország minden gyógyszerüzében, jobb drogériákban és az elsőrangú szaküzletekben. Követelje azonban, hogy a szállítója önnek esküdjön „OLLA”-t adjon. Az elárusító helyek kimutatását árjegyzékét ingyen küld az

„OLLA” gummigyár.
 Wien, II/817. Praterstrasse 57.

Kedvelt minőség 1203. sz. tucatzája 6. kor. 1204. sz. 8 kor. tucatzája. Raktár Budapest: Török József Király-utca 12., Thalmyer és Seitz Zrínyi-utca 3. Radanovits Testvérek Baross-utca, Orvosi műszertár, Rákóczi-út 32, Török Emil VII. ker., Rákóczi-út 65. sz. Utasi Ferenc, Andrassy-út 55, Gara Géza és társa, József-körút 80. sz., Szécsi Lajos, Andrassy-út 76, Kartschmaroff A., Rákóczi-út 60. sz., Rogatsy Kálmán, Rákóczi-út 10, Göllner Kornél, Szomly-u., Pokorny Géza, Teréz-körút 19, Klein Árpád, Károly-körút 15. sz., Szabó Jenő, Baross-tér 17, Komlóthy és társa, József-körút 18, Reiner J. és társa, Corvin-tér 6, Pajor testvérek, Váci-körút 19, Neumann H., József-körút 33. szám.

Korányi Márton
 hordozható accumulator-gyártó, javító és töltő műhely
 Budapest, IV., Ferencziek-tere 3. sz.

Telefon 86-33.

Hordozható accumulatorok, villamos gyújtótelepek, kézi lámpák, bányalámpák, utóólámpák, kocsilámpák, zseb-lámpák és automobil batteriak. — Accumulator gyártó javító és töltőállomás. — Szab. elektromos vezetékek. — Izzólámpa és elektrotechnikai eszközök gyári raktára. — Villany szerelés. — Valódi Korányi-féle szíjvarró sodrony egyeduralmítása

Magyar királyi államvasutak
 Üzletvezetőség Miskolcz,
 22388-911.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETÉS.

A magyar királyi államvasutak miskolczi üzletvezetősége a bánréve-ózdai vonalon átépítendő Sajóhid alapozási falazási és partbiztosítási munkáinak végrehajtására nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Az ajánlati költségvetés, pályázati feltételek, az ajánlati minta és a szerződés tervezet, a magyar királyi államvasutak miskolczi üzletvezetőségének építési és pályafentartási osztályában (Szemere-u. 29. sz. I. emelet) és az új miskolczi osztálymérnökség hivatali helyiségeiben díjtalanul megszereshető, a hol egyszerismind a tervek is megtekinthetők; csak a szabályszerűen kiállított pecséttel lezárt és sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak árgyalás alá vétetni.

A jogérvényesen kiállított ajánlatok legkésőbb 1911. július hó 11-én déli 12 óráig alólírott üzletvezetőség titkárságánál (Szemere-utca 29., sz. I. emelet) nyújtandók be, a hol és a mikor a versenytárgyalás meg fog tartani, illetve az ajánlatok fel fognak bontatni. A versenytárgyalás az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlatot egy koronás, az ajánlat mellékleteivel ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva összefűzve lepecsételve és a borítékra következő felirattal kell benyújtani:

Ajánlat a bánréve-ózdai vonalon Sajóhid átépítésével összefüggő alapozási, falazási és partbiztosítási munkákra.

Csakis a költségvetésben foglalt összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1911. évi június hó 10-én déli 12 óráig kell a magyar királyi államvasutak miskolczi üzletvezetőségnek gyűjtőpénztáránál a hirdetés számára való hivatkozással az ajánlati végösszeg 5 százalékát, azaz öt százalékát bánatpénz gyanúját és pedig akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapírokban letétetni. Az értékpapírok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebbi árfolyam szerint, de a névértéket meg nem haladó mértékben fogadtatnak el. Készpénz után kamat nem fizetetik, a készpénz azonban megfelelő értékű biztosítékképpen értékpapírokkal bármikor kicserélhető.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le. Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek törvény mellett adandók fel. A bánatpénz felettségéről szóló letétjegy az ajánlat-hoz nem csatolandó. Ugy az ajánlatban, mint a költségvetésben előforduló végösszegek számmal és betűvel irandók ki. Az ajánlat és mellékleteinek aláírása két tanu előttemezése mellett történjék. Szóban forgó munkára csakis magyar állampolgárok pályázhatnak. Az ajánlatok között a szabad választási jogot a magyar királyi államvasutak miskolczi üzletvezetősége magának tartja fenn.

Ajánlattevők a pályázat eredményéről, illetve ajánlatuk el-vagy el nem fogadásáról a pályázat határidejének lejártá után két hét alatt értesíttetni és letett bánatpénzeik kiszolgáltatni fognak.

A magyar Királyi Államvasutak miskolczi üzletvezetősége előtt ismeretlen ajánlattevők tartoznak szállítóképeségüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak, olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnának, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Miskolcz, 1911. június hó 23-án.
 Az üzletvezetőség.
 (Utányomás nem díjazatik.)

Mindennemű férfi és női

NEMI BETEGSÉGEK

ugyszintén vér-, bőr-, időgbajok, bujakór (síphilis) és férfigyöngöség (impotentia) alapos gyógyítására legjobban ajánljuk

Dr. KAJDACS
 rendelő intézetét
 BUDAPEST, VIII., József-körút 2. sz.

Rendel 10 óráig 4-ig és este 7-8-ig. Levél útján is biztos gyógyulást találunk azok, kik személyesen meg nem jehetnek vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyszerek utasítással kívánatra küldetnek.

Valódi Brünni Szövetek
 1911. évi tavaszi és nyári idény.

Egy vég 3.10 mtr	1 vég 7 korona
teljes uri	1 vég 10 korona
hosszu öltönynek	1 vég 12 korona
elöngö (k a b á t)	1 vég 15 korona
nadrág, mellény)	1 vég 17 korona
ára csak	1 vég 20 korona

1 vég, fekete szalon öltönynek K 20.- felöltőszövetek, turistaloden selyemkammarnok stb. stb. szállít gyári árban a szolidnak elismert

posztógyári raktár
Siegel-Imhof, Brunn.
 Minták ingyen és bérmentve.

A magánvevők előnyei szöveteket közvetlen Siegel-Imhof cégénél a gyártás helyén vásárolni, felette nagyok — Kolossális áruforgalom következtében mindenkor legnagyobb választék egész friss szövetekben. Legelőbb szabott árak. A legkisebb megrendelés is teljesen minta szerint és legelőzékenyebben lesz eszközölve.

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R.-T., FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.
 A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé, stb. stb. A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi Menetjegyhivatal, Budapest (V., Vigadó-tér 1.)** és annak összes magyarországi fiókrodái.

Magyar Királyi Államvasutak.
 178023-1911. sz. FIVA.

HIRDETMÉNY.

Közírhre tesszük, hogy áru- és köcsitorlódás miatt beállott rendkívüli forgalmi viszonyok következtében a vasuti üzletszabályzat 75. §. (3.) 5. és a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 14. cikkéhez tartozó végrehajtási határozomány 6. §. (3.) 2. pontja alapján, kereskedelmiügyi m. kir. miniszter urnak folyó évi június hó 29-én 46958-III. sz. a. kelt jóváhagyásával a Budapest-nyugati pályaudvar állomáson fel- és leadásra kerülő kocsiakomomány teherárakra — élő állatok, friss hus, friss gyümölcs, friss főzelék és tájás kivételével — egy a magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai, mint a nemzetközi forgalomban folyó évi július hó 2-ától visszavonásig, és már érvényben levő díjszabálsruerü fuvarozási és állandó jellegű póthatáridőkön kívül érvényesítendő 3 (három) napi póthatáridőt állapítottunk meg.

Budapest, 1911. június hó 30-án.
 Az igazgatóság.

FŐNÖKÖK
 ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK
 havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írás, visszaváltós, tabulátoros, öszszendőbillentyűs, automatikus sorváltós, csupa acérból és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-klavíratúras

Ujlaki-írógépet.
 Nem írnak alá váltót és folytonosan halmozódó-írodai munkálatalkban könnyen

BOLDOGULNAK.
 Bármely rendszerü használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógépünkre

BECSERÉLÜNK.
 Díjmentes bemutatás országszerte. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker., Erzsébet körút 28. sz.
 Telefon 122-60.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellék-keresetre rellékelnek, közölik ösímüket. Vidéki képviselők kerestetnek.

Hazai likőr-, rum- és szeszgyár r.-t.

Budapest, VI., Lehel-utca 17. szám.

Gazdasszonyok és gazdák

ha sok tojást akarnak hozassanak,

Vajda-féle tojóport.

Biztos és eredményes hatás. Doboz 1 K. Uradalmak részére 1 kg. 10 K franco szállítással. — Szétküldi:

Főhercegi udvari gyógyszerár
Aicsut.

Gummi-övszerek

legfinomabb francia gyártmány 12 db.-ként 1.80, 2.40, 4.- és 5.- korona.

NEVERRIP eredeti gyártm., 12 db 6.- K

STERYL legfinomabb Paara gummi-hólyag 6 darab 3.50 korona, 12 darab 6.50 korona.

minden eddigi gyártmányt felülmul, kizárólag cégemnél kapható.

CAPOTTES rövid, eredeti amerikai, 12 darab 3.- koronától 5.- koronáig.

HALEÓLYAG valódi francia „Duchamps” gyártm. 12 darab 4, 5, 6, 8 és 10 korona.

Mintagyűjtemény 12 db legfinomabb 4 korona.

IRRIGÁTOR zománczott vagy üvegen teljesen felszerelve, 2.50, 3, 5, 6, 8 koronáig.

Suspensor (heretartó) drbja .50, 1.-, 1.20, 1.50, 3.- K-ig.

Has- és Sérvkötők a Gummiharisnyák legnagyobb választékban, mérték után is készíttetnek.

„GLORIA-ÖV” (havibaj ellen) 6 darab betéttel darabja 5 koronától 6.50 kor.-ig.

Neumayer Lipót kőszesz, gummiárak és betegápolási cikkek raktára
V., Budapest, Váci-körút 2. szám.

LINOLEUM üzleteim:

VI. Váci-körút 1. (Ankerköz), VII. Rákóczi-ut 8. szám.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Finom uri fehérneműek legmodernebb kivitelben

SÓS BERNÁT

uridivat cégégnél
VI., Budapest, Andrassy-ut 50. sz.

Magyar Nyugdíjbiztosító R.-Társ.

Központi igazgatóság
Budapest, VII., Erzsébet-körút 24. sz.

Biztosít bárkinék orvosi vizsgálat nélkül

agykori nyugdíjat,

rokkantsági járadékot,

özyeygi nyugdíjat és végkielégítést

mérsékelt díjtételek mellett.

Kérjen tájékoztatást! Képviseletet mindenütt keressünk. Kérjen tájékoztatást!

500 ezer darab különféle dísztárgyat nagy áron feláron kiárusít.

Óriási raktár, állandóan 50 wagon választék üvegporcellánára, vasodény, kelengye, nászajándék, konyhaborondozásból. Ingyen láda, ingyen csomagolás, nagyon szolid kiszolgálás. Teljes vendéglői és kávéhazai berendezések. 30% engedmény.

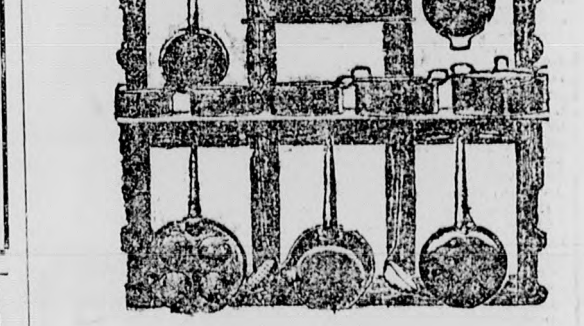
- Diszes függőlámpák ... 3 fűtő 25 fűtő
- 5 személyes metszett és mintázott üveg-készlet csak ... 6 fűtő 50 kr.
- 6 személyes kávé vagy tea-készlet, modern, aranyozva és festve ... 2 fűtő 10 kr.
- 6 személyes étkező-készlet aranyozva és festve ... 6 fűtő 25 kr.
- 6 személyes étkező-készlet, rococo, csodaszép ... 8 fűtő 25 kr.
- 12 személyes ebédlő-készlet, legfinomabb meiszeni porcellán ... 18-100 fűtő
- 12 személyes étkező-készlet, rococo, csodaszép, modern, aranyozva és festve, 42 tányér, mindenből 2 tál .. 20 fűtő
- Remek szép angol mosdó-készlet diszesen festve ... 4 fűtő 50 kr.
- 12 darab legprimább kék zománc fazék-lábos, 1/2 literől 5 literig ... 3 fűtő 50 kr.

Felülmul mindent egészségi szempontból, tiszta aluminium evőeszköz, 6 kés, 6 villa, 6 kanál, 6 kávé-kanál, 6 fűtő összesen 24 drb, csak 6 fűtő.

Porcellán-Ház

Baross-tér 4. sz.

Aluminiuz világhírű excelsior védjegyű legjobb gyártmány főzcedény, csak egyedül nálam a legolcsóbb árban kapható, teljes konyhatárszerelés állvány nélkül 19 forint, Alvánnyal 24 forint, mely áll a következő 25 dróbból:

- 5 fazék 1/2, 1, 1 1/2, 2 1/2, 3 1/2 liter
- 5 labas 1/2, 1, 1 1/2, 2, 2 1/2 liter
- 5 fedő
- 1 süttőpota 30 cm.
- 1 tojássütő 16 cm.
- 1 omlettesütő 20 cm.
- 1 tejforraló 1 1/2 cm.
- 1 tükörtőzsütő 4 szemmel
- 1 passzírozó szita 14 cm.
- 1 meitő 8 cm.
- 1 habzókanal 8 cm.
- 1 citromprés
- 1 teaszűrő
- 25 darab

Darabonként igen kedvező ár!	1/2	1	1 1/2	2 1/2	3 1/2
Fazék	48	90	110	150	190
Lábos	40	70	110	130	190

Fedők nagyság szerint.
Nem teljesítés esetén a pénzt szívesen visszadjuk.

Takács Porcellán-ház
Budapest, Baross-tér 4. szám.

Réz- és vaságyak minden kivitelben.

Értéktelőkocsik.

Sodronyos lecsúszás minden méretben 20.- kor.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
Pap lan Pap lan Pap lan

Kárpitosáru-, réz- és vasbutorgyáros, fabutor, nád- és kertibutor, ernyő és sátor, minden móretben megrendelés szerint is. Gyógykezelő fehér és szürkeporócrok, gyanju-és flaneltakarók, szőnyegek minden nagyságban, storrok, szövet- és csipkefüggönyök, ágyceritők, butorszövetek és mindenféle kellékek nagy választékban. Gyermekszékek és korsztelőkészleteket a legeszerűbbtől a legfinomabb kivitelig

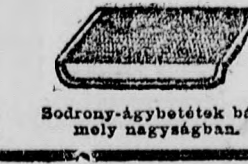
Szálloda-, Intézet-, fürdő- és kórház-berendezési gyár

GICHNER JÁNOS
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Gyár: VII., Kertész-u. 7., 9. és 20. sz.

Árjegyzék bárkinék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik

Összebontható vaságy kivételű 3 matracal 22.- kor.

Sodrony-ágybetétek bármely nagyságban.

Gyermekkoszik nagy választékban.

Roletták, Jalonszinek és nádrolletták minden méretben készíttetnek.

+ MAGYAR ORVOSI MŰSZERTAR +

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdeklődésben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmokban szabadalmazott, különösen páratlan ezélszorúságú kiserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospoktust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő igé- **Műláb** a lehető leg- **Műkéz** a legizlésebb **Műfüző**
nyeknek is megfelel **Műláb** jobb kivitelben **Műkéz** kiállításban **Műfüző**

Támgépek, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

Világhírű eredeti angol The Champien és Premier

kerékpárokat dupla harang-
csapágyval és szabadon-
futóval, 3 és 5 évi jótállással,
minden árfelemelés nélkül
szigorúan az eredeti gyári
árakon hávi 12 és 16 koro-
nás részlete adják és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső
gummit, csengőt, lámpákat, pedálokat, láncokat, konu-
szokat és eszékét óriási forgalmunk következtében mélyen
leszállított **nagybani eredeti gyári áron** szállítunk
vidékre is bármikor

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár- és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Díszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingy. és bérmentve

HOFFMANN S. és V.
BUDAPEST, V. Zoltán-u. 18.

ADRIA

m. kir. tengerhajózási r.-t. vezérigynöksége.
Helyesbített hajójáratjegyzék.

1911. július havában a következő gőzösök indulnak

FIUMÉBŐL:

Hova	Gőzös neve	Kelut
New-York	Carpathia	8
Liverpool	Brescia	5-15
London Antwerpen*	Deak	5-15
Sax. Rouen*	Stefánia	5-15
Amsterdam, Rotterdam*	Balaton	5-15
Hamburg**	Bardad	5-15
London, Hull	Cllo	10-20
Bordeaux**	Kálmán király	10-20
Rouen	Nagy Lajos	10-20
Liverpool**	Flaminian	15-25
Pernambuco, Maceio, Bahia, Rio de Janeiro, Santos*	Duna	26
New-York	Saxonia	29
Liverpool	Cypria	21-31
Hamburg**	Rhodos	21-31
London, Hull	Ebro	21-31
Tunis, Algier, Gibraltár, Tanger, Oran*	Zichy	21-31
Lisszabon, Glasgow*	Báthori	21-31

* A ** gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet is érinti.
A ** gal megjelölt kikötők érintésétől az igazgatóság el-
tekint, ha a gőz elindulása előtt 8 nappal elegendő rakomány
nem jelentetnek be.

Honnan	Hova	Gőzös neve	Kelut
Newyork	Fiume	Saxonia	3
Liverpool**	"	Fabian	1-10
Hamburg**	"	Lesvos	1-10
London, Hull	"	Volturno	1-10
Liverpool	"	Caria	5-15
Hamburg**	"	Babylon	5-15
Rouen	Triest-Fiume	Szeged	5-15
Rotterdam	Fiume	Szék Kálmán	10-20
Gibraltár, Tanger, Oran, Algier	Triest-Fiume	Zichy	10-20
Newyork	Fiume	Pannonia	20
Liverpool**	"	Bosnian	15-25
Hamburg**	"	Byzanz	15-25
London, Hull	"	Dour	15-25
Rouen	Triest-Fiume	B. Kemény	15-25
Bordeaux	Fiume	Kolozsvár	15-25
Liverpool	"	Volia	21-31
Kötelhalm	"	Arad	21-31
Antwerpen	"	Buda II.	21-31
London	"	Matekovits	21-31
Santos, Rio de Janeiro	Triest-Fiume	Szent István	21-31
Glasgow	"	B. Kemény	VII/25-VIII/10

Középtengeri szolgálata.

A) Fiume-spanyolországi vonal.
Fiuméből: Rákóczi 1., Lederer Sándor 8., Zrínyi 15.,
Aspa 22., Mátyás király 29.
Valenciából: Mátyás király 5., Szent László 12., Rákóczi
10., Lederer Sándor 20.
B) Fiume-marselle-i vonal.
Fiuméből: Andrássy 5., Arpad 12., Adria 19., Szapary 26.
Marselléből: Adria 5., Szapary 12., Andrássy 19., Arpad 29.

ARC-MASSAGE FŐLŐSLEGES!

ORIZOL

|| vagy Rizsvaj törv. véve. ||

Az éretlen rizs **TEJNEMŰ** ned-
véből készített csodás és gyors-
hatású arc-szépítő.

Teljesen kisimítja a ránczo-
kat! Egy adag ára 3 K 50 f.
Egy drb szappan ára 1 K 50 f.

Főraktár Magyarország részére:
Bpest: Török gyógytár Király-u.
Kolozsvart: Dr. Bíró gyógytára.

Rézágy 32 frt

Összesen kb. vaságy mátracozal 8.75

Acélszöveggyárból vaságyból 5.50

Az itt bemutatott vaságy **sodromnyal és rézdiszítéssel** bármely színre emulirozva 16 frt. Mindennemű vas- és rézbutoró legelőszobában szállít

NÉMETH fémbutorgyára,
V., Koháry-u. 19a.

Jutagvár kartellárakon kívül.

A Juta- és Kenderipar r.-t.
Budapest, V., Báthory-utca 12.
ajánl kartellárakon alul azonnali vagy későbbi szállításra gabona, liszt-, heremag és minden egyéb

zsákokat

kéveköttöt, juta- és kender zsákszinc-
get, csomagolóvasznat stb., a legki-
valóbb minőség szavatolása mellett.

Elismert kitűnő minőségű

fényképező készülékek

saját és idegen konstrukcióban. Minden-
kinek ajánljuk, hogy bevásárlás előtt
tanácsot kérje ki. Kedvező Austria
kamarák bármely jobb fényképezőben
beszerezhető. Árjegyzék ingyen. Elarusi-
tók fordul- **Kamera-Industrie**
Janak **Kamera-Industrie**
Kivitel háználhoz Wien VII.

R. Lechner (Wilh. Müller)
es. és kir. udvari fény-
képező kellekét gyára Wien I., Graben 30-31.

FÜVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL ES ALPACCA EZÜSTBŐL.
DISZTÁRGYAK ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELŐNYÖSEBBER

POLGÁR KÁLMÁN EKSPERTTELEPÉN

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29.sz.

VIDEKI MEGBRENDÉSEKRE KIVÁLT GONDOT FORDITOK.
ÁRJEJYZÉK 2000 *RAJZAL BÜRMENTVE MŰBETEK.

SCHAUMBURG LIPPE herceg beremendi portland csement- és mészművei

Kereskedelmi igazgatóság: Pécs, Indóház-u 42.
Evi termelés: 500 000 q. portland csement.
120.000 q. fehér mész,
800.000 q. kavics.

⊗ Kitűnő minőségű és páratlanul szép színű ⊗

portland csement

és

fehér mész gyártása

valamint g. pel zuzott kavics és nyers mészkő előállítás

Művek: **Beremenden.**
Portland csementünk kiváló minősége mindenütt a legna-
gyobb elismerést vívta ki.
A hivatalos szabványokat
messzo földimulő minőségért
szavatolunk.
Gyors és pontos kiszolgálás!

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

Pénzszekrények, ékmányszekrények, használhatók és újak...

MAGANTANULOKAT polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi...

„Limonai” kitting zamatu limonádó készítéséhez...

Rayonképviselő ügynökök és reprezentábilis viziontelarustók...

Tátrai máltaszörp 5 kilós postakosarakban K 8.—

Pályázatok. Több száz pályázatot mindenféle szakmából közöl...

Édes anyukám! Fáj a szívem, nem láthatalak, pedig leveled szentint eselekedtem...

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt...

Intelligens fiatalember keres vidéki jobb családnál, augusztus 1-től szeptember 1-ig teljes ellátást...

Részletfizetésre bárkinek küldünk 14 korona előzetes beiktatása után egy poppas valódit...

Kajszinbaraczkot, válogatott legszebb dísz példányokat, befőzni vagy esemegézni...

Asztalosok új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet” szerkesztősége...

Főrlémezmenandó urhölgyek előjegyezve tízenyolc-évtől feljebb, hozományösszeg a legkülönbözőbb fokozatokban...

SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip utca 8. Telefon 54-74.

Telektulajdonosok figyelmébe. Epiteünk tehermentes telekre bank kölcsönrel bérházakat...

INGYEN TANULHAT november 1-től két héten át kereskedelmi szaktárgyakat, gépírást, gyorsírást, helyesírást, számpírást, német nyelvet...

Jogászoknak nélkülözhetetlen. A magyar kir. Curia Felülvizsgáló Tanácsa a sommás eljárásról szóló törvény (1893: XVIII. t. c.) alapján hozott

Szép uriház 300 m-ös telek öt lakással, pincesz, mosókonyha, villamos megálló, 11.000 forintért eladó...

Sok száz vagyonos hölgy (fiatal vagyonos amerikai, — bécsi pékmester egyetlen leánya, — több magyar hölgy, hajadonok és özvegyek stb. stb.) óhajt férjhez menni...

Saját gyártmányú fürdőkádak 14 kor-tól feljebb; fűthető kádak 60 kor-tól feljebb...

Soványosság Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora...

Szabók részére mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytárs, Nagymező-utca 46.

HATÁROZATOK GYŰJTEMÉNYE. Összeállította GOTTI ÁGOST kir. curiai tanácselnök.

Kárpitos nyergesek részére mindennemű kellek képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

Akar óa szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartsák? Olvassa el a „Társalgás Művészete”...

LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 51/E. Telefon 113-46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépírás és magyar-német levelezés-oktatás...

A t. cz. gazdaközönség az iparvállalatok figyelmébe ajánlom 1894. óta fennálló gazdasági és iparszomoly-zatokat elhelyező Irodámat...

XIV. kötet (1908, 1909) 2828—2952. sz. határozatok. Tartalmazza az 1908 július 3-tól 1909 június 23-ig terjedő időtartamon át hozott határozatok gyűjteményét.

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használhatók és újak, bármily méretben és alakban, 'gen olcsón kaphatók

Pénzszekrényeket tűz- és betörésmenteseket ajánl olcsó áron Budapesti pénzszekrénygyár, Rákos-u. 4/h.

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépírás és magyar-német levelezés-oktatás...

Lánczkutak nagy vízmennyiségek szállítása, házi és gazdasági célokra újonnan javított szerkezettel...

Butorhitel legújabb rendszer szerint. Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy mindenféle butorokat készpénzzel...

FRANKLIN-TÁRSULAT. Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-út 21. valamint minden könyvkereskedésben.

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÖLLÖI-UT 123. Telefon: 62-80. Alapított 1886-ban

10%-kal olcsóbb, mint bárhol, legolcsóbb, legjobb és legnagyobb bu-loránház, 320 szobabutor a legegyszerűbbtől a leg-finomabb kivitelig választékra készen áll jótállás mellett...

Halló! Egy remekhangú hang-verseny gramofon 10 drb dupla nagy le-mezzel 20 frt. Ne mulassza el rendelését mielőbb feladni...

Lánczkutak nagy vízmennyiségek szállítása, házi és gazdasági célokra újonnan javított szerkezettel...

Soha nem létezett rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butor-darabokat részletfizetésre.

Üresedésben levő számos különféle állásjelentetett be, melyek teljes czimmal olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben...

Fürdőkádak magy. kir. szab. fűtéssel jégszekrények, foteuil és gyermekkádk kaphatók

A gyakori gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelberger-Markovits rendszerű) és gépirási magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású írógépekre beiratkozhatni naponként...

Nemi betegek Férfiak, nők trippertől csak a valódi és világhírű Larioin Capsulatól (dr. Klein) gyógyulhatnak meg...

Nemi betegek Férfiak, nők trippertől csak a valódi és világhírű Larioin Capsulatól (dr. Klein) gyógyulhatnak meg...

Modern lakberendezési vállalat Budapest, Szerecsen-utca 10. sz. Díszes butor-album 1 kor.

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

Wiesel Adolf Váci-kört 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 91-20. 26793

25 koronáért készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben dívatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetelekből...

Marnitz Frigyes műhangszerkészítő BUDAPEST József-kört 37-39 Hangszer, gramofon és lemezjegyzék, külön-külön árban

Nemi betegek Férfiak, nők trippertől csak a valódi és világhírű Larioin Capsulatól (dr. Klein) gyógyulhatnak meg...

Modern lakberendezési vállalat Budapest, Szerecsen-utca 10. sz. Díszes butor-album 1 kor.

Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

Villa Almáiban. 6600 négyszögöl parcellázható szőlőbirtok 6 szobás gyönyörű kies fekvésű villával a Balaton partján szabad kézből eladó...

25 koronáért készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben dívatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetelekből...

Marnitz Frigyes műhangszerkészítő BUDAPEST József-kört 37-39 Hangszer, gramofon és lemezjegyzék, külön-külön árban

Nemi betegek Férfiak, nők trippertől csak a valódi és világhírű Larioin Capsulatól (dr. Klein) gyógyulhatnak meg...

Modern lakberendezési vállalat Budapest, Szerecsen-utca 10. sz. Díszes butor-album 1 kor.

BUTOR 30% megtakarítást Régi - Butorszalon Budapest, Ferenciek-tere 3 telemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarak. Telefon 82-13. 26596

Készpénzért vagy hitelképes egyneknek kedvező feltételek mellett szállítok teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosíthatom, hogy ilyen olcsón sehol nem kap modern háló, bérlő, uri és szalon szobákat stb. Győződjön meg, tekintse meg szűfőt rakaralmat, itt jutányosan vehet a legegyszerűbbtől a legdisezebb kivitelig minden fajta BUTORT Nagy Imre lakberendezési vállalkozó cég BUDAPEST, Váci-kört 9. szám (Bejárt Szerecsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

KÖZIGAZGATÁS

Nyílt levél
a miniszterelnök-belügyminiszter urhoz.

Budapest, július 1.

Miniszterelnök ur!

Ez idő szerint Miniszterelnök ur van megbízva a belügyminiszteri tárca vezetésével, minél fogva Miniszterelnök ur felelős a tárca hatáskörébe tartozó ügyek mikénti elintézéséért, s így kérdéseinkkel mi is csak Miniszterelnök urhoz fordulhatunk.

Miniszterelnök ur! van-e arról tudomása, hogy a beligazgatás összes számai a községi és körjegyzők kezében futnak össze; van-e arról tudomása, hogy a jegyzői kar látja el az egész adóügyi exekutív feladatokat? Ők írják össze az adóköteles személyeket és tárgyakat, amelyek adóalanyul, illetve alapul szolgálnak, — munkásságuk megbízhatóságának mértékétől függ tehát bizonyos állami adónemek jövedelmezősége. Ők vetik ki az adók nagy részét, de azon adónemeknél is, amelyeknél a kivetés teljesítése nem tartozik hatáskörükbe, az előmunkálatokat ők végzik el s ezektől függ, hogy az illető adónem mily jövedelmet biztosít az államháztartás javára. A községi és körjegyzők szedik be az adófizetőktől az adóátiróásokat, gondoskodnak azoknak, továbbá a készpénzben lerovandó illetékeknek végrehajtás útján való behajtásáról s telekkönyvi biztosításáról.

A községi jegyzők teljesítik — ingyen — az állami anyakönyvvezetéssel járó összes feladatokat, ők kötik a polgári házasságokat.

A községi jegyzők teljesítik a bűnügyi nyomozatokat, a kir. törvényszékek hatáskörébe utalt büncselekményeket, illetőleg ugyanezeknek ügyelnek fel a közrendre s megtorlás végett az illetékes hatóságoknak tudomásukra hozzák a hivatalból üldözendő bűntetteket, vétségeket és kihágásokat.

A községi jegyzők hajtják végre az ember- és állategészségügy terén kiadott rendeleteket és ellenőrzik azoknak miként való fogantatását.

A községi jegyzők gondoskodnak a tanítóképzés gyermekek összeírásáról, beiskolázásáról s ők járnak el az igazolatlanul mulasztó gyermekek szüleivel szemben.

Nem terem a miniszteri bureaukban oly rendelet, amelynek végrehajtásánál a jegyzőnek szerepköre nem lenne. A cserebogár-irtástól kezdve a törvénytelen születésű gyermekek törvényesítéséig minden képzelhető rendelet, utasítás, törvény számít a jegyző közreműködésére.

E mellett a jegyzők kezében van ugyasólván tizenháromezer magyar község sorsa, fejlődése, boldogulása, mert ezek háztartási és összes önkormányzati ügyeit a jegyzők végzik. A községek képviselőtestületei azokról várják a kezdeményezést minden téren, ahol a fejlődés előfeltételeit meg kell teremteni, s ahol azok útját és irányát meg kell jelölni. A jegyzőkre vár a nehéz és nagy feladat, hogy a községeket — az igénybevehető anyagi eszközök korlátoltsága mellett is — a fejlődés útján előre vigyék. A jegyzőnek éles szemmel, helyes judiciummal fel kell ismernie, hogy községe a fejlődés mily mérvére képes, nehogy annak természetellenes forszírozásával a fejlődés érdekében áldozatul dobja azon anyagi erőket is, amelyek a létező állapotok fentartásától el nem vonhatók, viszont azonban községe anyagi teljesítési képességét a valóságon alul se becsülje, mert ez által annak fejlődését rövidlátása megrátolja.

A jegyző a szó szoros értelmében ezermester, tudnia kell minden törvényt, jogszabályt, mert azok alkalmazására lépten-nyomon szüksége van.

A jegyző népének társadalmi és politikai vezére; a társadalmi gazdasági élet min-

den nyilvánulásában övé a vezérszerep — teremt és irányít fogyasztási, hitelszövetkezeteit. A jegyző tekintélye, hazafiassága volt az a szikla, amelyen az internacionális agrárszocializmus hullámai tehetetlenül megtörttek, hogy ártás nélkül elsimuljanak.

A ma jegyzője, Miniszterelnök ur, egyik legfontosabb szerv az állam gépezetében, amely ha működését csak egy pillanatra is abbahagyná, kiszámíthatatlan erkölcsi és anyagi károk zudulnának az egész ország közviszonyaira, s hiába vannak miniszterek, fő- és alispánok, szolgabírák s más egyebek: Magyarország egész beligazgatása ma a jegyzői karon nyugszik.

Közigazgatásunk állapota, a közigazgatással kapcsolatos érdekek sikeres védelme, közsegeinknek fejlődése — daczára, hogy az állam a fejlődés anyagi feltételeit jobbadán a maga részére lefoglalva tartja: igaz tanúság, minden frázisnál és hangzatos szónál nagyobb erejű bizonyíték amellett, hogy a jegyzői kar feladata magaslatán áll; becsületessége, nagy tudása, hazafiassága és vaszorgalma leküzdi az elébe tornyosuló akadályokat és valóban emberfeletti erő kifejtésével képes az elébe állított problémákat rendre megfejteni.

Van-e erről tudomása Miniszterelnök urnak? Mi azt hisszük van, mert hiszen annyit talán már ma tudnak a minisztériumok puhaszönyeges szobáiban is, hogy a miniszter és jegyző közé eső hatóságok csak expeditorok, de a miniszter rendelkezik, a jegyző pedig végrehajt.

Azt hisszük, azt is tudja a Miniszterelnök ur, hogy a régi kuriák levendula illatos hűvös szobáiból kiszállt és az élet nagy versenypályáján letört apró gentry helyét a falvak közéletében ma a jegyzői kar pótolja egyedül; az a jegyzői kar, amely nemesak a beligazgatás összes feladatait oldja meg sikerrel, hanem, amely a falvakban letéteményese a nemzeti eszméknek és tradícióknak s amelynek ezekhez való rendíthetetlen hűsége, erélylyel párosult tapintata, látköre tette lehetővé, hogy a falvak alacsony műveltségű, mély rétegeit az izgatók nem voltak képesek nagy ígéreteikkel sem a fennálló társadalmi rend erőszakos megbontására eszközöl megnyerni.

Azt hisszük, hogy Miniszterelnök ur tisztában van azokkal a nagy, azokkal a kiváló érdemekkel, amelyeket a jegyzői kar hivatali és társadalmi működésével szerzett; hisszük, hogy tisztában van, mert a jegyzői kar iránt érzett megbecsülésének, éppen e működésből kifolyólag, több ízben adott kifejezést s mert ígéretet is tett, hogy a jegyzői kar anyagi és erkölcsi helyzetén javítani fog — ez ígéretet pedig csak abban a tudatban tehette, hogy a jegyzői kar mai helyzete javítást igényel, s működésének eredményeivel e javításra rászolgált.

Ezek után azt kérjük a Miniszterelnök urtól, van-e arról is tudomása, hogy ez a jegyzői kar, amely a közigazgatási tisztviselők legértékesebbike, mert hivatali működése felöleli a belügyi igazgatás egész nagy mezőnyét, ki van kényre-kegyre szolgáltatva saját főszolgabíráinak és szolgabíráinak?

Van-e tudomása arról, hogy a törvény a főszolgabírákat ugyasólván korlátlanul feljogosítja arra, hogy a jegyzőt állásától bármikor felfüggeszszék? Van-e tudomása arról, hogy a felfüggesztések tekintetében követendő eljárást szabályozó 45.623—1907. számú belügyminiszteri rendelet csak írott malaszt, mert a főszolgabíró ma is akkor függeszt fel egy jegyzőt, nem amikor ennek szüksége feutorog, hanem, amikor akar? Van-e tudomása arról, hogy a főszolgabírák e fontos jogot minden felelősség nélkül kezelik? Van-e arról tudomása hogy a főszolgabírák — tisztelet a kevés kivételnek — jegyzők egész működését szubjektív alapon bírál-

ják, s elfogultságukban, ha ez antipátiát kelt bennük, egy semmiségért felfüggesztenek állásuktól jegyzőket, akik hosszú évek becsületes munkájában öszültek meg? Van-e tudomása arról, hogy ha a felfüggesztett jegyzőt a felettes hatóság visszahelyezi, a boszútól elvakult főszolgabíró felfüggeszti ismét más ezimen s annak a jegyzőnek, bármily ártatlan is, bármily becsületesen teljesíti is kötelességeit, amelyik magára vonta a főszolgabíró személyes haragját, pusztulnia kell, mert nincs az az idegrendszer, amely ezt a hajszát sokáig kibírni képes lenne s a jegyző minden küzdelmének az a vége, hogy területre kerül az üzött vad s diadalmasan esendül meg a főszolgabíró ajkán a „hallali.” Van-e arról tudomása, hogy a jegyzői karnek oly munkahalmaz terheli vállait, hogy azok mindenikét pont a határidőre elvégezni képes sem lehet, s van-e tudomása arról, hogy a főszolgabírák a kegyvesztett jegyzővel szemben minden legesekélyebb mulasztást, ami nem is hanyagság, hanem munkatorlás következménye, kiméletlenül felhasználnak, míg a kegyben lévőkkel szemben az ilyeneket észre sem veszik? Van-e tudomása arról, hogy a főszolgabírák a jegyzőknek az adóügyi exekutiva terén lévő feladataik terjedelmét még csak hozzávetőleg sem ismerik és a főszolgabírák előtt az egész adóügyi igazgatás terra incognita, s így ebbeli „mulasztásaik” elbírálására képességgel sem bírnak? Van-e tudomása arról, hogy a főszolgabírák, szolgabírák — ez köztudomásu — általában véve csekély jogi tudással bírnak, ugy hogy az ügyvédi kar tagjai a legesekélyebb kihágási ügy elbírálására sem tartják őket jogilag eléggé képzeteknek — s össze tudja-e egyeztetni a Miniszterelnök ur e minimális jogi készütséggel azt a hatalmat, hogy a főszolgabírák, szolgabírák kezében legyen a községi jegyzők egzisztenciája? Van-e tudomása arról a Miniszterelnök urnak, hogy a jegyzői kar tagjai ez egyaránt szégyenletes és egzisztenciájuk teljes bizonytalanságát permanenssé tévő állapotot immár nem tűrhetik?

Miniszterelnök ur! ha eddigelé ezekről tudomása még nem volt — úgy kérjük, szerezzen tudomást arról a hallatlan üldözésről, amelynek a magyar jegyzői kar tagjai szerte az országban — tisztán személyi okokból — főszolgabíráik részéről ki vannak téve s legyen kegyes haladéktalanul intézkedni, hogy e rettenetes, a jogállam fogalmát felesüfő állapotok azonnal megváltoztattassanak.

A magyar jegyzői kar jogbiztonsága érdeke a belügyi igazgatásnak is, mert ennek működési képessége a legszorosabb kapcsolatban van a jegyzői kar helyzetével.

Mi tudjuk, hogy a kormány a véderőreformu, a választójog kérdésével van elfoglalva s az egész politikai színteret e kérdések dominálják, de elvégre az is tagadhatatlan, hogy e két kérdésen kívül is vannak érdekek, amelyek joggal követelnek kielégítést.

A mai parlamenti viszonyok között a jegyzői kar nem kíván mélyreható reformokat, de joggal követelheti, hogy azok a törvényes rendelkezések, amelyek módot nyújtanak egy embernek, hogy felelősség nélkül, minden pillanatban megfoszthassa állásától a jegyzőt, haladéktalanul kiküszöböltessenek a törvénytárból, annál is inkább, mert a rendelkezések, brutális voltaképpen felismerésekor, tehát már sok-sok évvel ezelőtt hatályon kívül lettek volna helyezendők.

Miniszterelnök ur! nem nagy, nem is teljesíthetetlen a jegyzői kar kívánsága, mindössze az, hogy a közigazgatás reformjának tárgyalása előtt a községi törvény módosítottassék, hogy a főszolgabírótól a fegyelni jogkör elvétetvén, annak hatásköre az alispánra bizassék, — a kívánság nem túlzott, de teljesítése elodázhatatlan.

Kérjük e csekély módosítás azonnali parlamenti elintézését, hogy a felzaklatott lelkek megpihenjenek, a bábörgő indulatok elsimuljanak, s az ország minden részéről feljajduló panaszok elüljenek. Kérjük, mert a türelem hurja immár a végsőökig, a pattanásig meg van feszülve!

Elvi jelentőségű döntvények és rendeletek.

A községi bíró rendőrhatalmái személye. A községi bíró, mint a helyi hatóságnak rendőri hatáskörrel bíró tagja — törvényes hatáskörében járt el, amidőn a községi örszobában tettlegeskedő és rakoncátlankodó vádlottat, miután azon előzetes parancsának, hogy az örszobából távozzék, nem engedelmesskedett, onnan kivette s így vádlott azáltal, hogy akkor a községi bírót arcul ütötte és őt megragadta, magával a földre rántotta, a községi bírót hivatalos eljárása alatt bántalmazta. (A m. kir. Curia 1909. évi 8728. sz. határozata.)

A munkásbiztosítási hivatal hatósági jogköre. Az országos pénztár alapszabályaiban foglalt rendelkezések az állami munkásbiztosítási hivatal által történt jóváhagyás esetén a helyi pénztárak által feltétlenül végrehajtandók. A pénztárak nincsenek jogosítva olyan értelmű határozatokat hozni, melyeknek ezélete az, hogy az összes pénztárakat az állami munkásbiztosítási hivatal által törvényes hatáskörben tett intézkedés végrehajtásának megtagadására bírják s ez által a fennálló jogérvényes szabályok végrehajtását megakadályozzák. (Állami munkásbiztosítási hivatal 1911. évi 1813. sz. hat.)

Jogi személy iparkihágása. A jogi személyek nevében elkövetett iparkihágásért a jogi személyek felelős tagjai ellen indítandó meg az eljárás. (A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 1910. évi 20,436. sz. határozata.)

A szőlőbirtokos adómentessége. A szőlőbirtokos saját termései borának kismértékben való elárúsítása után III. oszt. ker. adóval megróni nem lehet. (A m. kir. közigazgatási bíróság 23,185-910. sz. hat.)

Élelmisszerhamisítás közigazgatási büntetése. Rendszeres minőségű tejfelnek árusítása az 1895. évi XLVI. t.-cz. 3. szakaszának c) pontja és nem d) pontja alapján büntetendő. *Harmadikban* elkövetett termékhamisítási kihágásnál az elzárás nem mellőzhető. Termékhamisítási kihágási ügyben hozott marasztaló ítélet lapban való közhírré tételénél a marasztalt vevőkre által olvasott lap választandó. (A m. kir. földművelésügyi miniszter 24,167/909. sz. határozata.)

Paprikának faporról, homokkal és festékkel való hamisítása súlyosító körülményt képez. (A m. kir. földművelésügyi miniszter 1909. évi 120,563. sz. határozata.)

Tejhamisítási kihágás miatt közigazgatási hatósági büntető eljárás alatt álló egyének az a kijelentése, hogy a tejgazdaságot nem ő, hanem egy megnevezett megbízottja vezeti, csak akkor vehető figyelembe, ha azt az első fokú tárgyaláson bejelentette. (A földművelésügyi miniszter 1909. évi 24,092. sz. hat.)

Lelkészi járandóság pürlése. A nem vitás lelkeszi járandóság iránt indított ügy elbírálása a közigazgatási bíróság hatáskörébe tartozik. (A hatásköri bíróság 1910. évi 88. sz. határozata.)

Betegápolási költségek elővételése. A nyilvános betegápolási költségek elővételére nézve a köztartozások elővételése tekintetében fennálló jogszabályok az irányadók. (A m. kir. közigazgatási bíróság 1910. évi 3555. sz. hat.)

Községi közigazgatás.

Szeged és az egyetem. Szegedről jelentik, hogy a város tegnapi közgyűlése az egyetem czéljaira újabb telkeket ajánlott meg. A közgyűlés két új orvosi állást rendszeresített, azonkívül egy utczát báró Bánffy Dezsőről, egyet pedig dr. Löw Immanuel főorostól nevezett el. A Hirlapírók Nyugdíjintézetének kétezer koronát szavazott meg a város, amely ezzel az intézet alapító tagjai sorába lépett és felszólítja a többi törvényhatóságot is hasonló eljárásra.

Új adóhivatal. A mai napon július 1-én Fogaras vármegyében új adóhivatal nyílik meg Sárkány nagyközségben, melyhez a fogarasi adóhivatal kerületéből a sárkányi és törösvári járás összes községei, névszerint: Sárkány, Ósinka, Ujsinka, Persány, Szunyogszék, Vledény, Alsókomána, Kucsuláta, Lupsa, Alsóvenicze, Felsőkomána, Felsővenicze, Munda, Todoricza, Páró, Grid, Sarkaicza, Bucsum, Vád, Ohába, Zernest, Almásmező, Holbák, Ótohán, Ujtohán, Simon, Alsómoács, Felsőmoács, Fundáta, Magura, Pestera, Sirnea, Törösvár, Predeal és Szohodol községek osztatnak be.

Jegyző-tanfolyami vizsgálók kinevezése. A Belügyminiszter a marosvásárhelyi községi közigazgatási tanfolyamon az 1911. évben működő vizsgáló-bizottság tagjaivá dr. Balla Aladár vm. főjegyzőt és Hofbauer Aurél polgármester-helyettest kinevezte.

Jegyzők tízéves találkozója. Paulin János jegyző a következő sorokat teszi közzé: Nagybecskerekben az 1900—1901. évben községi közigazgatási tanfolyam volt hallgatóit felkértem, hogy tartózkodási helyüket Paulin János temesújfalui községi

jegyzővel sürgősen közöljék; az 1911. évi szeptember hónapban tartandó 10 éves találkozás miatt.

Egy biharmegyei iskola. Nagyváradról jelentik: Tarkaicza község a belényesi járásban fekszik. Erdőborította magas hegyek övezik a nyomorúságos viskóból álló kis falut, ahová még nem ért el a kultúra. A földhöz ragadt koldusszegény román lakosság a legsötétebb tudatlanságban élte napjait. A pópán kívül irni-olvasni senki se tudott köztük, míg végre 1908. év őszén egy nádfedeles kunyhóra kiakasztották a magyar nemzeti címert és kiírták rá: *gör. kel. iskola.* Tanítónak az öreg hatvanhárom éves Kiss Tivadart választották meg, aki az elmúlt három év alatt többet éhezett és többet panaszkodott, mint amennyit tanított. Fizetést nem kapott s csak akkor jutott egy kis pénzhez, ha a vármegye közigazgatási bizottsága végrehajtást rendelt el a tarkaiczai iskolaszéki elnök teheni ellen. Most azonban már végleg megunt a koplalást és még ez év március 7-én elhagyta az iskolát, amelybe három év alatt semmiképpen sem tudta odaszoktatni a tarkaiczai gyermekeket.

A temesi grófság. Temesvárról jelentik: Temesvármegye törvényhatósága július negyedikén közgyűlést tart, amelyen tárgyalásra kerül az az indítvány, amelyet gróf Woraciczky Jánossal az élükön, a vármegye országgyűlési képviselői nyújtottak be és odairányul, hogy a vármegye közönsége irjon fel a miniszterelnökhöz, hogy a temesi főispánságnak a „Temesi gróf” címmel újabb való összekapcsolása érdekében legfelsőbb helyen előterjesztést tegyen. A király tudvalevőleg gróf Pálffy Edének, Pozsony vármegye örökös főispánjának nemrég a pozsonyi grófi címet adományozta. A temesmegyei képviselők indítványa ezzel kapcsolatban ősi tradíciókat kíván fölleveníteni. A temesi grófi méltóság egykor elválaszthatatlanul össze volt kapcsolva a temesi főispáni állással, a török hódoltság alatt azonban feledésbe ment, azonban Mária Terézia újból visszaállította. Az abszolutizmus kora alatt újból feledésbe ment, anélkül azonban, hogy tételes törvény megszüntette volna. A temesi grófi címet Hunyadi János is viselte. Az utolsó temesi gróf Csernovits Péter volt, akit a nádor 1848-ban nevezett ki főispánnak.

Ünnepelt körjegyző. Varga Vilmos balatonendréd körjegyző 25 éves szolgálati jubileumát nagy ünnepeléssel ülte meg június 26-án a tabi járási egyesület. Az ünnepen Bernáth Kálmán, a tabi járás főszolgabírája mondott beszédet és felolvasta *Kacsorics* Lajos alispánnak levelét, melyben mint a tabi járás egykori főszolgabírája nagy elismeréssel emlékezik meg Varga Vilmos érdemeiről és lekötözésben barátságos szavakkal buzdítja őt hasznos munkálkodásának további folytatására.

A szigorló orvosok ellen. A nagy orvoshiányon egy ideig úgy segítettek, hogy szigorló orvosokat neveztek ki körorvosi állásokra. Sok szegény szigorló orvos ily módon szerzett pénzt a vizsgálataira és tett szert tapasztalatokra. Ennek ezental vége lesz. Ugyanis legutóbb az történt, hogy Beregbeszörmény községbe a főispán egy szigorló orvost küldött ki a körorvosi teendők ellátására. A főispán erről értesítette a belügyminisztert, aki nem hagyta jóvá a kiküldetést, mert a törvény úgy rendelkezik, hogy körorvosi teendőket csak diplomás ember láthat el.

Hódmezővásárhelyről jelentik: A város köztörvényhatósága *Cicatricis* Lajos főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy 105 új munkásházat építenek. Interpelláció alakjában kérdést intéztek a város tanácsához, hogy nem tartaná-e czélszerűnek, hogy a városban elharapódzott hazárdjáték ellen intézkedéseket tegyen. A főkapitány adott válaszában kijelentette, hogy egy héten belül öt kártyabarlangot ugratott szét és intézkedett, hogy megismétlődés esetén a kávéházi engedélyt be fogja vonni. Különben — mondja a főkapitány — két év alatt 16 koresmát csukattak be, amelyek a kirótt büntetés ellenére is hazárdjátékot engedtek meg helyiségeikben.

Keeskmét a csatornáiért. Keeskmét törvényhatósági bizottsága a félegyháziakkal együtt küldötttségileg keresi fel a napokban a miniszterelnökhöz és a pénzügyminiszter, kiket arra fognak kérni, hogy ne ejtsék el a *Hieronymi* volt miniszter tervét, ki a Duna—Tisza-csatornát Keeskmét és Félegyháza határát érintve, Csongrádnál szándékozott a Tiszába torkoltatni.

Megüresedett községi jegyzői állások. Aranyosgerend, körj. á. 1600 K fiz., szab. lakás, július 10-ig. Főszolgab. Felvincz.

Brátka, körj. irnoki á. 1000 K fiz., magyarromán nyelv szükséges, jul. 4. déli 12-ig. Főszolg. Élésd.

Zalathna, segédj. és körközgyámi á. 1040 K fiz., 280 K személyi pótlék, 360 K lakpénz. Főszolgab. Magyarigen.

Szentpéterur, segédj. á. 1000 K fiz., július 7-ig. Főszolgab. Pacsa.

Zichyfalva, II. segédj. á. 1000 K fiz., július 15-ig. Főszolgab. Bánlak.

Berlistye, segédj. á. 1000 K fiz., 179 K lakp., július 10-ig. Főszolgab. Jám.

Kunszentmárton, adóügyi irnoki á. 1000 K fiz., július 15-ig. Főszolgab. Tiszaföldvár.

Békéscsaba, rendőrfőbiztosi á., július 15. d. u. 5-ig. 2000 K fiz., 150 K ruhaát. Főszolgab. Békéscsaba.

Tiszakürt, 1. I. segédj. á. 1000 K fiz., 50 K lakp., 2. II-od segédj. á. 1000 K fiz., július 25-ig. Főszolgab. Tiszaföldvár.

Porhó, Nérahalmos és Bánya 3 segédj. á. 1000—1000 K fiz., július 22-ig. Főszolgab. Bozovics.

Ujsopot, körj. á. 1600 K és díjak, július 20-ig. Főszolgab. Bozovics.

Aranyosgerend, körj. á. 1600 K fiz., szab. lakás, jul. 10-ig. Főszolgab. Felvincz.

Vámfalva, körj. á. 1600 K fiz., szabad lakás, július 10-ig. Főszolgab. Avassföldfalu.

Csallóközvárad, (6 község). 1. körj. á. 1574 K fiz., 2 hold 300 öl szántó, 650 K átalányok, szabad lakás és kert; 2. segédj. á. 1000 K fiz., 100 K lakbérát. és mellékjöv., július 5-ig. Főszolgab. Duna-szerdahely.

Székelyhidas, segédj. á. 1000 K fiz., jul. 10-ig. Főszolgab. Felvincz.

Ördögkut, alj. á. 1000 K fiz., 195 K lakpénz, július 20-ig. Főszolgab. Zilah.

Keglevicsháza, körj. á. (3 községgel), 1880 K összárandósággal, július 31-ig. Főszolgab. Nagyszentmiklós.

Teregova, körj. á. (3 községgel) 5638 K összárandósággal, július 31-ig. Főszolgab. Teregova.

Beresztócz, II. segédj. á. 1000 K évi fiz., jul. 15-ig. Főszolgab. Pancsova.

Miszticze, körj. á. 1600 K fiz., július 10-ig. Főszolgab. Ilosva.

Zarándbánya, körj. á. 2979 K összes járandóság, július 11. d. u. 5-ig. Főszolgab. Nagyhalmagy.

Vámfalva, körj. á. 1600 K fiz., szab. lakás, díjak stb., július 6-ig. Főszolgab. Avassföldfalu.

Magyarrégen, segédj. á. 1000 K fiz. Főszolgab. Magyarrégen.

Megüresedett községi orvosi állások. Bszentmiklós, körorvosi állás (13 község), 1600 kor. kezdőfizetés, 4-szer 2—200 K 5 éves korpótlék. 1000 K helyi pótlék, 400 K lakpénz, 800 K utiát. és díjak. Havonként egyszer körut és 2 hetenként rendelési napok. Július 5-ig. Főszolgab. Hosszuaszó.

Beresztócz, körorv. á. 1600 K fiz., 4-szer ism. 2—200 K 5. éves korpótlék, 1200 K fiz. pótlék. Július 20-ig. Főszolgab. Pancsova.

Feketehalom, közs. orv. á. 1600 K fiz., 4-szeri 800 K-ig emelkedő 200 K ötödéves korpótlék, szab. lakás és megállapított díjak, július 31. déli 12-ig. Főszolgab. Brassó.

A rovatvezető üzenetei.

Kérdés: Bélyegmentes-e azon kérvény, amelyet fia szabadságolása iránt, aggkorára és munkaképtelenségére való tekintettel az apa ad be?

Válasz: A kérelem a véderőtörvény 34. szakasza alapján támasztván, a kérvény az ill. díj. 14. díjtétele tt) pontja értelmében bélyegmentes.

Kérdés: Köteles-e a község minden ingó vagyona után kivétel nélkül, vagyis azok után is az illetékegyenértéket megfizetni, amely ingók kizárólag közigazgatási czélokra használtak?

Válasz: A község oly ingóságai után, amelyeket gazdaságilag nem hasznosítanak, hanem közigazgatási czélokra használtak, illetékegyenértéket nem tartoznak fizetni. Így döntött a m. kir. közig. bíróság 1902. évi június 9-én 20. sz. alatt kelt döntvényében.

Kérdés: A törvényhatóság községünk képviselőtestületének egy határozatát megsemmisítette; a képviselőtestület elhatározta a sérelmes törvényhatósági határozat megfellebbezését. Az a kérdés most, hogy a fellebbezés hol nyújtandó be, illetve a fellebbezés beérkezésének napjával azon nap tekintendő-e, amelyen az előjáróság a képviselőtestület fellebbezését iktatta, vagy azon nap, amelyen a fellebbezés az alispánhoz beérkezett, mert a fellebbezés az előjáróságnál a meghirdetésől számított 15 napon belül adatott be, de az alispánhoz 15 napon túl érkezett, ha tehát a beadás helye az előjáróság, akkor a fellebbezés nem késett el, ha azonban az alispánnál adandó be, akkor késve érkezett.

Válasz: A kérdéses fellebbezés a községnek nyújtandó be s benyújtási napul tekintendő azon nap, amelyen a képviselőtestület a fellebbezést kimondó határozatot hozta. M. kir. belügyminiszter 42,979/906. sz. rendelete.

Kérdés: Lehet-e a község, mint jogi személy, saját képviselőtestületében virilis tag?

Válasz: Nem lehet. Ezt kimondotta a m. kir. közigazgatási bíróság 2123/1906. sz. ítéletében.

JOGÉLET

Evforduló.

Budapest, július 1.

Egy éve annak, hogy ezt a rovatot lapunkban megnyitottuk. Ez az egy év teljesen igazat adott nekünk, amikor úgy gondolkodtunk, hogy az újságírásnak irányító és oktató hatását a jogélet terén is meg kell teremteni.

Azt nem lehet letagadni még a legmegátalkodottabb újságyűlölőnek sem, hogy az újságnak egyaránt nagy, sőt mondhatni óriás hatása van a társadalmi közfel-fogás kialakulására egyrészt és a nagy közönség ismereteinek, műveltségének gyarapítására másrészt.

Ez a tudat vezérelt minket, amikor most egy éve a Jogélet-rovatnak lapunkban helyt adtunk. Az a megfigyelés, hogy az olvasó közönség nemcsak hírszolgálati eszköznek, hanem barátjának, tanácsadójának tekinti lapját, mely mindennapi és legelső olvasmánya, az a bőséges tapasztalat, hogy az újság a kultúra terjesztője, arra az elhatározásra bírta lapunk vezetőit, hogy abban az irányban is rovatot nyit, ami mindenkit legjobban érint, legtöbbször anyagilag, gyakran azonban erkölcsileg is, s a miről mégis legkevesebb tudomása van. A jog, amely minden külső cselekményünk szabályozója s amelynek nem tudása nem mentesít sem a magánjog, sem a büntetőjog terén, az újságírásban nincs eléggé méltányolva. A mindennapi törvényeségi rovatban érdekes, sőt kínosan érdekes dolgok is vannak gyakran közreadva, anélkül azonban, hogy azokból kidomborodnék, hogy mi a jog s miért is az a jog, ami abból kidomborodhatnék.

Innen van, hogy mivel sem az iskola nem ad kellő ismeretet, sem a sajtó nem szolgálja ebben az irányban komolyan és a helyes irányban a nagyközönséget, egyrészt ferde nézetek gyökeresednek meg az emberekben, másrészt azt tartják, hogy a jogszolgáltatás csak afféle lutri.

Az bizonyos, hogy tételes magánjogi törvénykönyv hiányában a bírói gyakorlat van azzal a felségjoggal felruházva, hogy magánjogi szabályokat alkotson s az is bizonyos, hogy a bíró is ember s tévedhet. — mégis bátran merjük vallani, hogy ha a nagy közönségben több jogérzék volna, kevesebb per és kevesebb kontroverzia volna.

Ámde a helyes jogérzék a jognak ismerete nélkül ki sem fejlődhetik. A sajtónak tehát érteke s kötelessége, ha kellően szolgálja akarja a közérdeket és ha használni akar olvasóinak, hogy a jogélet terén is éreztesse oktató erejét.

Ne csak mindig gyilkossági per, elkésereedett családi dráma, pikáns háttérrel bírói vagyoni jogi differenciális bíróság elé hurcolása legyen a sajtó jogi rovatának a tárgya, hanem az is, hogy mi s hogyan illeti meg jog szerint az egyént és a közületet.

Ezt a célt szolgálja és szolgálta egy év óta már lapunk Jogélet-rovata. Jó lélekkel mondhatjuk, hogy nem egy cikkünk megírására olvasóink köréből felvetett kérdés adott alapot s ez büszkeséggel tölt el bennünket, mert azt bizonyítja, hogy nem hiába küzdünk.

Megelégedéssel nézünk az elmúlt évre azért is, mert sok fejtegetésünkre az volt a legszebb elismerés, hogy olvasóink élénken érdeklődtek a fejtegetésekkel kapcsolatos jogi kérdések iránt.

Ezentul is ezt az utat fogjuk követni. Nem szününk meg ismertetni jogéletünknek tételes törvényeken nem alapuló intézményeit, rögtön közlésezzük a joggyakorlatban beálló változásokat és apró közleményekben mutatva és ismeretterjesztő módon hintjük el az igaz jognak szabályait.

A legközelebbi jövőben sok és nagy-

szabásu jogi reform jut megvalósulásra. A polgári perrendtartást nemcsak az ügyvédeknek és bírónak, de a nagyközönségnek is ismerni kell. A magánjogi codex is közeledik megvalósulásához. Ezt is tüzetesen kell ismernünk, hogy helyesen rendezhessük be jogéletünket.

Minderre készséggel nyújt módot Jogélet-rovatunk. S amikor köszönjük olvasóink elismerését, kérjük a jövőre is, fogadja el igaz tanácsadójaul az Egyetértés-nek ezt az egyéves, de sok évi tapasztalat alapján megszerkesztett rovatát.

Az üzletben működő feleség felelőssége. A férj üzletén kívül még ügynöki tevékenységet is kifejtett s emiatt gyakran távol volt üzletétől. Ilyenkor a felesége vette át az érkezett árukat, sőt ha sürgős volt a dolog, a feleség rendelte meg a szükséges árukat is; természetesen ő vette fel gyakran a vevőtől a fizetést is. Ezekre a tényekre támaszkodva a férj üzletének hitelezett egyik gyáros a fizetés elmulasztása folytán perrel támadta meg a férjet és a feleséget. A feleség azzal védekezett, hogy ő nem folytatott férjével közös üzletet, ennek folytán ő nem felelős férje tartozásaiért. A hitelező azzal vágott vissza, hogy a feleség úgy viselte magát férje üzletében, mint társ, tehát férjével együtt felelős az üzletből eredő tartozásért. Az első bíróság el is marasztalta a feleséget, ellenben a felső bíróságok a feleséggel szemben támasztott keresetet elutasították, úgy okoskodván, hogy nincs semmi bizonyíték arra nézve, hogy a feleség nem mint férje megbízottja járt el s így nincs bizonyítva, hogy akár a saját nevében, akár mint üzlettárs kívánt ügyleteket kötni és üzleti tevékenységet kifejteni, ennél fogva ő mint megbízott férje tartozásaiért nem felelős.

Hitelezési család büntetendő cselekményét alapította meg a kir. Kuria az ellen a vádlott ellen, ki az áruk megrendelése idejében már vagyonaltalan volt, mégis fizetőképességének bizonyítása végett több kereskedőre hivatkozott, tehát fizetőképességet szimlált és 30 nap alatt fizetést ígért, de nem fizetett. Ezt az eljárást a kir. Kuria ravasz fondorlatnak minősítette.

Meg nem felelő áru őrzése. A kereskedelmi forgalomban a vevő a meg nem felelő árut nyomhan vissza nem küldheti, hanem azt rendelkezésre lovasítva az eladó további rendelkezéseig őrizni tartozik s felelős az abban előálló kárért. Ámde ez a kötelesség nem eredményezheti azt, hogy a vevő rosszhiszeműen a hibás eladónak felesleges költséget okozzon. A jóhiszemű és becsületes eljárás az, amit a törvény véd. Így egy esetben a vevő a meg nem felelő árukat az áruk értékével arányban nem álló módon drága raktárba helyeztette el s amikor a raktárdíj már az áruk kétszeresét meghaladta, még mindig nem árvereztette el az árukat. Utóbb pert indított az eladó ellen az általa fizetett raktárdíjért, de a kir. Kuria csak az első harmincz napra ítélte meg ezt a díjat, mondván, hogy a rendes kereskedő gondosságával nem egyeztethető össze olyan eljárás, mely megengedi, hogy a raktárdíj meghaladja a raktározott áruk értékét.

Storno-díj nem esik egy tekintet alá a kamattal, ezt mondta ki legközelebb a budapesti tábla, mely gyakorlat a kir. Kuria állandó gyakorlatával ellentétben van.

A rovatvezető postája.

P. K. Gyarmat. Az egyszerű kezeset a főadással együtt lehet perelni ugyan, de a kezes csak azzal a feltétellel marasztalható, hogy ellene végrehajtás csak akkor vezethető úgy a tőke, kamat és perbeli költség erejéig, ha a főadóson a követelés be nem hajtható.

R. S. Gyöngyös. Haszonbérleti szerződésre az összes évi bérösszegnek megfelelő III. fokozatu bolyegilleték illesztendő.

G. J. Ujpest. Csak özvegy nőknek kell kérni. Özvegy férjre az 1894. XXXI. t. cz. 20. szakasza ki nem terjed.

Náromszor lett olcsóbb a sóborszesz az

ILLIOL
sóborszesz PASZTILLAK
átal.
Darabja 12 fillér.

Bizonyítvány.

A f. hó 18-án áradott „ILLIOL” sóborszesz pasztilla a mentholos sóborszeszek rendes alkatrészeiből áll és semmiféle mást — esetleg az egészségre ártalmas alkatrészeket — nem tartalmaz. Ezen pasztillával csak mácfél-két deciliter jóminőségű sóborszesz állítható elő.

SPIEGL BÉLA s. k.
hites törvényeséki vegyész.

Az **ILLIOL** sóborszesz pasztillák feleslegessé tették a drága és törekeny üvegeket

Az **ILLIOL** sóborszesz pasztillák jóval több fájdalomcsillapító anyagot tartalmaznak, mint a készen vett sóborszesz s ezáltal hatásuk utolérhetetlenül gyorsabb és biztosabb lett.

Az **ILLIOL** sóborszesz pasztillák

ára darabonként . . . . . 12 fillér
hozzáadandó 1 deci tiszta spiritusz 20
fél deci viz . . . . . —

Eredmény: 1½ deci kintű sóborszesz összköltség 32 fillér,

ellenben ugyanezen mennyiség ára üvegekben eddig volt (egy 44 filléres üvegnek tartalma csak ½ deci), tehát 3-szor annyi a 44 fillér, összesen 1 K 32 fill., tehát a **meztakarítás 1 pasztillánál már 1 korona.**

Kapható mindenütt.

Nagybani eladás: Török József gyógyszerháza, Thallmayer és Szeitz, Kochmeister Frigyes, Stessel Nándor, Molnar és Moser, Karesmaroff Adolf

Minden egyes pasztillához használati utasítás van hozzá csatolva és akár egy gyermek által elvégezhető.

ILLIOL vegyészeti laboratorium

Budapest, IX., Páva-utca 7.

Telefon 52-09.

IRODALOM.

* **Uj Idők.** Julius elsejével új negyedet kezd meg az Uj Idők, a magyar családoknak kedvelt hetilapja, amelynek heti száma Herczeg Ferencz művészi novelláját, a „Hési regét” közli. Regényt Farkas Pál irt az új évnegyedben „Utazás Sziciliában” czimmel. Novellát Borbély Sándor és Molnár Jenő irtak, verset pedig Szabolcska Mihály és Karácsonyi Lajos. A cikkek közül kiemeljük az „Index-tanulmányok” című csevegést, továbbá Salgó Ernő magvas cikkét, amelynek címe: „Találkozás a természettel” és Gereblye cikkét a mulató dollárkírályokról. A lap gazdag illusztrációi felelnek az elmúlt hét eseményeit és ott találjuk az angol koronázásról készült fényképsorozatot. Károly Ferencz József főhercegnek és menyasszonyának, Zita hercegnőnek arcképét, a „Viribus Unitis” vízrebocsátását, a bécs-budapesti repülőverseny fényképeit, Mühlbeck Károly ötletes fejtécseit stb. Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Mutatványszámó díjlanul küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

* **Ország-Világ.** Káprázatos pompával esett meg a londoni koronázás s a külföld képes lapjai vetélkednek a sok gyönyörű részlet fölmutatásában. A dr. Váradi Antal és dr. Falk Zsigmond szerkesztette Ország-Világ legújabb száma azonban bizvást felveheti velök a versenyt az e tárgyú illusztrációk sokasága tekintetében. Vagy egy tucat érdekesnél érdekesebb kép vonatkozik az angolok eme nemzeti ünnepségére, köztük a koronázási menetnek a westminsteri apátság előtti elvonulását ábrázoló óriási fotográfiai reprodukciói is. De egyéb illusztráció is bőven akad e számban. Így a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatáról három kép hoz megint mutatót, a margitszigeti nemzetközi sportünnepélyről pedig kilencz illusztrációt is találunk. Igen szép és tanulságos az a nagyszabású képesportozat, amely a budafoki polgári leányiskola kézimunka- és slöjd-tanfolyamainak eredményét tárja elénk; nemkülönb az a négy kép is, amely a most annyira aktuális Dreadnought-típusú csatahajók közül mutat be négyet, köztük a most egy hete vízrebocsátott „Viribus Unitis”-t is. Egy sereg zsánerkép meg arckép egészíti ki az Ország-Világ legújabb számának illusztratív tartalmát. Az arcképek között ott találjuk a magyar korona várományosának: Károly Ferencz József királyi hercegnek s menyasszonyának Zita parmai hercegnőnek arcképét, valamint a most hercegesített Festetics Taszilóét is. A szövegrészben Atherton Gertrud, dr. Bányász László, Dura Máté, Esty Jánosné, dr. Falk Zsigmond, Gyárfás Zsigmond, Mészáros Lajos, Pálffy István, Tarnai Aladár, Törökne Kovács Hermin, dr. Váradi Antal, Versényi György, dr. Vissnyovszky Rezső dolgozataival találkozunk. Tartalmas rovatok továbbá: Színház, Irodalom, Művészet, Hírek, Zene, Sport, Közgazdaság stb. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, V., Hold-utca 7.). A lap ára felévre 8 korona.

* **Rákóczi adriai tervéi.** A Magyar Adria Egyesület közlönye „A Tenger” most megjelent június-júliusi kettős füzetében Rákóczi Ferencz kibújósága 200-adik évfordulójának mintegy megünneplésül nagyrészt történelmi tanulmányt közöl kiváló történettudósunk, Rákóczi jeles életírója dr. Márki Sándor egyet. tanártól a nagy fejedelmnek azokról a tervéről és törekvéseiről, melyekkel uralmát a tengerre is ki akarta terjeszteni. A füzet közli továbbá ifj. dr. Entz Géza tanárnak a bergeni tengerbiológiai kurzusról szóló, 36 képpel illusztrált jeles tanulmányát; a következő cikkben az egyesület elnöke, Gonda Béla ismerteti 16 kép kíséretében a legújabb Dreadnought-típusú csatahajókat, a legelső angol Dreadnought-tól a legnagyobb argentinai kolosszusig, bemutatván az osztrák-magyar „Viribus Unitis” nevű első ilyenfajta csatahajó képét is. Leidenfrost Gyula tanár a most megtartott római nemzetközi halászati kongresszusról ír részletes beszámolót. dr. Koch Nándor pedig a tenger sőtartalmanak eredetét fejtegeti. Kiseb közlemények s az egyesület tárgyalásairól szóló tudósítás egészítik ki a rendkívül díszesen kiállított füzetet. „A Tenger” előfizetési ára egész évre 12 kor., megrendelhető Budapesten, VIII., Luther-utca 3. sz.

* **Karin Michaelis új műve.** Az utóbbi időkben nem volt író, aki annyit foglalkoztatta volna az egész európai közvéleményt, mint Karin

Michaelis, kinek a női élet pszichológiáját tárgyaló regényei mindenütt rengeteg olvasó közönségre találtak. Most a magyar olvasónak alkalma van megismerkedni az európai hírvő dán írónő egyik legmegragadóbb és leghatásosabb művével, amely egy finom, érzékeny gyermekleány szomorú sorsát, férjhezmenését és halálát mondja el, az életből szakadt igazságyszerű, megható hangján Ulla Fangel sorsa a kis regény címe; bizonyára egyike lesz a legkedveltebb olvasmányoknak. Galamb Sándor fordította kiváló gondnal és irodalmi készséggel a Radó Antal kitünő vállalatában a Magyar Könyvtárban jelent meg, a Lappel R. (W. dianer F. és fia) kiadásában. Ára a füzetnek 60 fillér.

* **Az Auto.** Ma jelent meg Illés István hírlapíró kollégánk lapjának, az „Auto” című gépköcsi és repülőgépjelölőiratnak legújabb száma. A rendkívül érdekes tartalmu sportlap gyönyörű felvételeket hoz az elmúlt hét szenzációs aviatika eseményeiről, a bécs-budapesti távrepülésről. Gazdag hírvonatán kívül különösen az angol nagy hegymászó turáról és a francia Grand Prix-ről szóló közleményei és illusztrációi érdemelnek még említést. A lap szerkesztősége Teréz-körút 38. szám alatt van. Előfizetési ára egész évre husz korona.

* **A Nyugat, Ignotus, Fenyő Miksa és Osvát Ernő szerkesztésében megjelenő szépirodalmi és kritikai folyóirat** július hó 1-i 13-ik száma a következő gazdag, érdekes tartalommal jelent meg: Halász Imre: Egy letűnt nemzedék (Tizenkötödik közlemény. Báró Eötvös József I.). Ady Endre: Versek. Bán Ferencz: Az új isten. (Novella). Gellért Oszkár: Salamon énekek-éneke. (Vers). Schöpflin Aladár: Petőfi napjai. Lányi Sarolta: Versek. Móricz Zsigmond: Thukydides beszédei: I. Gróf Tisza István beszédei. Ignotus: Tengerparti alkonyat. (Vers). Babits Mihály: Nietzsche mint filológus. Figyelő: Karinthy Frigyes: Fürst Milán. Ignotus: Budapesttől a föld körül Budapestig. Peterdy István: Erdős Renée: János tanítvány. Várady István: Matthévi György: Esteli énekek. Bálint Aladár: A Szépművészeti Múzeum régi rajzai. Felek Gyéza: Paul Szinyei von Merse. Ignotus: Chorin. Hatvány Lajos: Dicsérjük a pápát. Lánzy Jenő: Prohászka indexen. Faragó Miksa. Matlekovits Sándor: Az ipar alakulása a kapitalizmus korszakában. Móricz Miklós: Az indennizás.

* **A tüdő tuberkulózisa.** Báró Korányi Sándortól: „A tüdő tuberkulózisa” czimmel jelent meg szerző belorvostani előadásainak III. kötete. A 220 oldalra terjedő mű a tuberkulózis kórtanát, kórisméjét és gyógy módjait foglalja magában. A magas színvonalon álló és amellet élvezetes előadási formában megírt munka fejezetei közül különösen a második tuberkulózis aera óta újból aktuálissá vált gyógyeljárások részletes leírásával és azok alkalmazási lehetőségeinek kritikai méltatásával foglalkozik. A munka minden fejezetével szerző ama ezéjének felel meg, hogy az olvasó a tannak további fejlődését figyelemmel kísérheti és a gyakorlatban értékesítheti is. A számos ábrával illusztrált munka kiállítása Singer és Wolfner cég áldozatkészségét dicséri. Ára füzve 6 korona, kötve 8 korona.

* **A krakélérek alkonya és egyéb elmélkedések.** Irta Szomaházy István. Ki ne hallgatna szívesen valamely szép hölgy szalonjában egy kedves, szeretetreméltó causeur-t, ki amellet, hogy szellemes, amellet, hogy előadásában sziporkáznak a ragyogó ötletek, olyan témákat vet fel, melyek mindnyájunkat speciálisan érdekelnek? Ilyen causeur-ként hat Szomaházy most megjelent új kötetében. Szívesen hallgatjuk akkor is, ha a napi munka elfárasztott, mert nem távol áll, elméleti jelentőségű és filozófiai ködbe vesző kérdésekről elmélkedik, hanem valamennyiünk apró kis problémáiról, melyeket játszi könnyedséggel old meg helyettünk egy ironikus, de azért mindig kedvesen mosolygó okos és szimpatikus íróember. Könyvét éppen azért olvassuk szívesen és élvezettel, mert olyan témákat is érdekesnek talál a megbeszélésre, melyeket más író jelentéktelennek ítélne talán, a nagy közönség előtt való pertraktálásra. Könyve, melyet az „Atheneum” igen izlése kiállításban jelentetett meg, mindössze 2 korona.

MOLNÁROK ÉRDEKE.

— Malomipari és műszaki melléklet. —
A Magyarországi Molnárok Országos Szövetségének hivatalos közlönye.

Miért nem ébrednek?

— Levél a szerkesztőhöz. —

Komlóskút, június 29.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Mely szomorúsággal olvastam az „Egyetértés” mult vasárnapi számában a „Miért nem ébrednek?” című cikket, amely igen találóan festette le a malomiparban, főleg a vidéki malom kisiparban uralkodó helyzetet. Szinte meglepett azonban az, hogy akad a mi végtelenül közönyös és indolens molnár rendünkben valaki, aki nem kiméli a fáradságot és tollat ragad, hogy fölírja az alvókat. Igazán sajnálom, hogy nem nevezte meg magát a levélíró kartárs, mert őszinte szívből küldeném el neki üdvözetemet, annyival is inkább, mert kettőnk helyzete között alig van némi különbség. Magam is úgy jártam, mint a multkori levélben megszólalt kartársam. Amikor a falum tulsó felén megjelent hitvány kontár megindította a maga svindli „műalmát”, egyszer csak azt kellett tapasztalnom, hogy nyakamba szakadt a csuvarozás átka. Ez ellen úgy akartam védekezni, hogy egy közös értekezletre hívtam össze a szomszéd községek tisztességes tanult molnárait, hogy megállapítsuk a tisztességtelen konkurrenzia ellen való védekezés módjait. Ezen a megbeszélésen azt határoztuk el, hogy először a mi járásunk összes molnárait és — ha csak lehetséges — az egész megye molnárait összegyűjtjük s ott állapodunk meg valami olyan hathatós módban, amely egyszer s mindenkorra lehetetlenné teszi az olyan tisztességtelen fegyverek használatát, mint amilyen a csuvarozás. Sajnos, a szépen megindult mozgalom eredményre nem vezetett, mert itt is elkezdtek suttogni, hogy az egészet csak azért akarom csinálni, mert csak nekem lenne belőle hasznom és mert én valami címre vágyom. Így aztán én visszavonultam, ellenben a csuvarozás csakhamar úgy lábrakapott az egész megyében, hogy most már aztán ugyancsak gyűléseznének azok, akik nemrég megakadályozták a mozgalmat. Hanem tekintélyesebb molnárt már nem kapnak élükre. Elég volt az én kudarczom.

Már most arról tanakodnak, hogy mit csináljanak? Egyiknek-másiknak eszébe jutott, hogy ők valamikor beiratkoztak a Molnárszövetségbe. Vajjon nem lenne-e jó, ha ezt a szövetséget hívnák most segítségül? Hanem aztán az én kérdésemre eszükbe jutott az is, hogy be ugyan beiratkoztak abba a szövetségbe, de tagdíjat nem fizettek, úgy, hogy a szövetség aligha fog velük törődni. Így állván a dolog, most már azt szeretnék tudni, hogy mit csináljanak? Mert én bizony nem avatkozom még egyszer az ügybe.

De nekem is van egy kérdésem a Szerkesztő Urhoz. Valóban, jó lenne, ha a Molnárszövetség végre valahára megkezdene a munkásságát, a mi vidékünkön is. Általában az utóbbi időben igen kevés hír hallatszik erről a szövetségről. Mi van vele? Alszik? Tessék erről egy rövid üzenetben tájékoztatni bennünket, hogy tudjuk, mihez tartunk magunkat? ...

Ez a levél, megvalljuk, nem ér váratlanul bennünket. Mi, akik a molnár kisiparoság érdekeinek védelmére szenteljük ezeket a hasábokat, nem kis aggodalommal látjuk, hogy a Molnárszövetség csak nem akar felébredni súlyos hallgatásából. Alszik s álmát

zavarni ne először szövegyünk arra valahára leha ez meg akkor módunk töm a szövetség akik valóban azért dolgoztak en talán tönk vészté yez

A list kezett a list Minden old meg s külső frkezik erős piac, hane egy, hogy a sokat bonyo ngyan mego nem szünte tett az, hog nehézségke szüntetés llist és kor együtt a k

Üzemény száma	Concordia matom
0	19.70
1	19.30
2	18.90
3	18.50
4	18.10
5	17.70
6	16.60
7	16.80
7 1/2	14.80
7 3/4	12.90
8	8.80
Fk	6.50
Gk	6.80

0 15.40 15.40 Hírek sen darálór megyei Kei lor József

M
Klári köz épült ötvö hengerről
G
C
szép
— halál eladó. V Szaba

A Trie
ajánlj

ZS

NOB
ll., Ara

Viz
„H

Kemény Manó malomipari gépkereskedő és
műszaki üzlete
BUDAPEST, V., Rudolf-rakpart 7. szám.

zavarni nem enged. Mi nem most tesszük először szavát az állapotot. Még van reményünk arra, hogy a szövetség vezetői végrehajtására lelkiismeretes munkához fognak. De ha ez meg nem történne rövid idő alatt, lát akkor módot keresünk majd arra, hogy magunk tömörítsük a molnár kisiparosságát a szövetség vezetését olyan kezébe tesszük, akik valóban tudnak is, akarnak is a molnár-szűrt dolgozni. Elvőgre mi nem nézhetjük tétlenül ennek az egykor hatalmas iparágának teljes tönkretételét. Munka kínálkozik a szövetség vezetőinek elég. Miért nem ébrednek?

A lisztpiacról. A múlt héten végre bekövetkezett a lisztpiacra is a várva várt javulás. Minden oldalról igen élénk vételkedv nyilvánult meg s különösen a déli és az erdélyi vidékekről érkezik erős vásárlási hír. De nemcsak a készáru-piac, hanem az őszi kereslet is elég élénk volt, úgy, hogy a malmok nap-nap után nagy szállításiakat bonyolítottak le. A bekövetkezett áremelés nagyon megosapantotta a keresletet, azonban meg nem szüntette. Ellenben nem kis aggodalmat kellett az, hogy a készáru beszerzése egyre nagyobb nehézségekbe ütközik, miért is a malmok üzembeszüntetését kénytelenek életbeléptetni. A múlt hét liszt és korpa árai 50 kg.-ként koronákban zsákkal együtt a következők voltak:

Opclány száma	Concordia-malom	Eszékesi szőlőmalom	Gizella-malom	Pesti Hegygermalom	Lujza szőlőmalom	Hancsári szőlőmalom	Viktória-gőzmalom
0	19.70	20.-	19.80	19.90	20.20	19.60	18.80
1	19.30	19.60	19.40	19.50	19.80	19.20	18.40
2	18.90	19.20	19.-	19.10	19.40	18.80	18.10
3	18.50	18.80	18.60	18.70	19.-	18.40	17.90
4	18.-	18.40	18.20	18.50	18.60	18.-	17.50
5	17.40	17.80	17.60	17.70	18.-	17.40	16.80
6	16.60	17.20	16.80	16.90	17.40	16.80	16.20
7	15.80	16.40	15.80	15.90	16.60	15.50	15.20
7 1/2	14.80	15.60	14.40	14.30	16.-	13.90	14.20
7 3/4	12.90	13.60	12.60	12.70	13.90	12.30	12.20
8	8.80	9.60	9.20	9.20	9.80	9.80	—
8 1/2	6.50	7.-	6.80	6.80	6.80	9.-	—
8 3/4	6.80	7.-	6.80	7.-	7.80	6.60	—

Rozsliszt („Viktória“):

0	0/I	I.	WR.	II.	III.	SR.
15.40	14.70	14.-	13.40	11.40	10.40	9.60

Hírek a malmok köréből. Peller Adám Körtésen darálómalmot létesít. Hundt István a pest-megyei Kerecsenden mőrtos malmot létesít. Kánler József Tiszaszalkán nyersolajmőrtos malmot

létesít. Bohi János és Tsa Tiszaberezen mőmalom létesítésre kértek telepengedélyt. Rickert József Orszálláson új malmot épít.

A bérfizetés napja. Régi törekvése minden altruisztikusan gondolkozó gyárosnak, hogy mi módon lehetne a mi meglehetősen könnyelmű munkásnépünket nagyobb takarékosságra és az alkoholnak kisebb élvezetére bírni. Ezt legkönnyebben a fizetési napnak alkalmas megváltoztatásával lehet elérni. A szombati bérfizetési rendszernek, mint azt Láng Ármin, a győri köleshántoló és a szombathelyi árpagyönggyár igazgatója megfigyelte s amint az általános tapasztalati tény is, az egész országban igen szomorú eredménye és következménye van. A munkások legnagyobb része szombaton éjjel és vasárnap elissza fizetését, jelentékeny része hétfőn dolgozni sem bír és ez jelenti a munkások erkölcsi és anyagi degenerálódását. Mondani sem kell, hogy hány munkáscsalád szenved szűkséget és nyomorban sanyalódik, amiért a családfő szombaton este kapja meg heti keresményét, nem is megy haza családjához, hanem egész munkabérért a korcsmába viszi; kenyérre, ruhára, miegyébire nem jut belőle semmi vagy jobb esetben alig valami. Ellenben a hétköznapi bérfizetés elvonja a munkásokat a korcsmázástól, mert hisz tudnivaló, hogy a legtöbb embert nem is az ital megkivánása, mint inkább a csabító alkalmak viszi a vendéglőbe. A szombati napi kifizetés által ezen alkalom a munkaszünetes vasárnapon túlbőven kínálkozik, míg ha ezen alkalom a hétköznapi kifizetés által megszűnik, a kereset vagy legalább is annak nagyobb része az asszony kezébe kerül s az egész család javára fordítatik. Ezáltal a rendezettebb életmód által a munkások egészsége jobb, munkaejeje és kedve növekszik, keresőképessége emelkedik, a kihágások és rendezavarások száma csökken. E tapasztalatok alapján Láng Ármin úgy Győrött, mint Szombathelyen bevezette a csütörtöki bérfizetést. E jó példát követhetnek a többi malmok is.

Liszt bevitele Konstantinápolyba. Konstantinápoly lisztűkségele mintegy másfélmillió zsákra tehető, ami legnagyobb részét behozatal útján fedeztetik. A helyi malmok termelőképesége hozzávetőleg a következő: A Gun-Kapouban levő kincstári malom, mely kizárólag a katonaság számára őröl, továbbá az Aivan-Serai Societé Anonyme Ottomane de Minoterie „L'Union“ naponta 125.000 kg. lisztet őrölhetnek meg, Carassoul Anastasiades kassimparchai malma 65.000 kg,

koronákii és djebali malma pedig 60—80.000 kg, napi őrőképességű Kisbáb malmok Galatában a Stamatides és Nikoforakiré 15.000 kg, Skutariban a Salamidas és Mastroe 40.000 kg, a prinkipoi malom 50.000 kg. őrőképességgel. A környéken csupa apróbb malom van. Külföldről 1910-ben 1,088,294 zsák lisztet hoztak be — jellemző — alig valamit Magyarországból. Ime a főbb behozatali államok:

	1910	1909
Oroszország	435.575 zsák	192.538 zsák
Marseille	286.097 „	471.190 „
Bulgária	179.151 „	157.782 „
Itália	129.003 „	61.145 „
Románia	56.766 „	13.613 „
Amerika	1700 „	14.296 „

Magyarországból egy-két szállítmány finomabb liszt érkezik csak, bizonyosságát teljesen elhibázott vámpolitikánknak.

A termésbecslés. Lapunk közgazdasági rovatában megtalálják olvasóink az első ideai számszerű termésbecslést egész részletesen. Itt csak annyit közlünk, hogy 44.3 millió mm.-ára becsült buza-termés egy jó közepes évet helyez kilátásba.

VIZÁLLÁS.

július 1. június 30. július 1. június 30.

Inn	Schärding	Passau	Linz	Hécs	Pozsony	Komárom	Budapest	Paks	Mohács	Gombos	Ujvidék	Pancsova	Orsova	Morva Vág	Rába Vág	Dráva Vág	Mura Vág	Száva Vág	Szamos Vág	Kraszna Vág	Latorcza Vág	Laborez Vág	Ung Vág	Pereszény	Risza	M.-Sziget	Tekchaza	V.-Namóny	Tokaj	Tiszafüred	Szolnok	Csongrád	Szeged	T.-Becse	Titel	Óndova	Hoór	Tapoly	Bárfi	Bodrog	Ladány	Sajó	Zsolozsa	Hernád	Berettyó	Margitta	B.-Ujfalu	Kőrös	Csúcsa	N.-Vár	Belényes	Tenke	Gurabonca	Borosjenő	Békés	Gyoma	Gy.-Fehérvár	Branyicska	Arad	Mákó	Lugos	K.-Kostály	Kiszató	Temesvár	Becskepek																																																																							
	3.25	2.10	4.40	3.52	1.63	0.98	1.50	1.19	2.84	2.89	3.52	3.75	2.92	3.40	2.83	3.20	3.50	4.71	4.94	5.32	4.83	4.24	3.91	3.27	3.82	3.43	1.54	1.44	0.92	0.98	0.76	0.75	1.23	1.11	0.32	0.12	0.28	0.33	2.98	2.89	2.15	1.95	0.33	0.22	1.12	1.21	3.16	3.30	1.14	1.04	0.52	0.51	4.23	5.-	4.56	4.64	0.95	0.84	0.92	0.88	0.86	0.80	0.18	0.20	0.16	0.20	0.11	0.09	0.50	0.83	0.58	0.55	1.28	0.11	2.28	0.80	2.62	0.60	2.08	0.88	2.45	0.12	2.69	1.85	2.77	2.04	4.20	3.80	1.08	0.96	0.48	0.32	0.40	0.75	1.46	1.43	0.27	0.75	0.24	0.03	0.16	0.12	0.48	0.50	0.48	0.14	0.45	0.45	0.20	0.40	0.58	0.64	0.06	0.68	2.04	2.86	2.74	3.62	0.44	0.64	0.-	1.06	0.14	0.10	0.64	0.80	0.90	0.90	1.12	1.12	0.68	0.64	0.-	0.02	1.02	1.02

MALOM

Klári községben (Torontálmege) múlt évben ujonnan épült ötven lőerejű nyersolajmőrtos, két kövel, két hengerral és Werner-féle sikszítával bíró jóforgalmu GŐZMALOM szép amerikai szőlővel — haláleset folytán — hatvanötezer koronáért eladó. Vasúti állomás helyben. Közlekedési feltételek Szabados Károly jegyzőnél tudhatók meg.

A Trieszti Jutápar R.-T. Triesztben ajánlja közismert kitűnő készítményeit mindennemű

zsákokban

a legjutányosabb árak mellett. Világosiakkal szolgál a magyarországi képviselőség: NOBEL SÁNDOR, Budapest XI., Aradi-utca 31. 30150 Telefon 161—07.

FILIZOFIAI IROK TARA

XII. kötet.

PLATON válogatott művei.

III. kötet.

Symposion. Phaidros.

Görögül fordította, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta dr. Dercsényi Mórcaz.

Kiadja a Franklin-Társulat.

A nagy görög művész-filozofus legnagyobb és legtöbb problémát felő két dialógusa e gondos fordításban is oly elevenen hat, mint Plato idejében; a jegyzetek és magyarázatok felvilágosítást adnak minden kérdésre, mely olvasás közben felvetődhetik.

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedésben (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaság Budapest, VI. Andrassy-út 21. minden könyvkereskedésben.

GANZ ÉS TÁRSA

VASÖNTŐ ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapesten, X., Kőbányai-ut 31.

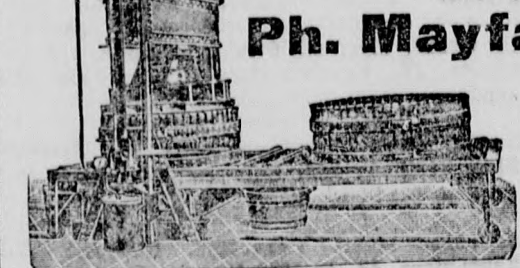
Motorok, benzín-, gáz-, szivógáz- és kohógázüzemre. Emelődaruk. Köz-uti hengerlőgépek Gőzekék. Mindenféle vasuti kocsik. Vasuti felszerelések. Kéregöntésű kerekék (Griffin rendszere).

Hengerszékek. Malomgépek. Egész malmok berendezése és felszerelése. Transzmissziók. Turbinák Gyári berendezések. Téglagyári gépek. Betonkeverőgépek.

Árjegyzékkel és költségvetéssel szivesen szolgálunk.

Viznyomásu sajtók

szőlő- és gyümölcsnedv nyersőre, nagybani üzemre, 1, 2 vagy 3 kifolható gyűjtő medencével. „HERCULES“ szőlő- és gyümölcsprés kettős sajtoló készülékkel, kézi hajtásra. Gyártják mint különleges ögot, különféle nagyságban és szerkezetben, kitűnő kivitelben

Ph. Mayfarth & Co.

WIEN III

Gépgyár és vasöntőde. Különleges gyár szőlő- és gyümölcsértékesítő gépekre. Kitűnő kivitelben mint 600 első díjjal. A most megjelent 358. sz. képes kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve megküldetik.

IRODALOM.

* **Uj Idők.** Julius elsejével új negyedet kezd meg az Uj Idők, a magyar családoknak kedvelt hetilapja, amelynek heti száma Herczeg Ferencz művészi novelláját, a „Hési regét” közli. Regényt Farkas Pál irt az új évnegyedben „Utazás Sziciliában” czimvel. Novellát Borbély Sándor és Molnár Jenő irtak, verset pedig Szabolcska Mihály és Karácsonyi Lajos. A cikkek közül kiemeljük az „Index-tanulmányok” című csevegést, továbbá Salgó Ernő magvas cikkét, amelynek címe: „Találkozás a természettel” és Gereblye cikkét a mulató dollárkírályokról. A lap gazdag illusztrációi felelnek az elmúlt hét eseményeit és ott találjuk az angol koronázásról készült fényképsorozatot. Károly Ferencz József főhercegnek és menyasszonyának, Zita hercegnőnek arcképét, a „Viribus Unitis” vízrebocsátását, a bécs-budapesti repülőverseny fényképeit, Mühlbeck Károly ötletes fejtéczeit stb. Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Mutatványszámó díjlanul küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

* **Ország-Világ.** Káprázatos pompával esett meg a londoni koronázás s a külföld képes lapjai vetélkednek a sok gyönyörű részlet fölmutatásában. A dr. Váradi Antal és dr. Falk Zsigmond szerkesztette Ország-Világ legújabb száma azonban bizást felveheti velök a versenyt az e tárgyú illusztrációk sokasága tekintetében. Vagy egy tucat érdekesnél érdekesebb kép vonatkozik az angolok eme nemzeti ünnepségére, köztük a koronázási menetnek a westminsteri apátság előtti elvonulását ábrázoló óriási fotográfiai reprodukciói is. De egyéb illusztráció is bőven akad e számban. Így a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatáról hárcm kép hoz megint mutatót, a margitszigeti nemzetközi sportünnepélyről pedig kilencz illusztrációt is találunk. Igen szép és tanulságos az a nagyszabású képesportozat, amely a budafoki polgári leányiskola kézimunka- és slöjd-tanfolyamainak eredményét tárja elénk; nemkülönben az a négy kép is, amely a most annyira aktuális Dreadnought-típusú csatahajók közül mutat be négyet, köztük a most egy hete vízrebocsátott „Viribus Unitis”-t is. Egy sereg zsánerkép meg arckép egészíti ki az Ország-Világ legújabb számának illusztratív tartalmát. Az arcképek között ott találjuk a magyar korona várományosának: Károly Ferencz József királyi hercegnek s menyasszonyának Zita parmai hercegnőnek arcképét, valamint a most hercegesített Festetics Taszilót is. A szövegrészben Atherton Gertrud, dr. Bányász László, Dura Máté, Esty Jánosné, dr. Falk Zsigmond, Gyárfás Zsigmond, Mészáros Lajos, Pálffy István, Tarnai Aladár, Törökne Kovács Hermin, dr. Váradi Antal, Versényi György, dr. Vissnyovszky Rezső dolgozataival találkozunk. Tartalmas rovatok továbbá: Színház, Irodalom, Művészet, Hírek, Zene, Sport, Közgazdaság stb. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, V., Hold-utca 7.). A lap ára félévire 8 korona.

* **Rákóczi adriai tervéi.** A Magyar Adria Egyesület közlönye „A Tenger” most megjelent június-júliusi kettős füzetében Rákóczi Ferencz kibújósága 200-adik évfordulójának mintegy megünneplésül nagyérdékű történelmi tanulmányt közöl kiváló történettudósunk, Rákóczi jeles életírója dr. Márki Sándor egyet. tanártól a nagy fejedelmnek azokról a tervéről és törekvéseiről, melyekkel uralmát a tengerre is ki akarta terjeszteni. A füzet közli továbbá ifj. dr. Entz Géza tanárnak a bergeni tengerbiológiai kurzusról szóló, 36 képpel illusztrált jeles tanulmányát; a következő cikkben az egyesület elnöke, Gonda Béla ismerteti 16 kép kíséretében a legújabb Dreadnought-típusú csatahajókat, a legelső angol Dreadnought-tól a legnagyobb argentinai kolosszusig, bemutatván az osztrák-magyar „Viribus Unitis” nevű első ilyenfajta csatahajó képét is. Leidenfrost Gyula tanár a most megtartott római nemzetközi halászi kongresszusról ír részletes beszámolót, dr. Koch Nándor pedig a tenger sőtartalmának eredetét fejtegeti. Kiseb közlemények s az egyesület tárgyalásairól szóló tudósítás egészítik ki a rendkívül díszesen kiállított füzetet. „A Tenger” előfizetési ára egész évre 12 kor., megrendelhető Budapesten, VIII., Luther-utca 3. sz.

* **Karin Michaelis új műve.** Az utóbbi időkben nem volt író, aki annyit foglalkoztatta volna az egész európai közvéleményt, mint Karin

Michaelis, kinek a női élet pszichológiáját tárgyaló regényei mindenütt rengeteg olvasó közönségre találtak. Most a magyar olvasónak alkalma van megismerkedni az európai hírvő dán írónő egyik legmegragadóbb és leghatásosabb művével, amely egy finom, érzékeny gyermekleány szomorú sorsát, férjhezmenését és halálát mondja el, az életből szakadt igazságyszerű, megható hangján Ulla Fangel sorsa a kis regény címe; bizonyára egyike lesz a legkedveltebb olvasmányoknak. Galamb Sándor fordította kiváló gondnal és irodalmi készséggel a Radó Antal kitünő vállalatában a Magyar Könyvtárban jelent meg, a Lappel R. (W. dianer F. és fia) kiadásában. Ára a füzetnek 60 fillér.

* **Az Auto.** Ma jelent meg Illés István hírlapíró kollégánk lapjának, az „Auto” című gépkocsi és repülőgép folyóiratnak legújabb száma. A rendkívül érdekes tartalmu sportlap gyönyörű felvételeket hoz az elmúlt hét szennyezés aviatika eseményeiről, a bécs-budapesti távrepülésről. Gazdag hírrovatán kívül különösen az angol nagy hegy-mászó turáról és a francia Grand Prix-ről szóló közleményei és illusztrációi érdemelnek még említést. A lap szerkesztősége Teréz-körút 38. szám alatt van. Előfizetési ára egész évre husz korona.

* **A Nyugat, Ignotus, Fenyő Miksa és Osvát Ernő szerkesztésében megjelenő szépirodalmi és kritikai folyóirat július hó 1-i 13-ik száma a következő gazdag, érdekes tartalommal jelent meg: Halász Imre: Egy letűnt nemzedék (Tizenkétedik közlemény. Báró Eötvös József I.). Ady Endre: Versek. Bán Ferencz: Az új isten. (Novella). Gellért Oszkár: Salamon énekek-éneke. (Vers). Schöpflin Aladár: Petőfi napjai. Lányi Sarolta: Versek. Móricz Zsigmond: Thukydidés beszédei: I. Gróf Tisza István beszédei. Ignotus: Tengerparti alkonyat. (Vers). Babits Mihály: Nietzsche mint filológus. Figyelő: Karinthy Frigyes: Fürst Milán. Ignotus: Budapesttől a föld körül Budapestig. Petyerdy István: Erdős Renée: János tanítvány. Várady István: Maithévi György: Esteli énekek. Bálint Aladár: A Szépművészeti Múzeum régi rajzai. Felek Gyéza: Paul Szinyei von Merse. Ignotus: Chorin. Hatvány Lajos: Dicsérjük a pápát. Lánzy Jenő: Prohászka indexen. Faragó Miksa. Matlekovits Sándor: Az ipar alakulása a kapitalizmus korszakában. Móricz Miklós: Az indennizás.**

* **A tüdő tuberkulózisa.** Báró Korányi Sándortól: „A tüdő tuberkulózisa” címvel jelent meg szerző belorvostani előadásainak III. kötete. A 220 oldalra terjedő mű a tuberkulózis kórtanát, kórisméjét és gyógy módjait foglalja magában. A magas színvonalon álló és amellett élvezetes előadási formában megírt munka fejezetei közül különösen a második tuberkulózis aera óta újból aktuálissá vált gyógyeljárások részletes leírásával és azok alkalmazási lehetőségeinek kritikai méltatásával foglalkozik. A munka minden fejezetével szerző ama ezéjének felel meg, hogy az olvasó a tannak további fejlődését figyelemmel kísérheti és a gyakorlatban értékesítheti is. A számos ábrával illusztrált munka kiállítása Singer és Wolfner cég áldozatkészségét dicséri. Ára füzve 6 korona, kötve 8 korona.

* **A krakélérek alkonya és egyéb elmélkedések.** Irta Szomaházy István. Ki ne hallgatna szívesen valamely szép hölgy szalonjában egy kedves, szeretetreméltó causeur-t, ki amellett, hogy szellemes, amellett, hogy előadásában sziporkáznak a ragyogó ötletek, olyan témákat vet fel, melyek mindnyájunkat speciálisan érdekelnek? Ilyen causeur-ként hat Szomaházy most megjelent új kötetében. Szívesen hallgatjuk akkor is, ha a napi munka elfárasztott, mert nem távol áll, elméleti jelentőségű és filozófiai ködbe vesző kérdésekről elmélkedik, hanem valamennyiünk apró kis problémáiról, melyeket játszi könnyedséggel old meg helyettünk egy irónikus, de azért mindig kedvesen mosolygó okos és szimpatikus íróember. Könyvét éppen azért olvassuk szívesen és élvezettel, mert olyan témákat is érdekesnek talál a megbeszélésre, melyeket más író jelentéktelennek ítélné talán, a nagy közönség előtt való pertraktálásra. Könyve, melyet az „Atheneum” igen izlések kiállításban jelentetett meg, mindössze 2 korona.

MOLNÁROK ÉRDEKE.

— Malomipari és műszaki melléklet. —
A Magyarországi Molnárok Országos Szövetségének hivatalos közlönye.

Miért nem ébrednek?

— Levél a szerkesztőhöz. —

Komlóskút, június 29.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Mely szomorúsággal olvastam az „Egyetértés” mult vasárnapi számában a „Miért nem ébrednek?” című cikket, amely igen találóan festette le a malomiparban, főleg a vidéki malom kisiparban uralkodó helyzetet. Szinte meglepett azonban az, hogy akad a mi végtelenül közönyös és indolens molnár rendünkben valaki, aki nem kiméli a fáradságot és tollat ragad, hogy fölírja az alvókat. Igazán sajnálom, hogy nem nevezte meg magát a levélíró kartárs, mert őszinte szívből küldeném el neki üdvözetemet, annyival is inkább, mert kettőnk helyzete között alig van némi különbség. Magam is úgy jártam, mint a multkori levélben megszólalt kartársam. Amikor a falum tulsó felén megjelent hitvány kontár megindította a maga svindli „műalmát”, egyszer csak azt kellett tapasztalnom, hogy nyakamba szakadt a csuvarozás átka. Ez ellen úgy akartam védekezni, hogy egy közös értekezletre hívtam össze a szomszéd községek tisztességes tanult molnárait, hogy megállapítsuk a tisztességtelen konkurrenzia ellen való védekezés módjait. Ezen a megbeszélésen azt határoztuk el, hogy először a mi járásunk összes molnárait és — ha csak lehetséges — az egész megye molnárait összegyűjtjük s ott állapodunk meg valami olyan hathatós módban, amely egyszer s mindenkorra lehetetlenné teszi az olyan tisztességtelen fegyverek használatát, mint amilyen a csuvarozás. Sajnos, a szépen megindult mozgalom eredményre nem vezetett, mert itt is elkezdtek suttogni, hogy az egészet csak azért akarom csinálni, mert csak nekem lenne belőle hasznom és mert én valami címre vágyom. Így aztán én visszavonultam, ellenben a csuvarozás csakhamar úgy lábrakapott az egész megyében, hogy most már aztán ugyancsak gyűléseznének azok, akik nemrég megakadályozták a mozgalmat. Hanem tekintélyesebb molnárt már nem kapnak élükre. Elég volt az én kudarczom.

Már most arról tanakodnak, hogy mit csináljanak? Egyiknek-másiknak eszébe jutott, hogy ők valamikor beiratkoztak a Molnárszövetségbe. Vajjon nem lenne-e jó, ha ezt a szövetséget hívnák most segítségül? Hanem aztán az én kérdésemre eszükbe jutott az is, hogy be ugyan beiratkoztak abba a szövetségbe, de tagdíjat nem fizettek, úgy, hogy a szövetség aligha fog velük törődni. Így állván a dolog, most már azt szeretnék tudni, hogy mit csináljanak? Mert én bizony nem avatkozom még egyszer az ügybe.

De nekem is van egy kérdésem a Szerkesztő Urhoz. Valóban, jó lenne, ha a Molnárszövetség végre-valahára megkezdene a munkásságát, a mi vidékünkön is. Általában az utóbbi időben igen kevés hír hallatszik erről a szövetségről. Mi van vele? Alszik? Tessék erről egy rövid üzenetben tájékoztatni bennünket, hogy tudjuk, mihez tartunk magunkat? ...

Ez a levél, megvalljuk, nem ér váratlanul bennünket. Mi, akik a molnár kisiparos-ság érdekeinek védelmére szenteljük ezeket a hasábokat, nem kis aggodalommal látjuk, hogy a Molnárszövetség csak nem akar felébredni sulyos hallgatásából. Alszik s álmát

zavarni ne először szovnyünk arra valahára leha ez meg akkor mód gunk töm a szövetség akik valób sáért dolg teljén tönk véség vey

A list kezdett a list Minden old meg s külsz frkezik erős piac, hane gy, hogy a sokat bonyo ngyan mego nem szünte tett az, hog nehézségke szünetést l list és kor egvitt a k

Ujleány száma	Concordia matom
0	19.70
1	19.30
2	18.90
3	18.50
4	18. —
5	17.40
6	16.60
7	15.80
7 1/2	14.90
7 3/4	12.90
8	8.80
Fk	6.50
Gk	6.80

0 15.40 14 Hírek sen darflon megyei Kei lor József

M
Klári köz épült ötvö hengerről
G
C
SZEP
— halál eladó. V Szaba

A Trie
ajánlj

ZS

NOBI
ll., Ara

Viz
„H

Kemény Manó malomipari gépkereskedő és
BUDAPEST, V., Rudolf-rakpart 7. szám.
műszaki üzlete

zavarni nem enged. Mi nem most tesszük először szavát az állapotot. Még van reményünk arra, hogy a szövetség vezetői végrehajtására lelkiismeretes munkához fognak. De ha ez meg nem történik rövid idő alatt, hát akkor módot keresünk majd arra, hogy magunk tömörítsük a molnár kisiparosságát s a szövetség vezetését olyan kezekbe tesszük, akik valóban tudnak is, akarnak is a molnár-szűrésért dolgozni. Elvőgre mi nem nézhetjük tétlenül ennek az egykor hatalmas iparágak teljes tönkretételét. Munka kínálkozik a szövetség vezetőinek elég. Miért nem ébrednek?

A lisztpiacról. A múlt héten végre bekövetkezett a lisztpiacra is a várva várt javulás. Minden oldalról igen élénk vételkedv nyilvánult meg s különösen a déli és az erdélyi vidékekről érkezik erős vásárlási hírek. De nemcsak a készáru-piac, hanem az őszi kereslet is elég élénk volt, úgy, hogy a malmok nap-nap után nagy szállításiakat bonyolítottak le. A bekövetkezett áremelés nagyon megesapantotta a keresletet, azonban meg nem szüntette. Ellenben nem kis aggodalmat kellett az, hogy a készáru beszerzése egyre nagyobb nehézségekbe ütközik, miért is a malmok üzembeszüntetését kénytelenek életbeléptetni. A múlt hét liszt és korpa árai 50 kg.-ként koronákban zsákkaal gyűjtött a következők voltak:

Opolmány száma	Concordia-malom	Ésözpesti szőlőmalom	Gizella-malom	Pesti Hegygermalom	Lujza szőlőmalom	Hancsári szőlőmalom	Viktória-gőzmalom
0	19.70	20.00	19.80	19.90	20.20	19.60	18.80
1	19.30	19.60	19.40	19.50	19.80	19.20	18.40
2	18.90	19.20	19.00	19.10	19.40	18.80	18.10
3	18.50	18.80	18.60	18.70	19.00	18.40	17.90
4	18.10	18.40	18.20	18.30	18.60	18.00	17.50
5	17.40	17.80	17.60	17.70	18.00	17.40	16.80
6	16.60	17.20	16.80	16.90	17.40	16.80	16.20
7	15.80	16.40	15.80	15.90	16.60	15.50	15.20
7 1/2	14.80	15.60	14.40	14.30	15.00	13.90	14.20
7 3/4	12.90	13.60	12.60	12.70	13.90	12.30	12.20
8	8.80	9.00	9.20	9.20	9.80	9.80	—
8 1/2	6.50	7.00	6.80	6.80	6.80	9.00	—
9	6.80	7.00	6.80	7.00	7.80	6.60	—

Rozsliszt („Viktória”):

o	o/I	I.	WR.	II.	III.	SR.
15.40	14.70	14.00	13.40	11.40	10.40	9.60

Hírek a malmok köréből. Peller Adám Körtésen darálómalmot létesít. Hundt István a pest-megyeyi Kerecsenden mőtoros malmot létesít. Kárlor József Tiszaszalkán nyersolajmőtoros malmot

létesít. Bohi János és Tsa Tiszaberczelen mőmalom létesítésére kértek telepengedélyt. Rickert József Orszálláson új malmot épít.

A bérfizetés napja. Régi törekvése minden altruisztikusan gondolkozó gyárosnak, hogy mi módon lehetne a mi meglehetősen könnyelmű munkásnépünket nagyobb takarékosságra és az alkoholnak kisebb élvezetére bírni. Ezt legkönnyebben a fizetési napnak alkalmas megváltoztatásával lehet elérni. A szombati bérfizetési rendszernek, mint azt Láng Ármán, a győri köleshántoló és a szombathelyi árpagyönggyár igazgatója megfigyelte s amint az általános tapasztalati tény is, az egész országban igen szomorú eredménye és következménye van. A munkások legnagyobb része szombaton éjjel és vasárnap elissza fizetését, jelentékeny része hétfőn dolgozni sem bír es ez jelenti a munkások erkölcsi és anyagi degenerálódását. Mondani sem kell, hogy hány munkáscsalád szenved szűkséget és nyomorban sanyalódik, amiért a családfő szombaton este kapja meg heti keresményét, nem is megy haza családjához, hanem egész munkabérét a korcsmába viszi; kenyérre, ruhára, miegyébire nem jut belőle semmi vagy jobb esetben alig valami. Ellenben a hétköznapi bérfizetés elvonja a munkásokat a korcsmázástól, mert hisz tudnivaló, hogy a legtöbb embert nem is az ital megkínványa, mint inkább a csabító alkalmak a vendéglőbe. A szombati napi kifizetés által ezen alkalom a munkaszünetes vasárnapon tulbőven kínálkozik, míg ha ezen alkalom a hétköznapi kifizetés által megszűnik, a kereset vagy legalább is annak nagyobb része az asszony kezébe kerül s az egész család javára fordítatik. Ezáltal a rendezettebb életmód által a munkások egészsége jobb, munkaereje és kedve növekszik, keresőképessége emelkedik, a kihágások és rendzavarások száma csökken. E tapasztalatok alapján Láng Ármán úgy Győrről, mint Szombathelyen bevezette a csütörtöki bérfizetést. E jó példát követhetnek a többi malmok is.

Liszt bevitele Konstantinápolyba. Konstantinápoly lisztszűksége mintegy másfélmillió zsákra tehető, ami legnagyobb részét behozatal útján fedeztetik. A helyi malmok termelőképessége hozzávetőleg a következő: A Gun-Kapouban levő kincstári malom, mely kizárólag a katonaság számára őröl, továbbá az Aivan-Serai Societé Anonyme Ottomane de Minoterie „L'Union” naponta 125.000 kg. lisztet őrölhetnek meg, Carassoul Anastasiades kassimparchai malma 65.000 kg,

koronákii és djebali malma pedig 60—80.000 kg, napi őrőképességű Kisbáb malmok Galatában a Stamalides és Nikoforakir-é 15.000 kg, Skutariban a Salamidas és Mastro-e 40.000 kg, a prinkipoi malom 50.000 kg. őrőképességgel. A környéken csupa apróbb malom van. Külföldről 1910-ben 1,088,294 zsák lisztet hoztak be — jellemző — alig valamit Magyarországból. Ime a főbb behozatali államok:

	1910	1909
Oroszország	435.575 zsák	192.538 zsák
Marseille	286.097	471.190
Bulgária	179.151	157.782
Itália	129.003	61.145
Románia	56.766	13.613
Amerika	1700	14.296

Magyarországból egy-két szállítmány finomabb liszt érkezik csak, bizonyosságul teljesen elhibázott vámpolitikánknak.

A termésbeéslés. Lapunk közgazdasági rovatában megtalálják olvasóink az első ideai számszerű termésbeéslést egész részletesen. Itt csak annyit közlünk, hogy 44.3 millió mm.-ára becsült buza-termés egy jó közepes évet helyez kilátásba.

VIZÁLLÁS.

július 1. június 30. július 1. június 30.

		méter		méter				
Inn Duna	Schärding	3.25	2.10	Risz	M.-Sziget	0.50	0.83	
	Passau	4.40	3.52		Tekchäza	0.58	0.55	
	Linz	1.63	0.98		V.-Namöny	1.28	0.11	
	Hécs	1.50	1.19		Tokaj	2.28	0.80	
	Pozsony	2.84	2.89		Tiszafüred	2.62	0.60	
	Komárom	3.52	3.75		Szolnok	2.08	0.88	
	Budapest	2.92	3.40		Csongrád	2.45	0.12	
	Paks	2.83	3.20		Szeged	2.69	1.85	
	Mohács	3.50	4.71		T.-Bece	2.77	2.04	
	Gombos	4.94	5.32		Titel	4.20	3.80	
Morva Väg	Ujvidék	4.83	4.24	Öndova	Hóór	1.08	0.96	
	Pancsova	3.91	3.27	Tapoly	Bárfi	0.48	0.32	
	Orsova	3.82	3.43	Bodrog	Ladányos	0.40	0.75	
	Trenosón	1.54	1.44	Sajó	Zsolozsa	1.46	1.43	
	Morvafalu	0.92	0.98	Hernád	H.-Németi	0.27	0.75	
	Zsolna	0.76	0.75	Berettyó	Margitta	0.24	0.03	
	Szered	1.23	1.11	B.-Ujfalu	B.-Ujfalu	0.16	0.12	
	Rába	Szt.-Gottshárd	0.82	0.12	Körbe	Csucsa	0.48	0.50
	Sárvár	0.28	0.33	N.-Vár	N.-Vár	6.08	0.14	
	Győr	2.98	2.89	Belényes	Belényes	0.45	0.45	
Oráva	Varsád	2.15	1.95	Tenke	Tenke	0.20	0.40	
	Zákány	0.33	0.22	Gurabonca	Gurabonca	0.58	0.64	
	Barcs	1.12	1.21	Borosjenő	Borosjenő	0.06	0.08	
	Eszék	3.16	3.80	Békés	Békés	2.04	2.86	
	Mura	M.-Szerdah	1.14	1.04	Gyoma	Gyoma	2.74	3.82
	Száva	Zágráb	0.52	0.00	Gy.-Fehérvár	Gy.-Fehérvár	0.44	0.54
	Sziszek	4.23	5.00	Branyicska	Branyicska	0.00	1.06	
	Mitrovicsa	4.56	4.64	Arad	Arad	0.14	0.10	
	Szamos	Dea	0.05	0.84	Mákó	Mákó	0.64	0.80
	Szatmár	Szatmár	0.92	0.88	Temes	Lugos	0.90	0.90
Kraszna	N.-Majlény	0.86	0.00	K.-Kostály	K.-Kostály	1.12	1.12	
	Latorcza	Munkács	0.18	0.20	Kiszató	Kiszató	0.68	0.64
	Laboroz	Homonna	0.16	0.20	Temesvár	Temesvár	0.00	0.02
	Vég	Perecsény	0.11	0.09	Becskevek	Becskevek	1.02	1.02

MALOM

Klári községben (Torontálmegye) múlt évben ujonnan épült ötven lőerejű nyersolajmőtoros, két kövel, két hengerral és Werner-féle sikszitával bíró jóforgalmu GŐZMALOM szép amerikai szőlővel — haláleset folytán — hatvanötezer koronáért eladó. Vasúti állomás helyben. Közelebbi feltételek Szabados Károly jegyzőnél tudhatók meg.

A Trieszti Jutáipar R.-T. Triesztben ajánlja közismert kitűnő készítményeit mindennemű

zsákokban

a legjutányosabb árak mellett. Világosiásokkal szolgál a magyarországi képviselőség: NOBEL SÁNDOR, Budapest III., Aradi-utca 31. 30150 Telefon 161-07.

Viznyomásu sajtók

szőlő- és gyümölcsnedv nyérésére, nagybani üzemre, 1, 2 vagy 3 kifolható gyűjtő medencével. „HERCULES” szőlő- és gyümölcsprés kettős sajtoló készülékkel, kézi hajtásra. Gyártják mint különleges ögot, különféle nagyságban és szerkezetben, kitűnő kivitelben

Ph. Mayfarth & Co. WIEN III

Gőpgyár és vasútiüde. Különleges gyár szőlő- és gyümölcsértékesítő gépekre Kitűnő több mint 600 első díjjal A most megjelent 358. sz. képes kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve megküldetik.

FILLOZOFIAI IROK TARA XII. kötete.

PLATON válogatott művei.

III. kötet. Symposion. Phaidros. Görögül fordította, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta dr. Dercsényi Mőricz.

Kiadja a Franklin-Társulat.

A nagy görög mővész-filozofus legnagyobb és legtöbb problémát felő két dialógusa e gondos fordításban is oly elevenen hat, mint Plato idejében; a jegyzetek és magyarázatok felvilágosítást adnak minden kérdésre, mely olvasás közben felvetődhetik.

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedőben (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaság Budapest, VI. Andrássy-út 21. minden könyvkereskedőben.

GANZ ÉS TÁRSÁ

VASÖNTŐ ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSÁG Budapest, X., Kőbányai-ut 31.

Motorok, benzín-, gáz-, szivógáz- és kohógázüzemre. Emelődaruk. Közuti hengerlőgépek Gőzekék, Mindenféle vasuti kocsi. Vasuti felszerelések. Kéregőntésű kerekék (Griffin rendszere).

Hengerszékék. Malomgépek. Egész malmok berendezése és felszerelése. Transzmissziók. Turbinák Gyári berendezések. Téglagyári gépek. Betonkeverőgépek.

Árjegyzékkel és költségvetéssel szivesen szolgálunk.

Idegenek Utmutatója.

Bankok és takarékpénztárak.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület. Budapest. Alapítástól 1840-ben. Befizetett részvénytőke 20,000,000 K. Tartalékalap 59,029,862 K 89 fillér. Könyvecskére és folyószámlára elhelyezett betétek átlagára 1910. december hó 31-én 369,403.373 K 18 fillér. Forgalomban lévő saját kibocsátványok 333,571.450 K. A takarékpénztár 4 százalékos és 4½ százalékos zálogleveleket, valamint 4 százalékos és 4½ százalékos községi kötvényeket bocsát ki. Ezen címletek teljesen adómentesek, minden tekintetben kauczióképesek és községek, testületek, alapítványok és nyilvános felügyelet alatt álló intézetek pénzének elhelyezésére, valamint hitbizományi és letéti pénzek gyümölcsöző elhelyezésére alkalmasnak nyilvánítottak. Mind a záloglevelek, mind a községi kötvények alkalmasságuk nyilvánítottak továbbá katonai házasági óvadékok céljaira s a záloglevelek ezenfelül árvapénzek elhelyezésére is. A takarékpénztár ezenkívül 1906-ban 30,000,000 K összegű, egyenkint 100 K névértékű nyereségmentes kötvényt bocsátott ki.

Budapesti Bank Részvénytársaság, VI., Teréz-körút 22. szám. Alaptőke 10 millió korona. Fiókok: V., Zoltán-utca 16. sz., VI., Váci-körút 15. sz. Elfogad betéteket folyószámlára és takarékpénztárakhoz. Előleg ad értékpapírokra. Külföldi pénzek vétele és eladása. Tőzsdéi megbízások. Safe deposit a Zoltán-utcai fiókban.

Első Magyar Iparbank váltóüzlete, Budapest, V., József-tér 1. szám. Értékpapírok, sorsjegyek, ércpénzek vétele és eladása a hivatalos napi árfolyamon. Tőzsdéi megbízásoknak ugy az érték-, mint a gabonatözsden a legelőnyösebb feltételek mellett eszközölése. Szelvények és ki-sorsolt értékek díjmentes beváltása. Olcsó magas előleg értékpapírokra és sorsjegyekre. Sorsjegyek részletfizetésre. Igérvények minden huzásra. Osztálysorsjegyek eredeti áron. Sor-solási ellenőrzés költségmentesen. Katonai há-zassági óvadékok ügyében minden utbaigazítás és eljárás ingyenes.

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank, V., Dorottya-utca 6. Fiókjelölések: Budapest, IV., Múzeum-körút 1., V., Nádor-utca 25., V., Lipót-körút 32., VII., Erzsébet-körút 41., VI., András-sy-ut 30. Vidéki fiókok: Fiume, Kolozsvár, Kassa, Pozsony. Közraktárak: Budapesten és Barsón. Alaptőke 40,000,000 korona.

A Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe Budapest, V., Nádor-utca 4. (saját házában). **Belvárosi osztály:** IV., Koronaherczeg-utca 10. **Terézvárosi osztály:** VI., Deák Ferenc-tér 6. **Központ:** Wien, I., Herrngasse 8. Teljesen befizetett részvénytőke 130 millió korona. Tartalékok 40 millió korona. A Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe a folyó banküzlet összes ágaival foglalkozik.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magyar kir. szab. osztálysorsjáték főkönyvtárosa: VI. kerület, Andrásy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18.; IV., Ferenciek-tere 4., Irányi-utca sarkán, VII., Király-utca 57., VIII., József-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

„Hermes” magyar általános váltóüzlet r.t. IV., Koronaherczeg-utca 5. sz. Fiókok: V., Dorottya-utca 8., V., Nádor-utca 25. Alaptőke 3 millió korona. Értékpapírok és sorsjegyek vétele és eladása. Betétek takarékpénztárakhoz és folyószámlára. Utalványok és hitellevelek az összes piacokra. Osztálysorsjáték. Safe deposits.

Budapesti Kereskedelmi Részvénytársaság, VIII. ker., Rákóczi-ut 9. sz. „Palace pezsgőgyár” elnevezés alatt Budafokon modern berendezésű pezsgőgyár van, ahol francia minta szerint első-rangú magyar pezsgőt gyárt. E mellett porkereskedelemmel, főleg fajborokat palackokban, likőr, rum, cognac és gyümölcspálinka gyártásával foglalkozik. Tokaji borokban Tokaj-hegyalján külön pinczái vannak és a legmegbízhatóbb számorodni és asszu borokat árusítja. Importál kínai és japán teákat, amelyeket Nippon-tea elnevezés alatt hoz forgalomba. A részvénytársaság pénzüzleteket lekonvolit és takarékbetétet elfogad. Telefon: 141-83.

Gaedicke bankház részv. társ. A magy. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték főelárúsolója. Játéktérvek ingyen és bérmentve.

Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság, IV., Kígyó-tér 1. Alaptőke 16,000,000 korona. Tartalékalap 4,000,000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére, pénztári jegyre és cheque-számlára. Leszámitol váltókat. Jelzálogkölcsönöket nyújt földbirtokokra. Előleg ad értékpapírokra s azok vételét és eladását lelkiismeretesen és logmáltányosabb feltételek mellett eszközli. Tőkebefektetésül ajánlja 4½ és 4¼%-os adómentes zálogleveleit.

Budapesti Kölcsönös Segélyző Egylet m. sz. V., Arany János-utca 18. Takarékbetétek gyümölcsösztetését elvállalja heti befizetések mellett. Kölcsönöket folyósít olcsó kamat és előnyös visszafizetési módokat mellett.

Budapesti Iparbank részv. társ. IV., Eskü-tér 8. Telefon: 25-65. Kölcsönöket folyósít váltóra vagy kötelezvényre; leszámitol folyószámla-követeléseket s elvállal minden, a banküzletbe vágó megbízást előnyös feltételek mellett.

Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár r.t. VI., Váci-körút 22. Alaptőke: 1,000,000 korona. Fióktelep: Miskolc. Fuzionált a Budapest Székesfővárosi Takarékpénztár r.t.-gal.

Magyar Fakerekedők Hitelintézete r.t. V., Széchenyi-utca 1. Alaptőke 3,000,000 korona. Alapítási és részesedései: Egyesült Fatermelők r.t., Kisjenői Fatermelő r.t., Központi Fatermelők r.t., Magyar Fakereskedelmi r.t. Elvállal minden, a fatermelés és fakereskedelem árára tartozó pénzügyi műveletet, felbecslet, erdőértékesítést, vételt és eladást előnyös feltételek mellett. Kérne. Felvilágosítás Budapest, IV., Kossuth La.

Hazi Bank Részvénytársaság, V., Dorottya-utca 3. Alaptőke: 32,000,000 korona, tartalékaiap 9,500,000 korona. Nádor-utcai fiók: V. Nádor-utca 18., Oktogon-téri fiók: VI., Andrásy-ut 48., Rákóczi-uti fiók: VII., Rákóczi-ut 16.

Budapest-Terézvárosi Takarékpénztár r.t. VI., Andrásy-ut 47. sz. Alaptőke: 1,200,000 korona. Elfogad betéteket betétkönyvekre, pénztárjegyekre, valamint cheque- és folyószámlára. Leszámitol váltókat a legelőnyösebb feltételekkel bank-uton és hitelegyletben; előleg ad értékpapírokra; elfogad megbízásokat értékpapírok bizományyszerű vételére és eladására.

Budapesti Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság, IV. Koronaherczeg-utca 3. szám. Alaptőke 2,000,000 korona. Elfogad takarékbetéteket 4½% mellett. Köztisztviselői kölcsönöket folyósít 10-30 évi törlesztésre minden előleges költség nélkül. Elvállal tisztviselő-házak építését és telepek létesítését lakbérletkérés mellett.

Általános bank részv. társaság, VII., Erzsébet-körút 39. Alaptőke 3 millió korona.

Az Algemeene Bank voor Zaleijk Onderpand németalföldi (hágai) pénzüzetef kölcsönöket folyósít használatra, életjáradékokra, kötéti tulajdonra stb., anélkül, hogy viltófedezettel férne. Felvilágosítás Budapest, IV., Kossuth jos-ut 4. az Általános Óvadékbank helyiségében.

Országos Iparbank Részvénytársaság, Budapest, V., Ferenc József-tér 6. szám. (Gresham-palota.) A Zivnostenská banka, Prága alapítása Részvénytőke 60 millió, tartalékok 16 millió. Telefonszám: 131-65, 131-66. Sür-gőnyezim: „Industriale.” Elfogad takarékbetétet 4½% netto kamatozás mellett. Betéteket folyószámlára megegyezés alapján kuláns tétellel. A bankszakma összes ágaival foglalkozik. Értékpapírok vétele és eladása. Értékpapírok megőrzése és kezelése. Előleg értékpapírokra. Külföldi váltók és pénznemek vétele és eladása. Hitellevelek kibocsátása. A budapesti és külföldi tőzsdéken megbízások kuláns eszköz-lése. Váltók, utalványok stb. behajtása. Folyó számlaforgalom. Váltók leszámitolása. Váltóüzlet: V., Ferenc József-tér 6. (Gresham-palota.)

Szállítmányozási és Iparbank r.t. VI., Váci-körút 37. Alaptőke 400,000 K. Telefon: 21-29.

Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvénytársaság, Budapest, V., Erzsébet-tér 18. Alaptőke 8,000,000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére, folyó (cheque) számlára és pénztárjegyekre. Leszámitol váltókat, utalványokat, kötelezvényeket és nyit számlákon alapuló künnevösségeket. Előleg nyújt értékpapírokra és az azok vétele és eladására vonatkozó megbízásokat lelkiismeretesen és legelőnyösebben teljesíti. Külföldi pénznemek vétele és eladása. Vállal szeszajóhitel-biztosítékot a kincstárral szemben és letesz minden-mű óvadékot. Elfogad betéteket megőrzés végett. (Safe deposit.) Kiállít hitelleveleket.

Budapest-Erzsébetvárosi Takarékpénztár r.t. VII., Károly-körút 13. Befizetett alaptőke 5,000,000 korona. Elfogad betéteket azarék-könyvekre és folyószámlában. Tőzsdéi megbízásokat teljesít, értékpapírokat, csekket, külföldi pénznemeket vesz és elad.

Budapest III. ker. takarékpénztár, III. Lajos-utca 183. Telefon: 41-82. Alaptőke 500,000 korona. Alapítástól 1872

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Trieszti Általános Biztosító-társaság.) Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap 366,829,741 korona 68 fillér. Az eddig teljesített kárfizetések összege: 1,018,074,811 korona 43 fillér, az érvényben lévő életbiztosítások összege: 1,106,056,556 korona 66 fillér. Budapest, Dorottya-utca 10., az intézet saját házában. **Életbiztosítás** minden módozat szerint, valamint finellátási és leánykiházasítási biztosítások. — **Tűz-, szállítmány-, betöréses lopás elleni és üvegbiztosítások.** — **Jégbiztosítás a Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság** (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7,000,000 korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.)

Magyar Élet- és Járadekbiztosító Intézet m. sz. VI., Teréz-körút 52. Az életbiztosítás összes ne-meit kultiválja jutányos díjak és előnyös feltételek mellett; továbbá a nyugdíjbiztosítás kü-lönböző neveit magánhivatalnokok részére, ki-házasítási biztosítást leányok részére.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Gyermekek és életbiztosító intézet. Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapítástól: 1863. Legelőnyösebb díj-táblázatok gyermekek és mindennemű életbizto-sításokra, havi fizetések mellett is. — Tartalékok: 10,000,000 korona. Eddig kifizetett bizto-sított összeg hétmillió korona. Biztosítási állo-mány 46,000,000 korona.

„Duna” Biztosító Társaság, VI., Andrásy-ut 30. Alaptőke: 2 millió korona.

„Friedrich Wilhelm” porosz élet- és kezességi biztosító r.t. Berlinben. Magyarországi igazga-tóság: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. Alapítástól 1866-ban. Telefon: 69-75. Eddig biztosítva: 1500 millió korona.

Ipari vállalatok.

Pizurnyi L. utóda Janisch János és fia, Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületbádogos műhelye és horgany disztimények gyára. Légszesz- és vízvezeték, központi ütése-sek, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vizeldék, mindennemű gőz- ma-gán- és nyilvános fürdő, hidegvizgyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések, fűtő-tűzhely-összekötővel, gépek, világítási, fűtési és mű-szaki czélokra. Saját légszesz-készlet minden házában. Telefon 20-83.

Gyorestalpaló ipar r.t. V., Andrásy-ut 4. Elvállal mindennemű cipőjavítást gyorsan és olcsón. Telefon: 28-33.

Hungária műtrágya, kén-sav és vegyi ipar r.t. Á., Fűrdő-utca 8. sz. Alaptőke 4,000,000 korona. Gyárak: Zsolna és Budapest. Telefon: 37-57.

Continental lemosható gallér- és közelgyár Budapest, VII., Telep-utca 43. sz. Tel. szám: 115-92.

Hazi likőr-, rum- és szeszgyár r.t. (Singer és Reichsfeld.) VI., Lehel-utca 17. sz. Telefon: 15-30.

Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasút Társaság magyar bányái, hutái és uradalmainak igazgatósága, Budapest, IV., Egyetem-utca szám Vas- és aczélművek: Resiczán és Annán Hidépitő- és gépgyárak: Resiczán. Gazdaság-gépgyár: Román-Bogánon. Petroleuminomá-ma mok. cementgyár, erdészeti és gazdasági. Oravicán. Megrendelések a budapesti igazgató-séghoz: IV., Egyetem-utca 1. szám alá inté-zendők.

Amerikai Czipő Részvénytársaság — American Shoe Company Ltd. Budapest, Dorottya-utca 6. és Erzsébet-körút 42.

Unió gőzmosógári részv. társ. Budapest, VII., Telep-utca 43. sz. Telefonszám: 115-92.

Ujlak: Tégi-
9. Alaptők
Ujlak. Tég
hegyi dűlő
pest. V. V

Urikány-Zsili
vényitársas
Telefon 3
pest. Bány
Darabos sz
gép- és g
pormentes
részenet k
vácsolási
gyárt: Dar
koczká pir
ment- és
kén-savas
trágyát. V
Hitelbank,

Északmagyar
Iparvállala
utca 29.
szobafűtés
darabos sz
a csibaji a
aljai tömő

Magyar Asz
4 sz. Gy
34.). Arad
Versecz. A

Beocsini Cz
utca 10.
mentgyár
közszénbár

Magyar M

Magyar M

Magyar M

Magyar M

Magyar M

Magyar M

Magyar M

Magyar M

Magyar M

Magyar M

Magyar M

Magyar M

Magyar M

Magyar M

Magyar M

Magyar M

Magyar M

Magyar M

Magyar M

Magyar M

Magyar M

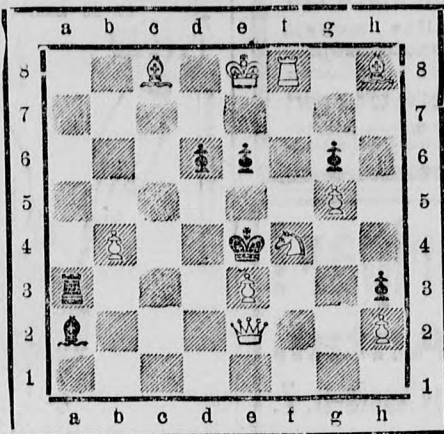
Magyar M

Magyar M

SAKK.

120. számú feladvány.

iffmann Károly, Budapest.
(Magyar Sakkviág.)

Matt a második lépésre

414. számú játszma.

Játszották Münchenben 1911. június 21.

A match harmadik játszmája.

Francia védelem.

Világos:	Sötét:
Spielmann	Alapin
1. e2-e4	e7-e6
2. d2-d4	d7-d5
3. Hb1-c3	Hg8-f6
4. Fc1-g5	Ff8-e7
5. e4-e5	Hf6-d7
6. Fg5xe7	Vd8xe7
7. Hc3-b5	Hd7-b6

Nem látszik, már Alapin sem tart ki az általa feltalált 7... Ke8-d8 védekezés mellett, de nem játszsa az ugyancsak tőle eredő 7... Ve7-d8 folytatást sem.

8. c2-c3	d7-a6
9. Hb5-a3	f7-f6
Ujabb keletű folytatás, melyet Alapin előszertettel alkalmaz. Nem rossz 9... Fe8-d7 10. f2-f4. Hb6-a4 sem.	
10. f2-f4	f6xe5
11. Vd1-h5	g7-g6

A match első játszmájában Alapin kpróbálta az általa mindig ajánlott gyalognyerésre vezető folytatást, mely a következő lépésekből áll. 11... Ke8-d8 12. f4xe5, Hb6-a4 13. Ba1-b1. Ha4xc3 14. b2xc3, Ve7xa3 stb., de mint a játszma befejezése után Alapin maga is beismeri a gyalognyerésre való játszmás igen kétértékű. Alapin ugyanis a játszmát elvesztette; veresége azonban a kisebb hibás játékának tudható be.

12. Vh5xe5	Bh8-f8
13. Ff1-d3	Hb6-a4
14. Ba1-b1	Hb8-c6

Most természetesen 14... Ha4xc3 15. b2xc3, Ve7xa3 nem volna előnyös 16. Ve5xc7 miatt. A tett lépés helyett azonban 14... e7-c5 erősebb volna.

15. Ve5-e3	Ha4xb2
Mint látszik, sötét mindig nyerhet egy gyalogot.	
15. Bb1xb2	Ve7xa3
17. Bb2-c2	Fe8-d7
18. Hg1-f3	He6-a5
19. 0-0	0-0-0
20. Bf1-b1	Rd8-e8

Hogy a d7-futár mozdulhasson.

21. Fd3-f1	Fd7-b5
Igen jó lépés; sötét cserére kényszeríti a futárt, miáltal a huszárral könnyebben megszállhatja a c4-mezőt.	
22. Ff1xb5	a6xb7
23. g2-g3	
Ha 23. Bb1xb2, úgy 23... e7-c6 24. Bb5-b4	
Ha5-c4 s utána Bf8xf4 stb.	
24. Ve3-d3	Ha5-ca
25. Be2-e2	e7-c6
26. Bb1-b3	Be8-e7
27. Bb3-b1	Va3-a5
28. Bb1-b3	Va5-a3
	Va3-a5

Sötét kénytelen a lépések ismétlésével remist tartani. Van ugyan gyalog előnye, de minthogy az e6-gyalog visszamaradt, a nyerés nem viheto keresztül.

29. Bb5-b1	Va5-a2
Remis.	

415. számú játszma.

Játszották Bukarestben 1911. február 10.

Szicíliai védelem.

Világos:	Sötét:
Dr. Adolf	Harland S.
1. e2-e4	c7-c5
2. f2-f4	...

A francia Philidor idejéből eredő folytatás, melylyel foglalkozott Lewis és később többször előfordult a Labourdonnais-Mac Donnel játszmaiban is. Korunkban perze ez a folytatás már elavult.

2.	Hb8-c6
3. Hg1-f3	d7-d6

Az említett játszmákban többnyire 3... e7-e6 történt, kapcsolatban d7-d5-el.

4. Ff1-c4	g7-g6
5. e2-c3	Ff8-g7
6. 0-0	.....
7. Hb1-a2	Vd8-b6
8. Kgl-h1	Fe8-d7
9. e4-e5	h7-h5

Helyesebb lett volna 9. Ha3-c2 s utána d2-d4.

9.	d6xe5
10. f4xe5	Hg8-h6
11. d2-d4	c5xd4
12. c3xd4	Hh6-f5
13. Fc4-b3	Hc6-a5
Ha 13... He6xd4, úgy 14. Hf3xd4 és 14... Vb6xd4 re 15. Fb3xf7 stb.	
14. Ha3-c4	Ha5xc4
15. Fb3xc4	Fd7-b7
16. b2-b3	.....

A csere természetesen meggyöngytené világos állását.

16.	Ba8-d8
17. d4-d5	h5-h4
18. Fc1-f4	Fg7-h6
19. Ff4xh6	.....
Erdekes volna 19. Hf3-g1, Fh6xf4 20. Bf1xf4, Fb5xc4 21. b3xc4, Vb6-b2, ami után fenyeget 22... Hf5-g3! 23. h2xg3, h4xg3+ 24. Hg1-h3, Bh8xh3+ 25. g2xh3, Vb2-h2+ matt.	
19.	Bh8xh6
20. Fc4xb5	Vb6xb5
21. Hf3-d4	Hf5xd4

Harland utólag vette észre, hogy itt a következő csinos folytatás állott: 21... Hf5-g3+ 22. h2xg3, h4xg3+ 23. Kh1-g1, Vb5xd5 24. Bf1-f4 Vd5xe5 25. Vd1-d2, Ve5-h8 és nyer.

22. Vd1xd4	Vb5xd5
23. Vd4xa7	h4-h3
24. Va7-f2	.....
Vagy 24. Bf1-f2, Vd5-d1+ 25. Bf2-f1, h3xg2+ 26. Kh1xg2. Bd8-d2+ és nyer.	
24.	h3xg2+
25. Vf2xg2	Vd5xg2+
26. Kh1xg2	Bd8-d2+
27. Bf1-f2	Bh6xh2+
28. Kc2xh2	Bd2xf2

Sakk-hírek.

A Budapesti Sakk-Körben június 25-én egy kisebb verseny vette kezdetét, amelyen Barasi Zsigmond, dr. Bródy Miklós, Breyer Gyula és Lovas Gyula vesznek részt A verseny négy fordulós, vagyis mindegyik játékos négy játszmát vállal minden ellenfelével. Játékidő naponta délután 1/2 órától.

Alapin-Spielmann-match. Münchenben 10 játszmából álló match kezdődött Alapin Simon és Spielmann Rudolf mesterek között. A június 19-én lebonyolított első játszmát megnyerte Spielmann, a másodikat Alapin, a harmadik remit lett. A játékosoknak meg volt engedve, hogy játékok közben az egyes lépéseket a saját zsebsakkjukon vagy más sakkasztalán elemezhessek. Ez Alapin óhaja volt.

Az „Isaszegi Gajdos Sakk-Kör“ június 12-én véget ért versenyén 16 résztvevő közül az első hat helyet a következők foglalták le: Papp Ferenc és Tóth Károly 12 1/2, Szegedy Andor 11 1/2, Koller Ödön 11, Kende István 9, Méhész István 8 1/2. E hat győztes között újabb verseny folyt le a következő eredményekkel: I-III. Koller Ödön, Papp Ferenc, Tóth Károly 4, Méhész 2 Kende, Szegedy 1/2. A bajnokságért a három első helyezett között tovább folyik a küzdelem.

Budapest. A Kereskedelmi Akadémia középseb) B) osztálya legutóbb sakkversenyt rendezett, amelyen 40 tanuló közül 17 játékos vett részt. A verseny eredménye: 1. Preis Mihály 15 1/2, 2. Hofmann Jenő 15, 3. Sommer Fülöp 14, 4. Sacher Ernő 13, 5. Auer Ödön stb.

Ujlak: Téglá- és Mészégető r.t. V., Akadémia-utca 9. Alaptőke: 6 millió korona. Mészégető: Budapest. Ujlak. Téglá- és cserépgyárak: Óbuda, Péter-hegyi dűlő, Békásmegyér, Habarcsyár: Budapest. V. Vízafogó 1455.

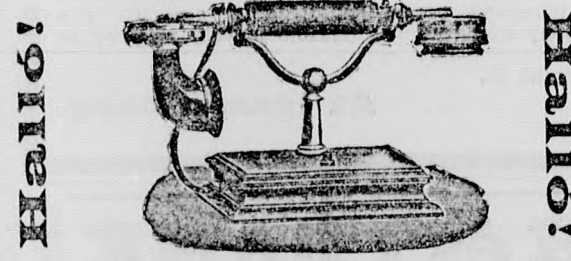
Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Részvénytársaság. Budapest, V., Nádor-utca 19. sz. Telefon. 38-83. Sürgőnyezim: Urikány Budapest. Bányák: Lupény (Hunyadmegye). Termel: Darabos szenet, kockaszén szoba- gőzoséplő-gép és gőzeke-fűtésre, diószén, aknaszenet, pormentes aknaszenet kazánfűtési czélokra, aprószén körkemenze fűtésre, kovácszenet kovácsolási czélokra. Lupényi kőszénműveiben gyárt: Darabos pirszenet kohászati czélokra, kocka pirszenet, dió pirszenet szobafűtési cement- és czukorgyártási czélokra, kátrányt, kénsavas ammoniumot, magas hatásfoku műtrágyát. Vezérbizományos: Magyar Általános Hitelbank, Budapest, VI., Nádor-utca 12. sz.

Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya és Iparvállalat Részvénytársulat. V., Arany János-utca 29. sz. Alaptőke 4 millió korona. Ajánlja szobafűtésre az országsterle kedveit csibaji darabos szenet, gazdálnak és iparosoknak pedig a csibaji aknaszenet, valamint a kitűnő hagyományai tűmör- és gyárszenet.

Magyar Aszfalt Részvénytársaság. V., Nádor-utca 4. sz. Gyártelepek: Budapest (VIII., Orczy-ut 34.), Arad, Mezőtelegd, Felső-Derna, Fataros, Vercsecz. Alaptőke 5 millió K. Alapítástott 1878.

Beocsini Czeméntgyári Unió r.t. V., Alkotmány-utca 10. sz. Alaptőke 7.600.000 korona. Czeméntgyár: Beocsin; malomkőgyár: Ujvidék; kőszénbánya: Ujbánya.

Magyar Magántelefon Részvény-Társaság

Még nem jutott eszébe, hogy sok pénzt takarít-hatna meg, ha házitelefonsjainkat bevezetné! Ha meggondolja, hogy Önnek és alkalmazottainak mennyi idővesztése, hiábavaló ide-oda járkálása van, be fogja látni, hogy mindentől csak szabada-mazott házitelefonsjaink bevezetése által kimélheli meg magát Levélbeli vagy telefon felszólításra (szám 10-49), azonnal elküldjük megbízottunkat ki díjtalanul fog Önnek szabada-mazott házitelefonsjainkról költségvetéssel szolgálni. Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27.

Kereskedelmi vállalatok.

Aufrecht és Goldschmid utóda Elek és Társa r.t. IV., Károly-körut 10. Egyetem-es áruház. Elárusít könyveket, képeket, fényképező ezikkeket, fegyvereket, mindenféle háztartási és fényüzési ezikkeket előnyös részletfizetésre.

Idégerforgalmi és utazási vállalat r.t. IV., Viagó-dé-ter 1. sz. Fiókok: Brassó, Fiume, Kolozsvá., Nagyvárad, Nagyszeben, Temesvár, Zágráb. Alap-tőke 800.000 korona.

Budapesti Központi Tejcarnok-Szövetkezet. VII., Rottenbiller-utca 31. Üzletész-tőke 265.600 K (457 drb. 800 K-as üzletfész). Telefon: 58-56.

Smith Premier látható írású írógép az azonnal és állandóan látható írással és teljes billentyűzet tel. „Grand Prix“ Páris 1900 és Brüsszel 1910. Árjegyzék és természetbeni bemutatás költségmentesen és minden vételkötelezettség nélkül. Budapest, VI., Deák Ferenc-tér 6. (Anker-palota) Telefon 80-60.

Általános Berendezési Részvénytársaság. Billiárd, fabutor és hűtőkészülékek gyára. Budapest, VII., Gizella ut 26. Telefon: 65-75 Sürgőny-czim: Berendezők Budapest. Levélbeli vagy szóbeli megkeresésre költségvetéssel, rajzokkal és tervekkel készségesen díjtalanul szolgátunk.

Budapesti Közuti Vaspálya-társaság. V., Lipót-körut 22 sz. Alapítástott 1865. Alaptőke 40.477.800 korona. Telefon: 24-52 85-92, 73-08, 19-90, 22-35, 47-56, 8-78, 84-31, 80-99.

„A köztudatba ment át”, „hogy csakis KALLAI LAJOS motorgyára

Budapest, VI., Gyár-utca 28.

szallítja teljes jótállás mellett a leghírnevesebb motorcséplő-készleteket.

Saját érdekében kérjen minden gazda dísz-főárlapot, melyet ingyen és bérmentve küld a gyár!

Fontos figyelmeztetés! Kallai Lajos hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kallai nevű cégekkel.

Bőrbutoripar!

Kendi Antal,

Bpest, IV., Semmelweis-u. 7.

Bőrbutorszaküzlet, mely minőség, formai kivétel és árak tekintetében különös elonyt nyújt. Angol bőrbutorok, ebédő székek, foteuilok, férfiszobák és irodahelyiségek butorzása!

Bőrbutor bevásárlása bizalmi dolog!

Szenzációs találmány.

Szabadalmazva: 3956. sz. a. Törv. védve. 41. sz. a.

ANTICOL.

Páratlan hatású szer a lovak kólika betegségének megszüntetésére. Ezen Anticol szerrel az 1. sz. huszárezrednél két éven folytatott kísérletek teljesen beigazolták, hogy ennél jobb szer nem létezik a kólika gyors és biztos megszüntetésére, mert minden esetben már egy adag után is a baj teljesen megszűnt.

Egy doboz (mely 2 Anticol adagot tartalmaz) ára 4 korona; négy adag 8 korona, hat adag 12 korona.

Megrendelhető a feltalálónál:

„ANTICOL“-laboratórium

Mayer Ignác kir. állatorvos.

Kaiseri. und Königl. Husaren-Regiment Kaiser Nr. 1. **Eliemervény.**

Alulírott, a May Ignác kerületi m. kir. állami állatorvos ur által lovak kólikás megbetegedései ellen feltalált és összeállított gyógyszerrel úgy a saját, mint az ezred lovainál meglepő győgeredménnyel használtam, ugyan azért azt gyors és biztos hatásánál, valamint alakjánál és könnyen kezelhetőségénél fogva minden körülmények között melegen ajánlom.

Brassó, 1896. június hó 21-én.

(P. B.) **Littke, Oberst a. k.**

A feneke nyílik

A nemzetközi vásári kiállításon fellőnést keltett! Kapható minden vasutasok részére és háztartási üzletben.

Közönséges faszénnel fűlik még sincs szaga, nem pörköl, nem égeti ki a ruhát, nem kell fűtani, lőháni, nem kell hamurosta.

Ara oltatva **K 6.-**
nikkolozva **K 7.-**

A „VULKAN” kezű-dő ke-szűtők külön **30 fillér**

BODEN OFFEN
FENÉR NYITVA

BODEN UND DECKEL OFFEN
FENÉR LEFEDÉL NYITVA

Szabadalomtulajdonos cég:

Arak és Fehér

Budapest, VII., József-körut 33.
Telefon 86-71.

A Magyar fa és kefeipar r.-t.

a K. T. 169., 171. §§-ai és az alapszabályok 7. §-a alapján felhívja azokat a részvényeseket, akik az 1907. évi április hó 15-én tartott közgyűlés által kibocsátani rendelt 375 db. egyenként 400 kor. névértékű bemutatóra szóló részvények teljes névértékének befizetésével még hátralékban vannak, hogy befizetési kötelezettségüknek 1911. évi július hó 31-ikéig tegyenek eleget, mert a befizetés elmulasztása esetén a részvényjegyzésből származó jogait és a teljesített összes befizetéseiket elvesztik s a kibocsátott ideiglenes részvény elismervények (igazolójegyek) meg fognak semmisítettetni.

Budapest, 1911. június hó 28.

Az Igazgatóság.

HIRSCH és FRANK

Budapest-salgótarjáni gépgyár és vasöntő részv.-társulat.

Budapest VI., Aréna-ut 130. sz.

Külön osztály: **téglagyári gépek.**
Gyárt: Falitégla és cserépsajtók, téglagyártó-és agyag megmunkáló-gépeket, legújabb és legjobban bevált szerkezetekben.

Elvállalja anyagvizsgálatok kivitelét és teljes téglagyári telepek felszerelését.

Tervek és költségvetések díjtalanul. **ELSŐRANGÚ KÖZVETLEN ÉRTÉKESÍTÉSEK.**

AMERICAN SHOE COMPANY LTD.

Amerikai cipő részvénytársaság

Budapest, V., Dorottya utca 6. Wurm-udvar és VII., Erzsébet-körut 42.

Kizárólagos elárusítása a következő elsőrangú amerikai gyártmányoknak:

Urak részére:	Gyermekeknek:	Hölgyek részére:
Edwin Clapp & Son	Piehler	Sorosia
Barry		Cousins
Walk-Over		Patricia
Commonwealth		

Kérje képes árjegyzékünket!

